

insititut kurde de paris

Handwritten notes at the top of the page, including the number 121.

پیره میرزا

پیره میرزا قاسم مسیحی ده و راه
نویسنده و کلامی شعرای کوردان

121	111
122	112
123	113
124	114
125	115
126	116
127	117
128	118
129	119
130	120
131	121
132	122
133	123
134	124
135	125
136	126
137	127
138	128
139	129
140	130
141	131
142	132
143	133
144	134
145	135
146	136
147	137
148	138
149	139
150	140
151	141
152	142
153	143
154	144
155	145
156	146
157	147
158	148
159	149
160	150
161	151
162	152
163	153
164	154
165	155
166	156
167	157
168	158
169	159
170	160
171	161
172	162
173	163
174	164
175	165
176	166
177	167
178	168
179	169
180	170
181	171
182	172
183	173
184	174
185	175
186	176
187	177
188	178
189	179
190	180
191	181
192	182
193	183
194	184
195	185
196	186
197	187
198	188
199	189
200	190

با موافقت :
ایمان خندان

1904 — 5 — 26

پہندی پیشینیان

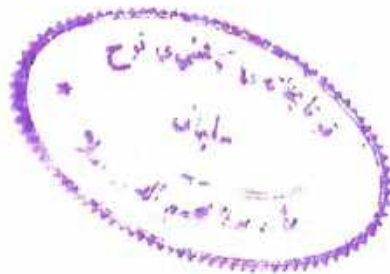
ياہ

پہندی پیر میرا

حاجی توفیق بیگ

لہ لایہ ماموستا محمد الدین ملاوہ کو کراوہ تہ وہ

لہ روزی ۷ مایس ۱۹۵۴ م
= ۱۱ رمضان ۱۳۷۴ هـ

înstitut kurde de paris

به ناوی خوی روزی ده ری مهره بان

روزنامه‌ی ریافت شماره - ۵۶۹ - سال ۱۹۲۸ م

شعریکی سیری کوردم چا و پیکه وت له معنا که یا نه راقم ریکه وت
معنای شعر که کم لی بود به نه ته لی نه مزانی قازان بوده به نه نخه لی
قازان قه تار به ست قولنگان له وای حیفه قیبله کم شه و به نه نهایی
ده فرمود قازو قولنگ و دراج نه مانم بود بکه به نه نخه لی و پاچ
قازان قولنگان پوی لی بالداران پیکه وه نه ژیری وهک ده سته یاران
یعنی که نه وان قه تار نه سته حیفه تو نه نهها به بی مه نو و سته
یا خو که نه نخه لی له ریز به قه تار آو که رم نه که نه بود مرد ووی نازدار
وا هات جمعی قاز که بود به قازان نه نخه لی که وره شش پی ی الین قازان
نیجا قولنگان قولنگی بالدار نه که ونه له وا و نه رو نه به قه تار
پاچیش قولنگه جمعی قولنگان به رز که بنه وه وه ختی پاچ لیدان
یعنی پاچ به ده ست قه بره لی که نه وه بود او ده کلان به رز آ که نه وه
به نه مردنمان نه خنه وه بهیر های شعری به نام های عقل و تدبیر
ایچه مردنمان ناوه به لا وه تازه عمرمان له نوی نو و سر او
تربیا ملک پتی به له مارنا ترسیه له بیر خسته ده ی مردن وه رسیه
دوای مردن پرسینه نینه نه ترسه چونت ها ته پیش لیده به پیرا
ایچه که عمر به کم آویر سین حیف نینه نه ویش به ترسی را بو ترسی
دانا له نادان باده نو سنی تره گوام له تا قول بی نه له ی خوش تره

بیری دوار و ژمان بۆ به ئه فسانه ناهه و نانه به ئه سرو له خوانه
قهیدی قیامت مه خه ره وه یاد بزه ن به ره نده که هرچی باد اباد
دنیا ت به م ره نگه بۆ به چینه مهر بودی و وجدان خوت مه خه خه

چونکه ئه م دوانه ایستا فراریه
که و توونه شاخه شو به ناداریه

ژبان - ۵۶۷

به رمضان که به ترسی له برسی روژو و پیاوی چا و برسی
دابرسی روژو و سا ئوواره به به لام چا و برسی دوره هاره به
له ندی بۆ به مه ی بلین به روژو و کاتیکت زانی به گز تا له لچه
خۆ له نیکیش له به چه ژنیش بۆ به قه ی نا که جاری و تازه کوره
زویری پی ناچی که خایا ه سوو
بۆ به گرانه تری و نازک نه رمی
دوو معنای له به ئه لیه نازک نه رمی
خۆ نه گر بینه شیوهی له و رانه له ده ست کاک رسیدار بی اما
نه عه ی زه گاته شیوی آ بلاخ نه قه شی پانتوکی نه بی به بیداخ
له سرو ده عوایتیک که نه بوونی به نه م نه حوالانه بی تو توفی به
نه لیه ته به قی پرر آستی ماله چاوی ره ی زو ره یوا دار کاله
روانه ایستا هیوادار زو ره آخری وای لی دی اکم و نه نو ره
نه و سایی به خۆ شمی که کم ده وام که له تسای له خه و وه ک احتلام

خونده و هی رنگی چه سپید نه نام و هک سووره خه تا هک می پنباسه
هیچ پاره ناکانم ته قی و ده و ه باز به سر کیتوه نیشتم ده نه و ه

نه و قهله نده رهی که بتی هیوایه

زیاد: ۲۲۰ ه سیری جهانی لاسینه مایه

به تورکی پایز که [صوک بهار] ه نه م حال غونبهی ده رکم و ته نه م شماره
چواله گو پکه می کرد نه رخه وان شکوت قارچک هه لتوقتی به لوت و بزوت
به لأم نه سوکارگی زوسری ده رکد لیره وله کر کوک زور که سی پی سرد
نه ترسم تارای نه رخه وان و ابی خومی جو وله که می ده و ران می توانی
خیر ده رووی خیره خواله دیوه دایکی گرانی آل بر دی به وه
یا خوانه نه مان لی بگرری به راست بز شیر داوا ایمیش تیر بخویسه لفاست
که ماست به ید ابو نوره می به نیره به دکاره وینی نو قازان بیره
آخریه له وه می که شیری پاکه شیری به یدانه له شیر بتی پاکه
نه و دله می که وه ک م بخل ژهنگ دینی شیری قتی مده که نه می بزرر کیتی
می تو یکلله سویم کرد به سره با خه تک نه بخاته تیر بتی خه تک ره ت با
نه وی خه ریکه دوستی خوئی بخا کاتیکت زانی وه ک دیوار رو و حنا
له رچی لای که وره واته می ره وایه نه که رچاک نه لی چاکی که وایه
ندیم غونبه می قیبله نمایه به دمه به روژان روژی له دوایه

[۱] عشره قی پنباسی بو گالته و گم پ کور و کچیکی عازمه

دینین دور بی می له رد و کیان دانه که نه کورر کیری روی ابی

نزیک کچی الکاته وه امجا به درر که ز می لی می اده ن الیه
سوره خه تا مده که

دلی هیوادار خور په خورچی یه لکه ل را به را چر په چرچی یه
 یه وی روژووی گرت سر فطره ی نه را روژووی ناب نه باره گای خدا
 جه ژه دانرا بوژوژوه وانان
 ایستای روژوو نه یه بوخویان

ژیان: ۵۴۵ -

شروی دریشی نه وه لی زمستان لکه ل روژوکاری آخری نیسان
 به راوردی که وک به ندی پیران یعنی له باری نایتنی ده وراک
 که دای ناین یه که مفرور بی به نه بوک زه بوک به بوون سرور بی
 نه بی ده سته لات به ل ل یانی له ل سووری بوخ لک هه تانه توانی
 که له لبریراله قوم و خویشا فوررمی نایتنی به به را کیشا
 په له پل پل بی له له مولایه چونکه نه هم حله حلی له دوا یه
 باوه جود نه م ناین به به لیه مبعوثی ایم نه بووه یه یه بلایه
 کابرای [زگی] تویش نه خه له تابی بلای حلی ده وری نیابی
 آگات لی بوو چند نه زیت کیشا بو توته و سوتی چند نه ایشا
 که وا که و تووینه ناو که ره که وه چا و به ستره وه به ده سرو که وه
 بو خوت کیتی تاریخ بنوو سر پیچی مه که له م چاره نووس
 له رچه نه نه وای راست عراقیه له قوبه یی ده هر اصدا ت باقیم
 مقامی نیش نه یای مینا یه مینای دل به ردی رحی زور تیا یه
 هیوام به که حس نینه بی باکم به طعنی به دکار نه زانم چاکم
 چارانی پیسو که مه ته ل باو بوو له رینوه شعرنا مه ته لی ناو بوو
 به نه ناوی به مه ته ل نه بری به لام بو چه کله س ناوی حل ناگری

معالی محمدابین زکی خاوند یثرووی کوردو کوردستان

له وروره شه با به فروه له کوک مک و پشيله له که لیک نا کوک
 واشه و چوله که که رویشکو تا جی پشيله ی مو تنه خ و همینه با جی
 سه کوگور گوهره آشیچی و داری ته در صوفی و سه گی که در چته و آبی له در
 به روژی شه هواه جووله که و اگر آغا و هره وه ز پولیس و ناظر
 نه مانه له مو و حکمی سر و شته تیغی به دکاری له ره به بر رسته
 هیچکس له پیاوی هتمن ناترسی که به دور که وی خلک احمه سی
 خطای که سینه فلک به دکاره همیشه له که ل نا اصل یاره
 نه یه وی حاله له یک تر به بودا پال بداته وه و سه سیرکاله سردا
 نه و که سه سیه که له دنیا دا به هوای چاکه خوی به فنا دا
 نازانی دنیا لاشی تو پیوه سه گره وریا دا وه گوشتیه نه دیوه
 یا نه بی وه ک خه لک بی یته سه راه گک یا نه بی له ل که ی به نانی که پک
 له رچیم دی نه لی نه ی بختی دو و ژمنه نایتی دنیا رو و بقا ته من
 نه وی له یسیم تی له ره به به رو شته سیریکه سه سیری دنیا چند خوشه
 له تا باریا که ی له رده لیه که م خوز که ده مزانی کنی ده لی له م
 به که به یک له مو نه م نه زانیه هیشته سیری جهل و نارانیه
 به لام له لامه بو به نه فسانه عتوه و حوتانی شمع و به روانه
 به ندی به رانم هیشته له به ره روژی نو سیبوی نه و پیاره پیاره
 ده و له به تد پاره ی به که س نه دا وه او له مو و خه لکه ی از و اله دو او

له رڼه و نه ریته و له رڼه و نه ریته
نم په نده بو می له سره رایشه

ثریا ۵: ۵۵۰ -

من خوم ز ستاغم بویه خوش نوی مارو دوو پیشکی تیاده رنا که وی
 عاقل له کاری خدا تی ماوه مارو دوو پیشکی بوچی راناوه
 نه وهی سهیره مار دوو پیشک نه بینی ووره بهر نه دادوش دانه بینی
 پیچی نامتی لکی دریش نه بی له ترسی دوو پیشک حول و گتر نه بی
 دوو پیشکیش نه ررو اتمه و قی مسری پیوه دا ایتر رو حی ده ریم ری
 نم عداوه ته ی زینده وه لانه له موی به حکمی مسری یه ز دانه
 سگ بو پیشیم، پیشیم بو شک آد بو آگرو آگر پوسی ووشک
 تاخی بو که رویشک که رویشک بو پیشیم بویه نا کو که له که ل یک شینا
 جووجه له ش ل که ل که چه له نه بی بی میرات به گتریه کدله لره چی
 نم تیک له لچوونه و نه رو له لایه بو بی عوقه وه ک سینم مایه
 چه ندخوشه له رواله دور برروانی نه چیه ناویان له تا اتوانی
 بالطوی قناعت بکه بیت به برتا لیفه ی ته م لی بده ی به برتا
 نه مابه شرطی خه یال به روه ربی له نه وحی خولیا مرغی تیر به ربی
 قصر و قصور و اتومو بیلت طیاره و نه سپه ته ختی سرفیلت
 نه لونه لوی ته له فونت بی له روه و شراب تازه و کونت بی
 [ام کلثوم] ته به رادیو لابی هیچ پیو یستیکی تیرت نه مایه

به لام نه و خه مهت دايم له ياد بئ آخوله بايش خوت كئي به جيت مشاد بئ
 به م آخه وه بي له ناست سوار بئ روشي زينده گيت به شم وي تار بئ
 تاد و كتور دينه روحت ده رچو بئ له رچي كرا بئ فائده ي نه بو بئ
 تابووت ، بووت بئ به او تو فويل كه چويته رير خاك داماد و وزيل

لووت له به ردي نه له دكهم وي
 تينه گي جيتگاي نه صليت نه وي

ژيان :-

به سه رنه تاشين ناپيم قلندهر به آوينه بيك ناپيم سکندهر
 به تو وره بووه وکل و خواردانان ناپيم قوماندان تانم چيم ميدان
 سوار له تانم گلن ناپي به سوار سرنج نه کوتري ناهيتت بازار
 تاتيني کوره نه بيني ته و او به روي ره ق ناپي به شوشه ي گل و
 تاتوي له ورامی بارگير يکي بو له ناو که ر سوار دابه به کم ده رچو
 نه يگوت به باده نه مينه باراننه پاء باره ي ره رمي شهر ياراننه
 تاروشی که و ته ناو تپي سوار دهرنه چو دو اکه و ت وهک که رمي ژير بار
 بانگي کرد ياران يا بووم وه ستاوه محزه ره نه يا ماده گگا وه
 تویش که که و تيم سه و داي خود بيني خوت له آوينه ي ديودانه بيني
 تاگيزه ي گولله ت نپي به سه ردا تارات نه فررينه به ده ستوده پرا
 قدری ويرانه ي عجوز نازاني له له مووشويني له ردي مهيداني
 که به چپو چو چو و تيم سه کورسي ايتر له دوستي کونم ناپيرسي

نه وی له دینه ی خه لک دانه سکوی به بهج که سن نازانی رصلی له کوی به
 له ندیک که ووتیا قسم به خوشه که رازیا ه دادا دلیا ه به خوشه
 بهج نه م لاونه ولای خو یا ه ناروانی صاخیلکه ه خلق به دست ازانی
 تا به بیاده ی غیبی لئی یا ه اگوری بی اجل له پیرا که ونه کوری
 کوری بی بوچی قسم به خوشه اگا بوچی که نینی خلک خوی خوشه اگا
 ده ردی جوانی به پیوه ندی پئی کول به لای زبانه تم فم سی بیل
 سکنی سکنه درزی دیواره ابی بیزانی مشکیش کوی داره
 گولم دی له نا و کولم به بنه لا ایا ه کولاندوگری له دلا
 و وتم چیت کردوه وانه تسووتین
 ووتی پیکر له عرشی جلا

تریا ه — ۵۵۲ —

نه زده ها کاتی هاته له لکیشا ته وختی له تونی ده که به نیشا
 چنار که زل بو و نه و سانه ی برره له و داد و خونی بو دا و نه ی پچره
 نه ته وی به دکار له کول بی ته وه دعای بو بکه زو و پرز بی ته وه
 گونا ه وهک زری له به رنه کری ری ی کاری تیری دعاه به بری
 خوا ملائکه ی شه ری رانا وه که چی لای بشر به دکار به دنا
 خیر ایل پیشی له ریگیا کیشا که چی خادی عرشی رحمانه
 خیر و شر ره مووی به دست خو به تی نه فاح له نا و دا چلو چو به تی
 نخت ه ل نه کیشم ای زوره ره پیشم به آزایی تو نیم دم کیشم
 تو ه گامتلیکی نا چیز و بی که تک ده سی قدره ته اشته اویته خلک

که نیتزه رویتی له کۆل بی ته وه به میزی مندال نه تو نیتیه وه
 چراییکی نور خوا له لی گیرساند نه خام خووی لی کرد ریشی خووی سواند
 نه توانی مالت له ده ست وه رگره ناتوانی ریگه ی لای خوات بهره
 نه و ده و له ته ی لیت نادزی عام نه وه ی له سه ررت لایه را حلهم
 مه تانت وه فا و عزمی تیندایه او تی ده به رری و زینج له جیدایه
 مندال له سه ر خو پی ده گری و ده روا به رسیدله به صبر نه بی به حم لوا
 باخی جوار باخی احمد پاشام دی ایستاخه ویکه بوم ناینته دی
 جوار جلد تاریخی ایله زکی بگ نامری و ناروخی به زوری فلک
 حاجی به گیشی بو به وه سیله خیر نه و آوه جوانی اخویننه وه تیر

ایتر بزانیه له وه واکام بیار
 ۳ تاری خیرمان بو دی نیتیه ناو

ژیاک - ۵۷۵ -

نه و جله ی ده و له ت نه یکا ته به ر بیار واکه نری روو نیک اکه ویته ناو
 خرقه ی زانستی زحمت نه درری سامه گر ، گوهرک هناسه ی پیری
 اخلاق آویننه ی علم و شروه ته به بی آویننه خود بیج زحمته
 نه و آوه خووشه ی کانی آسکا زورمان دی که دای له ده ستوکه وان
 سامه گر که سه ی حلال کا سحری نه و آوه به نوثر بطل کا
 جهنده لی ، دانی له سه رکا ریزی به [قل او حی] خووی پاریزی
 به خهی جنوکه به سوژه به ستی او سا چاو چو بو خووی آوه ستی

باوه جودئه لیه له رمضان دا جنوکه چیس له پشت کیواندا
 به لام له ندتی گیان ایه به انسا انسا به وانم اکه ونه نیسا
 خوژگه به محکمی ایمان و قرآن له هر به رگیگ دا به بوه اناسرا
 چاکه و خراپه له موی به خواپه بازاری به دگوزور زوو کو تاپه
 له ر خلقی چاکه ، که هیوای پی بی پاس مه رگیش به لیه رحمتی لی بی
 سه ر ماته زانندی له ست ده عیشی که ر ماعاره قی تم زوو ده کیشی
 تا که ر مانه بی سه هول بی فخره زمستان به چنم به راگر به دوره
 له ور خرطومی به خا تمه دریا به باران زهوی پیده کا ا حیا
 زه ویش سنگی خوئی به کاب کیلگه
 ده خلعت به داتی توئه تووی تیلگه

ژیاک - ۵۷۴ -

عقل به که وره و بچو کی نیه کاره دیوانی به ربو کی نیه
 له سه ر مالی خووت صه ز که به خشی که مالی دیوانه خشی به له خشی
 به ده تی قو چاو و کارت بیتک نایه وه ختی واهیه بزما بوجا به گایه
 که رویشک که نه نوی زه ق زه ق نه بینی که دیار دیت لی کرد چاو به قو چینی
 لای وایه که خوئی چاوی قو چا بی ایتر او که ریش چاوی له و نابی
 کاتی به حمل حمل تا بخی که ته سه ر که رویشک خه وی بو نه بی به سه ر
 نه ی آده می زاد بو پارووی گوشت له ام گیان دارانم بوج اکه نی پوست
 نه و که سه ی چاوی له به ریتل تیره گو تیره که بیکه به به مو و فیره

چینی کاه چمکی بو که واک نه برد
 ضرب المثلما به درو در جو
 وه مزانی عیب لیوی خوم لی که ست
 له [رکه] کوژیش ناگاته نوره
 چاو ورده وه که بنه که به
 نه وی پی فیره له میش تیره
 ناه نه و نانم به نه صرو له خوانم
 له رچی بو بگری دیاره که خوش

له موصل رنیک له لاجی نه کرد
 تی فایم له لاج هچ گونی نه بوو
 له رله و ساره داپیا و تیشی ده ریت
 که چی تیشی ریس لیره هیند زوره
 که و توویند ده وری عیب نقطه ای هیه
 [ح] ای تحسما ه نقطه ای له ژیره
 نه مانه عقلی پیشینیا من
 مادام که پاره نه لین عیب بو ش

ریاه - ۵۶۱

ده ست نه وه سینا بیت الیه پار دوه
 پیا کیشم و پانی منیش نه مزانی
 جزوی له پشچی هم له قانده وه
 ووتی جزوی خوم تاقی کرده وه
 نه گیتم کینی چی له دلا بوو
 ووتی زور قه درح اگر به هاوین
 هیواما ه هیه زستانیشی دیاره
 به کانمی نه م لاهیشتا له رماوه
 هیند بی انصافه نایکه به نوره
 خورمای شیرینی به است نه موشی

له ندی که سن خویاه کرده به ژاپوه
 تویش که له وانم فرستت زانی
 کیسه ل دوو پشکی نه پیرانده وه
 پرسی چی ده که ی له ی به دکرده وه
 درویشی نه کرد خوی اصل و ابو
 به دوو پشکیا ووت زستانات بی بیه
 بو چی به دوو پشک بلین بی عاره
 له له بهج راوی به رازی با وه
 مسک و به رازو کولله ماک زوره
 زهرده واله یک اگر بکوژی

زه رده و آله ماه آور و ژراند بوو خوا پاراستینی شاریان لی تیک چوو
 فیثه کی هه و زوو و کوژیتمه وه فیثه که سینه لیت نابی ته وه
 جاره بو بیاوه نه برد بو ماسی خوی ماسی بو ماکه و ته که ماسی
 چه شه و مالوم و که چ و که چ ماسی که و تونه کوره ی نه لای هه ماسی
 زه مانیکیش بوو که نه تگوت بو ماکه به ندم ده بودی تا به نده رگی به ماکه
 ایستنه و هه وره نه ماکه سا وه
 لعنت له و که ماسی له خه لکی داوه

ژیاوه - ۸ -

خوا که شه و دینی و روزه که ته وه به رده ی تاریکی دانه دانه وه
 نه بهستی وایه که بو به یا مکی روزه لی بووه وه قدری بزانی
 له ندی به تینی یا خو به قینی به شه م کویره چاویا نابینی
 له ندی وه ک جاوی نه شور او بیسن خه چی شیا که و کوتانی لیسن
 له ر قینت له لسی و فنجی بشکینی بو پیا له تیلی چا دانه یینی
 خودل سقا نده له وه خراب تر روزی نه تگوتی وه ک جاوی گاز
 خوژ که پیاوش وه ک شراب بوایه به کونی شه ی زیاتر بدایه
 که چی من کون بودم بودم به سه ره ویر بیم نه لیه [أخرج یا زوج الکبیر]^{۱۱}
 ساله و سال زه وی نووی نه بی ته وه گز و گیای له که ل نه بوژیتمه وه
 که زه ستاه رویی ایتر نه و روزه بهل له عشقی گولدا به سوژه

[۱] - جاریک له مدیری معارف رسید کاباوه آپر من الیه به عربی
 به پیره میرد نه لیه چی اویش نه لی [زوج الکبیر]

به شمی دو و سالها که لهنه و روزدایه یا الله کور و کال سا و رنه کایه
 محرم سینه و صفر داوایه هر ره مزانه [۱۱] چه ژنی له داوایه
 خوا قدری، قدری خستم ره مزانه وه ک کورده نه یکم به به خواستی ژناه
 با مانگی چاروی سینه انما کور بی له نا و خوا ماندا پریش ماه خیر بی

نه گینه تموری نادر آوینه
 بو گوشت به خم له خم قه وه سینه [۹]

ژیاک - ۵۶۲ - [۹] ^{بسی له نزی که} ^{معنا له پندی سینه} ^{دهرم سینه}
 ی معنا انبیین
 عکسی به کتری صفر و صفا له باش [۱۲] سال و ابون به ها و صفا
 به ها و ربیع نه و انیش که روا وه ک نیم و نه وای بیکم وه ده روا
 نیس سره تایی درو، و آخری راست زور چشت بیک نه خاوه که که نگرو مات
 له به حرادانی لولوی منتور که کینوا قله ری که و هری سا پور
 له سارا که و تم سه چهره ی عبوس نه بی به مبعوث به بی چاره نووس
 ذاتاً مبعوثی به چاره نووس بی ی ناوی بلعین زبانی لووس
 زمانه لووسی و زه مانی لووسی که لی حیاتی تاریخی نووسی
 ایستازه مانی بی زمانه یه دووزمانی رووی له زیانی یه
 نه و که سه ی که بی له تمه تمه کاس له لی دایه دست له تمه کاس
 ایستاهه مو که سن مام برینداره له رچیم کت اوئی له لای عطاره

سالی ۱۹۲۷ م مجید یا قوی کرکوی متصرفی سیلچ بود زور خراب بود روزنامه ی زین
 را خست کورری سیلچی نشه و خانوده کیران دایه به رفتنگ ناچار استقاله ی کرد
 دواى او حاجى رمضان پاشا بود متصرف پیره میرد روزنامه کهى کرد ده

سیندهی زیاده آب بر سر و ندارد به تالیه و جوه شیرینی خوارد
 طاسی جامی چل کلیم به زبانی دانا به کلیم به
 لهندی که به ریاه نایه سره تو له بی باله کاه نه به به له تو
 لهندی و دک ریوی کونیک ده سته که وت له رگ ابه سستی ایگانه به سته وت
 تانی معاویه و نوثری پشت عالی که سر ریش قه و ما به حوره سر که لی
 لهندی ده جبا که ی که متیار یان پئی به
 له موو دیزه ی چیه ستا اسکوی به

چیرۆ که ژ...

نا ویری بلین به ندی پیتسیان له ترسانه لیتیه چیرۆ که ی ژناک
 خا تو زههر بر شینی جامی کری نه ویش له یاش نه و زوو تشریفی سرد
 انجا که وتینه بر جی پیر ژان مگری پیر ژری ریوی کرده کوک
 به فروه له کوک به بای نه پئی له لای چیه پخی پیر که وتنه خواز پئی
 که چی به فره که زوو توایه وه سایه نه و حوتیش هر و اما به وه
 له چه ندله تا سهی دوری نه و روزا به گری بی گری دل له لیر و وزا
 به لام قهیدناکا خوهر باران نه نیس سیرانی گری یاران نه
 [بواسان داویریل] نه واهاته وه خومی جوکه کهیش سیتا وه ته وه
 له ردو و کناه بویه بره و یاه که م و دک نه و روزیکه که وتینه سهرم
 پیش نیساکه لهینه درو کراوه له مانه تری وای تیا نه ما وه
 کنگری ده ستو ساخ بئی که یوه دنیا بوئیمه ماستی نه یوه

دو هات بره وی ما ستا دنه ما وه ته شی رستیش و دک ریی خوا وه
بسم الله ما ه کرد به دلیکی صاف جنو که له مو و روویا کرده قاف
هیشتا نه مردوخ نیا ه نا و مگورر هم نه لیه مردوی به شی زیند و خور

تی نه گیشتم به کتی یاه زانیم
ره نگه و ابرانه که کوله نانیم

ژ - ۵۶۶ -

دوره بخار هیه سری چاونه خوا	به کیلیا هه وه س به کیلیا له وا
که سه دورینه له له رد و لاره	سه رگوتیا ه نه که ی کارت ته وا وه
دوره ماره ی ضحاک له وا وه وه س بوی	دوره لیه روح و نفس بو
به له وه س دلی خه لکی نه سیکینی	به له وا سه ودای به رزی نه نونی
که دلت س خاند دل سکت نه بی	که زوریش خیرت دوا بی بهت نه بی
که واته واته ی هچیا وه ه هیله	خوت هه که به گهای نا و نه م دو هیله
خانودی دو و نه اوح که دیت به رزه	که و تنه خواره وه ی به ترس و لم رزه
به لام یک نه اوح له زه میه دایه	له وی پیش که وی هچت لی نایه
موقعی به رزیش عینی ماده یه	که که و تنه خواری مرگ آماده یه
نه وه ی که کاری به سیاهه ته	دوا بی کاری به سیاهه ته
آیه الکوسی ویردی کورسی یه	قل هو الله دو عای سکی برسی یه
آیه ی به عویش له قرآنا یه	[یوم عظیم] ی بو یه له دوا یه

ده ردیای تازه بو ماورداهات کو تو پیره وهک مهرگی مفاجات
 داری آگری له بخیره بو توور قهبره ل که آخری ده که ویته گوور
 که ل نه ویش دا نفس زورداره لووتی له گوشه ی قناعت خواره
 ته سینی نادا شیطانی خه وی
 بو سه ویش بی زاوایی نه وی

ژ - ۵۶۵ -

به یه کیلیان گوتی پیاوی چاکه بو یه بی یه لیه که شیری پاکه
 نه شیر پاکه یه به دو معنایه له چه ندکه نکتی و ابی معنایه
 یه کیلیان شیری به ردایه تم نه وی تر شیری حکومتی یه
 شیری حکومت ده ست هر که س دهک یه ک ده برره دوزخ و برا
 حق عمومی نادری به که س ایش نادریته دست سنوبی ناکه س
 ده ستوری ریگی قه دبر دو حرفه حکمی وایه حکمتی صرفه
 ایش بو پیا و نابی پیا بو ایش نه بی نه که روانه کی سهرت تو س نه بی
 به له لکم به لکم به سه سی پای دو سم اینجا میزانی کار نه بی قائم
 نه و ترا زو وهی که واسه رنه کا کنی به کیشانی نه و با و ور نه کا
 به ردکیان هینا که به رده به شک دیویکی ته رره دیویکی ووشکم
 من ووشکم ویتویه کیکی تر ته رره له ملا نداته رهات او پنی که ویته گور
 باوه جود ایته که م که س ته رره بی اوی ته رره بی گوچکه ی که رره بی
 دنیا وهک خه ته یزینی وایه به سه قی یه کی دیته وه کا یه

آسه ته نذوره يش به شوق نه دوری به کی شوق ده خواوه هووده گووری
 ایستایه مانه باویاه نه ماوه گهای بیعوشی وایه له واوه
 بزانیه سیبه رنه خاتمه سرکتی
 سه و دیزی طالع بوکتی دیتیری

ز - ۵۵۸ -

نه م خه لکه بویره ستان دل نه ره به زمستانه خاکی سر و سما گه ره
 خاک دایکه بویره بویان دل سوژه آگر باوکه بویره به سوژه
 چی بکیریه باوگماه جنسی خشین دایک به ده سیمه وه دایم تخمین
 مه لیه که آدهم چه واته فری دا خوی وانه بوایه چی ده کرد چه وا
 نه وی به قسه یازک ته فره نه خوا نه وه پئی الیه فقیری خوا
 له رچی به عقلی خه لکی ترده کا مه قهس به زوری به بجه کارده کا
 به لام سیطانی انسان به آغام باعسام ته فره آمانه
 خوژگه نه وانیه پیشیا وایه جار بکیشی جارریان بویدرایه
 نوسوت نایینی له گه ل پیا و چا کا که چی نه بینی که س روی تی نا کا
 که لای ها مرازی قسه خوشه کانه خیت خوشتره له ده نگلی قرآه
 مانگی ره سه می شکر به سه رچو مر میا و مر میاوی داودمانا لاجو
 ده ر خونیه ساری دیزه لاجو وه نه لیه پیشیم سور که نی کرد وه
 سه گ له پیشیم به وه فاتره که چی پیشیم قم دری زیاتره
 چه نه خوشه له گه ل یاری باوه فا رابویری دایم به زه وق و صفا

گه ردی چلو چوت له دل نه نیشی بادورسه باری خمه فت بکیشی
هزار بانقه نوت نه وه نایستی
دوستی درر کیلت له پین دور پستی

ث - ۵۶۲ -

په ندی پیشینیا ناله ی منوره لای له ندی که سا کفری مشوره
له لای اهای دل دوری منوره نه م خطا سوره له خوما دوره
نه لای له وری ور بارانی دوره نه پله تندووره له ساره زوره
که چی خه لک نه لکین !! خیره وتم ندوره بو خپله نیم ایچی منظوره
له ندی نه وه که راکم سگ لوره کنی به وسه گ لوره لنگ به ره و زوره
دیسک زیم نه لای چه ندیم فتوره نالیه صدساله نه نه مشوره

+ + +

کا بر ایگ هاتا ووه له زیم نه دوی [۱] و سما بلویره کنی ایگریته گوئی
زحیم نه ده ته سیوه ی سمعی بی
که ووه نه وه ته خوی به خاک بگری
خوی بسوتینی نفعی جمعی بی
وهک خاک سردوی خوی لبا وه بی بگری

+ + +

گه ووه واده بی که به ره بنجی شاه کوئی بکاته ووه و پیدابه سیوا
با هیچ سیوانیش معنونی نه بی بیدا ووه به سستی معنونی نه بی
زورمان دی وستی دوستی خوی بخا کاتیکما زانی وهک دیوار روخا
له ندی له خویدا ده ست به تیلای بهج نالی روزاک روزی له دوا به
با ووه واکردمان بودیشی به عیان باس نه بی خه کلت لی دیته زبا

[۱] نه به سستی [شیخ مددطفی افندی گولانی] به که ووتاریکی له روزنامه ی نویسه دا
نوسی بووله ویر عنوانی [زحیمی حقیق کاهه به] ۲۰۵

به زه چاک نه بی چاک بنوی نه ک به خمه ده خلکی نه بنوی
خوزگه اعیانی بی معاش نه بو
نه وسه نه خم نه بی نه لاسی نه بو

ث - ۵۵۶ -

دنیاست روزی به رگی نه گوری که سوی تازه کرد کونی نه توری
میرده تازه کی سیری کوه نه کا هیچ به روی نیم ماج و بون نه کا
نازانی که بهم خاتوسه و رای به کیکی تری له که میی رای
له م آل و گورده و نه شکله دگر ره هر چی ده بیی هر نیوه زه ره
به م حاله پیشم ده هیشتا بوی شهید این پیسو دونا بودسه و رای و رای
به دنیا لین چه ند بی ده فای هر چی که ده ستمی بیی دنیا به
نه وی ته شی مان بوده رست دویی که مرونا پر سیی که و ته کام شوینی
نه وی له شوینی نه و دی نه پنده کا ایتر با به شی چما پنده کا
شیمه به اخلاق له پیشم ده بیان که له نا و خم له فاه حرمت بزی
نه گینه که هات ماستا و بفروسیی که مانگا نه ما چی تر بدوسیی
نه شی و هک درخت به ره گوچی بیی به قوهت کوری چا وی دوزن بیی
نه ک و هک گوله زه له له مو مالی ده رپی آبرو مال له پی مالی
خو دیوا خانی ایستای نه ماره یا خبیتی خلک یا خو قواره
نه که رنه بی وی صاحب دیوا خا نایه لی زه می خلک پیته میدا
خو له رنه و ساتهی که خبیت کرا بو خاوهن خبیت به دیاری برا
نه که رنه م حاله ایتر به سس نه بی بیچه که سس به هیوای دوستی که سس نه بی

دوو جان باز تیکرا چونم سه رته ناف له که ل یه کتردا که و تونم مه صاف
 بزانه کابیا به رده بی ته وه نه ناخی به ختی اله ری ته وه
 نه وی که پیشمی ته ناف بازی یه نه وه له نگاه وی دولت خوانجیای
 خوئه و بایی یه ی که به رزه فری له رعل سقانی خوئی پی نه برری
 دنیا له گونیه و یخه وه ک پیشیه لی ی نابی نه وه هینده به کیشینه
 نه بین به کی پی تیکرا وه هیزی ته کاهی وجودی نه ما وه
 یخه خه ریلین لویش تی به ریه خو ما به دیاری بو مردن به ریه
 من خوم لیم بیسه و اهلی مدینه [ناموسیه] یا لا پو به سینه
 له وی میشو له ناری ناموس له زور جیش ناموس زبانی لووس
 سا بویه لیره وه ک یه ک بندر له سویندی ناموس و گزیه می می شول
 لای جان ره می ره شه و نه میش له و قضا ی دیزه یه واکه وت له گوزه
 [ولانزروا] حکمی نه ما وه به غا نانی نو که بر اوه
 له ر که سی پیادی خوئی دامه زینی آسه نه دوزه سق تی سر روه خینی
 به بایی بایی که که رسوار نه بی پیادی بی ابدو بویه هار نه بی
 من پالطو که ی خوم له لکیرایه وه ری نه که وت پیوه ی یخه کایه وه
 نه بینم پالطوی خه لکی ره نک ره نگه
 وه ک کورره که چهل وو شکو برنگه

نه و سا که ری و باه نه بوده به تی و ده و ورده شاتری اکه و تنم سه رره و
 [خرا بیچون] بووری می شتی دوور بوو دوو دست به ناله بو شاره زوور بوو

ده ستمی مازو و یگه زوی نه کرد
 که م فرست له دووی حم و حم وی اگر
 دوا بی که نه وان نه گه رانم وه
 له شو بی حم و حم و کیش اگه رانم وه
 به دیاردی دیاردی نه بوبه له را
 کونم مسک نه بودم کوشکو سرا
 نیستام له مو سه له فم نه کری
 ناری ایچوه و قهرار نابری
 نو تو مو بلم و ولاخ نه ما وه
 قهرار بو پیادی بنگانه با وه
 نال به ندی که و تروست وه ستای گدا
 له ندی له نال وله بزمار نه دا
 روز یکیش نه بی به کولم بزمار
 ده تی کولی سوار بی کوله وار
 سرده می کلایان کردیم به هانم
 و ایستاموده می کلک هل کیشان
 مایم و گه رده می که زو بارینم
 که کنی ده نیشی میشیم ها وینم
 له سینم ما دا بوم ده وره می زور
 که بلوی با وه فیل آندی بور
 که نه تگوت فیلی یک ده ست آمده
 بوده ست له لیریه به کسه ر آمده
 لپاسی به کده ستم به کده ستویه کیا
 واهات و کورسی به ختی بی چه سپا
 زور یا ه لا خوشم هم جرتو فرته
 به لام آخ له و دای هیوا زور کورته
 له روه ک کورتانی که ری چه جاله
 به سه و نه دروی به روزه تاله

جالینوس نه لی تا قیم کرده وه
 هر قم و منی ناسرا به پنی کرده وه
 هندی و حکیمی فرس و تکبر
 تورک و اطاعت نه رومن سفره در
 عاره بی به رری و میوان په روه ری
 کورد و آزایی به مال و ساری

جیش صدراقت شامی و سآقت
 کورت و ختنه پی دریزی بی هوش
 آیه و آوینی موزه ردی جا و کال
~~جو دله که و ح...~~
 کویر و حافظم جو له که و حساب
 جاف بو زیانی نه مه و نه بد بو شهر
 یشده رجه نگاهه و رکیک و یکن
 ملا و چروکی زهنگی و حماقت
 له دوو جزنا و بوو شیخی نوثر فروشی
 شهرت بیستی رهکی روو به خال
 بهنگ و که ساسی دولت و شوا بهما
 بهنگ و که ساسی ده و له مت و شراب
 شیخ و ته فره قم زهنگه نه بو گهر
 حوا و دزه بی له ناویاه نه که

اینه بی ده لیه اصحاب کورن
 جو هیلی بیستاقا ملک ده مثره

زیاہ - ۲۴۸ -

که دوو شمنت که و ته توپنی پیامی
 سه رمایه ت بو خوت زه کات بو خدا
 زوڑ به سر دوو ستام بی خطر ه
 راسته دوو میوان لیکیا و خوشنایی
 تو چا که بکه و بیده به آوا
 کرده وه و ایمان هاتونه نوشوست
 که باوهر رت بی هیواشت نه بی
 زه بون کوثر مه به لای خوالا مه نی
 متو که بی برری جاکتر به رت را
 تانه ی دخت له تیری دشمنی بدره
 به لام خانه جوی له هر دوو لای
 خلغیش نه زانی لای خوانو و سر او
 که و ره آوی رشت پچوک پتی یی خشت
 که بی باوهر ربی حیت ده ست نه که وی

لهم پیادی دنیا لهم پیادی ریای خوا
 دهک یاروی نا و جوله دوو لای خوا

ثواب - ۷۹۲ -

چوار کتبی خوا چوار پندی تیا به که گویای لی بگری وه ک کیمیا به
 تورات و تویه قانع بی تیری زبور و تویه سده نگ بی شتری
 انجیل و تویه تو دور که نار به له دله خور پی دنیا رزگار به
 قرآن فرسویه بست به خوابه سته اتخا تیری راسته و مسایه به سته
 دو سنج به چاکه است ده بی توره سه هوزل به آوی که رم نه تویه وه
 که که ل به راه کتبی و رانیشی و دک سکر له جی تهر ره و ده کتشی
 که مرند و یای به رگ و خور آلیه نازانیه خوبان خوراکی خاکیه
 که ووتیا به که سیت گیر به حرام به نام بو سیطان نه تری
 سیطان ده گویانی له دم مان ده بود بو به ام خه لکه به کز به کا جو
 آردی نا و دررک چونه وان ایره فرود دو و ده سته سی دوست نه لیزه
 پیکه ده نار و یه که رنی راسته وه خوانه ده بگری ساری گواسته وه
 بناغری ایره سالی دو و سه وه واده رده که ده خاکه که کی به ده
 نه گینه که سار قه لا جولاک بود دوا زده سواره یا نه ردی مه یدان بود

ایستنا که مه یدان سه رو گونلا که

دهر مرده مرده سهردی سه رلا که

ث - ۷۷۷ -

گالته ی منالاک هاته وه کلایه بو مه قو مه قو بو به سه رما به
 وابه یاری کوزه گالته بیک که به لیماک زو تر مه به ناوی که س نابیه
 به که خم که خم که وج تنده که وی به لام [ریوی جو] سخور می ده وی

آشته تندوره سی زه مانه وایه لهر چچی که سوار بی سته حق له دوا یه
 له بهر چه پوکا که زو جل خوار بووه بابی بابی یه واکه رسوار بووه
 نانی خوت بجوو وهر که وه له وی کلا و بفرستی خله دوت اکه وی
 له سنگه و بازدا نه بی دوا که وی که بووی به خه لفر تی ده کم وی
 که سی نالی حماح به فوو که رم نه بی به بیست لیدانه کولنج نه رح نه بی
 نه که رفار نه نوپ ته و او بزانی له قمل و ساردا وه ستای چوار زانی
 هج که سی بو سی باز هیزی نه ما وه ایستا که و سه کی عاره بی با وه
 به خوننده واری که نایتی ته گیر مدیری بووه به میرو گزیر
 په نای بیده نگه تورده بی نابغ نه که رسد گو پچکدی تیار اکیشرا بی
 بو بے آبرو زور چست وراحم نه وی بی ده نگه کولکی منراحم
 به کوریسی خله نه چیه بو دارلی نه لی ی نه بامان دیوه نه باران
 خوی به ریم ساربت لووت ایشری
 کاسه که پرر بو و و حنا ده رژی

ن [۷۷۱]

دنیا سیه ره دوا که وی ده رروا که روت وهر گیرا نه ووت دی له دوا
 تا که وره تری خفتت زوره کاتیکت خوشه بکه وی نوره
 که وره بی استاده ردی یه نه چه وسیته وه له خه به ری یه
 نایشلین بو ایجه جتویه تی نه لیه کرد و کوی لهر بو خوی تی
 نه و ساپشتینی لی ده که یته وه که خوت له به دکار جوی بکه یته وه

نهم دنیا حیزه باری زور دودره هه تا تو بروی نه و خوار و زودره
 زور چهار چاوی رهش کال نه بی توره وه رکه رانی نالی نه بی توره
 نالی چا و به چا و به که و بی توره ~~نه رکه رانی نالی نه بی توره~~

زور چهار چاوی رهش کال نه بی توره زور دان به تری آل نه بی توره
 وه رکه رانی نالی نه بی توره نالی چا و به چا و به که و بی توره
 تیکه قوت نه ده ناپرسی جیم نهم لوقه چه وره بی له قه نیه
 که له سر خوارده نالی بیسم ۴۱ نه لیه جنو که له که لت نه خوا
 ده ست له انسانی دل کت مده بای بیسم ۴۱ جوینت بی نه ده
 نه رگه ریشست بهستی به دو سی دوی گزی چی و چاوی حیت بوره مینی

بهستی خوارده مانگه نالی جنو ک
 چه وز پر نه بی به تنو ک جنو ک

— ۲۰۹ —

وه جاغ کویر مالتی نه به شنه وه که رتو بی نالی نه کیشنه وه
 له م دنیا به را که س بی غم نیه اگه ربی غم بی بنیاده م نیه
 که و تو وینه روزی بو به وای نفسی زور که س هه ولیدا خدانی نویسی
 نه لیه تهره کلکی خوی نابریته وه وای نه برریته وه که نه بی توره
 کورد به عبادت دعای مقبول کرد لیلۃ القدری له رنا خیرج کرد
 به هار گبانداری بی اثری نه وه نه ترسم مارش بوزیته وه

بیستوم وورده مأمور دهره کری
 نهی نه و که سانهی که کم وهر نه گره
 ایتر که ل که س نابعم دهه خوشک
 دهک جارا و بیستاک به ره لای نه
 به رره لهر لای ته نکمی نه درری
 دهت به کلای وی خوتانا بگره
 مه دویرانهی پیرینه و مشک
 نه م دوو که چه و به بی به لای نه

ثریا ۵ - ۲۵۸ -

پیاوی دل سوخته تو که سو که می
 به قاسبه قاسبی که و به به رخ نه کم
 پیاوی دووریه بی نایی نه نایی
 نه وی به توندی له جی خوی له سنا
 لهر چی نه زانی بوت نا چیته سر
 نه زان نه زانی که هیچ نه زان
 خود به سند دیوی نه نفسی نه دیوه
 ملا به دخوبی و بی و عطف بدا
 نه و خینی موو چهی مرید وهر نه گری
 به پاره به بیخ به است نه فرو سنی
 که نجی بی ره نج بی ناصنی ته وه
 رو که نه م به ندم به سر به سقت بی
 به عقه آزادهی لهر دو جهرانی
 دهر گاشی نه بی له در نه ترسی
 دیته بو راوی جنسی خوی ایه
 که دوستی نه بی ده سیتی نایی
 کاتیکت زانی ماندو بو وه ستا
 نه مکه به خولیا و به که لکه نهی سر
 به خیتی روی تی کا خانم ویرانه
 خوی له آینهی دیوانه دیوه
 به زور غبستی خوی به خلک نه کاکا
 ده می [برنگ] ه و خوری بی نه پیری
 نه ته وه ی بیاله ی مری بی ده نوشی
 میرات بو نه وه سر نه فی ته وه
 له سه و دگر ری سه و رای عقت بی
 که عقت نه بی له سنی بی گیانی

نه و سه راهی سودای حقیقی تیا نیم گووله که می ووشکی آدی کلانی
 خوشیاه نه وی می به لیشوده خوشنادی جنیو فر و سبی باو کتت خوشی باوی
 له میدانان که حس ده نگی در نایه که دوشی سفا زور که سن آزاییه
 نه وی ه لگدی به ووشکو ته رره له عالی خویا سای به حر و به رره
 به رره سر رده سومی به آدی کلانی قدم ری آ و مه که رله چول بزانی
 نه وی رو و به رو تو له لده کیشی یا س طله به داغ آخ له لده کیشی
 نیستا که مو و چه می جا سوس نه ماوه له دو و نه م نانم به و رو نه با و
 دینه که به زیان به کتک سپارد چون یاره می به زیان زماره نه
 نه وی به کتک به زده سپیرد دیاره به زداره به زیش ده بشیرتی
 که و تو دینه ده وی جوان پری نادنی نه و ده و ره گوزه سفت چوارزه بو سادی
 مسکلی و آغا لیک راست بو ونه و قوربان قوربان له پیر چون و

مشید و سلطان و هک گوزد و طفا
 ه لگراک له که ل سفری دیوا حاه

به بی ری مر و ره چه ندقم بدر بی نانت که نم بی جوش هزاره تری
 بیوه زک له چه ندخا و نه دراوی تو کج بینه با کراسی جا و
 دلدارت نه بی بهست زیندانه له رچی دل ویستی له رنه و ده جوان
 که رکورتاه گوم کاو نیمه بو می بدرویه ده ستمی و شکم به و سوزه پولا یه

خنالو خالو هات به لاه وه بو به تو لمار رای به با مه وه
 باز داری به هار چه ند شو خوشنگه آخ بی به نیت هیجگار رهنگ رهنگ
 نه خوا پیا و سه رخا به که س نانوی نه م آسمان نه ستونی نه وی
 نه و که س که خوا قدری داوه پئی که س لی ی پرسیوه که تو کوری کپی
 نه نیت نادری به زوری چه نه له م زه وی به ره قم تووری له ل که نه
 نه وی به آخام به با سام فیره براتی دیتم سر دوو کو لیره
 نه خوینده واری نه زانی لاه بو کرده وه شماره هب ری چا به
 نه سر که تو ند بی قاچ نه قیشینی له س کرسی ته سگ دائه تیشینی
 نه ویستی وه که بو خنک سر روا رویند که ی شیوا و واشی بو نه لوا
 نه مو را و چی پیک نیساغانم له رچی ریش سور بی لمر اغا نین
 ته پاله آگری گری نا کاته وه
 یا سه روک سر وی بر نا کاته وه

تریا ۵ - ۲۷۰ -

نه ولاد تاه به ناز به پروه رده نه که چاک نابی خونا ره بخ برده نه که
 میرات میکرد بی سوری نه ولاده بی ره بخ ده ست که تو نه دری به باد
 به میراتی خلع کورر نه بی به پیا و نه ولاد به ره بخ ساد دیتم نا و
 ده و له نه تد له ر چه ند خلای له ده وره بایه خنی نین سیب ری له وره
 هیچ که س مالی خوئی به که س نه داوه که چی آشوی ده و له نه ند با وه
 ده و له نه ندی رترد خوئی له ل نه کیشینی باره پیشیکم له گوش نه تیشینی
 ده وایان هاته سه ره لات بازی قوت دو که س نابی له قاضی راضی

یا خواهد رده گانه که ویتدی پاقله ته و او بود و ابای بنجای دی
 بی که مدرم با وح که زورده نخرم نیشی خدریکم با بنجای بخوم
 نه که رخواه کاتری بی نه گها بی قرره گی گو مرک من سر خوشی نه
 نیت که من ره خنده من ناگری یا به سر خوشی نادم بری
 به لاج که تری منی سر خوشی کرد
 رسمی نه سینی قوچی ده ستوبرد

ژ - ۷۰ -

نه واننی که شیوه پیشو نه که فیکه به برای نیوه لیو نه که
 زمستان خستینه تاریک و لجه صد کویز چاوساخی نابا به ریوه
 که هات سه رده لاده ست نوثری شفا ایتر کنی نوثری نه کاله ته کلا
 نه لاسه رفتروی که می و در نه گرت ایلام نه که بی ده ست نوثری نه کرد
 نه واننی لهجه ی لام یا نه وه ک ری به نه زان سه ری سه وکیل له کوی
 نه واننی که ری به غین نه خونینه جلوه ی فیلبازی دو قوم انو
 نه وه ی که ناخواه پاره زور که ره گرد کردنه وه که ی پاره زور که ره
 سکه ی اشرفی گووم بو بو به لاف
 و ایماه نه لین بر و وه ی اشرف

ژ - ۷۱ -

دل نه رره بنجینی پیماوی بی کمال به له وه رری دزدیته سر مال
 قرزانتک که ستمی وازی لی هینام زوو تیلکه شتم که چوینی به ردام

بوده رتبه دهری که ده سه ما نه که رجا ک بوایه له جئی خوئی ده ما
 گوول له سه رلقی خوئیاره نلینه به ردیش له جهگهای خوئیاره نلینه
 بجوره شاری که که سن نه تناسی تیر خوت له لیشم پرر به کراسی
 باء میخ سندانى توور ادایه دهر پیچه کولویان ده هاوشته بهر
 خوانی له زور توده زاناوه هر چه کی ده یکله ی خیالی خاوه
 قاچاقچی نه مار تیری له ناوه بی تو تونی به هم به ندو باوه
 دارکیشی ناری نمرد بوئیستر [گویی در تیری گول] اه رهبری حوشتر
 دهروشی به نک کیش سرده نیته تاق
 بو بیگانه تریا قی عراق

ث - ۴۵۴ -

به رسی خنله لکی بوچ نه لئی می به کله زمانت بیانی سه رتبه حه ته
 پیادوی زور پائی بو دو زه مخ به ره لهوشی دان لئی داره که ته رره
 ده ختی نه توانی به کتر مه دابئی بو به ره کستی زوری مه بشتی
 بی له ماروه نی هر چند سریش بی مه چوری ی به راز له ره و بریش بی
 نه نه ها گا جووتی زیان ده نوئی که چی گا که لئی تیوه ده گه لینی
 ایستامه بوایه ناوح پوری یه خطا سوری یه وه خووح دوری یه
 دنیا سیواوه به شرم بررم ده ست به قلاوی خوومه وه ده گرم
 هشتا کو بیستاه به ره لانیه
 نه م دوو که چه وه بی به لانیه

ث - ۴۵۶ -

ووتی بی بار نامینم ساتی	به حوستریاه ووت خوا کورت باقی
ده ختم بو که نگوی بچه ورامان	تا کارنه شیوی ناگاته سامان
نه وی تیزنه خوا چی له آونه کا	آوی پایزه له به فزوه نه کا
پیاوی پیاوه رگیز تیندانا سره وی	ساری بی کاری زور به کار که وی
پیاوی زور بانی نلته دان نابن	دی ی فزه کوینا آوه دان نابن
نه وی ده یناسی له بهری ده مری	له رچی خلک له زور خوبه ده بگری
بابه لوقیش بی زور ترده وه سستی	نه وی به لوقه یی دوست آهستی
لوتی نه بیته کولکی ته رزه	لهیوا به رستی هینه لوتی به رزه
بی خم بی به رواله ته رزه و باره	به گدل و به کسا چند خوشه یاره
دوستی له بهدی نامه رده لدری	بینج و دور توری دنیا را بو خری

به لام وه ک ده سما خوشه بلاوی
 به ک ناگری بو به عالی کل اوین

ث - ۴۵۸ -

لیره له چاکه و نه زاکه مت گبری	کوته ک له بهت هانوته دری
زور جارم و توره خدر و بی کوی	کوته ک ده زانی قوناغ له کوی
نه که رخوابالی به فیل بدایه	نه بو حه ربانمان پاک بر وخایه
خوت هل مکیش و در و به عنوان	تفنگ بویش اسپیش بو میدان
نیست و الیمان که و تنه به هانه	به ده ست خلک وه بیل زور اسانه
شهر آفته لیت نابن ته و	جام بشکی به لام نه زرنگی ته و

سری ایتالیان گران پی یہ کہ رگ کوی کہوتہ و کونہ کہ کویا یہ
 تو خوالی گری با حالمان وائی تالعی یتمہ نہ بی حور با بی
 بہ تقویم سرمای نہم سال خنظرہ مکتہ بہ کہ یتمہ کہ سار بہ دورہ
 کہ معارف دا لہر سار بہ دوری
 بو یہ وہک خاک کی لہر خاک کہ بہ سری

ژ - ۲۵۹ -

سوی پازان پیراج نانوینی کہ لہ سیر تیش نینہ نخوتنی
 زو بہ بی کہ لہ سیر لہ دی و ما و و تہ کہ لہ سیر کوشتن لایان لغنتہ
 سہ و مان در پترہ و رور ما بہ دورہ نمک مان سوترہ پلا و ما جیم ورہ
 لہی کہ س نایبتم دل سوزنی بو ماہی زو و پیا و نہ گوری آوی کافی آسٹا
 گونای کہ س نینہ خد تالی خومانہ جیگہای لہیوانان گردی س یوانہ
 لہ ندی بہ کیلی با و کماہ انازہ لہ ندی بو آو با آوانہ خوازہ
 لہ ندی کتک یاہ لہ لا و ک سیرہ لہ ندی لہیو بہ تا سکیان تیرہ
 نہ لہی مرد و سوز بارہ بہری زو و خوی دہ کرد مرد و گور بہ گور رد چو
 بہ ردی بینایی اسپ و ستر وایہ سامی انسانی وہک دیو لہ لایہ
 نہ گینہ اتمہ چون سوار یاہ نہ پایی دو و لہیندہی یتمہ کیلیان ناتریہ
 ژن طلاق نہ دہی سوز نہ کا زور باس
 نہ لہین قہی نا کا بو ماہ بو بہ جاس

ژ - ۲۶۰ -

بوئی گوول لہ لای قالو چہ دورہ ژن بی رود ووری نا چتہ بہ ردہ
 برا نہم پیا کہ سیری چہ ند خوشہ من پیترم نیرہ پیتری بدو

او خبیج که بیستازور دار بی هیزه له بیرته بیگوت کالت وه گوئزه
 نهک امری وزیر فرموده می شای بی لم زه ویه ره قه چه وندره نارابی
 که تو خوت مثل گرت له رووی ناکه سی نه لی بزایم چوه لیم نه ترسی
 چاکه له گهل بهد خراب ناو نه بری که گورگ به خنوکه کی خوی مبر رانگری
 میدوله که خواغه زه بی لی گرت کاتیکت زانی له بیر بهالی گرت
 خانو بیگیم هیه زور ناته و او وه دارو به ردوی باش ایستانه ناوه
 سالی سی جاری نه که گتره وه له پررده روخی ناحه ویه وه
 امسال بهوشی لها توت ره واج رسمی اختساح که وت به ره عراج
 به لام عمر و رزق له بهر تابه بزانی به به رات کنی دینه کایه
 سایی ، سایی که ر لوغی دروستی له تازی بهی ثناه سرم ده آوسی

واره مه زاه دی نه بی به کوئخا
 نه که رمی بلیم ره مه زاه نیه
 چونکو گوناھی له وه که وره تر
 باقل ده چینه به رده می اعتقاف
 نه وه الله ره ست وداو لیند گرانه
 تاریکه مه وه و احزاب له ناوه
 له افریقا بوده به که رده ش
 جاران جو و له که خوی نه شیوا
 په کی که شکله کت و گپه کم نه خا
 کنی لیم ده پرسی جزا که می چیه
 نه مه نده زوره به باری حوستر
 جنو که ده به بو بیست کیوی قاف
 به قدر کاتی ته راویح مانه
 ره مه زاه به جه نکه و سه فم به دناو
 دنیا شیوا وه وه ک صوی قول به ش
 اکه وته دارو قوری ده شیوا

بیتاب نه نهی که خودم بشنوی دروی واده که به به رزی کیوی
نه لیه بو ما مور منشور دراوه خاطر و خوتر بو که حس نه ماوه
که چی پیکور ره راستی دامه به
نازانی نه قی و سه قی کا مه به

یه کی تعریفی قانونی پر سی و وقتی نه یزانی نه که رنه سرسی
و وتم سی بیتابله دنیا را نیم به خوارده نه فی وزه ما وند نه نرم
قانون بو به نرم و بو زه ما وند جوارا نه یان گووت قانون ری بازه
گورانی له سر قانون به سنده به و نه ندازه به که رگیزه نازه
بو سلجانی سی قانون نه بو و قانونی خوا ما که لایه سر چو و
له ندی به ا حزاب خو یا که نه نه نقطه سی سر و هی لای راسته دانین
یعنه که فیزی سر ره که ره کین که بو وینه حزاب کتی ده کی به کین
له ندی به علم و خووی چاک انازه تله مهره حسرت به نانو پیازن
ده کو آغا که کی دئی سی سیامه نسور مدحیکی نوریا کرد به واتهی دور
که هاته ایتره منیش له روام دی که چی و عدی راز و هینا به دی
به و نه تی که بهیم که نابئی به پیانو
چونکه به درو ر حال دینه ناو

جوارا که سی دو که و چکی تیا بو به ریزه له که سی نور هی جیا بو
بیتاب له که سی پیا له ی خو پرر کا به سی که سی نارا پیشانی و اخنکا
نه سکه مل جوارا که سیرمه دار بو له ر چوار طرخ لیوه دیار بو

ئیستا که وره کا قولتوخ نشینن بم لاونم ولای دوی خویا نابین
 خوزگه بم و حقله ی پیش چون سرکار له سردانه ما ویت هینا به کار
 خوزگه به لایج وک ماست سبی ده بوو به سر لونه و شوینکی ده بوو
 ماست و راست ئیستا بونه موده ی کوه بهرم و تریقن نه هیشته و پارده
 بیستم آخا که ی دی ی سیام نسور احوالی منی کرده به ده ستور
 و توو به تا کو پیش می درو بوو متره ف بوو هم سر به خو بوو
 بو بو به عضوی مجوسی عالی زوری نه ما بوو بی به والی
 ئیستا که تهرگی و روی کرده چا وهری ی که و س و یا لطوی مردوه
 بم و مال و ترانه بو ج و راست بم دروا
 بم راست گو یی به بم دی ختم دوا

ژ - ۴۶۴ -

صاف ده رووه داری دتی به کاره بویم چه رره دار زوره له ام شماره
 بم و قه و می پیشی ده و به باش سینه دی رووه و زوره له باش
 بم و پیا و گه وره ی که خوش با وهره به دست خه لکه و می کوتی ما وهره
 زینهار خوار ده ست به کم به بین بویم به کینه لیت نا بم مینه
 لهی و اما لهیه دینه لات خوشی !! به خوت نازانی تا، ده ت فروشی
 به به ندیخانه پیا و عاقل ده بی له ندی سر جل و زوره مل ده بی
 له ندی به فریو که یوه ته پای سیطاه له به رگی فرشته دای
 که سی بویری بسم الله به وهره سریر که چون، آبرویا تقا
 صلا حینی صالحا نم بیم بم ره سش بم سبی به

که کلمه [رش] و هرگز زبده ده ده بنی شهری لی ده بنده ده
 چه زنی میلاد و نیم یک که و تنه نیرده بویه به کنا که و چه و تنی
 جاره ها جلی به خیزی با و بود
 له به ختی نیمه گویزی بی نا و بود

۲۶۵

پیادی نا و ه جا خم خنم سر کار ها و تیکانیشی ده کما به بی عار
 زوی تیکوشی ویش بکا بیده نگ [ده ما و ده] یک دی و ده بکا به پارنگ
 که گه ریم بلای بیت آخوی کنی ده که بیت نه نیم یا خراب یا به حی ده که بیت
 که چشتی زور بی که زان بکر ره علم تا زور بی به های زور تره
 نه ده ب تا چنگه له نووری به زوان بیلره سه رو بچوره آسما
 بی نه ده ب آوی نه ده بجا نمی، دی هم ردی تی گری بر ریشکت بودی
 [به خود و نه دیو] ده م قالی ده وی له هم رخوش گه زری او خوی ده که
 بو خوده لکیشاه زعیم بزرگس که ندیای تره که سپانی لا و رنگ
 نه و چه ره له به [سپینه] دام نی که خواردی و دیوی بیت بی که نی
 به لام تو بیده با بی نه زانک لیتیا به سووره قورری زستان
 آ خود که روشی کورسی جی لی هات هیوا بو قاپسزتری بود ده شلات
 بی دو به هیوای شیری نه رر نه شری کاتیکلی زانی به رخ م رری م شری
 [با بی بابی] به کایه ی زه مانه نه م چه رخ کوته ده وراک ده وراک
 [به ندی پیشینیا] که چه ند به سنده
 به ندی نه م به ندی جا نزه ی به ندی

په گره رسعانت زورده ستی لئی دهی
 په سر د و ستا بی به دیار یه وه
 که نیشیت کرد زانیت خطایه
 په گره رلی بووردی بی په سیمانی
 په گره ربئی به قیبه توله بستینی
 په وه جنیوت پی ده گه پی پی
 که دوو که س است بی به تو چاکره
 که سری له و دای وجدانت به ردا
 په لیه پریشنه به تفره و دم کره
 بورجی پریشنه هیتا ما حیح
 په یشرانه جی که س به واک مادری
 په وی به ناحق نانی خلک نه برری
 به لام که ندی که س نا اهل و هم خوون
 خو یا ه جا و رری ی ده کردنی زوون

چنگای تهنگ بو بوئم چاره ژباړه
 پیاویک ژنی مرد قوولیک هانی
 ووتی بو فاتم پیشمی درین
 صه به رگی ره شم کرده به رچی یه
 که کالته که وشم پال به ندی پیشینیه
 و تیا ه جو که ل قولدا نه توانی
 به راپا به رگی تازی دار حسینم
 که فاتم گیری عاند به وی یه
 قه پالی ده گرت له گوشتی تونک
 په سه گم دیوه له سه ره نو تک

ده ستم درماني سر رسكي قه بزه
خادم ره وانم شماره زاي نه بزه

سئي به ررو
ماينكي بو زرع بو وسواري ده بووم
نزيك آوايي ثرينكي ناز دار
سئي به رروه دارم آرام نيم
و وتم له م در دوزگار ت سئي
و وتي نا چارم دلت سئي نم جي
هارومار و و دمي [باوه شاپان] بو
له گه ل په نچكي نانياك بو ده جو
نه منده هارومار يان چاك ده كور

روزيك به ندي شيك بو دي يه ك ده جووم
بانگي كرده مي و وتي بو زره سوار
له توده پيرم درماني چيم
نه گه ربي و دلي م بي نيم جي
به لام يا خوا تويي امه تا سرب
له ر جي هار ده يگرت بو نه وي ده جو
تونگي ده ها و يشت رزگاري ده بو
كه جي شاپا و يا به گورگي هار مرگ

[۴] باوه شاپان = باوه سه واه پيا و يكي وي بي بو له عيروت
كا كه بي له سليمانني داده نيشت كه ر كه س مار ياه دو پيشكي
پتوه بدايه نه ختي ناني نه جو و نه ي ختم جي برينم كه ي
كه ر نه و كاته آزار ي نه ده ما له سه روي يه كه ي عالمي را
له سليمانني وفاتي كور

[۵] شاپا و ي كا كه بي له سليمانني ابو ااهيم آغاي خود پيلم بو
له دي ي دوكان له نا چيمي سو در اش سال ۱۲۹۰
گورگي هار گورتي و سر

نجم الدين ملا

اسماعیل بیگ

اسماعیل بگنی بوورئییسی املاک صوفی مشرب بوو پیاویکی دلیاک
 وتیاک قولجیه که ت به بی پرسی تو غل نه کاله سه راوی بگره جو
 نه دله س پیسی خوی تیده رزیتی مه رزه که مان پیتی ناصیتی
 لهزار قیالی والیره به نالی
 مه که ره ر شیطان نه مه برانی

تر - ۴۶۸ -

له ندی که له پرر بهر نه بنه وه که که دستم خوری نه بوور نه وه
 که به تو چیه تی بووی به کام چی خوت لی ناگوری له رری دهر ناجی
 به لاج که له پرر هاتی بووی به کور ناه خوری ده بی سپیدی سفره درر
 نه که رپی به پی های ها ور تکانت بی بیت نالی کابراناز اینه تو کئی می
 له رمویی له ریز ریزه تی پرری مه قهرمی اوستای ده لاک ای برری
 نه خوازه لا وازهیل که وتوته ناو له رچی بهر که وی نه لیه کلک بر او
 بو کلک قولتی ده چنه لای را بیر نه بیان نیر سیمه لای بزده بو شیر
 شیری دا پر خور بی کلک نه صیتی سهک به هیزی کلک ایضا اشکیست
 پیره میدی هات پیی وتم پیری له رکه س له باری خوی گویند از پیری
 [۱۱] ای بو نه ور نوزه ی ترس دی به سرا کونه مشک لامان نه بی به سرا
 که که و تینه وه کو نه لی یاراک نه لئی نه بامان دیوه نه باراک
 کونجا جوامیری له نه وه نده نگوت های جوامیر !! روم و حجم داله دوست

سری که شاهانه تمامای نهی بونه ده سنی له لکه سری له بن
 نه و سا که جوایز ده نگی دلیر بوو تیبی له هم وهند زینشیا شیر بوو
 نیستامی له سیم دل دلیم بنی به آخونا پرسی له شکرت کنی به
 له هه هووی خوشتد خیال بازی به حکمی سری به ننگ به که بازی به
 خدیال بازی به چاره ی دل ته نگی شرابا به که رده ش به ننگ به بی ده نگی
 به لام به ننگ کیش بی مه چوره گوئی او جو که له ت له لانه بی به شتا و

له رختوم بزایم شرابا بکلم نوش
 کتفه زه لم دماسی و دزی و له دای خوش

جووجه له دووی خووی به سیم داوه که بین پیشکه وی بو پیا داوه
 به کی که سری له هیلاکه جو و قا تو دیکالی سرد ده کا له زیره ندو کا
 دوام بی ده عوامی میرانی باوک یکتر کو ترده که به سه راه دندوک
 یتمه ش نه و خما که چی سرو شمانه زیر له قه چی نه ده بی خورده و شمانه
 ده روانی هچما له ناودا نیه نه و مان له گیل نه و بو سر شقی به
 که ویش خود به کی خووی بی به خسیوی دیاره بو نه وه شایسته می دیوی
 که و ده به نه را و به قیل ده خویتی ها و جنسی خو یا بو کو ستی دینی
 یتمه ش تبیح و ذکر و یستغفار که چی که شکو لمان پرده له اخبار
 ده بینین سری و که سیره و کزی دانمان نه ده نی ده ستیا ده که زین
 به ذیلی زبلیش نایه یغه زیر بار ذیل در شری سه ندوه کار و زری به ها
 تانه برری یغه وه نه و نا بر ریته وه واد یاره تاریته اته فی ته وه

Handwritten marginal notes in blue ink, including the number '۱' and some illegible text.

ژباړه - ۴۷۷ -

دنيا که ی فانی کاروان سهرای رهنگ
 آویندی ده وراک دوو چشت نه نوتی ختمه میزینی و کلا و فرستی
 به عسکری دعوا حل ده که کماگر د شقی نه خواوو و ستانی ده ختمه
 له ختمه تا دهره چو نه که وه ده وره دست به کلا وی خو نه وه بگره
 له که ری تو پوه که ری بو نال روړیکش ده بی تو ده ختمه حال
 ده سته ی خوی ده وی که خاوه نده سته دست که وتم ده سته ی ستریه سته
 نه و کار به ده سته ی که کار شونا س کرده وه ناسه خاطر نه ناسه
 نه وی به خاطر نه لوی دامه زرا که نه رخه ی کو کور را به تی نه و بچرا
 نه و پیاوه ی پیاو بی نه و شمی ناوی وه که با یی چه قه لهر که سته ناوی
 نه وی به هیوای رجاو به ریل نه بی گوی ی دایم له زلیله ی زیل بی
 باوه جود نیستا عکسی نه وه یه بی بین ده وراک بو یک مشه وه یه

دیاره نه و با ختمه که نایه سهر
 [بریسی یا پارو او پیری بوندر]

ژ - ۴۸۵ -

هیچ که سی نازانی که نیم دنیا به چه نده نه چیزه ی رهنگه رنگی تیا به
 یه کی له رله خو به باره عه و داله له مسکلیه بوده به زه رده واله
 وه ک هنگ له م وله و له نگو به اگر نه که پی به وه را که چی خوی امری
 که م پارو دارم دیوه تیر بخوا بو ی دیته به ره م له پیر خوی اروا
 پارو ی میرایش یقرو بی شوره برای میرات خور ده سته به خنجره

(۱) به که دروسته که که دیکه که نه بو خنجره

دوره بنواره دعوی محکم زوری میرا تم دعوی تر که
 که ندکی تیش که و این باره هیچ قدریانه نیه که ل آواره
 که ربه و را خدوه الیه آخ باره دنیا بو باره که ل تا یاره
 ده و نه نه ند باره بی که س نه داوه نم گتت عالیه می نه ررواله دواوه
 که ندی که و تو ونه در یای سبارت به قینم بری بو ونه حیاست
 قیه یاه له وه په لاما نم راهیان زاده شین به سر یاه له آسمان
 کرده و هت با س جاک و به رتو جی که خودای هیچکس نالی کوری کنی
 که ندی خوابونه در کهنه و نیم دنیا وه زه ندی خله لکلیه نوی به تنیا

که ره جلال بو و ده یوت ده قچیم
 به لنگه فرتی نشکمی خوم دینم

دیس خومخانه یهودی شینوا دروی بالداری لی که و ته که وا
 ده وه به آسه و ده ره به گی پی پیر، لی ی که بیکه و تیا ده ره کی پی
 به کی به گوزی له نده هور نه خوری ناک و دو ی تروی سیرزادی نه بری
 نه وی ترده لی له نده هور کنی پی سیرزادی نامه ی قتیما پی پی
 که رری عنتمه رور و ستمی دستاه له نا و ستم دا بو به راستاه
 به کی کشید ده لی لای خدا و به نده سوره تی یا سیه که لی پی سنده
 خو اگر یا سیه ظاهای له دوابی که خونیدت نه بی کارت ره و این
 می خومان سه ره لامانه به وصل نه کری نم رازی نه مانه

به لئی به هیوا که س لیت نابرسی دهنگی طوبی نه بی هیچ که س ناترسی
 [حاجی اُمین] س ما جو بواجی نوشری جعفری و تشریحی با چه
 منیش ایماخ به وه متینه عالمی به کار دایم اُمینه
 و تیار ملاها ت و تی به توجی و تیار تی پیری و تی به من چی
 پاره ی ده و له نه ندله قاصه ده نوی فقیر لئی ادوی تا چه نه ی سوی
 واده زاننه و یانه م بینه ناو نیتر بو نیم تیر پره له چاو

ث - ۹۱ -

فرعون که و ته نیل و و تی له ترسا ایماخ هینا به ربی موسا
 [ابو طالب] لیش به طعنه می نه نا به بی غم به بری نه هینا ایماخ
 نه دیان بواریان نه م عزتی نفسی بی عزتی نفس که س نابی به که س
 وهک کا برای کورده شیریان نایه سر نوحی دوت به لایم نه لروت بیغبر
 لای له ندی مادهی ناموس بهاله له طرا را وهک به شته ماله
 له قومید یا دا افتوری ما هر هیچ فاله ویکلی لی نابی ظاهر
 له ندیکیش فویای زو و ده رده که وی مایه پوجی یان له ربه رده که وی
 نیسکی موریا س و له رزنی ره نکال بی به رو شته بو که س نابنه مال
 نه وانه راستیان چوه دینه سر لیتو ده م به بی که نیه دیکان برر جنیو
 له که ل یک ظاهر دوستی ده نوینه خه ریکین ملی به ک تر بشکینن
 ها کاله رووی کار به رده له لکیرا ته ناف باز قو لی له قم لبه گیرا
 و ظیفی که وره زور پیا و گیزنه کا
 پیری با عرش فر به شترنه کا

تریاہ - ۲۹۸ -

زور کہ جس بہاویہ بہ سوارہ کہوت	زستاہ سوارہ بوہم چرای نہوت
بوہ وہک چرای کہ رچمک بی تین	بہ چرای کہ رچمک یہ کترنا پین
جوہم بوہ کہ کادانہ سارایہ وہ	شہوقی کارہ باہاتہ کھایہ وہ
خلق بہ خیرہ و مہندناویان مہ برد	یہ کی کہ کفری لہ ری کفری کرد
کہ چی بی انصاف کفری دہ کا	یہ کی خیرہ کا بوڑیای خانقا
فرمودی و سکو تہ رہا بسوتی لہ مو	سیخی بایزید نا چہ قی نہ بوو
لہ مو و شاعرہ ^{۲۱۳} نا کرینہ خرمان	قضا و نا حید و مہ کس کہ مات
ہشتا بسم اللہ بسم اللہ ہی نہ کرد	دنیا ح لہ با صید و بریائی بر کرد
بسم اللہ و ہرہ تویش لہ بیورہ	لہ رچی باینجاہ خور بی لہ زورہ
تا کہی نہم چہ رچمک و اچہ پ دہ کہ رری	
تا کہی کہہ دینہ بہ جو دہ زوری	

تر - ۲۹۹ -

شاخی از سرری و ابو تہ ختہ بی	نہ گہر دیکانی خا وہ بہ ختہ بی
زور ، کہم بو باوی جنسی لطیفہ	کہ عدالت بو [تہ ویاہ] ضعیفہ
زعیم خوی ختم کر سی نہ وان	ہشتا قی نا گہیہ لہ چا کی زناہ
مہیکہ رہ تا قلمی زہ ملی ہورامان	بہ ہا دار و و تم آخ ، ہورامان
کوئی آتش گاہا بو بہ آتش گاہا	تہ ختی ہورامان بہ ختی ہل پیتقا
نہم خاکہ زور جار نہم حالہ ہا دیوہ	کہ ردوسی دہ وان نہم دیوہ و دیوہ

موی نه گوت زه لم ماسی لی برا که چی هیند زور بوو گوینم که ای در را
 گو تو مو بیل چو بو قه لا دزه ده چم ضدو لای بو، راه بزده
 ضروری هه لاج به چه که و که وای گو تو مو بیل برده سر کی وای
 پیشینا ده لای خواهره و خویا به یستا که بزده واسواری گایه
 به راز کوژ دوو صد فاس و هر ره گری بو به رازی شار بو چ نرغ نابری

لو قنطه چیمان [خره لامبوز] ه
 بسم الله به چیشتی بر توزه

ژ - - - - -

به یستریا گوت باو کی تو کی به فوتی ره سنی دایکم پی به
 چونکه دووره که تو ووی حرام هیشتا جا مشکی خوی نه دی ناکام
 تا بنجی له راودا هونر ده نویت نه به و کی که و گورگ اخیاستی
 عابد مشکی کرد به کچی سریشک آخر نه وه هتا بو وه به مشک
 نه لای گماله سر بنجی خوی ارووی به لام بیستایش بزاری بووی
 بیستانه که ماه برله بزاره بو به مالیات مافه ته داره
 به رازی ناو شار شرعی نه بو بووی هر چی ده بینی ده بیات به سر خوی
 کرر کرره ی رادیو بواره ی نای به ش به حالی خوم بلو تر بو گایه
 رحمت له و که سه ی اسپین اکوژی له باخه لکایه و خونیت نه مزی
 ده رباره ی ناکه سی پیاده تی مه که بی به یه کعبه دیس لک له که

[خره لامبوز = قهره لامبوز کا برای کی کره نه له بهی نی چیشته کره

ده نديايش ده ليه كه نيم نه بهي اهلې مملكت به كه ونه سيني
 نازانه خويان شه ينيش و شين تنه ها قازانجي خويان به بيني
 به كه رخواده كا خونده ديه كار به وساجه به ده گانه بوار

ث - ۵۰۱ -

پايز رو وزردى خه زاني هينا رعدش قاچي خوي له هور داچينا
 ده بيكه به رگي له تودر راوه زور به له بئ ده ستاه لاي چرخيش باوه
 آسماه سالي جوار به گوزري به ختي كورده مو و روزي ده توري
 خوا كيتونه بيني به فرى تبه ده كا به نده يش ما ستاوى ساردى لى ده كا
 سروشتي ازهل وهك بازوكه وه له جي بيك روزه وه له جي بيك شه وه
 دوستي خطيب مرد به سرو سايي به بويه ده ليه عبده خوي بايي به
 به كه رقا بينه جار جار نه گوزري سهوداي وزيرى ده چيه گوزري
 سه رى بئ سهودا توپي فوتبوله مالي بئ ده نك كه لاوه ي چوله
 بزه به ررندان هر جي باد اباد به باده محي دل بده به ياد
 سياستى راست هر رو به رو به تر سنوك به شي هر باو كه روم
 شير چوه له ده نكي ده هول اترسي كه زنى خوي بئ كه ي لى ابرسي
 كه رى خومانياه كرد به رموز به بويه قاله ي ده م گانه ي دروزه

شريف به لاس بوته وقات ليدان
 وه خته ده مست بده به به ته وقات ليدان

ن - ۵۰۴ -

به لاله که پهل دای له سر و گویلاک داروخه لوزمالی بووبه تریاک
 باران رحمت و خلک لئی راده کا خور و زوده و انیش برده بانه کا
 مظلوم جوتی نه داو گونای بارام ره مزان به جهنگه و سه خرمه دنام
 به نه وقتی قیرتا و سه روز نه بی ساری ختهای باران که زورده باری
 خلک له مالی خوی روژ و ناگری صوفی گوناها حکومت نه گری
 به نه وایی به سه رری گوی کوانو بادار نانی جو ده کا به بیانو
 چه ته که کز بوو نوژ که ره و چاکه گورگ که لئی نه شکلی جاوده ری لاکه
 رمضان سی ته و لئی گروینه دار حوت ترنگیلی و خمار و قومار
 نه لیه ... بک خوی سه بوژ ووه دوای خوی برروانی که کئی له دوه

به ته نهها گوی له به هارماه نابنی
 له ریزی بگری کولیره ی تیا بی

ن - ۵۰۵ -

تو ته نهها نانت له منان بوی له دونان سنانی نه وی
 بخشیه عزته و داوا، داوی عار دویش داوا که نه بی به بیمار
 له علم داوی بگری عیب نه جاوبه ره و ریری لذتی چیم
 که چاوبه برینه ده سنده ی خلکی اکویه ریر بار دیاره بی که لکی
 نه و دور منی به زبان دوسته الخنا سیکه آدمی پوسته
 نزدیک نادانی مغرور که وه له که سی پیاو بی او قینی له وه
 تا به چاوی خوات چستی نه بینی راستی مه زانه عالم الیقینی

چونکوده ورد ده وری درو و بوختانم
 نه وی له خه لکانه عیسی نه گری
 له قسه خه لکانه زوره لکه ری
 له کدوت بینه سر نانیکی جو
 له زار دوست بی هیتا کو که م
 له رچه ندکه سه فر سه نگی مح که
 که مت له زوری خه لکانه چاک تره
 له دلی خویشنا خویش دل به کیش
 ناده صد جاری له لیکر ری و
 مینسه سه گانه که سه گانه که
 بو قروسی بزنی خه لکانه ده دوشتم

هرچی چاکه ی کرد چاکه ی برینه ری
 دره خت بنیزی دیاره به درم گری

نه گره تو باوکی خوشت خویش نه وی
 که مینشی دوزیت بینه وه به رچاو
 مر دوو که سیطاه به خه ی برداوه
 نویرات به قضا بو ده که برینه وه
 نه وی حق ناسه و به حق راضی به
 چیه احتیاجی به ساو قاضی به

زری زانینت که کرده به رست تاجی نه ده پیش بنیره سرت
 دل آویند به رووناک نه نوبتی آگاداری به ره نگ هل نه هسیتی
 له آه ونزای مظلوم بتترسم آهی چندمالی رووخا به برسم
 له وه بتترسم له خوانا ترستی ده م نه نیره ده م ابله و ناکه سستی
 بزانه که و هر چوه به به رد اشکی مده که بی ره شی پیتا ا لکی
 له رجی به آغا و به باساح فیره
 نه چو ندوی خو سه له تا کو تیره

چند

- ۱] ده پنده و بیکی ده دینار دینی دیاری ریانه خه لکی بی خوئی
- ۲] له که خودا سراسر است به جا که به له ووه نابی خرابه و چاکه
- ۳] له که ل خه لکدا انصاف بنویند له لاله تاده تو بی نفست بشینه
- ۴] بولفه ژاردل سوزنه [۵] بو که وره حرمت [۶] بوله خوئی حوا تر لطف و شفقت
- ۷] بودوست راه به ربه بو دور من به حلیم [۸] به تو اضع به له که ل هلی علم
- ۹] له که ل جا هلدابی ده نگوخا موئی نه م ده پنده ی می نه که می فراموشی

قلیلی که نجی به ند دریا نه ته
 دین نه بی به ندت له لازحه

۵۰۷

شهرت آفته و شهوت خرهنگی زور بانی نه که بت عزت بیدهنگی
 تی له لچو دایم سر له به لایه گو سه گیر هر گز کسی به زنا به

به خوش به به لاک ده نلت ده رنم به دلت که رم بی و کنزه تالی نه به
 به ده دل خوش به که لیت بیچر رو نه ک باره ت به نی و هر دیت بکره
 تا تالی و سویری دنیا نه چیزی هر رحیت هاته ده ح نه و نه بیتری
 به قال کراوی که هاتیه کهایه گوینت لی بار که خوره تالی تابه
 نه که رفیقته که وت ده تی بگره هر چی بی نه ویش نه وهی له فکریه
 به لاک بوژه بیاد به هیچ نه زانی قدری مگر به لته نانی
 له ندی که وتونر همه ودای مبعوثی زوریا که هول را خدا نه نوی
 نه م جاره نورهی بلکه قم لدا به بگره و به رده به هول و لو که لدا به
 خله داده زانه به ده ست کز به هر نه و خنر مانه و هر نه و کز به
 گای بنه وک گای ریزه به بی به بیجه نالی که رت به چه نده
 باز هله ده مبعوث بی بی ت کهایه
 به لاک باز چاری له گوشتی کهایه

۵۰۸ - ریا -

قدری خوت زیاد که به قدر زانی خوت نه بی هیچ که حس به سوک نه زانی
 وهک گلیته ی چار عالم ده بنی ته نیا وجودی خوی لانا نویتی
 هر چه نده و رده وری خو که لیشنه خو که لیشنه وهک سنگ که لیشنه
 لای له ندی جنو نه ده ریا ته له ندی به خنر یار نه لیه زه لاته
 له ندی که پیا و که وت بی نه لیه که ره هاته وه رووی که رت لیه چه ره ره
 قطره ی حیایا له لا تقا وه روو هر میا له لانه ما وه

نه گه ره مانه وانه بوو نايه به چاكي بو ماه نه هاتنه كايه
 توله و كه سانه ههيشه دوور به له كو بخی خو تا هه لكه و رو و حور به
 نصیحتكيا هه كه رو به زور چا كه نه لیه خاكي به اصلت له خا كه
 نه گه ربو كه لكی خوت كه وره ت بوی بئی خانویكی اكه بو شهوی
 كه وره نه وویه كه چا كه ی عام بی
 نه ك ده ورویشتی خو ی لی به كام بی

زیاه - ۵۰۹ -

چه ند خو شه انسا خه مال به روو ربی به خورال به رگی شاهی به ربی
 له رچی نه نیامسی به کا به ما حور خرمانی ساد کا چه نزیك چه دور
 مادام خیراله له ره نج به ده ره خورمای بی ناوك خو چه ده نده
 نه وی تو نه مرق نه ی بینی به چاو سبب نی لالت خیرا لیکه خار
 وایزانم كه تویش به بوئی بروی بار خاوهن كه وفش او تو موکل وار
 خویشتا كه حوولیک راست بوینه وه ته نه ها تو ده کووی به بیستینه وه
 فرض كه نه مجارهیش نه چه چی ته وه به هیلم پیوه نه لای ته وه
 نه بیوت لیه بو كه س نه كه نگوی مگر رچروی خوت بکه ی به به زریه
 آی جاره یا سیه صلی الله هوی بوو بیستانا ی خوینه مگر به بو مردو
 له رچی حکی نه به بزانی ... نه بی آ صف بی بو سلیمان بی

تویش سلیمانیت های سلیمانی
 یای نسبت بو به یای نسیانی

شیره به فرینش و اتوایه و بؤ تو تو بیل ری کرایه و
 زور که س بؤ به فر چاویا رتووه زوریش له هیواده ستیا و شستووه
 کویر تا کوده مری به هیوای جاوه لیسته ی بانصب زوری نه ماوه
 دیم بو وکیاه هینا بؤ مالی زاوا له سر باره بی بر دیا نه دو اوه
 لیک مبعوثی رأی بؤ درا که چی به کیکی تر داخل کرا
 نصب و قسمت علمی غیبی به اود و احمرها بوک ده تی به
 نه سال مبعوثی پنجمی به نه هانه علمی غیب زانیه لاتی به ریانه
 به کی شه ماله ی بؤ تو کگریتمه وه به کی دانووله نه به سیتته وه
 به زینده خنوی بر و بر و زور که س به سیراک بو بغداد نه چین
 ووتیا و تو بنوو بی بین به کل ووتی له تاوا و خنوم نیم سهر
 خواله مجنوننی پرسی سه وراسر عباده تی حیت هینا به محشر
 ووتی هیند حقیق له یلام له لا بو له کی هوشم لای خوی تقالی بو
 له آده وه تا تم زه مانه ریگای خیر و شر به ده تر نانه

کوئنده ما خاه له روانا دانه
 بهیج قدر جنسی لطیف نازانه

نه لفی مرادت فریدا مردی
 روز و نمازت که بؤ نیاز بی
 نویری زور پیشم ی پریشانته
 سیاحتی حج - سیری جهانته
 حوری مراد که وتی بودرم مردی
 وهک عاشقیکی که پیشم ی گاز بی
 روز و ویش اصله که ی بؤ رمضانته
 نه وی به کار بی به خستنی نانه

کابه بناغمی برایی خلیلہ دل نظر گاه ربتی جلیلہ
 دل ده سکتی ده چی بو کابه نه چو مظلالم سرخوت لابه
 مع زیاره تی کابه م کرد به لام زیاره تی دل بیستره له لام
 له ده تی مینا قوربانی ده که می بو کور کوجه قل دیاری ده به می
 لیزه ی سر برری و بیده ی به بری نه بی به قه لای آیه الکرسی
 ده زانی که واردینا فانی به وای ده گری تا سر زنده گانی به
 نه که رتو تا سر هر بریا یتایه نه شیا بو دوی تو جیگه نه مایه
 وهک پیش تو جیگه ی خوی داوه به تو توشی جی خوت بده به یکی و بری
 نه که رپن داگری و بنی مع نارووم توشی وهک یاروگه اها ونه ی گووم

که له سر پیشی ما سی دانری
 تره که له کی دیلاه سر ناگری

۳ یاه
 ۵۱۷

خواره وای بینی و افکله له تگرا را پیرمان هکله له پری سیرا
 مارام لکه ی هکله نه ماله ناوا عداله نیکی سرخی مان ماره
 شرح له مو و کار مان بو ده بر رسته وه که مانع له کسا ممنوع دیتم وه
 نیستاله رکه سی بچیه وه جی خوی لجنه ی انضباط حکم بدا بو ی
 ملای مزبوره که چوبو وه ناو گوور گورره و ساری راستی نیستی تو
 پرسیان چونه نه وه و دنیا به ووتی آخ نه ویشی قه تارچی یتایه
 به خوا نه که رتو حال و حال نه بی له هر دو دنیا بی سوال نه بی
 به لام دو بنی چه ور بی به لا نیه سوین چه تم که و تن بو تا لانه

ته ماته ماسی بگری و تهرد نه بی قوار بازیش بی و آخر سر نه بی
ستر مخ نه لایه و هره هل فرره نه لئی ناپینی مله و و ستره

نه لایه بار بهره نه لئی بالدارم
نه نهها بو خوارده آز و به کلام

زبان - ۵۰ - سالی ۱۹۲۷ م

بوو که بارانی که و ته کو لانات خوی کردوه به بووک تنوکی باره
دخول و داه مل که چ هوش به ده ماخ له ژار و وشکه رو ده و له نه نه چالاخ
سیراه گاه جیگهای نویشی بارانه جو سئی گریاه و فریسک بارانه
خطیب فرمودیه که دیج نه ماوه غضبی خوامان والی گیراوه
له لیه ررکی و سیراه که که و ته ساری له باتی رحمت غضب نه باری
سیراه که رنمو و اعطیش نه وه لیک ناکریمه وه نه م روز و شه و
بوچ ته نهها نیم بی باره ماوی که و افه طانی کفر یاه داوی
یارزقی اُمت هره به بارانه که و ابی ته نهها باره خوامان
که س نه و بنگه سه که له [بی که سه] نه لهری له ل قولاند بو نیم سه
م که ره خوارزقی به نویش بدایه آسیا غیره دیج نانی نه بوایه
نه رزقی به دینه و نه مال به زانست آره زوی خوامان زوی روی نه که
زور که س معاسمی زوری دینه ری هاته وه رگرتج ری ای لی ده گوری
لای چاوی ساغی بوئی نه ژیرک دز بولای چاوی کویشی نه نه
که وه که ووتی به بازی نه حمق نه می نئی یته ته به ق مریزه صدق

[۱] بی که سه بویشی دینه له ساره زور آویحانیم

زبان - ۵۰ -

ده ستری تیا ترو به عیشوه و زوزان که رسته سر ماه فصلی باینجان
 ده نگی دو و نه که که گریته گوش سردای سر و دل تیکر ادرینه جوش
 حرقی کهره باو بویای سپی وور به شه و پشیده ده کا به سحر
 نیمه نظر ماه هر واکه ج بین ره نگی صغی ماه له لاسیرین
 به دو و فیشالی لایف هر لدر او [نال پین پان] مان لاده بی به پیار
 جبارک به ته قوی ده ما پنجه پیابون به دزه کو ستنی به نا و و دار بون
 نیتنا به ته قوی زبان نا و دارک ته سزا بون نفعی خویا به کار
 پیشی پیشو سمان کی ده ریتیه وه آغایی له نوی نه که ریتیه وه
 خوا کیو نه بینی و به فری سیده کا نه وه به دنا م قسم می لی ده کا
 نه لایه خست ها و نیز پاراسی سیده بو و اتی گالته قصدی کوشت نه نگه
 به لام خویایی گرتما به سیری نالوانی ته رکی بکه به به سیری
 نه که ریه و خویا به حال نه گوزری جهلما که که ل نه خاسته گوزری

خودم قلم و زبانم حوا
 هیچم پنی نه کرا و خسته دست خوا

زبان - ۵۱ -

ساری آویکی ختم ره ویجا بو نه یان خوارده وه عقلمان نیک نه چو
 به کی له لاه هاتنه نا و نه واک به سیت یان زانی که و تم به زبان
 لیکه س له عقلی نه و رضانه بو لیک که و تنه رو ما به بینا نیک چو

[۱] ناله پین پان کا برایه کی اشیا بوجالی ۱۹۰۹ له سیاهه اعلام لرا

دوایی که زانی تهرها مایه وه آوی خوارده وه که وته کا به وه
 به [ور پاطلا سون] به چال اونیا سون خوشیاک راه بواردنه وانیش وه که
 به لاج می به بی تیره وه ده به نگم قه لنده ریگی بی نام ونه نگم
 تیره ونده هیه یک روویک دلم له قنانت داسر ورده ی گلم
 له ندیکی واده له سانی مه که سه مابه دلی بزرگه تیره که
 به بیچکه بیچکه پی تیره لیسنه وه که له ل خلیسکا خونه کیسنه وه
 تیره به فجر به ی تیره ونده ساله له رچی باوه ریای بی بقا مناله
 باوه جود نیستا منلال تیره منده که حس به پیر نائی که رت به چه منده
 پیر قره راهات تو خوارده خوی حیاتو چو بی نام ده ورده نه گره

زبان - ۴۴۷ -

به واته واته پیا و تیره بی تیره وه خوی منالیمه کن تیره بی تیره وه
 سه روگویی یه کما اشکا به کوه تک چند لیک خدر رو بووی شیره گره
 سه گوثر بیم و تو کاینه سکانی له یک بوویند دورنی گیانی
 گفتار و یهود هینده دور می نیه اونه ی یجه لیک هاتویند قیه
 تیره و نیشه یش که واراجع به خوابی به زوری بازووی هیچ لایی نابی
 یشتیوانه که تیره گره به کاره باراشی له آشی زورو به باره
 تیره گینه کارمان لیره له یا حش یشی یشوماک ده وه نه آش
 جازان ایتالیا سر ره گای تیره کرد که و تیاک خرابه پتیاک له ناو برد
 یجه به راه و که وو که له شیر تیک به رنه ده بی و سگ اکیر بشیر

له موو درسی سر آخو شریایه
 بو یه له تکر دمان کوثره ووریایه

زبان - ۴۴۹ -

که رمای ها ویند و که روی میوه به
 کالک گراه بو و تیرم لی نه خوارد
 خواند یاد وینتی سالی او خدی که به
 نیتتا و ه ختی که به خوشی ویراه
 که چی به هیچ بو قینه به ری
 عزیزا خا و میرزا زیند و بونه و
 نه و ه چاکی کود بی لایی نواند
 نویتری له پستی علی به و ه کرد
 خومی نه و سنم به لاج نه و نانه
 له پست که سه و ه جماعت ناکم
 له لداشم ناوی بوی بچم سرگرد
 یحه که سه ره پیمان کرد
 دو که سی ده مینی شایسته مرده

خوز که بو چاکی وایه ک ده که تی
 به هیچ قوه تی رانه که و تی

زبان - ۴۵۰ -

نه و ده به ختم لی بو به دوش
 نه و ده به هوشم لی شیوا و ده ستام
 خدی ده که هیشتا لیم سارده
 ده و نه مند باره ی به که سی نه داوه
 نه و سی پتی ده لیم و ابرو ده اروا به
 که که ره دینزح بو به رموز
 که که رچی له ل ساوتی آشی و ستام
 تو خوانه لا که ل نه میشم آرده
 باره به رستی نه اروا له دوا و
 به هیچ قوه و لیکلی ناکری برروا

نه وی جلمه وی خوی دایه ده سی خله
 زه رده و آله ماه جاری آلوزاند
 نه وی نراوه زه بووه و بی که تک
 نانی توانم خوارده که وحی ماه نواند
 نه وی دو و لاهه توشی جز ابووی
 نه وی ماه نه خوارده سیستی نه لچوی

تاریکی شه و توارم دیاره
 نه لیه خاکه که بی به ده نه هم ساره

زیان
۴۴۲

بوکشفی میقروبی

نه کو به ز فری که و ته سرشاری تیری به رری خوی هینایه خوری
 نه وی ندیمی پیادی که وره به نه بی چاک بتر بی ده وره ده وره به
 دل خوشی نه خوشی ده رمانی ده رده خله بی زار نه بی له بگره و به رده
 دوکتوری هاتوره نه لیه کمال تنی و رور او نه لئی ده حال
 بوکشفی که ی زور شار رام کیشته رانیا نه خوارده بو به زک نیشته
 دو و نه لاه بو به پتی ده لیه زوله به بی تو و ده رروی له و ده شه چوله
 نه لیه گو له زه له له مو و مالی نه که رروی و ده رپی لی داده مالی
 من بو به بستم هینده خوشی نه وی چی له دلایه رحمت ده رده که وی
 ووتیان پتی غمه ره به کویدا سه رکوت ووتی به شیره که ی عیب ی به ده سا که ووت

کابرا و تووی [میقروبی - له ی دی]

میقروبی نه و به به که له لاهه دی

زیان - ۴۵۷ -

سه راهات به رگی له توی درری له ور له خهرمانی چه لتو کی خوری
 نه م بهال ناترسم که لاخاو عبا هیچ گویش ناده م فیشالی بو مبا
 من ده وره ی حربی محمود دیوه نه و به ی بترسی ده تی بر ریوه

بویه حمزه که کم باره بیماری
 له مو له تینوا آخ له لکه کیشن
 له م بئ آوی به رزگار بئ ماری
 له شیتا بو مالک آوراده کیشن
 ما کینه گی که وره ی نه لکتریک هات
 خوا یار بئ نوری فیه که و ته و ولات
 نان و گوشت نرخی که کم کرایه وه
 یاره ی کیلوات وه ک خوی مایه وه
 بره س حه سانه پیاوده خنکین
 که چی له ماسی رسم ناسینه
 بوستی توتی آپرسنه وه
 قا چاغی ماسی نه به سینه وه
 به نئ گرز خه رچی له وساره هونینه
 ده زوی خا و ته سها بو له رز برینه

نه سپی بئ له وسار زرو بئ جل نه بئ
 پیا و سه ریز بو بئ نه ستوی شل نه بئ

زیاده - ۴۸۲ -

نه لیمه هار چل سه و نه نژی درویم کواله مالی هار سینه و رورونه
 کو شته می عاره قما و واله پیش جاوه کتوارا هیهچا له بیر نه ماوم
 نینداک له نیسا دروست کراوه چاوی سه رده ی غفلت بو ستر اووه
 تا ساته نه کا چا و ه لنا بری نه که ویتنه چال به لو پوی نه بری
 به دکار له چا که خرابه می چی دی آواتی به دی خوی دی نینه دی
 نه زانی خوا بوج ؟ به داژی نی نه که ربه دنه بئ به دکار نا نوی
 تانه مان به نه گرده که می یوانه چا که و خرابه نایه ته مه یدانه
 فور رده ی وظیفه که بو و به کفنه ده ستوپن له پیا و نه بئ به دورمه
 که هر رنه مو که چا و زه ق کاته وه آغایی له بیر پیا و نه بانه وه

نه مانه ویزه می به رگویی می عاره
 که می نالی سردن هیه له م ماره

شاه - ۲۷۲ -

له دوی سیاست خوشت نه خرم به ند رلوی قم والہ ی پئی بو بو مستیان کہند
 توخو به پیاوی سرچووت مکنه وه به دست قم زبده و به پئی دوی کہ وه
 دو و بعید و یہ کی بلئی له سپر ر خو دار پوازی له خوی نه پئی ناقیشتی
 دوشمنی ناوختوت رهگ دهرده کیشتی راز که و ته زاری راست که و ته ساری
 له مو و هوری باران ناباری به ردی تی نه خنم تینو و نه بیته وه
 نه و کانی یہی آوی لی ده خویته وه تاریکه شه وه و گه لالی له ناو
 به سویندی دروخت م خرمه داو به قم دهره ی خوی پئی راده کیشتی
 نه دوی نه یہ دوی سهری نه یہ شتی ده لایه دو و ریوی شیر که ول نه که
 گوره که یہ ک بی ملک سرده خند

نیشته به دست بی هیوات لی نه که
 دار که به ری گرت یہ لی پیا نه دهن

شاه
 - ۲۷۳ -

پاره خدرخی که ی ده بریته وه به خرم نه کردن کو دہ پئی ته وه
 معاستی به لاش بی پیته و بی خیر ده تی مانند له سہ زرگی تیر
 آخای طھکار لہ رده تی پیدہ کہ رہ جو جوی نه و ساسہ پیدہ
 دی می فرہ کوینا نا چه سیتہ وه بزہ لہ جاری دہ رویتہ وه
 کہ س و کار له پیا و جوی نابئی ته وه تقی بہ رہ و باریش نه گریته وه
 ده ختی کہ ژن بو و بگم ورہی کہ ررہک با نیتر نیتہ دست بده بند خرم کہ
 بی کا سبی یہ نم شه رو حالہ دیارہ ته بہ قی پر آستی مالہ
 وادا نه نیشہ به دستی بطل تانہ گری مکن نادری بہ منال
 راستہ دو و میوان لیکیان خوشنایہ به لام خانہ خوی له لہ رد و لایہ
 قوت ریک ناکه وگ کہ ورہی نہ م سارہ
 تاریکی شه و نیوارہ دیا ر

زور دارو له ژار وهك سه را وه تيو
 ده و له مهندي ژرد خوي له لنه كيشي
 له قايبي ناله رد كه دق الباب
 له پردي ناله رد مه هم ره ره وه
 نه سرو پيوسته تو به دوست ده رچی
 به خيل خوي ناخو له و ليشي زوره
 چرای درو زه چایي ده گری
 درو زه آگری له مال هم ره بو
 صحبتی نادان تال را بو اردن
 لهینده به رزه فرره بلایه بی با که
 دیاره بی با کی له ره بو خوا چا که

تووره که ی چو بو که ری لایه بیوی
 تو پینی دهوی وزه ری خوی

له رچه ند دوست له لات وهك برا که سه
 که زانیت سه وه و دزیت له سه ره
 که سیراه تت دی بر و تی هم ره
 گوئی را نه کیشی زور که سه بی گوئی یه
 به چه نه بازی که نه زاه دو وه
 له بهشته وه کوته ک ها تو وه

نه وی بو منصب به چلو چو فیره

له که ل لی که وتی روو وه رده گیره

تریاہ - ۲۷۷ -

لہ روی جہاندا تو دہ رہ پاک بہ
 لہیچکہ س لہ واتہی خلک رزگار نابی
 بہ لہیوای ہاوسنی بی جیشت نہ مینی
 چاودہ برہ رہ دست خراب فیر نہ بی
 کہ قلبی اقبال لا بقای یہ
 تا خوت دوست نہ بی کہ س نابی بہ کہ س
 بو دوست چاکہ خیر بی نہ انجام
 بو دنیا ی رہ نی دست بدو بیتہ دست
 دہ وراہ دہ ولت کہ دہست دہ مینی
 بہ کہ م لہ لکڑی یاد سائی یہ
 چہ پتہ کی نادری بہ تہ نہا یک دہ گ
 مال راوہ ستابی مزگہ وت حرام
 لہیچکہ س لہیچکہ سنی نابا تہ بہشت
 بہ لام ناوی چاک تا سردہ مینی

نہ تہ چاک بی ایش دہ بیتہ سر

درہ خت زر نہ بی لہر پوت دیتہ ہر

بہ چکہ چکہ قمر ز نابریتہ وہ
 نہ گہ رچہ سپاندہ بیتہ سر تک
 کہ س آغام توشی وہ ک مہ آغا
 نہ لہی آو دینہ خوشی خوشی یہ
 کی معاشی بوناو رہ د نہ کاتہ وہ
 بہ گفت سر و مال دریغی نہ
 لہ مو وولا تہا شکر آوایہ
 دیاری دیار بو گوواری ہاوار
 ہاواری کورداہ لہ نامہ وہ ہات
 سہ دہ بریل قمرزی نابریتہ وہ
 بلای نیلوس آبروی تھا
 بہ رہ سرزما کی بی بو راخا
 بو ہاوی نہ بی آوگا بو چہ
 ففتیش شرابی مفت نہ خواتہ وہ
 ہاتہ کردہ وہ با یغی نہ
 ناوی قرہ داخ زہ ردیا وایہ
 ہاواریا بہ رزبی دور بہ لہ نہا

شام سحری دی سووری وورداره
تالہ سہ ودا بہن بہنماکھا وارہ

خوالی خوش بو [پیر میر] حاجی توفیق بگ

۱۹۴۷ م وہ دستہ رایہ ہونینہ وہی

پہنڈہ کانی ناروڑی ۱۹ ی حزیانہ ۱۹۵۰ م

کہ لہم روڑہ دالہ دنیا کوچی کردہ و امی لہ سہ رکرو

لہر لہفتہ ی چارہ بک بہ ندیکی لہ پہنڈہ کانی لہ روڑنا لہ کہیا

کہ [ثریان] [وہ بیان] بو لہ نووسی و لہ لہس

بہ پئی وہ خت وزہ ماک لہ ی فرمو

۱۹۴۷ م سوال

۱۹۵۲ م = حزیانہ

سلیمانی

ماہوستانہ نجح الدیج ملا

له اعتباری نه یولی مالی ۱۹۶۰ م ده په ندی
پیره میرد به پتی زنجیره ی روزنامه که

ژبې ۶۰۵

بایه قوش له لهر خویتی بخویتی یا خیتوی نه صری یا نه بیر و خیتی
 نه م شماره که وه ک بهت نه نوتی که به سه های بو و خوشی نامتی
 خوا پاراستویی بله آگری هتله یا خوابه بی غم تیا به رینه صه
 که له سه ردووری هاما مان یاره باهر سه یراک بی له گدی یاره
 جووله که به قیچ هاما مان کوزه نیستا بوچ خویتی هتله زامتره
 اصل دوزنی نه واک هتله ده خویتی ریشی هتله له حد په ده ده
 به لام و اتیری خوی لی که و ته کار لهر و ابزانن بوی که و تنم هاوار
 چه خوابه رداره نه م ترس و له رزه نه م خوننه که سه له رووی نه م ارزه
 به زگی برسی و به زگی تیرین لیمه نا که ده که خوشی را بو تریه
 سه لهر گیز بو خوم نا بارریمه وه وامی رو یوم نا که دریمه وه
 به لام به هیوای خاکی کورد ستاک وه ک هتله گری بی به گوسا
 ده سته ی لاوانی خوینده واره کاک نه که ریتگوش به دل و به گیاه
 نیزیکه خاکاک بی به نیگیر له موویک که وه به را ووتد بیر

که ده ست له ده ست بی قوه ت له خوا

.....

زنجی - 66 -

نهم دارو به رده و نهم شاخه به رزه خودای رشتوده که نگه ری نه رزه
 بویه شاخه زور له ح نه رزه دایه زه مینه که مان جنبشی تیا به
 نه رنده سه ختمه نابج به ریکا خواب بویه کینده به فری قی به کا
 به رده و دو نه سال خنک دتیه له خواره داری به رداره جتی سیای داره
 روژنی دارتا شیک چو بویه سه فر گه بی به کافی بیک سی به ری له سر
 لنی حه سایه وه سه ری له لبری لقی داری دی به سار بری
 دارهاته زبان ووتی دنیا به بویه به دکاری ده کوتوی تیا به
 تا نه و که سانه ی که دار نه اثره قه دریا به ده رکه وی چاکه یا اثره
 ده ستی سوره زار هچی لی ناروی لیره له سه ربه رد دارو گیمه رروی
 کیو غونیه بو حالی به سه ر چه ندماندو نه بی تا نه گه تیه سه ر
 له گهل سه رکه وتی انجا به ناچار ملی ری ده گری یا الله سه رده و خوار
 [اُکملتُ لکم دینکم] که هات یاری غار گریا و آ و به چا و یا هات

فرمودی بی غم به رتشریفی نه رلوا

عاده ته کمال زه والی له دوا

زنجی - 67 -

نه گه رله نویشار یا بنوینی خوت و خنک و خوانه خنک تتی
 له ندی که ضیافت به مسلم نه دهن چا و ری ی له لسه تولی یک بده
 له ندی که بیوانه نایکیان خوا نه بی مسهلی بوی دوا به دوا
 پیاوی به پیاویک نه لی به تانه دوینی خوشکه که ت چوته کار خان

ئە ئى چۆڭ بە راست ئەمە دىتە دى	ئە ئى ئۇنە كەم بە چاۋى خۇى دى
قدىرى ماڭك نىنە تانە گاتە سەو	گەر ما آۋى سارد ئە خاتە بىرە و
بىيارەم زادەى قۇطرە نە نى يە	كە كە وتە رووى كارەھ زارە نى يە
بە بايىك لەھو عىشى بە با يە	كە كە وتىشە آۋ و الە خا كە يە
ئە وى ئە زانى بۇت نا چىتە خاك	مىردى ئۇرە ئە يى با ئى خۇ فۇ بى با ك
كورت جاھل بى رە بخت بە بادە	مىرات بىقرو بى سىرى اولادە
بەرە نى شانى خۇت بىرى بە سىتە	پارەى مىرات وەك چەكلى دەستە
قوبار لەھو فعلى بە دىترە	محبوب و سىراپ بە لە زەت تىرە
كە بى بە يىتە وە قدىرى نا زانى	ئە گەر دۇررانت دل پىر لە ژانى

.....

ژىيە - 618 -

مال لىى نە بە خشى كە مە تر بە رە گىرى	مىتو كە نەى بىرى كەم تر بە رە گىرى
آۋ بىرى گىرا پە نك ئە خواتە وە	رايى بى رىتو ار لىى ئە خواتە وە
ئە وەى بە پارە لە خۇى بايى بى	بايى يە لەر جەندە ملىو بە بايى بى
زبانى چاك زور كەم قورتى دىتە بىر	زبانە كە سىرە خاتە خۇطر
كە شىرتا كۆل بەدا بە گىرە	فتنە لە وىنى نۇقازان سىرە
صوفى حرام خۇر وەك كە لە سىرە	بانگت بو ئە داۋ بە پىسش فىرە
ئىستىر كە داكىى لە كە رە رە گىرى	رىنە كى ئە كەى گازت لىى ئە گىرى
بە ئىستىر يان ووت باۋكى تۇ كى يە	ووتى رە سە نى داكىم بى يە
خۇزگە ئە وەكە سەى بە زۇل دە رە جوو	ئە وىش وەك ئىستىر بە رى نە ابو
چاۋى صاف دە روۋ كە لە سىرە جىنى	بە گىرى آۋ گىر لە پىر رەھل ئە جىنى

آوی خورر هر چه ند که ت ترستی لهر آوی نه ند پیا و نه خنکیتی
 آو و پیا و نه ند و موک به بترسم لهر جیت دی ناوی باوکی پیر
 نه و ترنه که میرد لای نه نگه و یست بو

ترین - 69 -

نه و که سهی که لووت له دوست هه لده کا
 نه وانی به دی عه لهنی نه دی
 که ری دیزه نی جوئی بو نه پتوی
 ده ستم بیک سواری که می بیک بو بو
 به کیکیا هه رری که ل قه پتا کرد
 له اهلی واپور بو بو به دو شسه
 هتله جووه سر قبری ناپیوه
 ناله بیک له خاک هات به حزینی
 له راخی انگلیزسه هاتمه گوری
 ایستا جووه به تو دنیا گوری

ترین - 70 -

نه و که سهی که سهنگ له خله نه گوری
 ترازوی مجیره نه که سه رنه کا
 نر خماه گرانه و حوقه مای سووکه
 مارو دو پیشکی دنیا به زبرن
 سنگی نایه گور سهنگی نه گوری
 ترازوی نه ولات سه رت ده رنه کا
 نه پاررینه وه لای سه رنه سووکه
 بو پیاوی زور دارها و ده قبره

به لام فائده ی چی نه مانه بو شمش
 مینا له نیاد دوست کراوه
 نه گه روایش نه بی و لهو به عبرت
 له مو و ده بینه فریشتی ته نیا
 له تله ر بو دنیا دنیای ویرا کور
 نایه ته حقائی که نه ویش نه مری
 و ابلیس له تله ر بو خوی لهار بووه
 به صفت او و له آرام نه کنه
 نه نه نده به جو ش بو شای ناچه
 ده ک چنگیز ناوی به خومی ریشا پری
 نازاغم خه لکی بو چی له دوه
 به وحشت دنیا بی آرام نه کنه
 نمامی عمری خلك له لده باچه

نه وانهی که وایو شه رده بریه
 بی گو مانه خوشیا تیداده کوریه

نالی سه و نالی مالدار نه شیکتی
 له ناسه و زوردار به فر و له تاوه
 ده ستی دز بریه باو بو و تا دوتتی
 خو بابی بابی نه مال هم شماره
 که ره که می عوزیر ته نه ها ده زهرری
 چاره ری می به خدائنه نه نده دوور بو
 نیستاکه ته ره ری می کرایه وه
 خورمای کورد کوزه ناوی گور راوه
 نظمی روز مالی مالدار نه ریشتی
 باوه جود نیستاکه باوه رر نه ماوه
 نیستاده ستی دز کور زنه وه شیتی
 که چی ده بینم که ره سواری سواره
 که ره شیخ زور چار له ره ده پیری
 فشی چونی بغداد مسهور بو
 نه مسئله به وه ره که ررایه وه
 به ونا و بردنیش باوی نه ماوه

دجله به پاران سستی ته واوه	نه وه تی پردی زنجیر نه ماوه
نه ترسم روزی بمان خنکیتی	له ربه و سستی به که که ف ده چینی
لیره وه تری و له رمی ی بوده چی	خورما و پرتقال له به خداوه دی
تویه به خووسی راده بویری	له دوو ولا بویه ک دیاری نه نیری
له گل به ک پاک به زوله چالکی	نا چاری هیچا به ک له لناکه به

دوو ده ست به ک که وه هیزان پیک بی نه
 ده گی دره ختیس له به ده ردینن

زیه - 710 -

بای ری که وت بی با یا یزیدیکه	زوردار که لی که وت با یزیدیکه
کرده وهی خواری به نده ی بی عاره	[ان الاکسان لیطنی] دیاره
[اناسکم] نه لی به جهران	[له تله] به غرورها توت ته مه یداه
نای ته بی بو که سسه ده ستمی روزگار	به لام نه وت ونه ی گر تو ویه ته دار
که که وت خواری هیلکی نه بری	نه و که سه ی که وازور به رز نه فری
له موی به جاری به که سسه نه دراوه	له و روزه وه خود نیای داناوه
کئی ده لی له گل قاتل دا یاره	نه وده و له تانه ی دل برینداره
بیرنا چیتته وه بیئشی ده مینئ	بیرینی ناحق قرتماغیش بیئنی
سا بزا به خواستی خوا به چی به	دنیا شیواوه و پیشما نه وی به
بو خو به رستی ناره وا بگریه	ده ست به کلاوی خو مانا بگریه

بیمه سر که رنیه هیچی لای نایه به فیصل گران دی نینه کایه
زایانه له به رده رگا مان باره که چی زنگ نیشم که و تمه هم شماره

کاری نارده و اتا سه رنایینی
خواه قی بزنی بی ساخ نه سینتی

شبهه - ۶۱۲ -

گه لینه می چاوت بکه به وینم عالم بینه خوت بهیج مه بینه
که به خود بینی خوت له خوت گوری زووله خوت نه گه می شایسته می گوری
به زه رده خونه که که و تمه ره خنم بودیواری قدر نه بی به ره خنم
تازه پیا که و تو که و تو که و تو که باقی نه بداته وه روت له دوای سعائی
به لام پیاوی کوی خدمت بقا نه بی دی نه خوت نه که س تی بگا
له پاش مله می خلاق به وره نکه بدو سره سار نه بی که که و تینه روو
که چاکه نه که می مه یلغ له لای که سی بوزنه و قی خوت بی و خوب می زانی و به
که سی هیوادار نا او مید به که خیرت نه تو سی به قه در می می که
دلی هیوادار بشکی قضا به نویژ قضای هیه نه و بی قضایه
له زار دوست بی هیشا هه که مه ته نه ها دوژ منی سر مایه می غم مه
آموز گاری بی که کم مال سوک نه گره بی غم به رفرمووی فقیری خیره
گریان له سه ره خو خنم نه رده وینی له ندی بی که نیه دل تیکه ل دینی
ده و له نه ندو پیدر حریان زیاد نه بی حریش دیاره که نا ساد نه بی

[له تله ر] نا ساد ه که و ا حریه

سه ره که ره ک که به بی هه رلیسه

ره نج په پیره تیکه پیا سره که وی
 به کردو کوشی تیکو شنه وه ک شیز
 ته دل که ووتی واکه نه دی خوم
 که تو به ناک و به رگی که سی نه بی
 ده ست یاک که مکه وه له پنی نه که وی
 که م بخوی له ست بی علت نه بی
 چاوت له نانی دیوانی نه بی
 که و تو وینه ده ورگی ده وره ی ریای
 خوینده وار بو یه ناخنه قلم
 نازانی نه وی به علم نه نازی
 راسته که مو حیث به ده ست خدی
 چونکو خوانایی بی به کوئی خای تو
 که ده ست به ردایی سره که وی
 ده ستی ماندو وه له سر رزگی تیز
 له دوا بی یا نه لی آی چیم کرد به خوم
 نه چیه ریزه ی یارانی نه بی
 که له پنی که وتی نه که وی نه وی
 که م بلای سرت سه لادست نه بی
 تیزی لی ناخوی به نه رخنه نه بی
 به صهاره ته نک به کیما ست
 خوی به خوینده وار نه داته قلم
 له نگر دی دیتیه سر زانو پیازی
 نه وی تشبث نه کا له دوا یه
 تاخوت نه می تره نی ماست نابنی به دو

[لیس لانا ایا معنی]

له پیشد معنی و له پاستا دوا

نه زانی بو چی نه م روزه جوانه
 له به رنه وه یه قدری بزانی
 سه و آواده بی لیمان به نه هانه
 لی ی وه در است نه به قدری بزانی

له گه ل نه وه داله لایاک وایه که نه م دنیا به روز آوایه
 که چی ها وینان خلک لئی بی زاره پیاوی ناز به روره لئی به ها واره
 په نده بوته ووی زووله پیش جاوه اگه روزیش بی خلک لئی بی زاره
 عشقیس که هستی دینی به سردا سوری مانع هی وصله له به ردا
 که آشفه و ماشقه زووبه یک بگه زوری بی ناچی پشت له یک نه که
 نیستاده وریکه هینده ی تی ناچی کج له گه ل کوره ، پر ج ه لده باچی
 بوته هیچ کورری بو کج سیت نابی بیکه وه له سر ناک و که با بی
 جارک کورر ایگوت چه رگم کبا به نیستا خینی ناک و که با به
 آمی بوته وره ی کوه دنیا چه ند خوشبو کورر به عشق کج نه ستوسر خوشبو
 به لوئی به رگ و به ناک و آوی سا بو به عشق سر به دراوی
 نه که رتو خوی خووت بناسی به دل له سوو به رامت بوته بی حاصل
 خو شه وستی خو خیم نه رره وینی

ده نه ک که پیستی که ولی سا هان ناوی به تن له نا و ناوانه
 نادر له ل که و توو به رره که ز نیه مدیشکی شه و هیله ای بی به
 [فزوننی لشکر نیاید بکار] حین و ایتالیا که و توون ها وار
 ایتالیا لنگه رایه و تی سکا [خاری بالدی] بووا آبروی تقا
 نه به پاراسی بی وه فای بی دو م به سر رو بی له خوی بایی به
 امانه له سوو به خواستی خوی کئی نه یروت یونان رور ایتالیا به
 له رچی به رز بفرری که که و ته خواری سر و گویلا کی نه سکی به جاری

له شكري ئینگلیزگه بیه بنغازی وهك مسای که ران که وتنم رمبازی
 مع سررم ناوی باله رسایی بی پلا و خوار دنیا با خوررای بی
 سه لای چه وه ندرگه بیه پیج آنه هیشتا بیم نه لایه بیکره هه رزان
 نه وی که نه بخواب بادی لهوا به ندوباوشیم نه خاتمه دووا
 گونای نه ونیه دنیا که وایه ریایی روتبه و خاوه که وایه
 له رچی دهی بنی کوشته ی کوری یه نه وی خه روویه به خوی برسی یه
 کاله سه ربتی ماسی وه ستا وه
 به کوردی ترره که له کئی ناسه

دینا که وتوته خم و دل تهنگی کها توره به به کداوه کوموی زهنگی
 دیسه مودی زهنگی آلتوزایه وه قه رانی حبش که وته کایه وه
 دعوای به رانی رهس و سپی یه بزانیه خواستی خدا به جی یه
 چه ندخوشه ئینا له جی ییکی بهرز سهیری دنیا کایه بی تره ولهرز
 [مانا قاسس] امری نه وه رزیندوه باو کم به خواه خواهه نهی کردوه
 ماده ی که روگهای کفر احمد حه قه وه ره له را خانه صره و مه ته قه
 به حساب نه بره پیشکونه که وی توف و چلوله ی چله ارره وی
 خوزگه نه سالیس له که نار ی زهلم له ناوینگرس دارا که کشم دهک بهلم
 که نا چه ی پورروها ژه ی به فراوان دهنگی نه رایه بهندی دواوان
 ساتی له رادیوی شوری دوره بوم رادیوم لی بووه به آوازه ی بوم

جاران جوو که که خومی نه سیتوا به درو پیاویان نه کرد به کیتوا
سیتا کارخانہی درو رادیویہ هیچ که حس نازانی که راست که کوی یہ

طبعی زہ مانہ نیش هیچ راستی ناوی
پیاوی راست نہ خہ بہ بہ ندوباوی

— ۶۱۸ —

کاری که زانیت بوت ناچیتہ سر
به ردی که نہ زان بیخاتم ناو آو
سوشہ کہ له بہ رد درو سہ کیری
چیتی نہ نگہ ناز له شاران باوہ
خواکار به عاقل بویہ نا سیتی
یہ کی خہ ریکی سکہ لیدا نہ
یہ کی خز مینگی له دووری نہ مری
یہ کی تحصیل عالی نہ بینی
کہ چی له ولاوہ نہ خونینده واری
ووتیاہ چیت زیادہ له پوره آیشی
خوا سیرینی وای به پارہ داوہ
ہ التوہ کہ ناوی بہ زہر نہ مری

به لہ درو نہ درو راست بیدہ رہ بہ
دہ زنا یہ بہ سہ دعاقلی بہ ناو
خوی کوری بہ کہ می بہ ردی ناگری
لیرہ کہ سی نا ناخوا کہ رتہ مینی ناوہ
نیش بہ ہونہ ری خوی نہ تری
کیما کہ رو و محتاجی نانہ
له پرر دہ ولت و خزنہ ی پتی نہ مری
بو مدیری یک دوش دادہ مینی
بو بہ قائم مقام چوونہ لای جاری
دوتی حہ و، خونہ و قنہ نا کیشی
پارہ دار خہ لگی رروا له داوہ
ناوی زہر دینی کہ ربوت نہ زہری

نہ مانہ کہ موو فلسفی نا بینی
پارہ ی پارہ دار چہ نہ پیشیتی

پیاوی پیرتا بیت گری کم نہ بی داری وو شک گری وہ کوشم نہ بی
 آوو پیاو نہ ندو موچہ بہ بترا سگی نہ ہیں گرا نہ گرو خرما
 لہ ندی روو بہ روز بانیا چہ ورہ کہ وتہ یا س ملہ دم ، دم تہ ورہ
 پیاوی دم لہ راستی کہ لہ بہ رہ وہ ستری مالہ وہ ریوی دہ رہ وہ
 لہ ندی بہ لیوان کہ لہونہ رہاوتی بتی کی دیویہ زستانہ لہ تاوتی
 زہمانی مہدی خیمالی خاوه دنیا بہ کلکی گاکا راوہ ستاوه
 تادہ ست بہ کلکی گاکا یہ نہ گری نہ کہ ریش بی لہ برساہ سری
 مانگاہہ دزی کہ لہ گرت چارہ یستا کہ لہ گادینہ لہ چارہ
 بہ تلیا یلی مانگاہی بو دہ بہ بی نہ م بی شہرمہ تازہ کہ وتہ بہ بی
 رو تہی حال دمال لہ مووی بو زہ وقت کہ زہ وقت نہ بو مال لہ لات تہ وقت
 خوئے سنی زانہ کہ نایہ بینہ گورر نای خوچی بوئے وہ کہ زور تہ بی ...
 نہم بہ ندو بہ ندہ کہ لہ پیش چاوه لہ راستی لہ ندی وہ ک بہ ندو باوہ
 سدی وتویہ کہ بہ خوابہ ندی دہ روشی خوشہ نہ ک دہ ولہ نہ ندی
 لہ کہ لہ وہ یشادہ ولت سیرینہ
 یئمہ وہ ک پیش و دنیا لہ گوینہ

پیاوتیر بی و چاوتیر نہ ندو بی وہ یہ برسیہ تی رہ گکی ہاری پیوہ یہ
 پیاوی تیر آ گای لہ برسی نہ بہ مال نہ خوری یچ ترسی نیم
 چوہ یہ کئی ، خواو یہ کی پروانی برسیہ خدی تیرا گری بو نانی

ناوی خوی نابو و خادمی و ولایت که هات بی تم ده ربو خوی تی رو هات
 درو شعریکی سیاوی گو به نده تا موبالغی تیابی به سنده
 له به رنه وه به موو شاعری که له درو دا هینده ما هر سه
 نه هم راستو چه پی که شیتاباوه خوز که نه مزانی کی ناوی ناوه
 ده تی راست به سنی چشت بی خوار دن ده تی چید به پیشی تاره مت گرتنه
 شیتا چید راستی خستونه گوری نه سنی وظیفی ده شیش گوری
 رحمت له گوری به و به سی خلاق نه لئی می نیره ، و نیر ، مینده شلک
 نه که ریزر که ونه و نه که هاری به نه هم کاره ساته لئی بی کهای به

پیای سر کما به کو سته ی سر مایه
 باله و کونه وه تابع سر مایه

له شهرری به دکار پشت به خواب سته نه وه نه به سته ، نه وه سته ، له سته
 له رچه ندگفتاوت بی سر و پانی که س لیت ندگی که دلت یابی
 دل بیس له هیچ که ده به سته هیچ ده به سته نه کدر نه به سته
 به یملای کونه سر و ستر براک سر و هر دو پتکه وه براک
 ده ست به سته ده ست نه به سته بلندی نه کی نه که ویه به سته
 له ایران جاران غام غام بوو شیتا سر به رزی غام غام بوو
 له دادی خدا و ده و له مندگه ری و و شک و تهر رجوت و آشی نه گه ری
 له و گرماندی تر سنوک توفی دو تم نو خوی و آقار چک له توفی

به تو پنج نه لیه دو و ملاک زو له خوئه وهی زو له خلات له کو له
زستان سرمای خوئی وه رگیزایه وه ریویش بیستی خوئی وه رگیزایه وه
چه سنه ریوی یک ها تو ونه کایه ریوی قه مجوفه بیستی بر کایه

تو له کاری واروی کرده کایه
ماری شیخ هو مهر سگی اصحاب

X

باء شیخ سندانی فری دایه در پیچه کلویا ه ها و یسته بهر
وصا به خوئی ده ر کرد به خوا بکی سارد که چی مووی ریشی به نا و نیشا نارد
تقی له رووی کرد پئی ووت که به ت ووتی قه ینا کها باران ره حمت
کایه که چه ور بود آ و ناگر نته خوئی گاجوت تی ناگابو تر لیده ی بوئی
دار به پوزی خوئی نه قلیشی گولی دوست زیاتر له به رهیشی
نه که ره ته وی آزاده ساری نه بی به سنده و بی شده کر بی
[پوامون راوریل] بیتم شیخه که چی زور جاهل تیا داماهره
یتم به مازوان تی شکایه به سینه به هیوای نه وه بی به بیچکاه سینه
شکر و شوک له ردوله قالیکی که چی به معنا چند دوور له به کن
شعر و شمع و عرش که رسته بیکه شعر له دو انه له لم ستم بیکه
لهر چیت نه ده نئی ناوی که ره م تنها جنیوه منه تی که م

که مردی هیجت له له لانا به

گوناه ها و ده مته نه و به وه فایه

هونر نه وه ته نه خست خوش بوی بو نانم دوونا ره دوو ده که وی
 خوله کینانم به کرده وهی حیز چاولی که ری به پی ده لیه خه ریز
 نه سرو بیت نه لیه له ده ورت که ریم بیت هل خلیکانه لیه لاده لیم
 مع پیاوی وه هاج دیوه و بیستوه له ته نگانه دادوستی و بیستوه
 جاره ایانگوت که نه خوننده وار لیک ناداته وه آزابه و به کار
 بیستا خوننده وار آزا وجه و ره به هوی نه وه وه ملات روسره
 له قو و به ی به رزی سه رو لاته وه کرده ی مه ردی به ده نگ اذاته وه
 نه و که سه ی که سه و به فر یاره سه که سیش نه زانی زه و قیای به سه
 به د خویش خه یالی داوه ته یاه نه لی غرقش کنه مالحم در میاه
 ده تی بو که لکی خلیک در یتر نه بی با بریتی قه حت سار ش نه بی
 نه که ریش او هی که ده حیه خلیک خلیک بی ایته مه ردیکی بی باک

خونه که ره وات که و ته که الله وه

له ووشکی سه قی به پی مه له وه

نه و پی ده سنده ی که مال نامه خستی کمالی که مه زو و پی ی نه له خستی
 به مال دل خوشکه له ری ی خوارا میوتا نه ی بری به ری زور نارا
 به مال دل خوشکه نه ک به مال دل خوش مه چوره کعبه بچوره سر نه خوش
 دانا و تو به مال چلکی ده سه به ناوی چاکت بیت به سه به سه
 او که سه ی به سه نه فیازا له بو دیوی نه فس روسته می زاله
 هوسته له ره نهجا بویه ناسره وی به وزل هور تیه دوای که ره که وی
 ده لال صدوقی نه فروخت له بازار به هراج هراج بوی که و تنو وه جار

نه بودت ناوی نه صدوقه جوانه بیکری ونه بیکری له ره سیمان
نه وه مرای ژه و منداله بوون ونه بوونی عیشی پی تاله

بی زه و مالی و دوورمنی شه تیا

- ۶۶ - حضرتی عیسی برده آسماه

کارتانه بیوی ناگهاته سامان که وانهی کیشی ناگهاته دامان
نه جوونی بیته وه خوئی نا بیته له من نه قه لانه دهی ناتا دریتی به من
ضرب المثل به زبانی ایران مه پرسه ولیده له بی پی ره ندان
خواص که ترسی مه رگی بی به هر نا چیته ده ری او ناگهاته که وهر
له رچی دیته پیش حکمی قه ده ره له راستی قه ده ره خه تک بی بصره
به نیش به هوای چون وجه نده وه بازله بو ارادیته به نده وه
جاران بو به سنه د باریان له ل نه دا زور چارنه که و ته سر بر پی او ی که دا
نیستانه و که سهی قوره ت نه نوتنی به له که خیم ختی دوشمن نه نوتنی
له ندی له نادر بو ی له له که وی به یاس قول دیوی زو و بو ده که وی

خواجه رموی له ندی چست که ره کیشی

دوایی ده بی بی که خیر ده بی بی

له ونه ره وه به به دت خوش بوئی خوشه ویستی چاک به رتونا که وی
خوا پی او ی به د بین کویر کاهه ته وا و له ونه ری که سی نایه ته به ر چاو
تاله دنیارای محتاجی مالی بتمال لای عام وه ک بی کمالی

بیش زانی یا سختوت دوستت نه بیا تو کوئی که ره وه مال نه ده به با
 به لام سته به مال که که مال تو نه که وه ره دووی اسی حال
 نه که ره ته وی که ده ول نه ندی نه بی به کرده ی وه وام به سند بی
 خوانه و حتی ده ولت نه دابه ناراک مه ر پیاوی دانای تیاده بی چه یراک
 بو که ندی که ره م نه بیج به دوستی له ندی به پارو و ده می نه هستی
 نه که ره که ره دیش رانه گری واده که خه لکی له قسه بت بگری
 خه لکی له قسه ی ره قن^{اگه} خله ته که زبانه بیلن سرت ره حه ته
 له معونه سن خوئی به پیاو نه زانی
 خه لکی له سکنه بو پارو نه نانی

۶۷۸

گوته به روژه مجذوبی عشقه رووی له رله روژه نه مه سر مشقه
 نه ک فر ضرر تو که به له مووبائی نه سوور ریته وه و ره بخا به بایم
 مه قسه سف له که سنی نه موتی پیاکا ده م ده کات وه فخر حق که س ناکا
 بیم گوت چی لیه بانی بی زانم ووتی ناکانم ره حدتی گیانم
 که تو نه بت ویرا ده م بکه به وه نه چوره جه لکی جه م و که به وه
 تو له چاو خه لکاهه ک نیرکی کاردوی نه م دنیا به یان بی نه سباردوی
 نه که ره ته وی دیم له پیش بی نه بی به چه پله له له کیش بی
 به م ساره نه لیک ساری ره سببا آکات لی نه بی کلاوت نه با
 باوه جود ییتا کلاو نه ماوه لای نه ملوده کلاو سر روتی باوه
 چارک سری روتی اخرایه زی که ر ییتا سر روتی بو وه به هونر

خوا عاقبت ما که به خیر بگری
 و ابی پیا و خراب به که س نه و تری

له ندي شيش كهيه ناكري سر به خو
 خوت چه وانه ده له سر ره يواني
 به زاني پياو حانس يار يدهي نه دا
 به لام نه ك كه روا به كه رو و مهر و
 له رجي بو به رزي وطن تي كو شتي
 مال و ثروت و سا له فاني به
 له نك كه سيري بي دروست نه كرتي
 به نه تازه كه و تپه سر ده وه
 كه خه تاكي كزاني بو نه وه اول نه ده
 به لام كه زاني تو بو خوت نه وه
 چه ند خو نه كه ستي كه سيمه و ابني
 بو قه وه كه ي خوي وه ك جا بوك و ابني

له و اي دانه به صرخ نه خاتمه داو
 نه كينه كه ستي كه خوا بيد اتني
 جازك بو ماسي زور قندك ته رر نه بوو
 سيمه د ماسي نه كره ته رر نابه
 له موي به انا نه كه ردوسي دنيا
 لهيه له پيري نه بي به كورري
 سه و داي ناو و راو پياو نه خاتمه ناو
 خوي كرتنه كه نابه لي ناگاتني
 چه ند تور نه پچرا چه ند او به رر نه بوو
 بو سيمي ماسيش توسي كه رر نابه
 نه يك به زانت و به ره خي ته نه يا
 لهيه له ول نه داو به لي نه پچري

همه صالح آغای قزلباشی مرد لهره و بو و گله گل دنیا دوریه برد
 نه که ربمایه بونم زه مانه نه و سانه ترانی صاحب عنوانه
 کاتی بارانی نیساکه نه باری نه لاقه ی که گل نه رزیه خوارکی
 که زو و نه لاقه بون جو و نه باری پیستاده م تالکین به ده ردی کاری
 نه مال هتله و هامانیاک اکوشت بویه و ابر دیاک لکی گرتونه مشت
 به لام به کیشن جه فایاک لکی دی
 نه لسه نه لبه ته روزی کیمیش دی

۶۷۱

تاله تا ونه بی سمنی به نوبانی تا باران نه بی ره خلی نا چینی
 کرم که ره گی دره ختی خوارکی بیستنه نه بنه نه ناسه ساردی
 روز کچه و مانیش به کوررنا و ابری که چی کورر که لچ رو و ناکی نه گرت
 زلی بی هوندر کارنا با ته سر مالکونه فتنی کورنیک بنه گر
 گورک دو عانه کار بی تم بی نه م و دو مان و ران که گوی چیم بی
 من چی ده لیم و طنپوره کم چی آهنگی دیا که و توته که چی
 عاده ته و شکوته رریتکل کرده گورانی یکه به کومل مرده
 نه د زینهار دوستی بی بایه خه گره تورک دوستی آو و آگره
 [بسمارقا] ووتویه حق لهی غالبه له سیاست راسته م قالبه
 باوه جود نه پیشی دنیا یه دیاره لای خدا که حوقه بالایه
 پیا و آخر بی بی و هوسیار و وریا که گوشه ی ته نیانک گوشه ی دنیا

وطن به روه رم به خدای بی باک
 کو تیره چیت نه وی جا و یکی روناک

هاویج هاتمه وه بو مارو دو پشک ساره زور بووبه پوو شیکلی وو پشک
 لهای له وگولانه له گوی زه لم نه مدی نه ویس خمه وی بوو دیم ویانه مدی
 هاوینه وکه چی چه رخ واده سووری وهک آووره نگه بهار نه گووری
 ره سته بای نه م سال لیره دووره نگه هیستانه مدیوه م بای به م ره نگه
 به آگری سوری رووس و نه له ماه تا وی سهندوه زه وی و آ
 مندال بووح له که ل دو که م سوریه کرد [دگلدانه] با نه خوننده ستو برد
 نینو کماک یک سووتیک هه لچه به لکوله یک تر به به دوور م
 یستایش هه رده لیم های دگلدانه انشا و الله نه که بهت بو نه له مانه
 له رچی نه وه نده به خوی پخوری له ربه هیزی خوی به تی نه پخوری
 له سوو قوما سی به ته نگه نه درری ته نه ها نینانی نه ستور نه پخوری
 ده میکه رووس خوی لی نه لاس راوه ایست اسپا بی سوری ته راوه

به لام نه ترسم له وورج و پشک
 وورچی زه به ملاح جی لی بی نه پشک

له رچه ندکه رادیو ده نگه نه راته وه گوی نه گرم به راست به آواته وه
 یار بی مالی درو یا نه حیوی درووی واده که نه وه نده ی کتوی
 بو به له درو نا بهر مو نه وه چونکه رووبه رووی یک نابنه وه
 له میشا به انچه ی جووله که ی تیایه خومی شیوا وه که و توته
 له رچه ندقه له که ی به رویه نه قرتی له رادیو راست تر قسی بو دینی
 پیشله که ی به ره و قیبله جا و بشوا بیوانیکی دی که رو بار له دوا

له تی بینی داوه کئینگلزوایه دووچارنه پشمی ناچسته کایه
 به لام کابراکه ی دوستی نه له مات بی جرو جغت نه چته میدان
 سه کی هار چله ی ته واوبونه صری هرچی توستی هات بویه نه یگری
 له زارونو سه دوچلی ته واوکرد له چل ویه کداها کاه تله مرد

خ: دنیای گول گولی کردیم خونیاوه
 م: به خواتا قه تی به سه رنه ماوه

که وشن در اچار ی پی نه کری زور پی نه کرا پی ی سیاونه کری
 پتلا ووقبری ته نگ به آزار ده دست ته نگورووگرزه ردو پنگاران
 سه دبنه سواری گامیش اگری انجا پتلاوی پیمان نه دروری
 آی پی خاوسی چه ندباش بوچاران نه که ره ته بوونه که وشن له لکیش
 نیستا محتاجی که ره ته یه له مو بلکو پتلا و ما بو له لکیش زوو
 پیادی به تمکله ره نجی به باده به لغتی مدهر جواد گواده
 له حجاز ناوی فاموس به سه به خا تو آیشیش لای نیم ور سه به
 بارو گیرایه قوررک چاری آوه آوله یه گیرانه تیجی جابه
 هیچ که سن له پرری نه بووه به کوری تاده بتی به پیان سه دکنه درئی
 نه وه ی له سه رکار پیانوی دانابی نه بی سه رکاری پیانوی دانابی
 نه که ر پیری دوژمن لال نه که ی نه که ر بتدسی عدو زال نه که ی

لیده له صفی ره نذاک تی به رره
 چاره ی پیشکه و تن ته حقه له و که رره

صوفی نئی جیم له عرس و قورسه هیکه مس به دوی خوئی نابیشتری ترش
 روزی صوفی به و روزی درویش ۲ خوری نینه وه ک سنگ له لکیش
 خوئی پیوا ووتی بالا سس هس که زم سه یرم که ازم واه لده به زم
 که هازه ی ته رزه ی له پر هاته گوی بؤ کووه نه که ررا که خوئی تی کوتی
 پیاده و پیاده به خوئی لی نه گوری مریشک که ته را هیکه ای ادوری
 نه و پارانیان دایم ته له غراف ۲ بر روی خوئا برد به لاف و که زاف
 روزی خه لک اکه به این زیاد له زار سوینده خوئ نه حیه بوجهاد [۱]
 نه که رکه خار هت له سویند ری که غیکی زور به فقیر نه بر ری
 سه بینی که ده و رگور راهر نه وله به ماسکه وه نه کم ونه میدان
 هر چی له لده سی ناوی رئیس ملازنه نه وه بشتین گوری
 خوئ که نه و که سی که نه نه سر اوه
 ده خانی نه ده بوو به سر رد صیاوه

[۱] له مانگی مارتی ۱۹۶۱ م ۲ ژاوه و ثوره ی رشید عالی به گئی گیلانی
 ده سستی پی کرد ده باره ی ده وله تی یینگیلز ، له سلیمان
 چه ند مه لایه کی کورد روزی جمع = له بینی له بهر ده رگانی
 مزگه وتی که وره کو بوون وه آیتی چهاریان خوینده وه
 به کیک له وانه مه لاسه فاناویک سویند خوارد
 که ایچی بو جهاد که چی نه چو سوینده که ی نه نه بوو :-
 [والله نه جیم ، بالله نه جیم ، تا الله نه جیم]

نه لایح تا سه ربعی رزقی له دوایه نه مه قوئیکه باوهر ربه خوابیه
 به لام آستکرا به چاونه بینری که گرانفی دازور که مس نه سری
 رزقی له آسمان نایسته زه وی شرطیه نه مه یه تو سوتینی که وی
 به لام نه وک سوال له مال و له مال به ره بنجی مشاه و کسبیک حلال
 باوه جود کاری خوا که مس نایزانی مه رده خاتمه لای نامرد بو نانی
 نه مدی پیاویکی پیاوده وله نه ندی پی پی پیاوله همیشه نه بی له نه ندی
 نه وی که نایخواد دونه تی زوره مالی خوونه خور بوجه که بو زره
 به خوایه مانه راحی دلمان ناه نه و نانه یه نه سرو له خوانه
 ره سه با که یفی شه وی لی تیلوم ناچار وک قازی کور شه و به ته نیام
 راحه کم شوونی دکاله کم ته پی تروزی کوک بوویس بوده ره پی

له سر هیچ حالی دنیا ماستی

گاهي بيل گاهي بايه قوش نه خوئی
 گاهي بايه قوش، گاهي بيل

له با حور دازور که سما بیست که لاویش زووکه بکرم فریا
 خاوه که لاویش که وتوتنه ناوتم و اچاکه روزی بی بهینه سر حیم
 هیچی که مس نایه وی که مس لی زیاتری له رباوک نه لی کورم جاک تری
 خور ماگه نانه و گره ی که رمایه باقل گرانیش مه رگی له دوایه
 گرانفی نیمه که ره به که وه که مس نیمه بی احتکار به
 نه لایح ناه و ماست نه ده به پراه دوایه نه وه دایانه هیلانه پیران
 هیوامان که به ونان و ماسته راضیه به لام نایده فی راسته

قه درى عافيه ت کاتى نه زانیه
 گیندیه ناز ناوی نازیمه ابرد
 مندال هاوار کا برسی بی نانیه
 به سویندی درو جها دماه نه کرد
 به به دنمه کی که و تینه روژی
 به سیماناناه به بنجی اکروژی
 خوابگاه به نده له سر ما لاجی
 نه ک تورداسی سر ره ملک باچی

۶۲۸

کاتى شیرازه ی کتبی حیوا
 چه ند جو که آوی که تک تر بگری
 له ریه رره بیکی بو خوینی نه رروا
 سدی چینیس بی بهری ناگری
 که له غاوت دا به ده ح نه سپه وه
 سرده نی به ری ی چالو کوسیه وه
 توری له به دکار به تبه به تبه
 نه لیه خه ر به تبه خا وه ندی رسته
 بو ری ی پیا وه تی به خشین نه تبه
 به لی ده می سگ به لوقه به تبه
 تو نه خوی بری حاوی تیوه به
 بر سیه تی ره گی هاری پیوه به
 که دو که له سیزهاتنه سر کردی
 بو مند الیکش آسانه گرتی
 به ردی سر مشکین که له یک بده به
 به رگی به ک ناگری زو وه ل او ده ری
 نه مانه پی ندی قوم خوستی به ختمه
 نه گبه ت رووی کرده قومیک سر ختمه
 که خوا بیه وی نه خوشی بمری
 افلاطون بیته جاری بی ناگری

که به ختمت نه بی نه بی قورر پیوی
 له ربانی رحمت له وهی که روپی

۶۲۹

تر میت خوارد دانت آل نه بیته وه
 که گریامی جاوت کمال نه بی ته وه
 رریس چه وتی باده نه بی به خوری
 ته رر نه بی ماسی ناگری

ناسمی ته شوی می خوی ده هم ووده کی ریا کار مدحی رو و به رو ده کا
 دوستت به راه و رو و قسمی راه قی نه کا یا شعله پیماوت له سر شوق نه کا
 نه و که سهی لم سر سفره دو مسته یا شعله جاوی و اله بو مسته
 نه وانهی فیری درو و غنه به تی روویان مه ده ری سوم و نه گه تی
 پیادی وام دیوه بو نان و که باب که و تو ته زه می مام و خال و باب
 نه شووره بی و حه یا بردنه چاری نه مانه لهر ده رگر دنه
 پیله بی بی عار به شی فسه بی کوته کیش خه رچی هله ندی قسه بی
 سه و شوکور نیستا یو که رله ناوه
 ماوه می خه به تی محاس نه ماوه

۶۲۰

نرخی منت سه ر که بوت زور گران بی لهر رو و حه بو سه ر که سه بی
 کوشتاری به سه ر له و وزه ده ر حو سه یا دروینه می و ابونا کرنی زوو
 مانیا تیزه به که [هتلر] نه یقا نه هم لهر مو و خه لکه می خوی به کوشت ادا
 نه گینه مردک هینده سوک نینه سه ر ر حه قی شایی سر ری می بوک نینه
 نیستابه ملیون کوشتار نه ژمیره واده رده که حو لهر زیان تیرت
 له لاییکه وه فنه نه نه له مان بو به سرمایه می حیره تی جهها
 که چی لهر وه ک که رلی یا نه خوری به بوهای دورم جهر گناه نه بری
 لهر دینی اسلام ری می سلامه بو لهر مو بشر حو می هدایه
 خوا فر مو به تی به جنسی بشر خوتان نه خه نه نا و ته لکه می سر
 آینه نازی و مسک هتلر نه نه به که چی خوده که به که
 لرح دووره نشه و روح به پروازه به ده سه چیلکه می نازی نه نازه

هر خزمه که توئه خوئی ته وه آوئه رواو زینخیش نه منی نینه وه
 پیاو ت نارد بو ئیش قوه تی بری سعادت قور میشی نه که ی ناگه بری
 بوئه نه مع قومه ئیشی له یاره بولعه موو کار یاده وه به آه
 نه که رپا یزاه تو سه د بستی له بهار اناله لا عا و رستی
 خوئه نه که ربانی دووگی خوم خوش بی رو ریات لی دی که گورگت تو س بی
 له ندی بو نازی که و تو ونه داوا سه گی کو ونه ماسی و یای جرت آوا
 له جی یاک بنو و هات ته ررنه بی سه درای بکه تو و سی سه ررنه بی
 حرام خورش بی و به به سکی که م سه نه بخوری و بجه جهنم
 نه که ره کوثری بیت بو نیگاری بی نه که ره گیری بیت بابو ساری بی
 نه که رقا زاجت هر بو خوت بوی ناما رری یته وه خلکت لی نه دوی

طاسمی جامی چل کلیده به
 له رچی چه وت نه بی دیاره حله به

سه یرکه یاره خوا له ره و خوابه که ئیستا بز و اسواری گای
 یا خواقه ست که دا موخته به ررنه بی فقیر و له ژار تو و سی سه ررنه بی
 به خو وه نه دیو که بو و به ز عیم نه کوثری و نه بری به بی تر سو بیم
 دوئی سه وه له خه و ما یاد مای بی بووم کاتیکم زانی وه ک که داری بووم
 سه نشا یعنی یاد مای شاه صفتی خوابه نابی به عنوان
 نه م نا وه تا سه ربو که س نامینی آ بیندی ده و راه عاسی نه نوینی

که له جیگه ی بهرز بکه ویه خواری ته ووژی به رزی تینکت نه هاری
 به لام له نزمی آزارت نابغ پیا و بهرز نافرری هوسی له لابی
 صدی سکندر نه این روخاوه یا جوج و ما جوج بو به هستاوه
 جالیش سواری که ری خوی بووه بو خور ما هینده خه لکی له دووه
 سا خویه عیسی بو بندره خواری
 به لگوئه م سه رره له لستی به چاری

۶۴۲

خوزگه نه مزانی نه م سه با یه که به هاویه دیت بوچ وا که رمایه
 که چی زمستانه که ره سه با هات سه رما و به سه له ک نه خاتمه وولات
 های شمال خوت و شمالت بزوی فینکی دله سنه ت به هاویه
 سه مال خه رمانی پی سن نه کری ره سه با که لکی هیچا ناگری
 توزی ره سه با چاوی کوتر کردویه سه و له سه ربانان بی خه غمی بردویه
 نه م ره سه با یه له که رد و سه یه نازانیه چی تردی نیته کایه
 به له موو با یک اله ری یینه وه به له رفیکه تیک نه که رینه وه
 نه م حاله له موو له نا چاری یه ماله و مال که رراه له بی کاری یه
 نه وی نیشیک بو خوی پیک هانی نامی به رزیه سه روا ته می دیوانی
 نه که رکاسی بکه ویت نا و نه و سایه بیری نه که رری بو پیاو
 نیستادوکاندار فروختی نیه له دوی چاوه می افعال شقریه
 سا با اداره ی مالی ده ست که وی بزانه تو خنی سه راه نه که وی

خوزگه ده ستوریک اخرا یه ناو
 پیا و بو نیش نه بوو، نه وک نیش بو پیاو

چرخ هر نه و چه رخه که چه رخ می سوزراند
 نیستای پیوری سآ پورنه خورری
 نه گوخی نه ویش بانی سآ هنشام
 دیکناری رووی له نه هاتی یه
 دنیا که می فانی کاروانسرای رنگ
 گاهی پشت به زیه گاهی زیه به پشت
 گانه چینه بست بیکدی بلیکاه
 آهنگه روشته می مر یوان نه برری
 نه آیه هار نه مرئ به خولی مردوو
 به لک خوا بیکانه وی پتی سمری

به هوئی نه وه وه هینده کوثر اوه

قبرستانه جیگای مردوی نه اوه

وورده مأموراه بو زه می معاش به هوئی هیوا وه کم و توونه ته لاسس
 تا تریاک دینه بو ماران که مستوو به دم ایشه وه نه وان نه لیه دوو
 نه ته رره سازه نه ته رره ماسه
 تاره و گورانخان دوائی نه بر ریه وه
 خالانه که یه و سره تا به هارو
 نه که رخوا نه کا که تله رنایینی
 ایتالیایا که وه ک فس فس پاله وان
 به رره که رره که وده وه به آس
 ریگای کویستانان بو نه کرایه وه
 کورتانی تازه ت بو دینم له سار
 با یزیش نه شئی به هار نه نوینی
 خوی که لکرد بو و هاتوه م پیراه

روزيكى لى دى بلين يونان هات به گورگه لوقم ده رچى له وولات
نه و سا به گورجى رايان نه فررينه كه رسمى تو سوليني دوردين
نه كه ره تله ريش وهك نه وي لى بن يوم الموعوديش بو جو و له كه يى
ظلم و زوردارى تا سه رنا سينى خواتو لى بزنى بن شاخ نه سينى

خوزگه به شكري له رزان رمضان
تير سره با مان نه خوار دوهك جاره

٦٤٦

پنى ناوى پاي زره نگر خزان كا له به رنه با مان كه لاريزان كا
فورت نه نهى له تله ركارى وى كرد وهك كه لاي داران لاي له نا و سرد
جهان خيگه له تله رى بلين با نكه با نكي به و اهل مع مزيد
له و سا وه دنيا كه را سرا وه لاشتا نه منده ي تيانه كوژ را وه
[ز] لى نازى نقطه لى له سرا چوه بو به روى جهه آگرى گرتو وه
روزيكيا و لى دى قه وى نه له مان بى ناز بکه و نه نوزه ي نه ل نه مان
به لام بى عار و وهك جارى پيشو تى له لده چنه وه ديسا زوب زو
نه كه ركه ليه ي گورگه نه شيكتى به دار ده ست له ننا گرى له به ررى له ژار
له ندى له و لا وه به نووزه ي نازى خويان نه خنه به رليسى قازى
نه وه ي كه بو پاسى چوه جرتا وه له كونه پاسى چى تى گيرا وه

گاهى توركى زم گاهى هه تله رى
آتوت ايتلى بويلا ايتلى رى

خواهیندی که سسی بو سرداناوه	زریای گوناھنی له به رکر اووه
له آه و ناله ی له ژار ناترسنی	له پرسیاری محشرنا پرسی
خراپه نه کاله گهل پیاو چاکا	لای وایه دو عاکاری لی ناکا
که چی له پرسی آھنی نه گرسی	زریای نه درری و آھنی نه پرسی
نه تلیته وه وهک مار به گینفل	به صد قیزو بینر نه ی خه نه تریر گهل
مدررنه موو که کاه به گورزی گراک	به رده بنه ویزه می نه یخه نه آمان
ھا کا ه تله ریشی دهک سفیدیار	تیری روسته می لی که و ته رووی کار
چادی غزوری کو تر بوو به به یگا	به کویری که ررا یا ووری سیتاه
نیستا نازانی خوین ریشی چیم	چو نکو خوئی ژو و مندالی نیه
نه گه رکه سیکل خوئی بکوژ رایه	نه ده بووه باعث بو نه م که رایه
وابه نای نا حق جهرانی شیواند	هیچیشی بو خوئی لی که لته کراند
هینده سوری خوئی لیدابه به ردا	کاتیکت زانی ده ستمی لی به ردا

چرای له لای خواوه نه سووتی
 که فووی لی کرا که پوو نه سووتی

هوا ی زستانه خمان به تاله	که موو که مالی دوا ی زه واله
خوا پیدا ویندی نه ستیره هلات	به دکار به هلات روزه رده بووه لات
له م قوبه به دانه وی یعنی	ده نگیلکی خووشه گوی نه زرنگینی
کاتی نه تبه نه گرده که می سیوان	نه ت خه نه تریر خاک به ده نگی قرآه

شرط وایه به دل رحمت بنیره نه وه ک به جنیو له لت به سیره
 پیاوی به دنبا به زبانیا به بری به به رره ی قرآن خویننه که ی سرری
 تف یا به نه کرده سیمای بی عاری نه یگوت رحمته باران نه باری
 نه لیه نه زده ها له لی نه کیشن نه م خننگه شس له دست له تدر به پیش
 خو زگه نه وشیا به واه له کیشا به لاج له پیشدا دانیاه نه کیشا
 کاروانی هوستره کشا به بی ده نگ که ریکی دیزیا به بو بو به بی شنگ
 و و تم له تدره که و تهر پیش المان که ره که توند بو ولیم هاته زبا به

ووتی خوانه کا بهم به له تدر
 وه ک که و خواهم که به آ له تی سرر

ریوی پیستی خوی وه گیر ریته وه که و تیکه سه رمانه گیر ریته وه
 کا ه هیند گرا به بو نه چه آ سما کا کیشی نه که له ری می کا که شاه
 بو یاره ی کا به به جا وهر ری ی کا به به دیاره که مای خوی به به خوی به
 عامی بی علم دیده ی بی نوره علمی بی محل زاینده به گورره
 با و ه جو د علمی نیستا چه نه به بره و بره وی خوش دا که نه به
 نه ک نیستا ده وره ی آ ده میش و ابو بو زوره ملی باغ به ره لدا بو
 له روا ها تو وه و به وره نگه شس نه روا بی ده سلات بی اکه ویته روا
 له ر لایک نه چی له زور داری به چاره ی نا چاری ده ر که ناری به
 به لام چی ده که ی له ل عائله که به نقطه بیک بو به غائله
 هتیگار مند الیک که وا نه خوینی خوینی توانایی با و کی ده در دینی

که سیش نازانی بو چی ده خونیی
له م خونینده دا چی تیاده بینی
گوایه له موویا که نه به ما مور
باو که چی نه ما پر بوو ده روزور

۶۵۰

منداڵ له زگی داکیا خوچی نه خوا
که هاته دنیا اوله ده ره دا
آه نه وهی خونیی خه لکی نه مری
نازخم اوله بو چی نای کوری
طمع سویراوه وه ک آوده نویتی
تا بخویتی وه تینوویتی دیتی
بو له ندی سویراوه نه بینی به نه گوچی
طمع کاره گه وازورتر نه ژیه
سهری که رکر به ره سکی گه گاه
له ح دنیا به دا پر سیش نه ماوه
نه گینه سه لکی شیم وجه وه ندر
که یه راده بیک له وزه به دهر
له قه لاجوالا زه مانی پیشوو
بو عبرت کیلی قهیریا نو سپو
مه نیای گه غم به دوو [جالتق] نه دری
وای له وهی مالی پی به خنووته کری
به فری آسماء بو مباح سه رزه می
خا میش گرانه بی کفن نه مریه
له ژار نه نالی به گیانه لاوه
خوایه هیوامان له رلای تو ماوه

به دارگرنی دارمان بو کرا

په ژاره ی له تله رله ناو دهره را

۶۵۱

آزاله به ندو زنجیر نا پرستی
تر سنوک له بای زگی نه ترستی
قسمه بی فیل و راست هولا لای شیتانه
درو ووده له سه شیش له لای شهیتانه
خلاک بو نو قولانه چی با گوت وایه
زبانی مخلوق قه له می خوایه

به [وه گاه وه گاه] وه له کی به خدا
 گاهه و ناله ی خلك له تله ری سفاند
 ها کا بیستاه وه ک کونده به بوو
 به لام چفانده نه و دنیا ی سو تاند
 پیشرره وی سر بوو بو قومیه لمان
 توبه خوار دوو بوون که جار یکی تر
 له قله قیان خسته ناو شرط به ه لدا
 خوا عداله تی به عالم نو اند
 چاوی ه تله ریا ک کو تر کرد به قوو قوو
 بیشکوثری خو، نه و به دی خوئی نو اند
 باری نه گبه تی خسته سر رشان
 بودیکناری نه به به ل شکر

و درج به زاتی سیر آزایی نو اند
 چنگی بنگی به له طه ت سفاند

له پفر سار دتره ناسه ی سارده
 نه لیه بانیکه و دووه و اوایه
 جاره ژاپون بوو یا جوج و ما جوج
 به لام که ناوی بسم الله ت هانی
 یاری نه م سرره بووه به واغیه
 له رتیوه نه ده له تا کوه لدی
 پیریزنی چهرخ عاشورای لی نا
 خه تک بر رایه وه و سرنا بریته وه
 له جه ژناد و شمن آست نه بی ته وه
 نه یان گوت جه جال وه ک به ندو باوه
 مه گه ربه مه ری چاک بی نه م حاله
 ظالم خو ت بگره واده ی زه واله
 ته قاویت نه لی صلا یه، آرده
 نازانی خویشی نه مدی له دوایه
 نیستنا [نه رزنایش] کردونی به جوج
 خوئی رگماگری غوولی یا پانی
 که [کایه] کوئید بوو نه بی به تی چین
 انجانه ستیره ی عدالت له لدی
 له له مو و قومی گوستی بو هینا
 مگری ه تله رنا کوئیدیه وه
 دوو جه ژک به لکه وت سرنا بریته وه
 مه باوه درم کرد جه جال له لسا وه

ده دله مندی ژرد خاوه بی مال نیه
 به چی نه زانی نه و حال نیه
 سلاحی ده تی ابنا ی زه مانه
 درو و پیکای و اکبه بی سلمینی
 به سه رزاری دوست که چی به دزی
 له که آل نه و حاله نه واک له کاران
 له مو و تازه بیک زه و قیای تیا به
 نه لیه ته نگانه شته بیستی
 دایمه پچرای گوریس ما پچری
 دوا ی نیمه خوشی به کنی نه برری
 له تله له ایتر جمع به چه رگه
 به هیچ نا پچری هینده سه رگه

نه یاه گووت سه رگه ل راه و ورج نه کن
 و ورج سه رگی خم ساند گونیاک چرج نه کن

تیغی جوهر دار هر چند جوانه
 جوهر نار ریژی پیوه چه سپانه
 به لام جوهری کینه نه پرژی
 به هو ی نه وه وه زور خام نه پرژی
 تیغی چه و هر دار برینداره کا
 پیاوی به چه و هر زام تیمار نه کا
 پیا و چاک په لو پوی نه کا به تی به ر
 له وستی به ره دا کار نه جسته سه ر
 سی به ری داری گو تزی کو تر قورسه
 له زیر داری بی بنو و م تر سه
 داری گو تزه چه و حال انجام ره گری
 میوه سی مساله لی ی خوری تری
 که تو او میدی ناک له خلک اکری
 دیاره خدسی داری په لک اکری

ره پنج بدهی که گه ل پیاوی ناپیاوا ره پنج مانی خوت نه دهی به آوا
پیشینه نه لیه له زاخ وده ردا ها تینه نه می خول بکمی به سردا
خولی به رقابی ده وله مند پیوه باره رزاوه آلتونه پیوه

سه نه لیم نابن نه م نیشم واین
چونکو ده وله مند باره ی گوم نابن

- ۶۵۵ -

له سر هیچ باری ناوستی نینک سر وقت دراوه نینک له نینک
گیا له سر پنج خوی نه رویتم وه نینک که چیزا سه وز نابن ته وه
نه لیه روحی نه مع له بهر نه وایه که واین روحیش چه شنی که وایه
نه وی که نه لیه روحی خبیم روحی پیا وینه روحی کیلیسه
له یواشما هیه روحی شیطانه [شیاطین الانس] نصی قرآنه
باوه جود که خواریم لی تیک نه دا چشم دست نه که وی له دوستی به دا
که گه ل بهر گورد ازای دور به ره به محاده ره به به مجا وه ره
پیا وین جی توند بن قاجی سق ابا سر که که توند بن قاجی سق ابا
غیبتی حجاج دهنگ نه دا ته وه چینی به تم میش ره نگ نه دا ته وه
نه و حه لوا خوشه می بایش مله ای خوی خوا فرموده تی گوشتی برای خوی

زستانا خوشه کوم لی سه وی
به لاح مال و برز غنیه تی نه وی

- ۶۵۶ -

نه و چوار عنبره ی سرستی منه هر چواریا که گه ل به کدا دور منه
آدو آگرو با که گه ل خاکا نه ویا که گه ل نه و کاتی ه لئا کا

که من له مانه دروست کرا بم
 سریره و سهیره به نه وانه چاکبون
 جاری کورانی نه و ل پی غه مر
 دوو هم یوسف شیریه خه تو خال
 یستایش ده بنین کورره و ولیه
 والله و بالله کاری نه لایه
 نه گینه خوا خوی به نیمه فرور
 بمانه ویتایه اوقت به ک نه بوو

نه گله دنیا مانه و ک بهت نه بوو
 لهجه سره لای خودا نه ده چوو

- ۶۵۷ -

عشق نه وعقده به وک دوگمه و قه یمان
 به جودت بگه وزینه له سینیه صافا
 نه و یار خوسه که بی منداله
 معجزه گی که وره ی جیسایش نه مره
 نه م مانگه ییش هیشتا سینیه بو
 لهی نه و تو لهیه بو نانی مندال
 لهی نه و تویش لهیه سره ری بانه دا
 هیوا یشمان لهیه تریاک نه کیشتی
 نیش به به نگی محبتی خوا
 چه ندخوسه یینک له خویا پاک بی
 سه رگوزه سته که ی دوپشک و کیس ل
 له م زه مانه دا بووه به نه ته ل

له ندى طبيعت وهك دو كه ل وايه به گه ردو خوله وسه رله كه وايه
 كه ندى سر گه رداك وهك آوسيدايه به رده ل به ردى به روه له بغداديه
 ده سته بيكي تر به تبه و گرهه پياوده سوتيني زاده ي آ گره
 له ندى وهك رايك دل سوزه و چاكه نه تگرينه خوي وهك خاكي پاكه
 به لام كه خاك بچ له رى ي نيسانا عاده ته هر چي له ل ساپنى پيانا
 بيستى زيندوانى به سر رانه گرى كه مرديشي نه وله باوشت نه گرى
 نيسانا نه سوي قى بگم نه م چواره بو روى نه سرو كا ميا به كاره
 باوه جود هر چي من به ليم بو شم هر كه من نه تواري خوي له لا خوش
 له موى له قالى وه سنا مكي ده رچو و خلقنا كم اطواراي فر مو

سرو شتى له تله ر آ گرى قده ته
 سيطانه ولای حلاله وابه حرمة

آ فاقى

زستانا ده دوو پشك نه چنه كونه وه مع خزاوم كو نه نه م دوزنه وه
 وه م زانى گروو پشك سر ريه كا كه چي سر رمانه و گه رم تر نه كا
 هر له نك ناموى خوي راده گرى به پياويه وه داله دا خانه مري
 به رخ و كار ده نكي بلوتريا نه وي صد بلوتري لى ده ي گا بو ي ناموى
 جاره مختاراه گزير يان له بوو به گزير ناوى چاكه دور ده جوو
 يا خوا گزير مانه خوالى نه ستينى نه گره نه ونه بى پياو چاك نا نوتنى
 چه ندخوش بوو جاره به مير و گزير كه نه سوتيله نه يكردى به مير
 يا خو، باز نه نيشت به سر رته وه نه كه وتيم شاهي به يا و در ته وه

یستانا و تیری که کوک در که وی به [بابی بابی] نه که رسه رکه وی
بابی بابی سما له به هارایه به هاریش هیستانا سرله کارایه

هانا م به تو به خوی کردگار
لیمان نه سئوی سیرانی به هار

- 660 -

که به مندالی قنوقلی نه خوی که یستیه پلا و نه لئی خه لکی کوی
یا خواقه که دانه گاته مسند له موو کار به دست نه بنه پیای به د
چارام [بسم ۴۱] نه کزله کز زمان نه بووه تیره خورقا پیک بووه موه
یستایسم ۴۱ که و توته غابا [پیت و به ره که ت بو به دوایی هات
پیر ریشی نه بی گوی چنه ی دوو خه سیدی به دخو و آیی منسو خه
بیدنگی دهع راست بهج ناز میره فیکه به بلی بن لیو نه سپیره
له له و رانا ناز مبارزی نه بوو که چی له و رانی به که سوار در چوو
سواری گلا بوو له ده وری [هاوار] ایگوت سوار نه گل چوه نه بیته سوار
خیز به ره سستی خوت نه به سسته وه خیری نه و خیزه نه به سستی ته وه

سوار گلا و دیگ ری سستی پیوا
بو نه وه ده سستی بن که ی به کیوا

[۱۷] بابی بابی = یاری به کی منالان

[۴] سید علی ناویک به سید بسم ۴۱ به ناو بانگه له چی بسم ۴۱ ی
له لا بکر دایه تورره نه بوو بو به قو لچی غابا ت [۲] دی به که له و رانا

چروک له دنیا خوی قه مته رنه کا له ولایش حسابی ده وله مهنده را
 راستی باریکه له ناسه بیری لهرجی له لئ گرت سه رری پئی ابیری
 گو چاه که قه فی چه ماوه ته وه سه رچه وته و سه رجه وت راست نه که ته وه
 نکاح به ردیکه سه رمه لوی نه نیه [حاجی یاتمه ز] یش به طلاق نه لیه
 جاران نه پاره گوت عیب و سوره یی ئیستا نه بی، دوی سوره یی که وی
 روستم بو نه وی تیغی کول نه کا دو که سی اگرته نه یدابه یه کا
 نه وه ی به پاره و بهره لاته سیش وه ک ری یی به قونظر اته
 جاران ایتالیا سره کا اگر ئیستا کا جوتی [بنیقو] می بار کرد
 له ندی به لکه ی زبر ده سوری له ندی به نه رمی له بار ده گو رریه

سرت نه وه ته تو مزاج بناسی
 [ته نتر ویت] نه ده ی له جتی ی دونه ماسی

چه ند خوشه کچی جوان خوینده وار بی سیوه ی هام سه ری تیدا دیازی
 نه و سانه توانی که قه دردی میردی راگری ویشتی نه را له خم ردی
 کور رو کچ نه که رجوانی به کیا و خا که له یه ک تیر بووه دیوار یا روخا
 چاییس زحمته به زنی له ل کا جار جار سه رده کا به دیزه ی خلکا
 ئیستری بالانی زوله و چه مووشه که گوئی می مه لاس کرد نه زانی توشه
 به لام له ندی که مس گوی نابه نه چه رم جو وته لئ نه ده به تیکه لئ که رم
 نه که رگویره و سه رنه بی بو گو لک بیستا نماه نه بی به ده تی کو لک

پیری زاتیکی خسته مینه تی [۱۷] هاواری کیزی [شرح معنی] ایه تی
 کوردله به رکیزی خوی بیرچووه وه [لیلۃ القدر] ی بیبا خرج بووه وه
 جاره جاره جاره که وته سه ما به سرری هه تله رنه سته ی تیا نه ما
 یا خواه تله ریش وه ک ماری تو پو
 لیزی نه مینی بو نه دیوه و دیو

- ۶۶۲ -

له روه کو نفی نفی اثباته نطم له ظالم وه ک حسنا ته
 نه تماس به به ردی بی قیمت نه شکی که شکایتیتر پینکا نالکی
 به لام روه سوری چاری کراوه باوکی ما قول بی بو ی راپو سراه
 پیاوی که دهستی له دست هه ل بررا زوری پی نه چو و پی هه ل اوه سرا
 شرطه نه و دهستی که هه لده برری نه بی دهستی بی بو دزی نه برری
 له ندی مه صیت که خوانه ی نیتری به سرای کرده ی به دما اتریری
 که ده ست به سر شیله دا هینا ره گی کو ترو که وی دور هینا
 عرش که به ناله ی له تیوه نه له رزی بوچ به ول رزه یه هه تله رنا ته زنی
 تاروی سرزه یه به خو بی سوورنه بی گینه ره ی ملی نه وه ستورنه بی
 به هار بو جوان خو شه بگه رری داری پیر به بای به هار ناله رری
 پیری و جوانی تیکرا زحمته یادی جوانی بو پیر حسرت
 پیرته قاویت بو و نا که ویتیم یاد ایتردای نه نیه به نفسی زیاد
 نازانه خویشیان وایان به سردی گو رروایه به دکار ده ریکه له دی

[۱۷] نه تی بیک له که بخیا درسی شرح معنی خوننده زور آره زوی رنی بووه
 تا عمری که یوه به ۷۰ سال کجیکی ماره کرده لپچی پی نه کراوه و تویه تی آی
 بو گیره شرح معنی

به نانی عراق به روه رده نه به که چي به نه زمي نازي نه نووزه
 رحمت له و که سه نه سپي اکوژي له باخه تيا به و خوتني نه مژي
 نيسکي مورياس و هرزنگي رنگال بي به رو پسته بو که من نابه مال
 له م حياسته ي انگلزه ناگم پياوي به دنکک نه خاته پيش ده م
 پيره ميرد نه لي پياوي سه رکوي نه بي دورنا سه بي کوژه که ي نه وي

ده رباره ي ناکه من پياوه تي مه که
 به قول بي به يته کعبه به لک لکه

بو که بارانه آوي پياوه که
 خواله مووسالي بو که پره سينه
 بو آيينه نه و توژه آوه
 نه گينه نه گره دو عاي جوو بي
 لام وايه هتله نلسي شيطانه
 له سه رزه ميچ و ده رياوه وادا
 چه ند پيرو جوانو مندالي له ژار
 که چي ناله يان تا سيرانوني
 نه وي به گونا ره سه نه بي ته وه

و اچا که نينا هيند گونا ه کار بي

که تير نه ي برري له مرگ بيزار بي

سروستمان چونکو گه نغي تيا به له ويره بو له مووزامها ده وايه

٢٠٠٠
 ١٩٤٤ م

نه گه راوبه نديش زور ما پئي پيئي
 له به رنه وه به نه گه رنه بر شرتين
 له فضيله دا تيره تيره به جويي
 هار ر يوني آسي چرخ به قينه وه
 چا و ماك زو و سري خو ما نابيني
 دوو كه ل له نزمي به رزه نه پئي ته وه
 او روپا او ردوي كولا ره ي هيه
 [ته كه خد] ي يغه [نه گن] ه
 نه وگيا به ي يغه نه يخه مينه به ركه

نيوه نكاي تراني نه سيني
 فشي له دتيني به باي غرو نه تر شين
 گال و زور رات و دانه و نيله و جويي
 آردى ناو درر كين به لك ناگرينه وه
 عالم سه ركه و ت و كورد و اده ميني
 ديزه له به رزي تل نه پئي ته وه
 كوردش كه لاره ي ته پاله ي هيه
 فانيه ي نه وان [رونك] ه و بر گنه
 نه وان او ريشي لى دى ننه به ر

نه وه ي له م نكاي خوي به يدا نه پئي
 ده س خيوي كه وي كيميا نه پئي

زين ٦٦٨ - ١٤ م ايس ١٩٤٤ م

چنار كه بر راو جوي بو وه وه له به
 ره سه نه بونا سوار آوزه نكي نادا
 مازوو چونكو خوي بي نه ركه به به ره
 داري سه رو چونكو به باله نه خورري
 نه وي به ده عيه به رزه نه پئي ته وه
 پيا و خراب هينده كه و تو ته كايه
 وا چا و م لى به پيا وي به ناموس
 خوابو به كاري نه و تو نه سازي
 نه نيكه نه به پي شره پيا سه ركه كه و
 كه ره رچي هكنا سوارى بو پيا دا
 بي منت فيضي [من] آي له سه ره
 قوچ بو ته وه و به ريش ناگرى
 وه ك سوره به ي نه نه و نيله وه
 چاك نه لى كاشكي خراب بو ميه
 خوا خستويه ته ريرا نرى جا موس
 نه نازي نه نازي

[١] من = گه زو به تايه به تي له داري مازوو نه باري له كورد چنا

چاران لووس باو بوو ئیستا زبانی لووس
بازاری گهره ئیستا [قزهر ووس] [۱۱]

من فخره که م ئیستا به م ئیش
که باوی ده سته ی آغای بی ریش

یا خواهره واه بکه ونه راسی کار
تا کوده رکه وی به کار و بی کار

ژی - ۶۷۰ -

به مه ته ل شهش پای دوو و می ناوه	به م ساره تسلیم چشتی کراوه
که کلک بگری رووله سلاوه	کلک له بانی پشتی رواوه
که چی به آله ته بو شه رو بو خیر	به له رباریکا پنجه ته خسته سیر
که چی به که چی خنک لی ی به ئیشن	خوافه رموویه تی راستی له کیش
نه ویش به جاری په تی به چراره	چونکه میزانی عالم سئواوه
بو یه که تیری گوناوه نامی برری	به دکار به زری گوناوه خورری
خوی خوی و خوی نه دانه دهه گما	هلیچه س له کاری خدایی ناگا
باراه بو خرنه ی خوی نه با ته وه	به فرمایونی رهق نه کاته وه
[سون] ایش به ربه ونه ده غل به جاری	له بانی باراه بو مبا نه باری
طوفانی به لا که یه آوزه نگلی	به جاری دنیا بوویه مووی زه نگلی

باو ک اولادی ناوه ته سیر پی
آخوبه زه وی خوا بو، که ی بی

[۱] پیاویکی ارمنه له سلیمانی دوکانی سه رتاشی هیه سه رو ریشی نه ناگی

گه رمارطوبت له له شس ده ریتنی سر رما ده ست و پتی پی او نه ته زیتنی
 ها وینا ه دنیا پر له میوه یه زمستانان به فرو به کوریوه یه
 نه وهی سر وستی سارده وه ک زیتنی ته زوو نه خاته نا وجهگی یینا
 نه وهی که دلی گه ربه و به رحم له نا و پی او انا زینتی به زه
 پی او هیه هینده سار دوتن با که آگری جهلم تینی تنی نا کا
 نه لیه [سمندر] له آگریه نه م ده گوت راسته !! نه وه م نه دیایه
 بایه قوشم دی خونندی له سر مال آگری تنی به ربوو ، دایه کوتی زوخال
 له نذیکیش چاوی پینا کاره کا چاوی پیس کاری ژاری مار نه کا
 چی ده بتی نه گه ر چا و پیس هاری په ح له هتله کا و بی خاته خواری
 دو عا ونزای خلک تاثیر نافوتی نه گه ر بتو مای چا وه لی ته کیتی
 و احواله من مرد له تله هر ما وه
 ناوی به به لای خوا نوسرا وه

دنیا دو ورئی به بو اهلای برروا رتی تیلیان دیو رتی تیلیان نه رروا
 عاقل چوچی نه رروئی له و دو ورئی یا نه گه ر نه و که سهی خهوی گرانه
 دنیا خه ویکه بوت نایتی ته دی هیتا که مس به ری نه و خه وهی نه دی
 یه لیک نه بینی شیریه خط و خال له پیس چا و لاجوو نه بتی به خینال
 دو که مس نه گه ریه به روز و نه شه له گل لیک بر راه نه گه رتی به خه و
 صد خوارده به نی خوشت بو نه کری نه یخوی که چی زک تویشوو ه نالگری
 هر شوخ و شهنگی که دلارامه دوا ی وصل نه بینی که احتلامه
 یادی خوانه بتی تیری پتی نا ختوی له تازو رتربتی هیت گیر تری بوئی

نه گه ربیت و خوانه وه ت پی به خشی ت م تر سه نیتر به چه ناله خشییت
خوای کرد ده روونت راهات به ونوره
خه م و خه فاتی دنیا ت لی دووره

ژین ژماره - ۶۷۴ - ای قون ۱۹۴۴ م X

له وری به هاری به له رو گووره به تا و ته رزه تو ونده و به گووره
که خوت لی گرت به ناپا ساری زو به سه رده چی نیتر ناباری
نه گه رو و به رووی رو بیت بی پروا به ته و تر سه به سه رتا نه پروا
لهر چی ته تک بی دیاره رو و نه درئی نینک نه ستور بی نه و سه نه پجری
هتله له دو و لاکه و ته به لاکه نه کوژی و نه کوژی بی پروا و کدهار
دیاره که دوابی سه مندوک نه کری نینکاتی خوئی ریزه رگی پی نه برئی
دنیا به جاری بو و به گومی خوئی نه و لادمان نه پروا بی سرو بی شوئی
به م ره نگه ریا و تامی نه ماوه ماسی نیرده ریا حس هیتلکی بر اوه
گرده ی بو ما و تو سب که بیه آسمان له رزه ی خسه نما و باره گای یزدان
گما تیکت زانی که قینی قسهار بو تو له ی خوئی نا حق که و ته کار

ره گی ظالمی له به ده رهیتا
نه م سه رو شو رره نه مال به بینا

X ۶۷۵

نه و که سه ی دلی که سنی خویشنا کا له تگری نابج له ته تک پیا و چا کا
که نه ی روانی به رووی گرتو موه وه ک صدالی سیس نه که و بی به نوه
نه وی خدمتی خیلکی پی نه کری له ناوا ناوی به چا که نه برئی

که تو خوشی که سستی هات به بیگانه نیی
 زانما لزه تی دنیایش نه وه یه
 بختی له لای پیاوی بتی وه یه
 کاتی دلپاک بتی دل نیا نه بتی
 نه وهی که له گل خویشیادل پیسه
 هر کردهی نه وه و بردهی ابلیه
 نه وهی به لهره و گورره دلیره
 کرده وهی نیه بو چه پی خیره
 باوه جور نیستانه وانه پیاوه
 بیده نگی آزا که تریاک ماوه
 هر له نه وهی دنیا تانه مررو
 ده نی له پیسه و داناره بخرو

زانما دنیا خوئی ناوی ده نی یه
 نه م تانرو تو انجمنی تیربو چه

766 X

نه تیه جهرم له زیز زه مینه
 نه آگری نه وه یح که رماو تینه
 نه ی خوره شه با که له به رزی یه
 گولیم بواره ی کونی ده رزی یه
 هیچکار نه وعیشی نیمه تال نه کا
 به تو زو خو بار جاو به دجال اکا
 نه م ساره ی نیمه ی کردوه به م کو
 هر چی دیت بر و امانگ نه کانه رو
 فیزی فیشالی وه هاما نه کا
 فک له ده ستان به رده به با نه کا
 نه م بایره نجان نه دابه بارا
 باء باء نه که مینه سر له ه وادا
 تاو، تاو که له تاو لیمان دیته تاو
 له ناو ما اکا به شیهی پیشاو
 که چی به سر رمایش که سیره نه بین
 بایتهی لی دایه له [سره] نه چین
 نازانیه به رگی هیچی ناگریه
 گا کلک لی دایه نه که ویه نه مریه
 له نده شس به نه نفسی خوروما بایه
 هر له به بجوری خیمالی شایه
 له نده به رزه فریه با لمان شل نه بی
 دوایی شکانی سر و مل نه بی

ژبې - ۶۷۷ - ۲۰ ی تموز ۱۹۴۴ م X

که ده زوو بکله ی به ده رزی به وه نه گه ری ای کوونی بدو زنی به وه
به لاج که ویستت له ودای ده رگه ری به بخت گه شتی خوئی دیته ده ری
چا که وه ک دزوو پیوه کردنه خرابه له ودالی لا بردنه
له ندی به له وه س خرابه ده که له لای کار به ده ست به وه ده رده به
فصلی به دکاریان هینا به کایه فصلی ده ورگورا نه وله کارایه
خواده فرموی مع ویستایه چاکم ده خسته ناو مع دنیا به
دیاره نه مانه ی که وله کاره حکمی آره زووی به روه ردگارن
که وایه بو چی وگله یی له کی ؟ دیاره که خواخوئی که ردوشکی نه وی
نه کینه له تله ری ک گیانی هیه خوئی ری ی پشیوی جهرانی هیه
خوئی ری تر منفوری له مو دنیا به نه و پرستیده ی نه لمانیا به
نه م نه گبه تیه که مانی گرتوون
کاتیکت زانی له مو یان مردوون

ژبې - ۶۷۸ - ۶ ی اگستوس ۱۹۴۴ م Y

که چاوت بریه عیبی ها و مالیت له و خراب تری ها وار به مالیت
له قسمی عافرت نه وی بی عاره له بیکه نیه دا به دنیا دیاره
پیا و خراب توند بی و بی تر بگری سپینه ی چاوی لی و ده رده گتری
نه و که سه ی له نا و عه و مادووره بی قرره و بی وه ی ره نگی هر سووره
ملا پرده میان کرد له تر خینه حکمیای لی نه کرد و عطف بخوینه

شیره به فرینه له درو بگری
 به رگی هه تاوی راستی ناگری
 به که ریزانی تی نه گیشتوی
 کاتیکت زانی که پن گیشتوی
 بیا و جاک رحمت کرد نه و شرم نه بگری
 که غیبه تت کرد گویای لیناگری
 خوت نه آئینه خو به وستی به وه
 نه وه بزانه دوور نه که ویه وه
 رعیه ره نگیکه نه دره وحشی ته وه
 به لام زهر که ف زو نه حیته وه

خه و مرگ هر دو برای یک تری
 له مرگ بی زاری بو خه و نه گری به

- ۶۷۹ -

له ندی که له که پیشکین تیا به
 هر چی که نه یایی لای نادان با به
 له ندی وه ک طبل که پرره له با
 باء دهنگی نه وان بو ریای دوور نه با
 نه لایکی باش نه لای ری بین بو
 جاش نه لایک هات به گزیا هل چو
 ووتی خلکینه امتحاناه که
 خو سوکر یوه زور جاک تی نه که
 وتی، ساه لاء !! گایک بنوسه
 تو نه بو خوندو وه و زبانت لوسه
 نه لا [گا] ی نووسی به دو حرفی ورد
 لهیند ورد بو و چاو کاری لی نه کرد
 نه وی تر رسمی گایک کیشا
 لهینده زه لاح بوو باری نه کیشا
 خه لکه که ووتیا به نه گامیشه
 نه وی تر له گانا کا گو میشه
 جا، بیستایش فکری عوام هر وایه
 زور که سما تی که ل به که رو گایه
 نه گینه دانا چون با وهر نه کا
 له م شوره هه تله ر ساری خوی دهر کا

نه خواز ه لا خوی عادل و عالم
 چون مخلوقی خوی نه دابه عالم

۱۱۲
ژیاہ شماره - ۵۲۲ - ۵۱ محوز ۱۹۲۷ م

بہ ہوتی سو تانی گو سرکی تو تنہ وہ پیرہ میرد فرمودیہ تی
لہ ریر عنوانی بہ ندی پیشینا :

نہ وانہی دہ ولت بہ ہیج ناگرہ بہ مردی تری دنیا دہ برہ
وا بزانیہ لہ زار فہ رده تو تنت بو آوررت دایہ وہ آگری تی بہ ربو
لہر تو تنی نہ نہ و کلو کو یہ دووہی فرچی ناوجہ رگی تو یہ
رہ گہ رده نہ زہ لہ ہیج نہ ہویہ نہ تگوت بہ نہ بووہ ہیچم لی نایہ
بہ نام تو یارہی بہ خداتہ بہ ربی لیرہیش تو تنہ کہتہ آگری تی بہ ربی
انجا بر روانہ آگری دہ روونت رہ ہیج بہ خہ ساری و دہ ردی نہ بوونت
دورنیش نہ لئی دہ بر و گو ررتہ تی کہ سروا بوچی مالی زوررتہ تی
من بہ رہت نہ نیم رہ ندوقہ لہ نہر سہ و دای بہ عوشیم بوچ بلکہ ہوتہ سہ
نہ ویش چند روژی سہرہ و ستیارہ بہ فسخی بہ خداتہ لہ دوور لئی دیارہ
تونون سوتانہ و وہر کہ رراہ یہ کہ حدزلہ حامی رہ و اخیل نہ کہ
کہ بو کہوتہ تی بلند بوو نہ وہ

عہ فرہ بہ لہ وای بہ رزی یہ ک شہ وہ [۱۱]

[۱۱] یہ ک شہ وہ = ناوی ملا عبدہ کوری ملا غفور بوو پیاویکی لہ ترار بوو

خانیکی مرد کہ وہ جاخی کویر بوو سامانیکی زوری بووہی ہیشہ

لہ بہر نہ وہ ناو نرا یہ ک شہ وہ

نه و پياوه گوره خوي به کم نه گريست له نه نذازه خوي زور تر سره خري
 نه وي خوي له زور خلكي ده نوارري با پايه شسي بني دهی هئینه خواری
 له ش و عقل و دل نه م سمانه ساغ بني صاحب يا نه بني له رب ده ماغ بني
 له گه ل خوهه لکيش خوش باوه رره به آلتوه به موک ، پياو به تجر به +
 گويي راست سوک بني بوچاکه بستن گويي چپت که رربي له قيه له تون
 قسي چاک زحمت نه گاته جني خوي واته ي به دزور که سي پوسته چپ بو ي
 آگري دزاه نه وي ده گريست چه قو بني پولا دوو روز نه بيري
 ده وراه ده وراه ده بده بي شايي ره و اجي نه ما [بيچوو] ^[۱۱] سني شايي ^[۱۲]
 کوا؟ گره ته پلي بگذا ده جلاک کوا به زم وره زمي ميولي و تا فان

نيستا که باوي قه شه و مالووم
 سويند له ره سرري نه ورام سالووم [۱۳]

+ راستيکي ، له فيت له له مستن

[۱۱] بيچوو دراويکي کوني ايران بوو له زيوله سک در ابو له سليمانی

ره و اجي له بوو له ماله له دا

[۱۲] سني شايي ، شايي ديا باره ي ايرانه

[۱۳] نه ورام سالوم جوو له که به کي زور عه نتيکه بوو وه زور زاه بوو

دهم راستي جوو له که کاه بوو

ترجیح - ٦٨٠ -

نه گه ره تهوی دلت تهنگ نه بی
 به حق یا ناقه که قینت له ستی
 که به گتر تابیه خور رای نیه
 به لبه ت توئه لئی من خونیده وارخ
 به وه نه تهوی به رزی بنوتنی
 نازانی مسند به خوننده نابتی
 زور تحصیلدیه نه سوور ریته وه
 له ولا وه به کی دیت به چاوه داو
 نه بی راوه ستی قوهی ده رکه وی
 آویش نه ماوه بوار به رکه وی
 له دلتا مه یی داوا وجهنگ نه بی
 نه وقینه ریگهای نشدت نه بی ستی
 خویش نه یزانی گونا هت چه
 بویش و کاری مری به کارم
 باقی خاکی تر خوار خوشت بیستی
 نه وه به کاره که خولقی چا بی
 له یسیا نه بی شیوسه ره نه نیته وه
 خوی نه چه سپتی نه که ویده ناو
 نه وه ییش خو صبری ایوبی نه وی
 تاره من و سپی تیدا ده رکه وی

له و ماوه دنیا بو به [پار تینا] [٥]
 ده سقه له پیش زانت ، یا نه زان

- ٦٨١ -

آزایی باوا به وارح نابری
 تر سنوک سه ری له ییش ده ره چی
 تا بخت و قسمت بوته نه به بیار
 خو ، له ته هلاکه یار استه فرضه
 تی له ل به قوتی بلای نه زانم
 زور وه جاخ زاده له برسانه مری
 بلاام ناویری له گتر ییش له ل چی
 هوش و هوننه رت بو ناکه ونه کار
 له ندی جار سکوت شعر یکی به رزه
 نه لیه [نازانم ره حه تی گیانم]

له در پیره دانه ده ب و که مال گه ل چاک تره له حوسه و جه مال
 نه گه رتی کو سیو بوش دانه نیشی ناکه ویه دوا دایم له پینشی
 له خویه تغیره نه دانه تدبیر و اچاکه باوهر بکله یه به تقدیر
 زور جبار نه دیده قسمت نه باری پارو ویش له ده مت که و توت خوار
 نه گه رنه که ویه جو ستو جوئی حوال قس یا له حیث بیبه یا مندال
 به لام و اچاکه له هیچ گوی نه گری
 نه و سانی واته و بی نه ذیت نه سری

پیره میرد نه غولنی راوه به مینده [احمد حدی حاجی سعید قادر آغا]

تیبی - ۶۸۴ - ۱۰ ایلول ۱۹۴۴

له باره گادا تا باره کای بی نه بی به دیاری نا چیه کایه
 له باره گای خوایش عاده ت لروایه به لام بو نه وی دیاری تقوایه
 کیچیکه س هیچ که سنی ناباته بهرست ده م بو نه بتری نایم بگره هست
 نه نه ندهی لویه پیاوی وه فادار نه گه ردهست که عی او بکله به یار
 دوستی سه سفره لای چه پامفره له ته نگانه دانه دو حسی مه گره
 له جی له لای تو نه خوا که روئی نه لئی لیمان دانه که ری خوی
 نازانی نه وهی نای به خلک نه دا به حیوای پاداش ره پنج به بانادا
 نه مزه و قیکه خوی له لای خووشه نه گینه حیوای غیری خوا بووشه
 له زار جبار تاقی کراوم ته وه که ره م پاراشی نه دراوم ته وه
 لویه به ده سی علم و به پاره مری خوی دانا که م که سی یاره

یہ کیک نہ ناسم کہ لہ ولیرہ لہ علم و تانی عالمی تیرہ
 کہ چی نان خوری زوری حسودہ لہ ندی پئی نہ لیرہ رہ نجی پئی ہودہ
 حاسا لہ لای خوا پایہی بلندہ
 تیرہ با سپلہ نہ پئی بہ بہ ندہ

- ۶۸۲ -

بہ پست تیرہ چہ مو شدہ رو چونکہ نہ ولہ قہی خوی نہ دالہ تو
 سرگی نہ پئی گری کہ جس ناوہ رری بہ لایامہ رو لہ پیر نہ ت گری
 باوہ جو د تیرہ کہ سگ نہ ماوہ لہ لہ وہ رر لہ جئی نہ و دانراوہ
 پشیلہ دیانہ پئی سگی سکا لہ روا ہا تو وہ نہ عم دہ و رود و کانس
 دہ ولہ نہ ندلہ دہ ست سوال کہ پئی زارہ حد قیاسہ لہ ندی و الکر پئی عارہ
 آرد و روہ نہ و بہ نا عیلاجی لہ ہج کوی نائی بوئی ناوہ ساجی
 خواہ سپی خستہ فرودہ آردہ وہ بوہ نہ ماع کار وانہی سار دہ وہ
 لہ پیشہ انجو بوو بہ بگر بگر کہ نہ سپی تیدا کہ و تہ دہ ست فقیر
 نہ م حاک و مالہی دلمان پئی خوشہ لہ سہرہ لہ حاسرتہ بوشتہ
 دروازہ زانی درووی سہرہ گری پئی رادی تیرہ نہ رم ناگری

نہ و سیرینی یہی لہ درو دایہ
 لہ راستی تالا ہیچ کہ سبوی نامیہ

۶۸۴

نہ وی بہ ہیوای روژی دوایی یہ غمی جہانی لہ لاسایی یہ
 مادام لہ و دنیا خدی بوئے پئی باہم دوو بروثرہ کوئی خالی نہ پئی
 پیا ویک لہ دووری آگری نہ دی لہیزی دہ رونی بو دہ ہاتہ دی

هیوا چاکتره له نا هوسیدی تاما یوس نه بی ناکه ویه به دی
 له که سی پاره ی زوری هاته دهست راحه تی دلی ده رده چی له دهست
 قناعت بی بی احتیاجی جامی دو شاو و دو نانی حاجی
 پا قلا وای صیافت باری منته له ریر نه و باره ده رجوه زحمت
 منت و هیوای نفت دوباره وه ک زو حاک له سه رسانت دو مارک
 یینا له خه ودا پاره نه بینی که هتاده سی توند نه قو چینی
 ده ست نه کاته وه هیچی تیانه ده و له ست خه ویکه نه ویش غانی به
 که چی چاکه بیگ نه که ی نه بینی
 له که دو دنیا پاراست نه بینی

۶۸۵

گونا هیش نه که ی با په نه هانی بی با نه زانی تو که حس نه زانی بی
 که جاری ناوی خراپت زرا هیوای باوهرری خلکت لی بررا
 کا برای جاری دروی کرد بو درو زانی بو آگر له مال چو
 عزتی نفسی خوشت مه سکنه واز له تمنا می آوینه بی نه
 ژووری زستانه پر فرشت نه کری میوان قونده ره ی قوری بی اسری
 برسه تی ره گی هاری پیوه به که چی رمضان له ره له جنوه به
 بری و الهیه که له داخی خوا نه که ر رمضان بته لای نه می خوا
 لهی وایشما هیه هت نو نوع طعام له به رده میایه و بی می ده تی بی تام
 له زه تی خوارده له ره له ده مدایه له دیزه ره سدا له ره که له وایه
 آخ نه رکی دیزه می ره سما نه بوایه کئی به کئی نه ووت نه به یاسکایه
 خوزگه حکمتی به دل سوزیه وه جاری برسه تی نه دوزی به وه

۱۱۶
نه و سانه هه تله رهم شه راهی نه کرد
نه یونا که کسی له بر ما نه مرد

- ۶۸۶ -

دنیایه جاری وه ک آگری سووره شکره م آگره له یئمه دووره
به لام له م لاوه په تی احتکار له علماء توند بو و خستی نیه هاوار
بر بخاوه نه به به ره به نه مینین دلماک و اخوشه که نهوت نه مینین
له چیمان لیه به نهوت نه بری که خوارده نه ما فوت خمسه بری
بزه به نه بری گوت و از ستاه دی با خانو چکه تیک بکه یه نریک دی
نه رو و وتی ز ستاه باله ره خوش بی خانوم بو چیه دووگی خوم خوش بی
که ز ستاه هات نه رو چوه لای بزه و وتی بزه گیاه رفیقت بوم من
و تو نه بزه له جتی گشت که من نه نه ها جتی سرم بده ری به سم
به زور سه ری خوی له کولانه چه سپاند گوگ هات له دواوه دوگی لی فراند
مه لیه پیره میرد واته ی بو ش نه کا بزه بو شه وی جتی خوی خوش بی کا
یئمه که مازو له دهت ده ربن نیه دیاره به سپیها تو له نا مینین

مه لی بو م وه له م نه ندو به یته
من و ابو تو م ، نه ی تو بو کیت

- ۶۸۷ -

خوزگه له ره که سنی که چه قه ی رابورد چاکه و خرابیه ی به راورد نه کرد
تی بکه ی یایه له کرده وه ی خوی بی زانیایه کا میاه چاکه بو ی
نه و سا اخلاقی بشر چاک نه بو له راستی به ک تر د قیاه پاک نه بو

نه مرو به بي باک وايه له جنگادا
 دوتني له تاو لوبو نه مرو سي به ره
 له پيش چاومانه زرتو زیندوه
 به لام بنياد هم لهينده بي عاره
 خوا نه مانه تي دابه کتو و گرد
 که چي بنياد هم گرتيه نه ستوي خوي
 نيستا که داواي لي نه که نه وه
 سبه بي تو شو وايه له ريگادا
 بيخ و دوو روژي بيچي ميزه ره
 که به لاداهات روانيت مردوه
 سرده ني و ده رو ابه بي له و ساره
 هيچا نه ياه ويست اي ياه لي کرد
 وه يزاني سوکه نه بي به مال بو ي
 مل بيچي نه که به شيوه نه وه

نالې نه م عمره لاح امانه ته ،
 ده ست چي گرتني بوم خيانه ته

٦٨٨

او مردوو زیندو پاک نه کاته وه گل ، گل او يه لي نه سواته وه
 وادياره يمه له اوو گلې
 که چي به جويني له وانه ستينين
 نه بين به چي گر خلک نه سوتينين
 به بالي شيطان نه که وينه بير
 چو نکو اگره که له پيش چاوينه
 که و تينه ده وري تينکه و کينکه به
 خديالي آس و آس و آس و آس جو ي به
 کاتي بار اس هات لهر دوکيا نه بخوي آوي آس بير
 روک و برنج کورنو تياک زور پي به چو له که ي ده شي و به ردي ده شي به
 نيستا تل ناده ي به برينه وه با سارد بي او سارد نه بي نه وه

۶۸۹ - [تہ قاء ہاویتہ] بو تہ قاپتہ معا شیاہ کہ مہ و نانیہ بی پیتہ

نہ وی لہ تیو و لی کہ وتہ ی ناوی
خوالدہ فترہ ری خوی دہ ریاہ ہاوی

نہ کہ رخوت لہ لای کہم دہ ست کہم بگری ری ی خوشہ وستی لای خواہ بگری
لہ خوبایی بووہ مال نہ رو خینی وہ ک سر کہ لہ نگوی چوہ اترستی
زور لہ رزہ چہ نہ توستی سر نہ ہی زور قیہ لہ زگیس بہ قیہ کہ رر نہ ہی
قیہ و حسودی لہ دلتا بیلی دو ہیالہ لہ زہ وی خوشی نا کتلی
نہ کہ زبانت فیر کہی بہ چا کہ دوستو دوزنت بیت الیہ چا کہ
صبر کلید دہ رگای خوشی بہ قناعت کہ ولی مسایی بو شمی بہ
لہ رچی خوا کردی و بہ چاکت لانی نہ کہ ویتہ ری ی خوش گوزہ رانی
نہ کہ رتو ور رہی بہ نافرمانی خوشی نا بینی لہ زیندہ گمانی
خوتہ نہ کہ ربروات ہی خوا لہ خوا بردانت دہ ردیکی کہ بہ
کوابی بو چی بہ قینہ بہ ری خوت لہ لطف خوا نہ کہ یابی بہ ری

ایماہ دوو بہ شہ بہ شکیاہ ہرہ
او بہ شہ کہی تر شکرانہ ی قدرہ

۶۹۰ - [بالورہ]

رچی سیطانی جھی سلماہ قوم ی ہودو کوشتنی ہا مادہ
حدیثہ نہ لایہ دوو نہ ہی بہ ستی لہ تدر سینیہ مہ یا چوہ خملہ سی
لہ تدر رنگ تنہا ی ہود بہ تہ نی دہ ست لہ رچی کہ وی پیستی اکہ نی

خوژنگه شیطان و هاما و هتدر چا و مالنی نه بوو که نه که ونه سدر
 بانگما کردایه به هله ل هله ل قورر قورراگی به که هه لینن سگگل
 شیطان زور که سی له ری وه رگیرا هچیا ه وک هتدر مشری نگیرا
 به کی له و به رری دنیا به د کاره له م به رری دنیا به جنیو لنی باره
 هه ندی گونا هنی نه بی به زری به یکانی تیری دو عا ناما برری
 عاقل له کاری خودا نه زانه [رایسئل عما یفعل] قرآن
 به میسو و له یک نمرود نه کوژی خوینی دنیا یک به هتدر نه رزی
 له ندیش بو به نه بزم نه وه که که وتنه خواری دهح نه که نه وه
 نانه ده لکه حجاج نه برری
 بیسره وی خویشتر به که نه برری

پایزهات که لای داری له لوه راند وه شویش پستی بی پستی شکاند
 دار روت بوو که لای که وتنه بنه وه بیرو جوا تکر الیک راست بونه وه
 نه و دره ختانه ی که و ابی به ره نه شنی هر وه کو که و ابی برره
 پیادیش که و اخوی له خوی بگورری بی برره بی برره بی خیره گورری
 [کفی بالشیب و عظا] له به نایه ته بیرما که پیری له به
 [حسبنا الله و نعم الوکیل] بو له مو و کاریک نه بی به ده لیل
 [الطمع ربک تسمی عاقل] [ولا تعصه تسمی جاهل]
 فقیر لای خوا وه که رزقی بو بی له و لا وه زور دار دیتوتی می روئی

نه ليه نه وهی چشت له خلك افريني به رده ي ناموسي خوئی نه درريني
وانه ي که م دهسته نه م به ندوباره ئيستا له له تو قرانده باوه

خوازور به حيلم و ئيمه به به رووش

ده ريباي غه زه بي دره ننگ دئته جووش

٦٩٢

مردك به عزت تنهها چارتيكه	ترياه به زياه گراک باريكه
نابئي دوورمني خوت به کم بگري	ده رزي خوئي رهگ به رداپئي نه مري
تاترسی مردك نه هاتوته پيش	قوربان قوربان له آقاري خوئيش
له سه ره مرگا دي ئي ته نه نگانه	گياني فرزه ندئيش له لامت قه لفا نه
زور بر اهيه که مالي بررا	له گال بر ايشا برايي بررا
تابا وک ماوه بررا برايي	ميرت که و ته ناوه راوه هور يايه
که ندي طما عيا هينده محکه	سويندي ديويان خوارده له محکه
حجتي حجه ما يه ي درويان	حجرالاسود رووي کرده روويان
گوناه له پاره به وه فاشره	تنهها گوناهه هاوده مي قبره
حاجيه تي بوم زور که ننگ نه گري	باوه ربه سويندي دروم نه گري

نازاغ دنيا داري بي به ره

ده وره ي نياغ پيچي ميزره

٦٩٤

خوازينده وه ري : جوي، جوي داناوه هيچکه م له وينه ي يک نه خولقاوه
سرو حقي آدم له چوار غنصره ضد ي يک با، و خاک، آوو آگره

٦٩٤ و به ندي تيانه

نه مانه که لیه ک چوه هله که تاده ستیاه برروایه ک له ناو نه به
 بویه که وره یاه له سرداده نیه که ه لگردیکیا به بکه ویته به یه
 بوته و که سانه ی که وابه دخوره له بهشته وه کوته ک ها تو وه
 نه گه رته و وره ی باگردینه نه بی دلو به پیش نه بی و خانوش نه ته بی
 گاه بی نه قیزه [هوا] ناکاته وه [فیل] به بی چه کوش مل ناداته وه
 نه سپی بی له غا و سوار ه لده گرتی هک نه ی به ستیه وه میوانت اگری
 ه ندیکی وایش هه به دل نه وایی خنده نت نه که زور به آزایی
 به لام نه وانه به دکا دنا به وی توخوه به که وره ی دیوانی که وی

خوا فر عوییه تی سیطانی نیسا
 هه ره با انسانه بو دروی نیسا

۶۹۶

هه ندی حنت هه به قدری نازانی که رووی له دوی نه و به سیمانی
 به پیری خوشی جوانیت دیته بیر جوانی نیس که رووی نایی ته وه گیر
 که نه خوشی که وتی نه کی ی آخ و راح هیچ خوشترینه له به ده نی مساح
 پاره پیش له صرفی خوت نه تو رینی نای خوی خمه میه خوی که نه یید و ز رینی
 که به جلی جوانه پیا ویه سنده نه که ی له لای هونم ره ند خوت به به ند نه که ی
 فرشته هونم رینه که چا که له سونیک دایه له به دبی با که
 نه که ر آزایه با بته نا و ماه نه ویش وه ک هاروت نه خه رینه زیندان
 بیده به دوستی به سرفرازی به لام له دوستت متی نه خوازی
 هه چه ند ساردنه وه ی ستر ستره کا سترنه ساردنه وه ویش سر له برالکا
 به جزای گونا به با تو و نا و تو ون بی نه ک ستره ساری عفو ی دشمن بی
 وه ک [دیوژن] به سببه رتانه وی له کوپه ی خوتا راکشی شه وی

۶۹۵ تیانیه

مار تازیند و وه به پیچ کشتی مسری پاوه بو وه راسته را کشتی
 هیه له به دی زور قورتی بیتی که ده رفتی دی له رفتی بی چینی
 باو کمان به که غم بهستی دانا که غم بو را و بی به دانه
 نه لیه جهنم له دهم مارا به آگری گرانى واله کارا به
 پر به برده رگه مانه رازیا نه به ژانه زک مسته می ناوه همانه به
 لایى یا ساغ و لایى به ره لدا به رده به ستویه و سگ که مار و نه دا
 به ک به صد نه سیاه نه نو که ویتى مانگانه می میری له جی خویه تی
 زور ما مورده رجون که و تنه کاسی معاشی که تیرم نه که می با نه بی
 تا نه مرو یه له رووی جهره اندا زور به ختیار بووی له گوزه راندا
 ئیتتایش هیوا ما وایه لای خوا له گل چله دا چله می هار برروا

له سه روله ژیر مشکانه له مانه
 چاره یان بررا که وتنه الا ماه

یه ک شه مو و نه نام بنی می دیته به ر دو شه مو و له ل شه بچوره سه فر
 سئ شه مو و نه شه بو کورد به جه نکه چوار شه مووی به هار سه بر و آله نکه
 پیچ شه مو و با شه بو و کی تیاده به هه بنی به جه ژنی مؤمن ناو نه به ه
 شه مو تعطیل جو و له که می تیایه لای می له مو و یان روژی خوا به
 به لام چا وی پیس پیا و ده شه ناکوتی تأثیری زوره بگره له کیوتی
 [وین یکادوا] که خوا فر مووی بو شه وان به که چا و له دو و به

حاکمی بابا چاویا له له که کند
 چه ندی زبانی به دگویا ببری
 آخ خونگه نه نه کر به قانوه
 زبانیاه بیره گروی به دگویاه
 نه لیه خوابویه به دکار نه زمی نی
 نه مزه مانی مهردی پی نه وی

۶۹۹

نه وهی ده زانی گوشتی پی ناگری
 بی گوماه هرچی که خواستی خوانی
 بو خوا پی داوا له پرر نه باری
 خوانه پیداوه تی که بی خوا یینس
 که و ابو ایما به خوی خوت بی نه
 حدیث فرمودیه ایما به به قدمه ر
 هیواده بینی که کم ایما نه
 خوا مالی دینای داوه بو خورده
 ده وله مهند باوهرر بمانه نا کا
 نه لئی که باره خرج که می نامیتی
 که نه ویش نه ما خلاق بیت پی ده که نی

نه میثم راسته لای باره به رست

آخ هرگ بواره می که مس نادا به بست

۷۰۰

تیانیه

چه رخنی چه پگه ردیش شری بهاره	ره شه با شریه نه یشلین بهاره
بلین هیچ له سرری خوی ناصینی	خوانم که ردوشه بویه نه نونتی
رنگاری نینه له جنگی مرد	خوافرموی نه گه رله قه لایشده
که چی به مرده ایمان نایتی نین	نه مبه جاوی خوماه نه بی نین
گرا بنجانماه له ناوده رده جو	نه گه به مرده ایمانماه نه بو
آبروی آینی اسلامیان برد	له موورز قیکیمان سیک به ده زیاد کرد
له ربه و خوننده نه چه نوثره که	بو خونی له زارقه پ دریره که
تی فکره نرخی له ووزه ده رچوو	هیچ ساتی بر بنجده ک ام سال بو
به رده ستراوه سگ به ره لدایه	سعدی فرمویه بوئم هم له لدایه
به نه فری شیطان زوو اغوانم	منیش بی ترس و پرسی بم وانه بم

نه م تو زوخوله ی نه یکنه حمله
له ری می آیه دا هرغه شه و غله

له شماره [۷۰۹] وه وه له شماره [۷۰۹] به ندی تیانیه

شریع شماره — ۷۱۰ — ۱۰ ی جزیره ۱۹۴۴ م

به یادی سید طاهری سید زاده ی کرمانشانی به وه

نه و که مه ی که وا له خوی بایی به دووی با که و تووه ره بنج به بایی به

خود بینی خلسی آویندی دیوه
 بویه گلیندی چاوم خوش توی
 دنیا تے بینی و خود بینی ناکا
 به دکار لای که وره که تی ده کوشی
 خواره گی جقل له بی ده لکه نی
 له نگوینش جزوی ده نگی له که له
 تے فرموده ی راستی [بنی] یہ
 تے که رسر که وسی تا سر بر بگری
 دیاره که خوشی بو که س نایینی
 تے مرو که و تووینه ناود و تو آوال
 له که ل تالیسیا دنیا شیرینه
 له یشه که دنیا ده نی تے زانی
 تے هم دیوی ا دیوی ، دیوی سر کتوه
 تے بینی و چاوی به خوی ناکه وی
 عزیزه له ناو تے ندای چا کا
 په له هور تیش کی روز داده یوشنی
 ده ست بو گول تے بی ده ست تے ررنی
 به لی هور نوشی نیشی تی که له
 که واله جبرها ندا آسایش نیه
 بوچی له بهشت اگر ایند دهری
 له بیزنا صنی که یغه که ی دوینی
 که شهوت لی هات خمه ده یا خمه مال
 له نیک به دینی دنیا بی دینه
 دوره له دهوری دونان بو نانی

به هیوای رضای خدا بی غم
 له باسه به ره می نه وه می آدهم

دوستی یارو ، یاری دشمنان
 دشمن به درو خوی ده که به دوست
 چونکه خوار استم و راستی خوش توی
 گو جان ، که به زور تے چه می توره
 [بدگوهر] سوتی [ضویه] تے نوی
 که فوی به لا جو سوتی نایینی
 دشمنی راست چاک تره له وان
 روزیک تے ی بینی ده رده چی له پوست
 داری راست به لای چه و تانانوی
 له آوادی نیت راست تے بی توره

نه لماس به [کمان] ای خوی خوش طینه نه بو په بنجه بیباوی که وره زینه نه
 نه وی [سرتق] ای خوداوی پاکه له دروی به دخا و دشمنی بی باکه
 چوار که س له چوار جی خویا نه نوینه له و چوار جی بی گوی هونهر افرینیه
 آزاء له جهنگها، خوشی به زه بونی دوست به ته نگانه ژه به نه بوونی
 که وره که هوش و دور بینی لابی نه شی به دزبان لئی ته وه لابی
 مه سینه دی دنیا که گرو پنه که بو نوزان بی شایسته ی تفه
 نه ندی به یاره مسلم نه بره دانه ی داو یکه پی ی خه لکی اگره

له ندیکس چاکه بو پاراسی ناکه

له ره به طبیعت مایل به چاکه

۷۱۴
تیا نه

له ندی وه ک که رویشک خه وی دروی به که ندی وه ک ریوی به چل و چویه
 که شیار به ده ی پی ده لیه چاکه قوله پی و پی و پی نقه ی بو ناکا
 تا بنجی قه لاده ی زیوی بکه مل که رویشک و ریویت بو نه خاله گل
 سه گیش به نانی نایه لی [دووناه] به دزی شه وان روو بکه نه مالان
 دو لایخ به آلیک نه ت با به ریوه خنده ت کار به ندی خوراکی شتوه
 نه که ره ولادت باش نه که ی به ختو له هه موو شوتینیک لیت نه بی به ختو
 خوا که گیاه وناه نه را به به نده ناسینی نه ویش به که ره م به نده
 که م که س چاکه یا و واله پیش چاره به دغه ک سپله ی ناوه به دناوه

له پيشدا چنه قل له ناو سار ابوون سه گه ل فيلياك كرو نه وان بوى ده رچوه
يستا كه به سه و ديه ده لورينه سه گه ل به يوخ يوخ رايان نه فرينين

نه م په نده كه تكي نه وه ده گري
به به ليني سه گ باوه ررنا كرت [۱۱]

[۱۱] نه م سني سه وي سه روه و چيرو كيكي نه فسانه ي ديري
كوردده :

گوایه له ده وری بوئین دا چه قل له ناو سار ابوون وه سه گه ل
له ده سار ابوون سه گه ل که چنده خوئیکیا که بووه
چووه به چه قل له کانیان و گووه سارمان بو چول که
یغه دیینه ساره وه له تا نه خوئیکیا که کانهماک
نه بی نه وه و یوه ایچنه ده ست وه به لیه یان داوه
باش چاک بوونه وه نه خوئیکیا که چارچول اکیره
بو تان یستا چه قل له کان له مووه سه و دینه قه راغ
سار نه لیه [بیمارها خوب شد] سه گه کانیس

نه لیه [یوخ یوخ یوخ]

لہر قینہ دلی دوست نہ ررہ بختی صلح آگری قینہ داده سر کینتی
 شیطان بہ کیکہ دان اوہ لیرہ کورتہ بالایہ و حیا و یکی کونیرہ
 شیطان لاجسای نہ و نہ کاتہ وہ بہ بی سخار تہ آگری نہ کاتہ وہ
 دم لہ ذال بہ و دہ نگہ و بہ و شیرہ تی بہ سر ری بن مغزہ و لہوای بہ تی بہ
 بہ لام صد عاقل لہ لہہ بہ ررتی لہ زار کہ سہ لہ دور بو شای دینی
 حیاک نہ لی مالی بہ دکار آو ابی تاریکی نہ بی رور قہ دری نابن
 بہ رستاہ یینسہ آگری یادہ کا لہا و بی قینہ تی بہ فرا و زیادہ کا
 دہ و راہ دہ و را نہ لہا و یوز ستاہ لہ سر ہج حالی ناصتی یینسہ
 نہ خوشی قدر کی ساغی نہ نوی بر سیم تی تامی نانت بو دینی
 لہ ندی کہ لہ پر ررہ و لہ نہ ندی نہ بی یا پیلو نہ کوزک یا نہ یدہ نہ نہ نہ
 تازہ دہ و لہ نہ ند خانو نہ کورہ تو تو صوبہ لہ تیالی نہ خوررہ

لہ وہ ناپرس خہ لگی ریر کہ وی

ساکھی لہر خوشہ بو تہ نہ ہا شہ وی

سہیری ناراک کہ خم نہ ررہ وینتی تہ ررہ قول زانی چا و نہ شیکتی
 [مہ باز] بہ آزا ناوی نہ بری ررہ لنی دہر کہ وی سار بہ دہر نہ کری
 [زہ روو] خوینی پیرس لہ لہ س نہ مزی [نہ سپی] بہ میکروب یینسہ اکوری
 گو تیز بہ وزلی نہ بہری و اور دہ تہ رزیکی سو قی بہ سہی دو و گورہ

[وه لك] ی پانجا و شترخ نه دا گولله بيك آگر له وئس بهر نه دا
 به تايي ساري ته ختي ته خت نه بي يه كي به نه چيني خاوه به خت نه بي
 كه كيلي قبي ساي قه لا چولا لا نوسراوه: هاوار به دوو حلقه نا
 ئيستا دوو سه ده و كه سيشن با پري ده وري مه دي نه و اكه سن ناتر سيني
 تاديت زه مانه ووله به دي يه به ريگه وت باوي نه ديو به دي يه
 ئيره زور چا كه نه ولا بر روانه له مو ويا ه دزي گويلاي خويانه
 نه خم حاله دياره خواستي خوايي يه
 دو واه له كاري خوا خورايي يه

۴۷۴

نه ليه با خه لت پر ربي له پاره خرم و بيگانه ت له ده و رد ياره
 مه نه ليم دوستي كه بو پاره بي نه بي چا و پري و كه دا چاره بي
 نه گينه دياره پيا وي ده و له مند ياره بي خوي به كه سن نارابي گوبه مند
 دوست نه و دوسته به بو كرده ووه ي چاك خوي نه ويست نه به دليكي باك
 باراني نيسان دانه ي كه وه ره فيضي بو به ده خت له كه واي ته ره
 ئيترو و ائغال كه و ته وه سر كار خريد و فروخت كه و ته نا و بازار
 يا خوا ما كينه ي ري و بان نه و ته ري گوزه راني له ژار نه به ستن

نه مجاره به كمانه كه و ته له به ر باره
 له فته ي آينده نه چينه سه يراه

۷۷۷ [باوه گورگور و بالورده ی خوما] له ژیریم عنوانه دا

بیم به نده ی نو د سیوه بیره میره

بیرا نکوت ها تو یچ بوزگ پیری و کور	جباراه به چونه سه ر باوه گورگور
تاها تنه به ریخی پارچا و گه دا	باوه درمانه کرد سه خسه و پیادوی خوا
پویلا نه ی گه یسه صد هزار آلتوه	کوریکه وای دا به عاصمه خاتون
منالی نه بی به میرد یا به خوا	نه وی منالی نه بی نهوت به خوا
له م دیسانه وه نه ویش به خوا به	چاریکه گه ورده ی ترکه به ینا به
زور که سی به هیوا و به به به له	جی ی مبعوثیکه کرکوت موخه له
لی ناگه ریه به عم ده و له م ندانه	وظیفه ی بیستاهه مو بو مانه
بو به کچیکما بو نادره ی به سوو	ها تو وینه وه سه رنه ریته به شوو
بو کلاه بریه بی تو و ته شیرینه	کاربان گه که ل یک که مو به فینه

دو به ره کی به و فتنه له ماوه
له و مانه که و تو و ته گو تره که ی لاره

۷۱۶

روزی نه ت دایه نه لی بروددی	سپله سرتی گیانی ده ر خوار ددی
سوینت ده که وی بو له مو سووتی	سه گ پاروه نانی له تو بسیتی
شمه پیره ره ره لدی که که یسه تینی	له ونه ر لای پیادی نه وی نابی
له زه ویش بو و تو و خو باری	زه وی له آسمان هر بو ی ده باری
پاره بهم خشن به مو سته مه ندانه [۱]	که و ابو نه بی پایه بلندانه

[۱] ستمند = دامان

خواجاوی لی یہ عیبت نہ پڑشتی هاوسی بو عیب له خیب نہ کوشتی
 خراپه بکه له گهل پیاوی خاک به لام مر جها مرکه له ناپاک
 خاک خاک بو سه رختوی اونی ریتیه وه ناپاک مللیک نه ریتیه وه
 بی ده وله تی روو نه کاته ساری به ده وه به آس باراشن نه هاری
 هم قومی کورده به وه ده مری هیکه من هیکه که سی له روو رختوی ناگرتی
 نه و ده لی خاوه ند پیوانه و که زم نه م ده لی نه زع و اه لده به زم
 روو یکیا له لی دی که واسر نه ختی نه بی ته مایه می کزیو به ده به ختی
 نه و سا که ده و راهی رووی کرده که چی
 نه لی که زسی چی لا چو: جاوی چی

له و روره سه باحه زله یه ک ناکه خوا، له ردویا له یه ک ترا که
 هم دو انه هاویج که ریه ک که وه که تا سه نه بره: بیتمانی خم وه
 چند خوشه له وای صافوسینه صاف له پیشه نه م خواد بووی به جاف
 بیستاله سویه [رست] خیه تی ساج جاف رستی [ره مکت] نه مستوی بیچایه تناف
 پو که ره آ لیک خستوته، جو که ر دیاره پیشه می و اچوه نه چته سه
 آی گله کوتر بی بو محمود یا شا ده ک سه سه ساری چرخ جواشا
 له سویه آوازده می قرآنی نه وان کار که وتم [کاری] و [فلوش] به سه وان
 گوایه ادمانی پایه می بلند به لام کنی نه لی که رت به چه نده
 سه رر خاوه ند هلی کرد به ملیونر باه زار دینار بده به [پو که]
 خو که سیاه نالیه هزارمان هلی جاوه لئا بره بزانه که

دوای نه وهی سرور و کرانی لاچو نه لیج دریفان ویش خموی بو
وهک موه به دهنگی اذاعی کوردیم
نه لیم خموی بو ، دیم و ، یا نه دیم

۷۱۸

له نا و گیزاوی که ردوسی ده و ران
نه که رصرت بو هیچ ناشله ژیتیت
ها و تینی به در خلاق نه کوری
نه و پارکایه ی گوی که هاما گرت
یماه نه وه ته که له دل ده وین
که له خراپا نالیم تو چاک به
له به خس و به خشیه به یماه به
چه ندخوشه خموی خوشی بن گرت
روزه رکی منت ، شه و ضالی مال
تو که نه زانی هیچ تا سر نیه
لیده له تپی رندان به تینی

به نه به شوکا نه به مه له وان
که به له ت نه بو ره له نا خلیک بیت
پیا و خراپ چاکیش نه خاتمه کوری
که له ل ملتی خموی ده ری نه بره
نه ک ترسی سر و چسته له سره بن
به لاح به کرده ی چاکه خوشه بیباک به
به طریک دوستی لیماه مه به
دوستت به بن خوشیت سره گرت
سره و ته نابین عیشت نه بیت تال
نه هم نه قه لایه و نه رکه ت بو چیم
چی ده بن ! بهی که یفی خموی تی

هزاره وهک تو هات و تی به رری
یا میاه اکر دو گیاه پنی و هری

له رکه له ولى گياتى خوى نه دا
هېچکله سم ندى روح بقا فيدا

له رچې له لده تى نېستما به روره
که ده رفعتى دى بهى خو، به رره

نه گره له رې لى له بخر خور بوايه
نه سيبا به کليش له بخر نه مايه

نه وانى که واسر که وتوه ته واو
به فدا کارى لاواک هاتنه ناو

له نديش پياوياه نه که ويند رى
تو نکلده سوتى ياه نه خنم رير پي

دررک نه خنم رير کلک نېستى تور
بو نه وهى سوارى بگلتنى به رور

ليسى کوبرى به که تو ته ناوماه
له روانه که وي له سر و چاوماه

بو له مو و کارىک عالم پيوسته
بن غايه و مسلک له رنه نگه ويته

نه وهى نه خويى و نهى لهى نېست کار
نه بن به جرا بو رو و ناكى سار

له نديکى واس له جرا وه کو رينن
جو و ته نه ها وک کا به نه ريزه

نه مان نه بى که [اشکيل] يا که
يا به نه قنزه ره قه کيليان که

لهى و ايسما لهيه قوچ نه وه جنتى

که نه کى ميري سور نه روو جنتى

به رچاو و پتلاو له رد و کيان ته نگ بن
نه بنى پيى دل و پيى روپ له نگ بنى

ناوه جاخ بېته بېخه ره سر کار
له پيشدا براى خوى نه را له دار

خواغنى کردو له وزه درر چوو
[ان الانسا لطيف] ي فرمو

که به له لپه له لپ پارو نه جورا
کا نکت زانى له بېنت گيرا

۱. گه رجبی خوت بی نیته پیش چاو
 ۲. به لاج نه و عه یه که واپی ته وه
 ۳. نه وی بی عیب بی خواب به ته نیا
 ۴. سه رکه وتنی شاخ چه نده گرانه
 ۵. قصابی ناستی پستی هر رکه درری
 ۶. نه گه رمعوش بی معاش نه بوو

گویم لئی بوو پیری وای نه گوت پیتری
 خواد دره رات و ده ولت نه نری

تاریخ - ۷۷۷ - هجری ایلول ۱۹۴۲ م

۱. هرزه که رد به هیچ پیل و نه درری
 ۲. دل و زبانته که به ک نه که وی
 ۳. ناله نیکی نه و بو قاپی به زداک
 ۴. شه وان خه لوه ته یار بی اغیاره
 ۵. سه رده قی مانگی خیره مه زانه
 ۶. به لاج نه هم به نده لای یغه با وه
 ۷. له رمضان ناسته بیتاه ده رنه کری
 ۸. سه دنویشر بو آغا و شیخ دانه پستری
 ۹. صبح پیاوله گوناوه پاک نه کاته وه

۱۲۱
تہ فرہی ماہ لہی کہ ہاتہ میداہ قولفی کا بہ یہ سویندی درویا ہ
یہ لہی تا نیری حج وہ کک خراب
پنی دہ رده کہ وی جا کہ و خراب

۷۷۱ = ۷۷۱ = ایلول ۱۹۴۴ م

یہ گہر لہ پارہی خہ لگی پرسیت جاوت تیرنابی تادہ مری پرسیت
یہ وہی بہ جا کہی جا کہہ نہ زانی دوش دادہ مینی دوا بی بونانی
یہ وہی بہ جا کہی جا کہہ نہ زانی دوش دادہ مینی دوا بی بونانی
لہ سوینی کہ آو گرتی آوای دیمہ کار کتلاہ رہ بخما بہ پایہ
آو بو خوار دنہ وہ زیندگی دینی لہ وزہ دہ رجی پی او نہ خنکینی
لہ تک بو کہہ ندی لہ گوہی نہ زینی بو پی او ی نا حال رارہ پرسیت
تازو قوم نہ ہی دست ناتہ زنی تا پنی ہی پیانہ نی بیت مارش ناتہ گزی
دستی دوش تادہ لہ خہ نہ بگرہ دستی دوش تادہ لہ خہ نہ بگرہ
لہ لات نہ بو یہ والاتی حد لال خوری بہ و کم دستہ لاتی
مضانہ لہ چند سیسہ دیتہ وہ لہ کوری [بو کہہ] جی ہی نابی تہ وہ
پارہ دارہ لگی گرانی کی یہ؟ چو لہ کہی دستہ و سردی دستہ

او تو موو بیل چی قوتاخ نہ مینی
بی دہ پیش لہ رجاو لہ خہ نہ مینی

میواہ رزقی خوبی کہ ل خوبی دینی خانہ خوبی بی لہ جی دہ سینتی
 خوا فر سوویہ تی توهر بہ خشہ سی لہ ندهی نہ ووت بودی مہ لخشہ
 نہ و زرقہ می کہ واخو ابوت نہ نیری لہ اجل زیاتر لہ دووت نہ گیری
 بہ لام رزقی خوا بو خوش باوہ رہ بی باوہر ما سیش ناگری و تہ رہ
 بہ بہی نارہ زالہ خوبی بی زارہ تو دایم لہ خوت خوارتر بنوار رہ
 ہا و نینی جا ک ختم نہ رہ و نینی بہ دخو پر رشنگت لی نہ پر ریزی
 مہ بہ مورخی قورسہ لہیلانہ خوت لہ دنیا را غریب بزبانہ
 نہ و دراوسیہ کہ و ابی وہ یہ بزبانہ چاکہ می بہ سر تہ وہ یہ
 کہ دراوسیہ کہ ت بی سیوہ لہ کد حق و ایہ فر یای کہ وی دہ ستو برد
 کہ با بی سہ خنی دہ وای دہ رانہ پاقلا وای چروک دہ ر دو سندانہ
 چند خوشہ لہ کہ ل یہ کدو دوتی چاک کہ نسی و رانیشی بہ دلگی پاک
 نہ و سایہ بانی بہشتی دنیا
 بہ معہ دراوہ بہ تاقی تہ نیا

زیر ۷۷۷ - ۷ ایلول ۱۹۷۷ م

نہ و کہ سہی نہ بی بہ واسطی خیز بو باغی بہشت نہ بی بہ آوریہ
 بہشت قوناغی پیادوی سخی یہ بخیل لہ سایہ ی طوبی بہ ری یہ
 نہ وی نہ ی بہ خشی مایہی بخاتہ لہرچی مایہ وہ مالی میراتہ

سخی زوژ نا کوک بی که ل برای دیه
 عزیزی قه وقت که هاته کنزی
 پریشاک نه پرژی له پیروه ک کوره
 که بلینت دازو به جوی بینه
 که به دوستی ده شیتت گوشه
 لهر خرمی که ل تو دانه سازی
 چونکه مودارا اهلای دنیا یه
 دلت نه نک نه گری محروم له دیه
 ده سگیری بکه زوژ تر به دزی
 به دست خوی نیم تو لای بیوره
 سطر به جی هینان رو کنی آیین
 نه بی بویشی به دل تیکوشش
 راستی که ره وه به چه کوسوگازی
 نه وی مودارای نه بی ته نیایه
 بجای عقلی خلک که لیا به دوی
 که یگیا به هیوای سروستی نه روی

وی - ۷۰۰ - ۲۰ ایلول ۱۹۷۷ م

مع بوت نه نوم به ده رس بی خویته
 به لاک نه و دستهی له هه وول ده بری
 خلک بویرانی به سوان نه سپیری
 نه که رگورگ هات و سر رکی خیراند
 سواه نه بی سگی گورک خنکینی بی
 نه وهی حال به زوژ له خلک نه سینتی
 گری نه و آگره به جا و دیاره
 ورج هات به خویا و که ته چه پوله
 که سه له سه ری لئی سوور نامبتی
 هستی که حالم بی بری بی خویته
 حق بی خوانانی نه ویش نه بری
 که گورگورده ماسی بدتری
 نه و گورگه قه دری سوانه که ی اشغاند
 خویشی کالوکی سر سیکینی بی
 خوله میشیکله جی نه سینتی
 کس با و درناک هیستاکم سواره
 پستی بلنگ کرد به که مو له
 خواتوله بی برنی بی شاخ نه سینتی

۱۲۱
به دیو قراطی من زهنگم سوور بن خوابگا پلنگ و وورجم لی دوور بن
پیته می حای دار دل نه وایی به

۷۷۶ ۷ تریه یکم ۱۹۷۷ م

خزانه هات گه لای ره زان له لوه ری تیکرا تی پیری به روسی به ری
دره ختی و فاء لهره و حاک نه جا داله سی سی به رو به رو بو که سنادا
شیتیک که سه و دای وفای که و ته سار نایگاتی : لهره ک شوین که و ته سی سی به
عنقا به خیال بالی بو نه کرت و فاه هیوایش ری می پئی نابری
نه م بو که کونری که دیلای ناوه هیستا جیازی به که س نه بر او
میطان له خه و دادیت با حیل پیانو دنیا به خه ویش نا که ویت داو
بو که ندی دوستی به س رزاری می نه وه ی نه ید اتی دل آزاری به
پیادی دنیا بی نه ی و و تو وه او خدی واک [هل من مزید] لهر با ننگ اکاده ی
تا د وایی له د وای نه و به جی ما وه سوو کن بو یردی رنی بر او
ها و بی کلا ویک باء فراند بووی به له یان نه بوو پایز که و تنه دووی
نیس که عمرم رووی و به س رچوم واء سووی کلاوی با بر دوو که و نوم
واته ییک له نا و سنه دا با وه واء [مه لیچک] یک ها وه هم و او

روو نه کاته خه لک لهر وارو و به روو
پیتری که او هی له دست ده رچو، چو

هر قینت له لسی و دهت بوه سینی په تی ریا نی خووت نه به پچرتنی
 [خط] ای جار انماه جه وه هری شیر بوو نه خوینده وارماه آزاو به گیر بوو
 سینه بو صبا به لکه ل که و ته کار نه سیرت دیل و نه دارنه دیوار
 جاران نه یا نه گوت فلان که من مرده له لئی قومماندا کوردی نه به مرده
 سینه کلمه می [مرد] وه رگه رراوه له جی می نه و [دره م] به سندراره
 [دینار] ایس ناوی به فارسی به دین آه و پیشی فریادری به
 که چی دیناره جی لینی دیه به و رای نه و بووه به لکه می آیین
 پاره داره لئی خو نه م قبا نه واتمی لاتی به و راخی دلیان
 راست نه لیه به لام نه و انیس فیل هزاره زاریان خستوته اشکیل
 مخ چی بکرم نه مه دورد یکی قورس که ترس له پرس له ویش مه پرس

شاعر له موونه زین نه پتزی
 نه زانی سیردا پیر انتری

نه لیه به رد له جی خو یا سه نینه له وی که تورا بچو بی بینه
 م و که مایه وه و نه ررواله به ری که من له به ربو که ناچیته سری
 م گر مه حمت بو که من نا نوینی پیشی به رتی له رت سو تینی
 دار چاکه نه که ریتو بی نینتری زوری پئی ناچیت به ری نه چیتزی
 دزیک نیوه شه و نه چیته مانی نه به وی له رچی تیا به بی مانی
 لئی رانه به رره الیه کورره کنی الی من به گ چیم باوه رنه که پئی

نه لني به ياني گوني تاه لني نه بيخ
 به لني به ياني ده هويل نه بيخ
 به گچي !! دزي بووي بهم نه ما به وه
 به گچي به گچي به گچي به گچي
 لهر که سه بووه به دزي گکاي خووي
 لهر که سه بووه به دزي گکاي خووي
 دزو خاوهه حال نه که ريه ک که وي
 به کوونم بانا [گکاي] سه رده که وي

به ندي پيشينيان که بي معنا به

لهم بي به يايه لهم بي به يايه

۷۷۹ / ۷۷۸ / ۷۷۷ / ۷۷۶ / ۷۷۵ / ۷۷۴ / ۷۷۳ / ۷۷۲ / ۷۷۱ / ۷۷۰ / ۷۶۹

بيا نووي نه وسنيم دوزيه وه بوخوم
 بيا نووي نه وسنيم دوزيه وه بوخوم
 بيه تي ره گي هاري پيوه به به
 بيه تي ره گي هاري پيوه به به
 نه هم لهر راجه ننگه لهر بوخوردنم
 نه هم لهر راجه ننگه لهر بوخوردنم
 نه وده خواوهه ميان تما شاده کا
 نه وده خواوهه ميان تما شاده کا
 به کي زور داره ويه کي بي زوره
 به کي زور داره ويه کي بي زوره
 لهر چه به به سي خووي نارازي به
 لهر چه به به سي خووي نارازي به
 که سي به خووي نالي سبهيني نه مردم
 که سي به خووي نالي سبهيني نه مردم
 چه قول که فرست لهر مریشک نه بيني
 چه قول که فرست لهر مریشک نه بيني
 نه لني که خنکاه فرري نه درييه
 نه لني که خنکاه فرري نه درييه
 نازاني سه گي چه قول کوژ هيه
 نازاني سه گي چه قول کوژ هيه

گت سرنوشتی روری نه زه له یتیمه ده خاتمه سرریه له وزه له

له ولایشم وه یتیم نه لی مختاری
کرده ء خواکرده و توگوناه کاری

ترجی ۷۲۰ هـ تشریح دوهم ۱۹۴۴ م

بو نه وه سی به دل به ندهی خودایه	سر روری خاک وه کویه کک وایه
له رنه وده سته یه ی که خوا نه ناسه	چپ خه میان نیه که بی کرا سه
ده سته ییکی تر [کو خوم] له به ره	که دایان مالیه خه میان له به ره
له نذیکیش خویای بو مال الکوز	وهک زهرو و خونی خه تکی نه مژک
کاتی ده سته هرگ نه یای جه بره	له موویا به زور له زگ ده در دیتی
بو ده و له ت نه وه سی که سیت گیر تره	ما ماری قورس بی له لای خومس تره
هر چی انصافی ناب به تاقه وه	روزه یکه نه بینی بو به فاقه وه
منال خونی رایک نه مژکی له زگ	که هاته ده یی اوله دوره کا
که چی نه و که سهی که شکر نه خوا	توسی علاتی [شکر] ی نا کا خوا
به تورکی [شکر علاتی] [۱] له	دوکتور نه زانی مردنی که یه
شکر وهک [وه فا] که ناب به دیده	هر چی به شکر به مری شهیده

شکر علاتی ، شکر قللی

لیکی بر ریون [قاوه] و آلتی

۷۲۱ نه ندی
تیانیه

[۱] له م تاریخچه دا که حرب و گراننی بوو حکومت شکر نه دا به بازرگانه کافی
سیمانی که کیلوی بدهن به اهالی به ۸۵ فاس وه به پنی بطقه هر سه ری
خیزانیک [۱] کیلو به فائیک بازرگانه کان نه یای دزی به ته و او ی نیاه
به راه اهالی له گرن مهوران شریک بوو به قاچه کیلوی ادا به دینار یک

نه گه ربه بجه ره ی تو خوشه نه زده به رد به او به خلاق کاری تو گنده
 که سهره جهنو بکه ی له کو لان دایک و باو کی خوتنه که ی به قلعای
 نه گه رتو یتشی ده رزی بچتری به سورج خوتی خلای نارتری
 نه وه ی ژاری چمت له زه رده واله نیکتره نگوبنی له دم دا تانه
 له یه بواته فره ی دو حوقه ساور حه جی نه نینه پتی ناوی باوهر
 ماسی که زل بو نه چی بو دهریا نه زده هایش به زور بو دونه خ بریا
 اوله جی بیکدا که زور به مننی ره نگی نه گوری و زه روه لیتنی
 زه رو خوتنی بیس له له سس نه نتری [کوله وه می بابا] ه که پیا و نه کوژی
 ۳ خ کوله وه ی باب داخ کوله وه ی باب جه رگی حاله مت سو تاندوه ک کباب [۱۱]

له م [گیتی] به دله نگی باس باش
 که له گوریشدا یاره و ویلداش

[۱] کوله وه ی باب مرام شیخ مرطقی قره دانچی به که له سال ۱۹۴۱
 تا نهایتی سال ۱۹۴۲ تبریزی سلیمانی بوو له گه ل فروشیا ره کانی
 دانزه ی [تموی] دا وه کونه لیه شریک بووه به سه راز و قهر
 برگی هه ژاران وه تجارتی کردووه

بیره میدنم به زدهی که ز سر خونانی .

[خوسریه میراره ناردوو به] فرموده

دهم ، نه نئی به دهم [قلیان] بخواده	که بایستی بهت هیلکت برراوه
له کاری خواداوردمه به ره وه	سه رزورکه و برزو له دووی که ره وه
به گینه هر تو سوخره کیش نه بی	به کاری بنکار ناو که ریش نه بی
نه که ربائی می هونم رنوی غم	به کاری زانی خوم نه سنه مت نه سینم
له رزاقی خواداوردمه به انکار	نه و سانه ویش تو نه خاتمه ز سر بار
هارون الرئید گامی مهری گرت	ووتی بهم مکه فرعون خوائی کرد
له قینا دایه دست قوله ره حشی	سه برکه خواملکی خوی چوه نه خشی
به مو وانه ماه چاند آورا پویشی	ها واریا به بو بردیم بوئی نه له خشی
ووتی نه سال خواجه خوری بختی	او نه یشوآته وه چلکی ناپیتی
یغمه تی ناگه به حکمة الله به	نیتر جهنم نه قیره و هله آیه
رجال الفیسی نه سال خوری وایه	ده سته ی خود به حسند ناخاتمه گایه

۷۴۵ تیانیه
 و اچا که له موآ ویک بنو شایی
 جا و له گوناھی به ک تر پویشی

له وره تر شقه گرمی بررا وه بوئی دومه لای لیماک تو را وه
 دومه لای ناوی ده مل به کو له بی تو وریشی ده رده چی زو له

که چی بره وی زوره نه نده له بهرزولی به که وا به سنده
 بنی بارانی به که گیا نه ررواوه نویره بارانه شیش مواده ی نه ماوه
 به سال حرج بو بو به بابی بابی باره ی ایره بو چوو بو وهابی
 مه که مندالی شارح برسی بی نه یدم به و نه که رله خوا ترسی بی
 له رمولود چا که که تاح له خو به به لام له وه یشدا که وا بخو به
 نه که رسه یرانی نه و روزی نه سال به دو معاشم بو م بی به مال
 بو له مو که سیک له رسه یرانیکه تیکر ا پیج یا پراخ له گه ل ناینکه
 چایش نه خونده به له لیه رکی وه چوبی کیرانشش ابه به به رریوه
 له مووی بو سایی برینا یایه سایه ی نه و خوشی عراقی تیا به

خوانم حال که وره ی چاکی داوینی
 قوم به قدوم نه و خیر ده بینی

له رکه سی که هات نوره ی خوی ده سی که وت
 که به ربووه وه هینده ترسی نه بی
 که قورس بو تیر دار رای ناگرت
 وا چا و مان لنی به نه و چی به رهات
 میس له له نگوی که پنی می گیر نه بی
 میوه ی نه که یوزگک دیشینی
 واگه وره ی دیوان که وتونه بزار
 نه بینی سوکتی به دارا سه رکه وت
 نه نه نده نه خواهه تا قورسی نه بی
 نه قله لنی نه دابه سه ره نگرین
 که چی له وزیا شره که ونه له لات
 تا دیت میشی تر لنی میست گیر نه بی
 طماع بو پساوان روزه ردی دینی
 لال و پال که وتون مستکوار به بزار

ماری که میره که که و ته هه تا و هیچ آماک نادا به زه و به پیا و
ده رمانی ژاری مار که تریاک که بیستاب تریاک زو که س هیللا که
پشیله بو ژو و تی نه مرع به هم تیره من و منکو جئی نه و ژرنه پیره
یئنه و انالی چاوی ناترسی له لی بو هه لکه و ت له هیچ ناپرسی
خوا فرموی یئمه نه مانه تیمان هاتیه خستمانه سر که ژو کیوان

هیچمانه نیان ویت ایبایان لی کرد
له و لاهه یئنه هات پیری پیا کرد

۷۲۸ یئانه

ژی - ۷۲۹ - ۱۸ یئنه سالی ۱۹۴۴ م

کیسه ی باخه لئو کاسه ی هزاره خالی که و پیر که نه بی به یاراه
دوو، ریت له پیشه له گردی سیوان هاواری نه مانه ، هاواری آماک
دهک خاک به فیض به بو ها و جنبی خوت خاکیش نه بی ته دایکی دلسوز بو
او هی مال له خلک به زور نه سینتی گورره و سا هوی له زک ده ریتی
[۱] جو ، بو قهر دیت ایدزک نه پیم گورروایه وهک که ره کلکو گوئی نه که
نه وانه کوتال له خلک نه گورره [۲] بی به رگو کفن شایسته ی گورره

[۱] له تم تاریخچه سر ره وه دا که حرب و گران بیو حکومت جوئی نه راه هه ژاره
به خورایی ما هوراه به ته و او ی نرمان نه راه نه یان دزی

[۲] له ره له تم تاریخچه دا و انزه ی تموی قوماشی چاکی نه راه فر و سواره
بازرگانه که که به بی بی بظافه به سر اهالی دارا به شی بکه
فر و سواره که نه یان گوژی قوماشی چاکی که یان بو خویان
له ل اگر ت قوماشی خرا پیمان نه راه اهالی ،

بیتادزیه تی بووه به هونر نازاخم نه نه حیوون نه حیته سر
دهت برر که دهستی لی له ل نه برر روریکیش نه بی دهستی نه برر
کیشانه بی به راست امری قرآنه بیتابه قه پان ، قه پان ، قه پان

یا خوانه وانیه که به گلیان سووکه
گورزیان گراک بی به [نه ررنه سووکه] ۱

- ۷۲۰ -

ناداه نه گه ربی و زور دانا که وی دانایی ، دانا ، هیچ داه ناکه وی
دوو که ل له آگره رجه ندله زوره نه و چاودیشینی و نه م بو چا و نوره
بر روانه [برو] به سر چاوه وه نه و که چ و نه م رووی له سر چاوه وه
درر کودال که وان به سر ده ریلوه قدری سرواری بو نه م شفا وه
که ری کول که پیش حوستره که وی به وه قه تی حوستر نانه وی
نه ر روانه نه وه که نه سر و دو و ناه قه له سرداری کردنی به چوار ناه
گرو و پیله آگری دزاک که روژیان لی هات له تندر خزان
به ریزت پاک بی باء گوله وه چیه [۱] له سر سوچه پاک لیته بی به دو شمی
که رویشک له خم و دا چاوی نه بینی که دیار دیت لی کرد توند نه ی تو چینی
نه ده ی که آبروی ناب تا قه وه کانیکت زانی بو وه فاقه وه
نه لی به سر زمان گوستی نه خوری دره ندیش گوستی ده ر خوار ادری

[۱] ملائکه ی نیکرو و منکر که دینه سر سردو نه لیه [منه سارکک] کورد

کردویه به [نه ررنه سووکه]

[۲] سه پان که گنم و جو نه درو پته وه له دوا ی خو به وه گول به جی دیانی فقرو وه تار
سه ی چیه نه وه له ندی سه پان به ریزی با که گول به جی نایانی گوله ده چیه
لی به نه به دو شمی

[صلای مزبورہ] چو بووہ سرداری
 لقیلی نہ برری بیکابہ باری
 نہ یویست نہ ولقی خوی والہ سری
 نہ بندابی برری عقلی وای برری
 ری بواری پئی گوت صلا سرداری
 نہ ولقی بدرری نہ کہ وہ خواری
 ملا لئی نہ بیست سا نہ وہ برری بوو
 نہم لہ گہ ل لقاہ رہ نگری بوو
 کہ کہ وہ خواری ووتی نہم پیا وہ
 لہ خیب نہ زانی وہ لی تہ واوہ
 رای کرد، چو، پئی گوت کرامت داری
 تو کہ زانیت منہ اکہ وہ خواری
 نہ لبت نہ شرفی کہ منہ نہ صرم
 تو خواہیم پئی لہ برست صرم
 ووتی عمری تو بیت بیم بچہ نده ؟
 بہی پای زگی نہ و کہ رہ بہ نده
 منیش نہ وانہی کہ قویہ [۱] نگری
 نہ ایم لقی ریر خوتاہ ابرہ
 ملت داریکہ کہ سینہر دارہ
 چوہ لوق و پوی نہ سکی نہ دارہ
 دستی داد زوریان نہ خاتہ خواری
 کہی عارنا نیہ بہ کہ و تنی جاری

واچا کہ بہ داخ نیہ نیہ باہ کہ ن
 کہ عاریاہ نہ نا : رہ وانہ یاہ کہ ن

۷۶۰
تیا نیہ

[۱] سال ۱۹۶۶ م حکومت دائرہ ی تموینی لہ سلیمانی دانا کہ بطقہ
 بدری بہ اہالی بہ بطقہ شکر و چا و کوتال و درگرہ ماہورہ
 قویہ نہ کانیہ افروشت بہ اہالی بہم جوہرہ دزی و
 درو زنی نہ کر

آو که تینویه تی نینسا ^ه سکیستی زور چارش بی بی پیاو ^ه خنایستی
 اگر چنشتت بو ^ه کور لستی خوت نه یاریزی دست ^ه سو تینی
 هناسی هه و آگیا ^ه بی زینی فی زمستان بی به رگ بی ره قته لستی
 خاک خوارده مرنی بی ده که پینی به سرتارو حاملت ^ه اسیستی
 نیمه له م چواره دروست کراوی ^ه هر یه که له خوی خوی بی دایه
 آو و خاک مندی و هنی منی داوه با ^ه و اگر توندی و تیری هیناوه
 با ^ه که و ته که لله ^ه مور نایستی آتش مزاجیس پیاو ^ه سو تینی
 که م که س ^ه بیغم که و اله چواره به ^ه ندازه بیک بلغم به سداره
 زوری و اله به با ^ه بایی یه خوی به رز ^ه پینی و پاره بایی
 نیم قسانه ^ه له موی بایی ^ه چاکه و خرا به دای خوایی
 به که رگر دگا رگویی له ^ه کرد
 هرچی چاکه بو ^ه ، بو خوم ^ه ل ^ه گرت

سگی به وه خا به زیر ^ه کره پیشله ی زیاده کار کلکی ^ه برره
 به لبار دانی مار هله کیشن داخی پیوه دانی بی دوری ^ه شره
 قوله ره ^ه سیده ^ه له بنه کو تره انجاله صرهم پنی ^ه ده لیه ^ه وهره
 گا جووت له گیره ^ه خرم ^ه به سته به که له ^ه توند ^ه ده ^ه می ^ه به ^ه سته

به دخواست که لکه لکه که لدا به به
 به اگر سه هوزل در وقت نه کرفت
 که کز بوو ژیا هر گئی نه وه به
 که چی هیچ به رگه یه اگر ناگرفت
 له علم وضع داشته قیچی پیا وورده
 اهلی وضع به یک به یک ره نه نده تره
 سیطاه له راستی یغه نه زانه
 نه مانه له مو و خواستی خوابی به

۷۶۵
 ۷۶۶
 { تیانیه }
 استغنا ی خوی یسنگه بایی به
 ۷۶۷

بنا واک سئل بی آوی لی نه دروا پیش قه تار سئل بی اکه ویتیم دوا
 سه سه لاکه بای لی به رفتی ته وه نو تری جماعت نه بر ریتیم وه
 که ووتیا به بیستاه وابه ره لدا به خله تئی نه وروزی قرره وه لدا به
 بو نه وه ی که خوی که و ته و نا بوده دا و دره ماننی عطار بی سووده
 نه و حوینه ی که و او تیا به خمریزه که رلی ی نه ییزی به ک سه به ریزه
 سه در وانج نه به پیته ی که ری به موده ی نه رخ ده وره چاولی که ری به
 پاکوته میزی چونکو به نه رکه نه و نه رکه له لای فیله سوف ته رکه
 نه و ده لی که موه ده روغ یا که جلم چلگس بی و در را و چه با که
 نه لی نه م با خه بی با خه وانه خوا آ گهای لی به و حی دز زیندانه
 مالی دزیه تی تو بیسه ره وه نه زانری به لای خلگی ساره وه

دوا بی که ده رکه و ت به نه ها به نا کرفی
 ده هوزل و زوررنای بو لی نه دری

کو تخیایی به دست که سنی ناری
 همیشه دهستی له دست هه لبرری
 کار به دست نه که له تو. ستر سنی
 دیاره ناراسته خوالی می نه پرسی
 خوبنتو که سنی کرده وهی راست بی
 له که سن ناترسی سه دجاره باز خواست بی
 به دبیج و خود بیج هر دو ک ناسزاک
 لای خواو به نده شایستی جزان
 بی خاوس به وه نه ک پیلوت ته نگ بی
 بی ژده به نه وه ک له عالتا جه نگ بی
 قرض مه که هر چند واده ت محسرت بی
 در وه که با تیغت له سه ر بی
 که له واته به ز بی سرت شور بی
 جوانوی بی له غا و هر و اتور بی
 دنیا له باری نابریته سه ر
 زمناک له تا و به ها و بی سنی سه ر
 له ول نه دیت روانیت والی بو سته وه
 نه بی بی چینی تا بیدرویت وه
 چاوت له وه بی تو بیده می به خلک
 نه وه ک چا و له به ر بی ار کو بی که لک

که سه ر درری خوت نارای بی
 نه بی بو قه رزی خلک لای قاضی بی

نه دی [به ربوره] له پیا و چاک نه دی
 وه ک شیماناشخی لی نه دی
 تی له لچو مه به ، به به سرده ق
 نه بی نیته [ته به ق] بی بی له [صدق]
 له نا و که سیده می حاج دا حاج ده رچوو
 له زیر خرقة را مرقم گوی لی بو
 نه و قه له نده ره می آزاده سه ر
 نه که رنه ونه بیت تو بی و دره
 زاری پیا و کوثره که گور راه نگوی
 هیچ تا لیک نابی به تالی شیریه

که لی چار ، تائی به در ماه نه که به در ماه ده دست ده در ماه نه که
 هر چی که تازه هاتمه سرکاری نه شماره زایه لی نه گره جاری
 کاتی پوخت بو بو جاری دواپی زور میش نه بنی به شماره زایی
 به لام تو به رده له روی کار ، لایه پیش همو چستی [نیت] حساب
 که خستی خلق و نیت بولای پیاو هر نه به بی بی به پیاوی تته و او
 هاوار پیاو تته بارکی قورسه که و تته سرشانت له خوت بترسه

ای [وردم دویمان] چند سه را زاده
 ده ک [هوما] وایه ریم دل حاده

- ۷۵۰ -

که کرده وهی خوا سه رم و ور ما وه مخلوقی چون خسته نه م نا وه
 ماری دانا وه زستانه بته زنی به ها وینا نیش گیاندار گه زنی
 دوویشکی هینا کویری بی حیا بی فرره و برره به خله که وه دا
 هندی بالدار ده وه که زهرده واله هیچ که سس ما زانی بوچی عم و داله
 به لیکه تریاه زه نگه حوره به نزاری جزوه کی آگری کوره به
 له نک نجیب ، بوله گوچ که نک آگری که پیشه وه دای نه و بوخوی امری
 گورگی سر سری ، به گره و گورره له مو و سوتنی میمانی مرره
 سه ک بو شیده ، شیده بو شک به کتر یاه ناوی وه ک مار و دوو شک
 آمانه له مو به که به که هر چی نه روانی دو ستمنی به که
 ها روت و ماروت فرشته بالاه که و تته نا و یتمه استیش له چالاه

ویندی گورگور زور دار و هه ژار نه و خوویه نه مزی و نه دم ده م به هوار

نه وی به که لگ و بی وه به که ره

هه م بی زبانه هه ح باره به ره

که هاتی دوعای به دله دوستی که ی بی بیاتی یا خوا له رگیز تی نه گی
 تی نه گیشته هینه ستمه بی بی حه یوانه هیشتا کو که م
 نه که رفز یوی حطه نه بوای هه مو با و هه رما اکر خوا خوا به
 تیه ماه نه گاتی بانگ نا که یینه خوا کوردی نه خم خواره به خوئی الیه خوا
 حیا و بری له ره ک جهلم وای هل من مزیدی دایم له دوا به
 بناوان سئل بی جو که گورفتم آغاز و ابی هه کاره که ر موفته
 باخ به ره که ابی له ره که س بو خوویه که تو یینه ده ورنگ که و ابو خوویه
 آ یینه که واپاریز راه گری آ یینه سری طحاح نه بری
 سه ری طحافت بری رداری که عالی حه لکت خوار دسری ساری
 که له گل مردونه چه سر قبرا با و هه به مردن نه که ی به گریاه

له گل هاتیه وه له بیرت نه چی

نه که روایش نه بی دنیا تیک نه چی

به توی گندوره به رهنگ نانا سرتی
 سو قتی به سرتی چه قو نه کره
 کاسکی بو پیاویش نه به بوایه
~~پهوه به زهوی نه که سرتی غایه~~
 نه وی به زهوی به که سرتی غایه
 زستان بو خوری نه در نه سرتی غایه
 تا ساره زورم به در نه وی
 نه وهی به ره نجی سرتی نه که وی
 نه لیه سرتی موقت به خوماره
 سرتی غایه پستانه لری بر دوه
 له و سرتی دانیت نایه وی له سرتی
 راستیت نه وی بو که زور خوش
 به خوت مه نازه به هو سرتی و تد بیر
 بو که رنه زانی نابی به و در بیر

آوله نه زه لدا که روونه و پاکه
 زور پیاوی پاکه تیزوه که ره ها و نشینی به د لکه خسته سرتی
 خواستی خواوایه که زور سرتی خوا به چاوه راوی به د قه فره نه خوا
 به له ده رنا خان نه وهی ره سرتی کاره قوماستی سرتی لکه یه یاد یاره

آخ نه و که سانهی که چاک گوژره بو زبان نامینه شایستهی گوژره
 نه کاری عقله و نه درایه ته [سیاطیه الانس والجن] آییه ته
 خوا بتان گری پیا و خرا پینه نه گل چا کاند چیه نه هم قینه
 سیطان له راستی چوار چاکم لاده نیمه شس چوار چاکم بکینه به لادا
 بابس له که له سیطان سر که ویج توز بکیش له نا و خ لقا سر که ویج
 عه سره ته ایزانه چاریکه و نه هم چار نه که ونه خوتای اکه ونه ریر بار
 به راته و قاپی کراوه ته وه به راتی نه جات نو سراوه ته وه
 هر هیندهی نه وی بای نیشی هم له مو و کاریکت بو دیت به ره هم

نه گینه به رگی گرانی ناگرس
 جاویس گرانه بی کفنه نه سرینه

۷۵۶

چوارده په نده [هوشنگ] دایناوه که له خزینهی [کیان] داماره
 په ندی نه وه لی بو، دووزبان به به دووزبانی وطن ویرانه
 چارک نه وانه زبانیان نه برریج نیمه نه وانه به باره نه کرریج
 فتنه ی دووزمان دوست له دهته نه درای نه وی گوی ی لی گرت دهته له دهته ادا
 سنی کرده وهی به دکه و ته نا و بشر با و کو بر او دوست زوونه دایه بشر
 به دعهدی و درو و قیه لیک هلگرتن به حس بو بنای خوشی هلگرتن
 [مرد] یایی که وره که هاته رووی کار ماکینه ی دروی بو نه خنه کار
 نه که رنه و سرده نیمه تی چاک بی بو رهغونی خوا دلی پاک بی

هینای رو و به روی یه کی کردنه و دیاره گره وی زو و لنی بردنه و
نیت دروز که کول نه که وی نه و ساقیتی دوست ده رده که وی

به هوی دوسته و کار نه چته سر
خوا فرویه تی [ماورهم فی الامر]

- ۷۵۵ -

کیتی له سر رهچ باری ناوستی چوه ؟ نه بی دانا پستی پی به پستی
یاک له لده خزی و هله دستنی ته ده نایاک نه یس که وی ناحه و نیته و
له ندی که دوستی جاه و اقباله تاله [نه سنه] دای جیت بو نه مالنه
له که آل که وی بررای بررایه هایتیه و ه کایه ، له رنه و حورایه
خوز که پیستی رو و ح حرمی گانه بو تهرتی بونه و هم له ، لایا نه بو
بو چه ره سری زور به کیش نه بووم له و مو و حوتنی له رله پیش نه بووم
به لاج قور به سر نه و که سی وای نه م نه زاله ته یس نه رگی له دوایه
آمی بو نایتی کسبی ره بنجی شاه سر رازده تر له ساله جهاه
نه مانه له مووی فرمانی خوایه کوا ؟ ده سته لاتی به نده ی تیدایه
ده ریای قه ده ره عقلی تیا گوم [زتی له هم اعمالهم]

له ندی نه یوی له مجساک پی
له ندیکیش ناوی له ناو ناوا پی

لها وینى بنى آوى جيت پئى كرده
 وەك عاسى ناوى جركت رهش كرده
 چله چوار نوحه په گيليا به به به
 چاره نى ستاده رمانى نى و شى له رزان بوو
 جاران جى مالى باوه سابان بوو
 له موكل ريكماه بووده بنى آسان
 نه رد نه و نه رده به نه بنى له راسه
 خوشى و ته نگاهه نامينه تاسر
 په نديكيا كه هيه كه بى كه مينه به به
 به تالى و خوشى له ربهلى نى رروا
 نه وه ك به زبا به به دل و برروا
 كلمه [اقا به ان] به نديكى تيا به
 وه ريگير به وه خوى [ل ا ب ق ا] به
 له قرآنيش را فرموده خوا به
 راسته ته نگاهه خوشى له دوا به
 چه ندخوشه نينس واء دل نيا بنى
 بوو و نه بوو لاي كارى كه رنا بنى

به ختيارى پيا ورتى بى غم
 با خه لك له ربهلى نيا بنى كه به

۷۵۷
 تيا نيه

چاره رى رگه رى رى راسته ، راسته
 پيارى بنى روزو و نيواره لى لهات
 آغا اسره كا و خدمت كارناى كا
 پيا و هيو دار بنى نه وه ك نا هويد
 پارينى نه خوشى به ناه و ما هسته
 كز داده نيشى شى و ما هسته
 رو و بيكى ده وى كه تمامى كا
 چون نه زيت اكه رهيو ابهرى ليهت
 كه بى رهيو ابى برستت نه بررى
 دواى روز اجرو جزاى له لاي به

زوردار که بیستاله خوانا ترستی مهر رزم سووکی گوزردی توئی نه برستی
نه وسایه هاوار باره ی بو ناکا ریگهایشی ینه که دهستی ورا چی
لووتی له بهردی الحد نه کوی له وای زور داری او سانه نوی
جان نه که رینسا کرده وهی چاک بی له ویشا بیتباک گوزری روناک بی

به رعفوی لقای به زرای بکه وی
جیگهای بهشته میتر چی نه وی

— ۷۵۹ —

به مازووله دهست جو و بو و حرم رای نه یویت به سچکه بی ته وه کایه
قورز نه یدیه یته وه نابریتم وه به رتیل جیگهای قورز ناگریته وه
صد چاکه بکه ی له که ل نا پیا و که دلت سفاند نه یدیه آ و
به قینی دشمن دوست له دهست نه ده دوو که س حق یتره وه به دگو ذوصده
تا به چاوی خوت چستی نه بینی مه که وه ره س ریگهای به د بینی
له سارکاری چاک هدر گیر نه وه بو تو له په کی په له به سته
که دلت سفاند خیرت بی نابری که شوهرت سفاند پینه ناگری
هواشی ، اسپی تو زره صه مینی سر که ی توند قایی خوی نه ته قینی
بو دروینه ی به د به ریزت پاک بی به لام لای که وره زبانت چاک بی
قه له پیشد الیک نه دریه وه له ده م ترازا ناگه رریته وه
ده ست بو ته نگانه نه بی به به رزیج زبانه سرت نه دابه برریج

خوا اختیار ی داوه ته ده ست خوت
نه که رخوت چاک بی عالم چاکه بو ت

تۆوی جیا که می لی نه وه شیمه وه
 رووی جهه نه بی به ملک و مال بوی
 کویزه وه ری و خیم سه ری تی نه بی
 خوش را بواردن ته دروستی بی
 نه بی به خوشی له که ل کینه ابی
 نه خوش بی دنیا له لاحت زیندان
 نه ک له پرر روژی ریت سه ره ولیژ بی
 گویه به خیرت نه م به سه بهشت
 نه بینم چه شنی طریقهی حشیت
 عقیده ی عهری نه و نانم ی برری
 [نیره بی دوشه] بوئید باو بوو چی بکیم نه و ده وه مؤدای آوار بو
 که نه و له پیسی خویانه وه سی
 نه م خیم که ده می خوی بوئج نه به سی

واگرد بوونه وه پایزه براکه
 به لام وه ک آردی ناو دررک وایه
 خو و لایمان بوئج لا چا نابن
 نه لاین شیلواک مایه ی به نیره
 به لکویه ک که وئ همتی جاگه
 برایش له که ل یک نایینه کایه
 کویلهک خومالی بوئج به گانابن
 فتنه له وینی نو قازان سیره

مدھی روو بہ روو پیاو تہ دا بہ شوو زور دو دستی سر زنا بہ دو سخی دہر چوو
 خوا مو سا بوسہ رفحون تہ نیری کہ چی جار جار نہ در گہ کورک تہ سیرتی
 پیا و بو بو پورہ پیا و روحی خوی صری کرد کہ چی پنی ی دہ گوت بہ دہ ردی خوی سرد
 تہ و کانی یہ ہی آوی لی دہ خوی تہ وہ بہ نابہ کاری سر رہ کہ یہ تہ وہ
 سیات پیشہ ہی آغای بی ریشہ بو یہ گہ لی پیا و ہی ریش ویش
 زور ریش وکیل تا سزا و وہ ک او ان خوز گہ ریش تہ بوو بہ مو دہ ہی زنا ہ
 او خنی زنا ہ بو گہ و رہی گہ رہ ک تہ ہی دہ ستہ ہی تر بجنہ بہ رخصرہ ک
 انجا لہ نزدیکیا ہ چوئی تہ ریش لہ گہ ل کوی چہ نہ بہ رزہ پیتس
 بہ تا و تا وہ کہ سر دہ لہ قین دہم بو پارووی خلک دادہ چہ قین

آخ خوندہ واری فریامان کہ وہ
 بو حالہ روڑہ بو تہ تہ تہ وہ

— ۵۴۰ —

لہ تاریخ پیر کہ را بووردو وہ ہر دانہ بہ ردی جی ہی مہ ردی بووہ
 تویش بگہ یہ تہ سر تہ و دانہ بہ رده تہ خسی خوت لہ لہ ردی نہ بہ رده
 بہ لام بہ خود بیک اکہ و یہ خواری تہ ہی بہ یہندی گشت ہر رزہ کاری
 تہ تہ و ہی دلت نہ خہ یہ تہ لہ رزہ مہ چورہ سر تہ و دہ ندو کہ بہ رزہ
 لہ تہ کہ سیکتا تہ و ادانیش تووی بہ چا و تہ ہی پنی و لہ گہ لہا تہ دووی
 کہ دور کہ و تہ وہ لہ پیش جاوی تہ و تہ و دیدہ نہ تہ لہ ہی بہ خہ و
 خو تہ گہ ردووری بوو بہ مانگو سال وہ ک دیم و نیریم تہ ہی بہ خہ مال

نه نه حوالی دنیا که مانه لهرچی که بت بی آخری زه مانه
 که چی پی خه رووین نه لین تا سره جا و ره که گل خنکاده بره
 چه ندخوسه کینه نه نه بزانی لهره ک سینه ماله دور برروانی
 به سر و باد غم بدیه باد به دنیا بتی : بررو بی بنیاد
 لهدی که من به سر سرانه آوستی سی سرگ بوئی گول بگا نه تاسی
 مره هات لاسایی قازی کرده وه هیلکه می زلی کرد که چی بو رده وه
 نیست پایزه و خیر و ای بواره ارخه وان سور بو نه لین به هاره
 قه و من قه لره ش بگا به پیش رده و روئی وه ک بانی قه ل ده بی به شرو
 می خوم به رده رده ده خولو زور نام له [اینجه سازی] دنیا ته وه لام
 به لام هیچ وه ختی که گل زه رده ی که له لکردم نابی و بویم ناچیته سر

نیست او اریما کی بویم دوورری
 به کی بو عاله نه وی تر بو کنی ؟

لهرچی به کررو بی نه کزبان و پاک وه ک شمسه خونی ده بی به خوراک
 دووروو دووزبان شانسی سره وه ره له م قورره ده رکه نه هم که ره
 له مزه مانه داراستیماهی نه دی خومان ه لگریه بوده وره ی مهدی
 نه و ساگورگ و مرر تیکرا آونه خونه نه نه فسانه ی کونهی من و تون
 گورک له تا که لبه ی نه شکنی مرر نه خوا پیماوی بیکاره نه لی به دبه خوا
 خوا خدمت کاری قاجی تو نیه کونه کی دایتی دو عات بو چیم

خوزگه پیا و خراب و هک هگنگ بواپه لکه ل پیوه دان گیانیا ده چواپه
به لام له سفری به کانه نه کن به قایسی برریه درانیا و تیره که
خوم آگام لی بود روژی [کاک احمد] دوخای زینی کرد بو پیا و یکی به د
وتیا به با جگره بو چی نه سری فرمودی با که سی ترجمی نه گری

پیا و چاک معونی به دی به دکاره
چاک به کرده وهی به دا دیاره

فلاک به پیاوی ترسناک فیره به که زنا و تری به کورتاه سیره
انجا توده بی خوت نه ترسینی به همت چه رخى فلاک بشکینی
له و ره ترسینه ت له لاره ک بابی دلت له فتنی جاسوسی بی باک بی
به لام به و شرطه کرده ده ت چاک بی کابه بی به روایی مشات لکه دابی
گویره میزه ری به فری له سر رنا نا و سازنا خوش بو به زوقم و سر رما
داروخه لوزمانه فینانی سر رکوت قدی ناگها ها کاشکوما بو که و ت
له ندی به صوبه که رم نه بنه وه له ندی به صوبه که رم نه بنه وه [۱]
گالته ی [جنزبوز] [۲] دیسا که و ته سر کرامتی بیخ چووه ذیلی که
خواجه نصرالدین بو هرستی سوال تنها که ره که ی خوی کرد به مثال
که ری عوزه یریش له قرآنا یه بفتنی نه ویش زور به مصنا یه
نه لیه نه و که تنها زه در یوه نیره مووک بووه بیخ نه به در یوه

[۱] صوبه به تورکی داره لای خومان کوره ی آگری زستانه
[۲] جنزبوز، جریده یه کی عربی بو فقط هاتی نه نویسی مسالی
۱۹۲۵م له لایه [نوری ثابت] مسهور به جنزبوز

خو که ری عیاشی نه ته وه ی سینه نازاغ نه وه حکمتی چیه
 بیستا که ریگی دجا لمان ماوه لیتتا کورتانی بو نه درو و راه
 ته رسی که ره که ی دجال خورمایه بو نه و خورمایه خلگی له دوایه
 له ندیکمان لویه که و اخور شره له ندیکشی کومتی خورمای کورد کوزه
 که له رمی کویستان بی سایی به نم لهرانه به آ نه بایی به
 به ندم به به ندبو و ده ک به ندی پدر لهرانه زور بی ای خه نه به رکه ر

طاسمی جامی چل کلیده به
 گوشت بو که ره کا بو شیله به

غوری که و ته به رنه سفندیار تیری روسته می زوو بو که و ته کار
 له بیستد ازوری لئی پار رایه وه آوری خیری لئی نه دایه وه
 تیری هات و رای له ناوی جاوی چه مانی به وه قندی لاو لای
 روستم پی گوشت کوا؟ روهی ته سینه که ت آوازه و لاف و گه زاف شه سینه که ت
 کنی و دوتی ده ستی روستم به سته چه رخ له ریزده ستی روستم مدایه سته
 نه سفندیار شین هینده هاته زبانه چه پلکه رده چه رخنی پتوه فای زه ما
 صد هزارانی وینه می گوشت گاهی بیست به زینه، گاهی زینه به بیست
 به که رخشانامه به که یف بخوینیه نابی به ندیکگی وای لئی ده ربی بینه
 نه که ره به ندی به ندیکمان باقی نیمه شین نه چینه ریزه ی ولاتی
 به لام له ره زینه و اهله لده به زینه گوره، گورمانه تادی سینه به زینه
 به حوشتریان گوشت ملت دریشه ووتی نه درو و غم ری سره و لیشه

لیره و که سهی کار یاپنی چبارد مانؤز میکم بو ده نامه سارد
 هر خوی آغابی ورنی آغازه که گهل بریا بیکم به دور من
 له آغایه تیش که ها تو لیکه و ت خوی اکوتیتتم مخرابی مزگرت
 بو و که سانم سه ریش ناییتی دور نیش بی که رنه بیدویتی
 له نا و چا وایه تنوکی حیا که له گهل تقار ابورد، واقعا
 چواریاری به ک ره نک لای می ویداشن بیوم بو خوتان له دارداش
 چی بکه م به کمرنگی موده می نه باوم بیستادوره نگی له نا و ابامه
 روزیکمان لی دی بکه بینه بو ار نا چاره، در که وی رنگی ریشنوار

که من وایه چاکه ناگیر ریتته وه
 غه بیه تیش لای که من نامساریتته وه

روزنامه ی ریانه تا شماره ی [۱۹۵۴] ده وای کرد له مانگی
 ده ه می حالی ۱۹۴۷ دا متصرف سلیمان بی محمد یعقوبی
 دای خست له پاشا پیره بید چوده به غدا امتیازی
 روزنامه ی [رین] می وه رگرت به لام شماره که ی نیک
 نه دا که سه شماره ی روزنامه ی [ریانه] ه وه
 ده نی بی که [رین] به کم نوسخی شماره $\frac{۱}{۵۵۰}$ له روزی
 ۷۶ کانونی دوهم حالی ۱۹۴۸ م ده رجوو

ماموستا نجم الدین ملا
 سلیمان بی

۱۹ - ۱۱ - ۱۹۵۴

۱۹۲۸ م

روژنامه‌ی [ژی] شماره ۱/۵۵۴ ۷۶ کانونه دوهم

گووم بوو ژریاک و په نډی پېشینیاک
 نیستا هر دوکیا که و تنم وه میداک
 که تو نو سو ستیت له که من سرها فی
 که ردوکی جها زوو زوو گوزری
 نه که رنجاسی ملای نه گوزری
 براء برای خوی لا بگهانه به
 که مویش نه زانیه به کیسه چاکه
 که که مو آست به بو تو جا کتره
 نه وی به [فریو] نه گاته پایه
 کاسی چونکو ده صیه ی تیا نیه
 مع و امعاسی ته قاوتی به که م
 که وای [بو نژو درر] و نشمی تمنّا
 زه یستان له هر کاسه جویند نه خوا
 آی بو نه وانیه له ته ماح پاکه
 نه که هر ر بانن درزی نه دای

هو مان که و تپوده چیر و کی زنا
 ساچی نه نوتی آیدنی ده وراک
 نامی لی بورده نه سوده زانی
 به کی دیته وه به کی نه توری
 سه و دای مبعوثی نه چیته گوزری
 فرزند له باوک به به هانه به
 دو و که س به ک که وی سی که من غنا که
 هر روژه خوانی لا بیک حاضره
 شیطان له به رگی فریسته دایه
 هیچ مانع یکی بتی رضا نیه
 نه مبابه رریوه می زیادو که م
 خستو صیه کتری ته قه و ته قه لا
 که چی چله ی جو و غذری ترنا سوا
 له نا حساب و حساب بتی پاکه
 دل و په نه بتی له کوتی به یدای

حده یفه کهای تازه بیری بو سه رباک

له ریاسی آخورده نه بتی به [کبابان] [۱۱] ←

روزنامه‌ی زری [۵۵۵]

کوشته‌ی عاره قمان و ال پیش جاوه	سواران هجما له بیرنه ماوه
ئینسا له نیسان دروت کراوه	جاوی به پیرده ی خفلف تو شراره
تا سانه نه کا جاوی له کتا بری	نکره وینه حال به لو پوی له بری
تانه مان به نه گرده که ی سیران	چاکه و خرابه نایی ته صیدان
فورده ی وظیفه که بو به کفه	ده ستوی له بیبا و نه بی به دورمه
که هر رنه سو که جا و زوق کاته وه	آغایی له بیر بریا و نه با ته وه
که و ابی بو یح له ربا وی که و ابی	نه وه که و ابی که هر دی تیا بی
که رده آ زایی جه زمانه سانیکه	نویژی آستی له ررکا تیکه
به لام گوری شی سرو دعوا مان	له تارای کیشی نه و دی له دوامان
نه مانه وزه ی به رگویی بی عاره	که س نائی سردی له له م شماره
نه که ره به ندی به ندیکمان با تی	بیمه بی نه چینه ریزه ی وولاتی
ده تی به ک نه گری به کردو کوشی	ده و له نه نه به نه نه گری نه خوشی
نه گینه نه زری و اه لده به زری	کوزره کوزرمانه تادی یته به زری
چله مان کیشا ناگه سینه چله	له و رازمانه بری که سینه سرمله

مهرامی [رئید افندی کابان] ه که مدیری معارف بوو ~~بوو~~
 قوتا بخانه‌ی [زانستی کوردان] که به ره بخانی کورد نه گه ررا
 دای خست و که ل و پی لی نه و قوتا بخانه‌ی دای به معارف
 کردنه و دی قوتا بخانه‌ی زانستی کوردان دای نیسان ۱۹۴۶ م
 و داخستی ۱۹۴۸ م بو
 نجم الدین ملا ~~ملا~~

پتویسته انجا بجه سیینه وه سیطاه له خوماه دور بخینه وه

نه که رمه چاک بم عالم بووم جا که
به لام سره سر سر ری سه رلاکه

۵۵۹

مه له نه زانی دیاره خنقا وه	نه وی پهل و پونه کووتی له آوا
به لیس کویتری نیشا حوه نه شک	ناکه یته قوناخ به کنکه خشکی
تجر به ی زورت بو خلهکی لابی	گوریس کیشم کنی بو ناو خو نابی
باراش هارر نه رو او نه هوا له پاشن	نه وانه ی فیری ده وه نه آاش
له سفره ی میدان جیت نابی ته وه	بو سه رو پنی بی مال جوی بکه بته وه
نه بی به تورکی [وردم دویماز] بی	بو توله ی قهومت که کم ره که زبی
کیشی برینت کیتا نه صینی	دوکتور له بریه تریش دور بینی
لا پوره نیش له کئی پیاتا نه کیشی	که تو به چه پوک هیچ کویت نه پیشی
به چه ی به دنامی رووت داده بووشن	که بو ها و خوینت خوینت نه جووشن
له راستی دورس دهت به کوته ک بهی	باله ناو خویشا نا حه زی به ک بهی
نه سرو له منه سبه ی له تو به	نا که سی به پیادی بی ده سی خدر رو به
له ناو عشرتا نه لیه ره سی ره سه	سه رو دهت و پی له هو به ک له سه
ته له زیتکه مای ها کاترازا	به هم زینی زاقه وه و به هم داو [لمبازه]
نه جا که که و تیه له تناسی نه وه	که له حال و کوسپ ووردن بی نه وه
به پیچه وانم ده خنه میدان	نه وانه ی معنای به ندی پیشینیان
دای نا نه کیتنه وک گلوله بهی	تا له خو یا نا جیتی شک نه بهی

۱۷۰
روزنامه‌ی [ژیخ] شماره [۵۶۷] ۴ نیس ۱۹۴۹ م

نم فصله که واده‌ی فصلی به‌فاره له وروه تاوی بی اعتباره
خوانم چوار فصله‌ی بویه وارانا که اعتباری بی نه کارانا
لهج که سی له سه رحالی نا مینی [۱] کوانه و ملامی زیند و بود و پتی
انسا له نیس دروست کراوه مردوه که بی دوتنی ی له پیرنه ماوه
مردوی عاره قماه برده سرقبره پتلیکی تریان زیاد کردی و آران
عاره ق خور بانی و اخوی بی ده‌بری مال ویران که ران چاربا ناکری
همیشه مرامی خواهر له نه کراوه نم خلاکه ی بوج و اله یک به رد او
نه که مرامی و ابی بزا نیس که حس ناگاته مرام و خانین
جا بوجی نم به گثر یه کدا جیبه نه میش نه زانیه میت گیر تره بیه
تافن بگاته نه ندازه ی ته و او غازی محنقه و بو مبادیته ناو
که و ابی تامه له بهج نازاغ نه بی به مایه ی ره حدتی گیانم
او خدی له قیدی عقلا و اکاسم سابه سه پانی خله م نانا اسم
زه وقتی بی قیدی له سینه مایه منظره ی دنیا لام سینه مایه
بایزید له به ریشی بز ووتی ووتی ته رو و شک تیکر ابسوتی
به دینی اسلام به د نایه ته رری پندی مفسطه ی ژیه چی له ده‌ستدی

به لام ههروا پین شاری کویرانه
که حس که حس نا پینی شه ره گو چانه

[۱] نم شهره مرامی پادشای عراق ملک غازی به که م
که له شهوی ۴ نیس ۱۹۴۹ م دا و خانی کرد

چستی کال مه خو زگت نه پیشی
 نه گه ربه ررو و بیگ له خو ت دادری
 که پیشی دهرزی خو ت لانا خو ش بی
 نه و دله ی چه نه ده لیه قرچستی
 تمامتی که م بی نه شکته نه پیشی
 نه توانی سری طماع برری
 زامی سوورنی خلکت له هوش بی
 تامی فرجی تیدا ناسینی

دهت به بر پاچی مدهزه کرا
 بزار و قونار که ساله و ساله
 بیوی به برگری تو کیشی ده که
 له ندی باخه وان زهینی بو ناجی
 [پوی کوتاثر] قومی بی به ربه بی
 دوا، به دوا لیتمی فصلیش دهر کرا
 [قونار] [ا] ی باخی میر بو بیج ساله
 نه وی که زدر بی ره ک کیشی ده که
 هرچی هاتنه پیشی له رای ده باچی
 به [مورا تور یوم] دو شکی به ست نه بی

به له یا، له یا نه چو وینه گما به
 گزیه کی تیا بو به بی بشکی
 نه مگیره و کیشی بردن وهینانه
 که چو وینه سرکار ده و ره ی بیا و اگر
 که بیا و بو پیشی بی پیشی بو بیا و نه بی
 وهک له قرانا فر سوو به خوا
 ده ست و پیوندی بیستا که بیس وان
 لی که وتی نه وان که وتنه به هانه

[ا] قونار، دره ختی به ردار له بنده که به وه خه لاف و چو و ده رده کا و به ریش
 ناگری هیز له دره ختمه که نه سینی ابا باخه وان له لیه باچی

بیم گوشت به که رمانه چوره به خدا
 نه سینه نه سنت آور سینه نه کجا
 رابطه رسمی نا و محله د لگیر
 نه ویا که خه یا که و نه میان ماده یہ
 سالی آسبه رزه و آوی همه تهرزه
 به سوی ته قوادا که و تمه ته تی و ده و
 زور که حس له خه و د اکلاره نه بینی
 که لعل ساله خه و ده تی کرده وه
 قید نا کار و زی سایی : سایی به
 بو دنیا خه فوت م هئی نره به ر
 نه وانه ی که و اراضیه به لاتی
 کی خه لاتی خویش ره د نه کاته وه
 دنیا بو که ندی نه سنه د نه نوتی
 بهیج که س شک نابح که دینای نه وی
 زوری و ایه گیره شیویند
 له نا و نونه بخه ل سیر د اهر وینه

و وقتی فتنگی دل بو نه و عم نه با
 له وای با نقه نوت با و نه سینه نه کجا
 خیری زور تیره له رابطه ی سیر
 سیریس بو باره ی موخت آ ماده یہ
 به چینه ی ته قوای لهینا یہ له رزه
 نه ترسم دوایی لیم بهی به خه و
 نه یخا ته ده تی و توند نه ی قوچ چینی
 لهیچی تیا نه بو تا حسی برده وه
 تازه پیا که و توله خوئی بایی یہ
 هر چون بیگری وانه چیه سر
 حلال خوئی به و کم ده ته لاتی
 سنجیش سر ای موخت نه خواته وه
 که ده تی راهیشت جرتی نه که فی
 که وه ترسمی ده تی نه که وی
 له نا و نونه بخه ل سیر د اهر وینه

هئی و ایسمان که ای غافلین
 بارووی له ده عدالتی نه فر رینف

بہ سیری گھامیش کہ رجوانو گوش کہی	نہ بنی لہ آواجی بوخوت خوش کہی
نہ و کہ سہی بیچوی گورگی بہ خنو کرد	بہ کردہی نہ و خوی ، توئی جننو کرد
نہ وہی مویریا فی لہ لہ ش نہ کوری	گوزر روایہ نہ سپی خوی بہتری
نہ وہی ہمیشہ لہ خکلی نہ دوی	روریکیش نہ بی ما کینہ ی نہ سوی
ما کینہ کی سوا و خکلی کہ وتہ سوی	نہ و حسابہ ناوی [نہ بی] لہ نہ نیانہ
بہ [صدر نہ روگی] نہ وی تی کہ وی	نہ بی چہ بوکی دوستی بہ رکوی
نہ یہ ستنہ وہ بہ دستو پئی و جاو	نہ لمین نایکری بہ نانی سو تاو
بوڑہ پیاو گالتہی کرد بہ کونہ گ	گورک پیر بو نہ بی بہ سخی سگی
لہر چہ نہ بی امری خود ایچ نہ بی	بہ لام کار نہ بی سہ بہ بی تیابی
کہ تو دانیشی و خواہیشت بو ہا	نہ نہ وی خواہکہ ی بہ کو بخادہرگا
نہ و اہ تو خوت بکہ بہ منسوب	سہ لکہ بہ نہت بخمرہ ناو گوہ
قید نا کائہ گہر نہ و آغا گوررا	[فرائک] ی تازہ نہ م بکہ بہ ہرا
زمانی لووس وریای بہر تو جی	پیای دینایش و خواہشت دی فی نہ بی
ہیتا نہ بان دی کہ س بہ اقتدار	بہ بی واسطی نہ رخہ بی تہ کار
نہ وی بہ علم و ناموس نہ نازی	لہوی کہ وتہ نامہ رد بو نانو پیازی

تادہ وری نہ بیت کہ پیاو بویش بی
 اُبی لہ رہاوی پیای بی ریش بی

+ صدر نہ روگی = یاری بہ کی منالانہ

که له بهشتا آدهم بوی دهر چوو به سیرا نه بوو به دهر کرده بوو
 نه هم خاکدانه ناوی منفا به نابی پتی بلی جنگای صفایه
 بوویه پی خه به رشاهی انبیا فرمود به راحت نابی له دنیا
 یته تی ناگه بی له م کارو باره دست نه هاوی ، به رگونا به باره
 له ندی سروستی به چینی به ده نه وه چاک نابی ده ستی لی مده
 له ندی به به دی باوکی نه خورری پتی کورری مشکه وجه وال نه درری
 خوابو زیانی کولله نه نری به عینم لیش یا سی نه سیتری
 له رزه دو خورده کاری دیلای بوویه لای عاقل خوشه ته نه پای
 زور که س به قسه ، چاکه ی لا چاکه که چی که به دی پیش هات بی باکه
 نیستری چه مووش چاکه پتی ناوی له به را لیکیش جوو ته ده هاوی
 به نیستریان گوت باوکی تو کتی به ووتی دایکی من سه چهره ی پتی به
 نیستاده بینی هارک و هاجنی به ک که ووتی موویا به به نانا جی
 له دلا خوبی به ک تر نه مترن که فرصت یادی به ک تر نه کوری
 دو پیاوه چاک چاویا به به ک نا کوی به بیستن دوریکیا خوش نه وی
 نه و که سی که له خلک دلی باکه خوش راده بویری له ترس بی باکه

که چی به دکاری یا یا به به رزی
 دلی وه ک گونی ه لاج نه له رزی

پیاوی که پیاوین نه بنی تی فکری
 نه که روه ک نه لیه نه و عیب راست بنی
 خوی له ول بدا بو خلاتی خوی
 به وه زبانی خلهکی ده به ستی
 له ندیکی و اهله به کسه سری
 نه که روه بلای به رده و ال
 نه لیه نه و تاله تالی به کتی تره
 می نه لیم به ندیم سرده ره وایه
 نه لیه له رجه نده زور بنی معنایه
 لهی هاوار نه که رجه ستی متک نه با
 تو پاک ده روه به گوئی نه ده روه که س
 نه لیه که گوزه له رجه کی تیابی
 له لای می راسته علمی قیافه ست
 مافعی با سنی لیک کردونه وه
 نه که ریه سیره وی نه و علمه بکه بی
 به لام هیو ایان له به تفره
 که چی نه بینی زوری پی ناچی
 داخم نه و داخه نیم به هم حاله

نه و ره خنمه سی خلهکی له وی ده گری
 چاروی نه و عیب له خوا خواست بنی
 تاگری می تو انجی که س نه بینی بوی
 نه ک به و س نه لیه نه و قینی له ستی
 له مرء مردنی خوی لهی ده گری
 سیره گوشتی می به ده ست تاله
 که گل امانه زوره ده ربه ره
 له موو شعریکم به بی معنایه
 که چی بو نیم له معنای تیاب
 تو بیج [داره لبره] بو سه رخی ابا
 گوئی له وانهی چاک بگره و ستره سی
 نه بنی ته رراینی وای لهی نه بی ابی
 پیاوی نه زان و صاحب درایت
 چاک تی یان نه که به ورد بونوه
 له ماهیتی له موو که س نه که بی
 لای که و ره نه بنی به پیاوی که و ره
 سه ری لاده چی به نوو که با چی
 نه مانه ده لئی بی لای هندی تاله

X

له لای نه وانی که وجدان باوه له را بوار دنداره نیوی پیاوه
 که ره گی دارت له زید با پهراند گه لای ره ونه قی دارت له لوه راه
 نه سیکه ره هر چند که له ره گه لی له کهری قه له و چاک تره
 هر بهت هر چند شیریه ده نوتی له را وینویه تی ته و او نه سیکتی
 نه وده و له منده ی له خویش نه سیری نه بی له سهرو مالی تر حسنی
 نه و قه له نده ره ی وجدان یاریه تی ته لای ده ست او سار خدته کاریه تی
 آگری به خلق خلق پیدا ها خونده بلنیه پی پی یه ید انا
 له م زه مانده که کیزی یه کچ با حوریش بی ده ردی ساری یه
 بودی به خه زوری سیاوی سهرانی نه بی کچه که ت لای خوت بزانی
 یا پیاو ده کوزی یا خوت نه ی کورک که وانی کچی توانی به ره
 چیت له دلایه زبانت وانی له ولی نه و ته بی واته ته ره وانی
 نه وی روو کثره خه ساره منده نه وی روو خویش نه وده و له منده
 که سهرانیت دی پنی بی به گم ورمز یارته دی تو بلتی له کم
 یاره ووتویه نه ختوسه رس ختم نه مده به سخی چسسی به دبه ختم

صبری عاشق و یاره ی ده ست بلا و
 قرار نا گره بیست خه یته داو

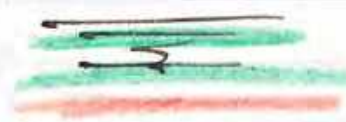
نه دی نه وی خوی به ز بنوئی نه سپه دارینه ملی نه شکستی
 به رزی نه ده به که خوابت داتی نه ک ماین چه قل بتگیر می ساتی
 نه ندی به سپی سرگ ده نگه خوش که له جیاتی بادام چواله خوش نه که
 جاران پی او خراب ری شور نه بو نیستا به ربه رزه وه ک کوتری هاقو
 من که رو به رو که گل که من نادووح هر چی نه لده سی نه لی من هاقوم
 که داره بخت سوتاند !! پی او ی قور زگی دهت نه کابه باوقوره قور
 زولفداره که کله کلارون غرقی له وانته و عطر و گول اوون
 ملی مندالی خلای ده شکین
 جاران نه یان ووت سری رووت مچی نیستا بو سه رووت به ره ویرچی
 سه رم سوور ماوه له کاری خوا خوا نه و خوا به به قل له بخر خوا
 نیستر که آخی اعقیم ای کیش دلری بو آگری ابراهیم کیش
 هر چند بار کیشی واکلوتی به به لام بی به ری ماری زولتی به
 نه وی که اصلی خوی لی گوم بو بی خو و خوانه نامه نه بی به خوبنی
 کج بو جلی بوک به ساتوسودا له گل ده ستگیران نه چی بو به خدا
 نه لاین نه و کچی که واسووده کا به ترشی سایی خوی بی زووده کا

که بی خویانه می سگرم بو دی
 بانه وان بچن بو شارو بو دی

+ عقیم = نه زووک

گهردوخولی ئیم آسمان سینه هرچی لکی روودا دوری نه بینه
 چلکه لهوری دی به داووبه تاو له پاش سعاتی نه یگا به لاخاو
 خانوی له ژاری پی دهروختنی تووی زورداری پی دهروختنی
 که چی له سیریاک نه یگا به کساو آرام ناگری له سینی له تاو
 خوا به مانه مان و ابو ده نوینی که ده ورا له سه رحالی نایستی
 ئیم ره نگاه و ره نگه یس نه بینی انسا نه لکی نه بامان دیوه نه باران
 باوه جود ئینسا له نیسانه نه بی هه خمی نه بی به مانه
 نه که رکه سی نه مری به مگر کو کشتار دنیا سیر نه بی له نه ته وی هار
 نه بی بازارری کو به سیریته وه تاده سته ی تازه جی یا به بی ته وه
 ئینسا نه وانهی له فوج بو به بیدا خه ریکه که قهر بخه نه دنیا
 هرچی تا شیری کو سنده تره له ده و له تاندا سیرنده تره
 چاره ئه یانگوت اهلی سرق و حشینه له جا و نه و انداییم بی به سینه
 که ی به بوک یته خه کلماه نه خنکانه که ی به طیاره بو بامان وه ساند
 له به حروبه روو سیرزه وی وهوا جی سهر خه و یکی ره حه قی نه ما
 توو خوالی ی که ریه با به سیریته وه رووی قیامت نزیک بی ته وه

قازانجی ئیمه ی تیا به نه و ده و ره
 ئیمه با و ده رما به به حرو نشه

له زیر عنوانی [بزه بر پیراه] پیره پیرد فرمودیه تی

وازمان له پهنی پیشینیا هینا ئیتر دل مندی نه ئی له به یینا
 نیمه تنقیدی عاده ت مان نه کرد هندی گوما یینا بو خویای نه برد
 نازانی نه به بدل سوژی به نیمه غرضان له گه ل که حسن نیم
 یا خواهه که رمی صاحب غرض بم خوئی نه به نیم تووئی مرض بم
 سری که ربکری بی کوهی گاوه من ده ربه تی نیم لام لی لاراوه
 دیاره که خلک من یینا وارتنی بو دوایی روزیای هیچمانه منی
 به کای بیضافت مملکت تبرک به جاو لی که ری له مووکه س فتر که
 می خوم وام نه وی ده ت به جانی به ئیتر له گه ل که س نام به دو سمن
 چند خو سه جووتی به کدل و به لگیا ملاکی ه نگوی یا بحس بو که ران
 به سه و رو به روی مانگ له سه حرا به آ سوئی غم و هرا و هو را به
 به نه وجه وانی عشق حاصل که سحری چلو چوی خم سو باطل که
 خیر، ناوی خه سونا به م تو به بی نوره ی نه و مانه لیمان تو وره بی
 یا خواهی نه له سیرانا به بو له موو خوئی له گه رانا به
 به ریکو پئی و طاقم و تداره ک بخه زیاره ت پیری مباره ک
 واپیر لگیش ری کر ای به سه سیرانی نه ویش هاته کای به وه
 بو ج گوی نه ده نه به مندی پیشینیا ن
 بزه به بر صفی رهنده و پیران

پیره میردله زیر عنوانی [ویرره ویرر بوزویر] دانوسویوتی

خوایمه ری ره نگره تک سروت پنداوه	رهنگی هیچ که سی به که سن نه داوه
نه بینی دوو که سن به یک نه شو به پایی	که چی به کردار له به کتری جوتی
یه کی آره زوی به شیرینی یه	نه وی تره یالی شیرینی نیه
یه کی وهک پینزوو که ترشی شوئی	نه ناوی مه به آمان نامه وی
یه کی سرودایی شغری موزوون	یه کی به تیری شغردل خوننه
لهیو آمان له به به کلم مره	نه لی بیت و تووم کسه توومره
تا تو خوا مره و به مره چند دوری	هر چند کولانه و کوزر هر دو زور
کونه پیا و یکمان به ته قوی قه زوان	نه دینی لاله ما نه ایمان
مه لایه کمان بوونه تگوت سی پاره	نه هاته ویزه ت به نزه ی پاره
رحمت له صوفی یاره ی زری پوش	بوئی نام نه کردی ییستی چه مووش
یستاده ستمی [طور ای که سروت	به قه مچی یاره سی نالی نه سه رره وت
یاره مردله لای نامه رد نه نیشرا	بوئ کردی یاره چند شعر نیشرا
خوز که ده مزانی نه م سرره حیه	ناوی بهی که سی له ناورا نیه
که چی توئه لئی با میه که م ترشه	نه م خنکله ارزوی له تو گره
ده باو کم سیره خو ککر کوک نیه	مه لا با میه [ا] بی به و تورره یی یه
یا نه که ترش ! و ترشی خراب	رووی خوت ترش مه که شیرینی به جابه

[۱] مه لا با میه ، مه لایکی ککر کوکی بووه هر که سن ناوی با میه ی لاهینابی

تورره بووه

بگینت که تو موون و ترش رووی دهی که حس کیسه نیم بی درووی
 هیوانان هیه که له خوانه دوی رزگاری له تواینج بوکنی نه لوی
 بوچ پی غه مبریان له مشارده رنه کرد
 ایمان نا هینری به که س ده ستو برد

۵۸۷ — ۵۸۸ — ۵۸۹ — ۵۹۰ — ۵۹۱ — ۵۹۲ — ۵۹۳ — ۵۹۴ — ۵۹۵ — ۵۹۶ — ۵۹۷ — ۵۹۸ — ۵۹۹ — ۶۰۰

گونای من چیه که به خواستی خوا قالو پنجه له دست گول خمه فت نه خوا
 یاء فیرنه گول له آوی پاییز خوی دهم بهت نه کاله به رده عیم و فیز
 نه م آسمانه که حواله نادری به رده ی رووناکی له تاو نابری
 به روو به آگر که له لده تووئی دهستی گوی آگر تیکراده تووئی
 که ررانه چله کنه که گوی آگر دای به روه که ده بی به آلتون بو تاه
 به گالتم نیمه هی و امان تیایم ته قوی نه و به روهی له لا بو مبایم
 له بیس بو مباناوی که و ته ناو که و ته به له بیل بی او ی که م زرا و
 له رچه ند که نیمه له به نای کنوایج وهک کو و پی می خومی جوله که بیوایم
 زور که حس نازانج [پولونیا] کوئی به که شهوی لی هات سیتی رادیویم
 ترس و مراقی رادیویم به م حاله له ولی بو نه ده به چونکی فیئاله
 دره وی درو له رنا بر تیه وه له که ل ناوانا ، نرا پی ته وه
 به فیئال شه رره له گرده گر روی نه م شماره له قوی علی پی ده وی
 سویند نه خوم که شه رر باوی نماوه وورچه که می مندول کلک برراوه
 نه ی نه و که سانه ی له سانی مه کن به آیه و تووین چشت گره که

من خدی پالطوی قدم لئی ها تووه سه رما و سبخواری پایزداها تووه
 آخ هر چند پایز له شی نه ته زینی هیچ نه بی مارو دوویک نایستی
 هیچها میشوله له گهل گیزه ی دی له تاو بنا گویم سنگم خیزه ی دی
 له گهل نه وه یشا ناوی نامووسه
 شیوه ی عنقایه و خوی چا پلوسه

مرده بی یاراه دوی سهوی برات و امانگی نویتز و روزوما بوک هات
 نه و خوا پیداوه ی که مسلمانان خوسخی خوشیه تی که رمضان
 له ندیکیش میز و کاغذ یک نه خه ذکر و ته راویح به قومار که که
 و امی فتوام دا که روزونه گریه به و شرط ده تی پیده شده نه بره
 چونکو خوا حق خوی لئی ده بووری بو حق خاگی نه یکاته روزوری
 نه ی رو، له ورورته که وه ک ته ندوره لنگ به ره ورور که رنگ به ره وروره
 نه و لنگه ی جووتی پی وه شانده چه ندکه سی بی میو پی نو اندوه
 لئی دینه زبان نه بی به جاسوس نه یخاته هیکه هر وه ک روزنال نوس
 نه وانهی لیره تر نه نابنه وه له وی رووره سه ده چنه کونه وه
 چه ند خوسه نینک به روویکی پاک دوستو بی پاک بی به کرده وه ی جاگ
 نه گینه هر چند سه خوشی نه به به پروای قینی خاگی بی نشسته
 بر روانه که توقع زیت له سه ربی به ویدا نارووی بار اگوزور بی
 به دیش قه رزیکه نابتر تریته وه ترسی انتقام لکر نابتر تریته وه
 له خه ویش دانی له روک موته که دوور من له ده ورت ده دست به کومه که
 که و ابو بوچی دل بره بختین
 بو نه وه شس تووی به دی بختین

که قول قرانندی بلی یا غفار بایم قوش خوندی بلی یا ستار
 که تو وحشی جا و پیس هاتی زو به زو ده ست بکم به دوغای وای یکهادوا
 میترمه ترسه و ا رمضان پیشه ی جنو که که کوه خزانه
 به مباره کی رمضان تو خعی جنو که سوژه دراله به خعی
 به لام کول ناده و گول و بار کیشن نه ترسم چه رنی سوژه هه آکیشن
 له دست جنو که بسم اکم که چی خهک له خوم ته و دلا نه کم
 له بسم الله شمع معناه در دین به آگری نه و روز زو و نه م سوتین
 هندی جا به له به له به له به له زور جارش باران که وهری که خه
 بو باران نه جنه نویره باران که بارش نه جنه به نا گوئسو انه
 که وره به باران آشی نه گری به وو شیکش جوتیار سینی به بری
 که چی زورده سیش زنی صدیرده که سله شیش نه لئی ماسی بی کیرده
 خوئیسته ماسیش ته فر تو نایه لهر چی له له لوهی ده ست به بو مایه
 که بی له دینار آسوده نابی نه که رخاوه ندی دله و به به نابی

نه لیه باره گای خوابه حقه
 بیکه سی له به رشتی حوالی شقه

نوک و بیسترو به رووسی زولس پنجه و ناشی و باره سیکنا کولس
 دو، که ل به دو که ل واقانگ دراوه وهک لنگه به رداش له لیه سیراوه
 بیراز که رله ده ست بیداز بیزاره به رداش له خو یا هجی گهار بی عاره

دود ملو زمی تیا یہ ہم شمارہ	یہ کی شمارہ دوہم شمارہ
قمارہ کہ یاہ سری برراوہ	خارین نوقطہ ی بو دانہ تراوہ
بہ چاولی کہ ری چا ومانہ ماوہ	مایہ پوجیماہ بہ بہر برراوہ
لہ دہ زووی گیپہ لہ زوتا نہ برین	بہ آوی دہست نوثر چا و دہری کورین
کفتہ ی جوو کہ کہ تو سی بہ ررودہ دار	بو خنوشہ ویستی کوزہ کہ متیار
بہ شہ و شہ مالہ ی کولاناہ اگرہ	لہ بہ رازای چہ رده کھ اصرہ
لہیتا خہ ررہ گو گو لہ زہہ باوہ	فا بریقہ بیکی کہ سی دانہ ناوہ
بو تو تہنی تال مایہ ی ہر مال	فا بریقہ ی شکر کہ سی نایہ مال
فرقی شیرینی و تالی ننگری	نیوہ ی دہ راہ د بہ شکر درہ
نہ و پارہ ی نہ یدہ بہ شکر ی لاد	فا بریقہ بیکی پنی دیتہ بنیاد

بہ [صانکہ یدم] مزکہ وتی کرا
 یتہ بو شکر ہینک ماہ ہرا

دنیا دہ ریایہ خاک بہ سرہ	رتر کہ و تری بو دور گو کہ رہ
شاخدار بہ شاخدار خوی دایہ قلم [۱۱]	تہ زہ ی شورہ یی گزی بہ ہ لہ تم
بنی شورہ یی بہ و خطا شورہ یی	کہ چی بہ زبان لہ خوی دورہ ییہ
بہ دگولہ سیاوی بہ ناموس نہ دوی	دہستہ چہ ورہ کہ ی لہ خلک لہ لہ سوی
خویشی وہک کاسی چہ ورہ یی باکہ	گازری نایہ مہ کہ بہ شیا کہ
یا ریکم لہ زور بی بہ قایہ	شیوہ ی رہنگ رگی چوار فصلی تیا یہ
گا لہ تیش بہ خوونہ و صلا و لارہ	نیرو می دہ بی وینہ ی کو لارہ

شاخ دار ، نہ و ع تری بہ کہ

چرخ و فله کی جہڑی دانرا لہر کورسی ییکی بہ یہ کی در
 گہوتہ گہر و خول وہ ک جہر خجی دہ وراک یہ ک لہ زہ میں ویہ ک لہ آسمان
 کہ چی بہ سووری لہ لہ کہوتہ گہر ہر ہر روخی خستہ زتر، زتر ووی خستہ ہر
 لہ کاری دنیا یی لادام دہ تی زور کہم دہ ستہ لاتی کردیہ جہ لال خور
 تہ گینہ دنیا لہ دست نادری حتی جگہارہ تہ رک ناکرت
 شیلہ کہ دہ می نہ گاتہ جگہر تہ لئی تال بووہ بہ دل و بی ہر
 خوانا سیش چستی زانی حرام
 دہی لئی نارائے لئی بی تامہ

لہ پائیزاندا خلک توو دہ چستی بارانی بہ ہار بووی دہر روینی
 تووی دہ خلودان ہوزی تہ زینتی تووی خراپہ خیلک تہ مرتی
 کہ تینی لہ تاو دایہ ہر ہر بلور گہر لہ دہ ستینی وہ ک گلیم تی نور
 م گہر تہ خاتہ رہی وزہ ردور سپی لہ کہ ناخاتہ فتور
 تہ نہ خونہی سروستی پاکہ پاک لہ آسمان دہ وراک بی پاکہ
 گو لہ بہ روژہ رووی لہ لہ تاو بو زور کہ مسجدی، کار بہ دہ ست، باوہ
 گل تا کہ وی روو وہر ناگیری تیرہ بو کہوت و جنیوہ نیری
 دہ تی لئی کہوتہی ناحق تہ گرت تہ وی کہ خوی کہوت نابی بگہری
 بہی مانگ سی مانگ سالیک چوار فصل بہ لھو فصلی فصل لہر فصل
 بہ سوڑ لئی دان ناگاتہ دواپی دہ تی [ویسکہ] بہ سوڑ پو لابی
 من دادم لہ دہ ست خونندہ واری بوو وا خونندہ وارش دہر دی کاری بوو
 سری فصل و فصل ہر دوکیان فی دواپی ہر دوکیان تہ بہنی فی یہ

یاری به گماهی هیه قه لاقه لایه گم گم گردو جو بلاوی تیا به
 و الیبه و که شکله ک نه به مننه وه
 نازانیه مجاس که می کو نه به نه وه

نه لیه [بیتون] عشق له پنی که ند فرهاد خوره تی زوری بازوی سهند
 روستم که ری بووله سیستان را [فردوسی] نه وی به [ییل] نیشا
 [عنظر] ای پنی یان یتملی خرنوک چون داستانی که وتوتته که رکوک
 [فقی احمد] یک بووله داره عثمانیه [۱۱] له رچی له لده سنی نیستان بامانه
 نه تگوت له ورامان له هی له وره آمان له وره ترشقه ت واله آسمان
 له لایان و ابو که [سان] [۱۲] بجمنی به ررم حصار ی بغداد نه ررمی
 نه تمان له پیش سرری که وره در له تگوت له که ل آسمان ده ورنه دا
 له رنه ل نه مای بووله دهت نه مای که له م کرا وینه ی گهای تالان
 له رچند که نه مرو به تی بهجراوه بهجراوه به تی بهجراوه
 نه مسان کریمیه که و ته نا وجه زنا زاناً ده سیکه میلاره سالمان
 [پواسون داوریل] کوک بوولی تی تر بووی
 [کارنه وال] وائویشی فتر بووی
 نه چین به غذا لهروادی سینه وه
 نه ترسه له سرر که شه و آوسه که زستانه رووی بای داروسه

[۱۱] فقی احمد خلکی دیئی داره عثمانیه که له شیده ره دامه زرینه ری خلکی بامانه
 [۱۲] له ورامی نه لیه که [سان] بجمنی بغدادش به گرو یعنی سان بجوولی
 غذا نه گیری [سان] = جافریسان سه ره تی هم ورافانه

کوریس کیشم کنی به چچو پوچی	کوریس نه پهری تو لنگه قوچی
سیر و خطمان کرد که ل جهانا	مع خطم نه ویست نه و سیری هینا
لهر چند که بیست سیر و ده گره راه	ریش باورش بی باوی نه ماوم
فینلی سیاست روو با بازی به	راد یوی نه وروپا بیستا نازی به
یا خواتا سر بی نه هم خوتی کوتانه	ترسی دزیش بی ده دست له ملا
داری کوه بر راجه لفر له جتی به	په ل و پوی تازه هیراماه بیج به
ده ما خم کونه کی بی ده ما خم	پیش بو تازه به آخ وراخم
بؤ دل خوشی خوی و تی نه پیره	لهر چند پیره کونه به گیره
پررو پاغانده که جاوه راه	کوته سیاست به به ندو باوم
سیر، سیری رادیوی یونس کوی به	سیر اباد روی له راست به ری به
به هیزی پاره که ته کاه نه دا	سعاتی چینی بی ووجان به دا
نه زانی که وار وریکی لاری	جزای خائنی وطنی ری دی
هرسه گئی له دور نه سوی خوی وهری	جعی سه که نازه و برسیه تی و گهری
سهگ وه فاداره به خیتونا وهری	
دو پیشه زگی دایکی خوی درری	

که ووتیای دنیا ماستی نه یوه	نه و سا بزانه که س اتی نه که یوه
سیره نه ترسی و ناوی نه نه ماست	سیری ترس نه بی و چه وت ابی به است
بی زوو ریخوله ی آفره ته گز نه کا	سیرینی ناوی حد زله ترسی نه بی

جہاں خاتون چوہ دست نہ کمال
 نہم سرہ تابیہ لہ وانہ وہ کھات
 ہتادی نیمیش لی زیادہ کہیہ
 ری بہ نہرتی گوسندہ نہ بہین
 فن بو فن و فیل نہ بریتہ کار
 بو چلو چویش پیاوی نابہ کار
 بی غمہ رفر موی کہ نہم دنیاہ
 کہ سن دانہ نیسی بی ساتوسہ ورا
 کہ سن نہ لی خوشہ و سرہ و تی تیاہ
 پہ انجکی نانی خستوتہ ناوماہ
 خوا بو سرہ سیری خوی نیمہ ی تیک بہ ردا
 نہم زہ دو خوردہ ہی سر و قلعانہ
 ختیبہ بہ رجہ پوک سر و کوٹلا کمان
 دہ فر موی کام مان بی ناک لہ لہ کہیہ
 لہیچی تر نہ لہ موی بو ناناہ
 بہ ردیکی رہی والہ بنی دنیا
 چارہ ی نہ خوار دن کہی ری ای پی دہ بہین
 آوی دہ ریا گاہ نہ چی بہ سر یا
 لہ لیاہ دہ لو سنی و لہرو اکسہ ہی دی
 تیر خوار دنہ وہی بو نابیہ تہ جی
 نہی نہ و کہ سانہ ہی لہیواتان پتیہ
 نہ نہ لہ لینہ بزانتہ کتی یہ [۱]

پہ روانہ و ماسی بو چراو بو آو
 لہردو کیاہ نہ مرہ بہ خوار و زوری
 گورگو کہ رویشک و شہ شہ کو ترہ
 نہم بہ نزیک نہ ویاہ بہ دوری
 نہ و گہ ردہ بیانی وایش لہ لیرہ
 زہ رو خوننی پیس لہ لہ ہی دہ ردینی
 بنیادہم خوننی پاک دہ ررتی
 عارہ ق کہ پیس نہم دہ نوینی
 میس یا کہ کہ چی دل تی گہل دینی
 نہ سپی ز لخور تی مل سا سہ یوانی
 کاتیکت زانی کہ تی ہی نہ ہانی

به لام فحلیکی ره سه نی شیر باک
 به گریدی سوک بنی با دانامرگنی
 دلویه دایدانا وهستی ته وه
 هه و داینی ، گهاینی نامه هستی ته وه
 مرینک هیلکه ی کردگار ره کاره کا
 هه ندی بنی هیلکه بیابو بنی زارنه کا
 هر چند مستما هاتوته جا به
 چه تر جا کتره له و مستما به
 چه تر هه تا ویش نه گیتر ریته وه
 سوک تره و پار هه کتر ریته وه
 و اما نه زانی لاغاره ما به با
 حله به سه رجو و نه ما به فرو با

بورجی پیریزنه بو جوانه رنه
 پیریش و جوانیش دوای مردنه

پیریزنه دیسه بورجی خوی نو اند
 تووی دوشومه ی به چهند اچاند
 به لام بادوور و به فر بارک
 بو یله ی ته رزه شس باجی ته خوری
 دوایی ، دوایی دی وینه ی املک
 به هاردیت له نوی سه و زنه ی جه
 نه لای سه کرکی تیر شو و نه ته شیکستی
 مایه ی خوی به خوی توند نه ریتنی
 پیادوی له سه رخو ، خوی خوی سه رنه خا
 ماینی جرت و فرته له سه ربه رنه خا
 زور که سه فیر بوبون به کولی خله
 نه ویس نه به ربه سه ریتنی بله
 [ره چه] یش له دوا وه تی یا هل نه دا
 له که ل سیس ده بیبا اگر به هه لدا
 + ره سه = سیتیک بوله ده وره سیالی ۱۹۰۰ م
 هر که سه شقی ته هه لدا به
 نه ویش سه شقی له و که سه نه دا له پیریش وه به نه که رچی پیادی گم وره بویا به

منیسی نہ ہم مو شغری کہ ہم بہ شغری دیوانہ ہم گم و گم کہ ہم
 کا برا کہ کسی لی نہ ہو دیار بہ بای خوی نہ گوت بہ ہارہ بہ ہار [۱۱]
 نیستائے و بایہ بوجہ بہ سرمایہ بابہ ہاریش ہی نہ گئی سرمایہ
 گنگر ہی کہ ہی کہہ چند بادارہ دو و مانگ بہ بخوری سیاوی ہارہ
 کاشکی دو وہ لاکہ وہ ک ہم سرمایہ خرچی حالہ ح و کہ رزانہ سرمایہ
 بہ لام دو وہ لاکہ کہ نہ لیں زو کہ روی آوہ دانی نہ و لہ جو لہ

دیسے قدری نہ وزو رہ لہ لامان
 زدہ ہی زیادہ یہ بہ سندی نہ ماہ

۵۹۲ — ۱۱ نیساک ۱۹۶۲ م

ہوش و کردہ وہ وہ ک گیان و لہ شن بواری گوی گوزہ راہ دو و چرای کہ شہ
 لہ برانہ وہ بہ ری بہ ری یہ
 ہوشی درہ ختیکہ کردہ وہ بہ ری لہ برانہ وہ بہ ری بہ ری یہ
 آزاری خلقت کہ لہ دلایہ لہ آسمانین ہی بیت لہ گلابیہ
 سیاوی بہ آزار وہ ک دو وہ لہ وایہ بایش لہ شہ دہ کائیشی لہرتیایہ
 زامی تیغ چارہ ہی دیت بہ دہ وایہ برینی زبانہ ساریشی نابی

[۱۶] کا برایہ ک بہ دہ ختیکہ چوٹی کاکی بہ کاکی دائرہ رروا بایکی لی بہر
 نہ ہی تہ وہ نہ لی [بہ ہارہ بہ ہار] لہیسا بایکی تری لی بہر نہ ہی تہ وہ
 نہ لی [بہ ہارہ بہ ہار] آورر نہ داتہ وہ نہ لی بزائخ کہ سم لہ دواوہ نہ
 کہ تمامہ ک کا برایہ کی لہ دواوہ یہ نہ لی دہ بیکہ لہ دواوہ وہی
 نہ لی نہم بہ ہارہ ہی تہ وہ ۲ بہ ہارہ

هل من مزیدہ یا خواهر و اجی	نہ دہی لہ یہ تی و چادی تیرنا بی
نازانی میرات سہری اولادہ	دہ ولہ مہندی رتد رہنجی بہ بادہ
تینوون لہ خہورا آوہ لہ لوشہ	لہندی لہ چا و گہ و چا و گہ نہ گوشہ
کہ زوری سیر کرد قوفی نہ پچرین	نہ و توری رہی را و کہ رماسی تی دہ گرتی
در اوسسی بہ دورنی نا شرایہ	لہ کہ آل دوو کہ سدا لہ لٹا کا ٹینک
بی کینی و وہ فا و سوکی گوزہ راہ	سی جیتیش با شہ بو خوشی جہا
دوایی لہر چواریان دہ کہ ونہ میدا	چوارجیتیش باوہ وہ ک دروی نیس
دروئی نا بہ جا و زور خودہ لکیشہ	ز لہدی ریایی و خلی تہ فرہ راہ
دوست خوش ویتہ و ناہ دانہ خلی	بینج جیتہ بیتہ جی نہ کہ بہ کہ لکی
راستورہ وانی پئی دہ ریت بی باک	دلیکی یا کوز بانیک جاک

نہ گینہ کیندہ لہ ول و تہ قہ لا
خہ و و خوراکت نا پئی لہ لا

بہ لام ریواسی سہری لہ دوایہ	سہرہ تہای پاقلہ و حرہی سہرہ دایہ
ریواسیش سہرہ دادہ مرکنی	راستہ کہ پاقلہ لوشہ نہ نیوتی
مارکوفیرو کہ و تہ ناو گیامی سارہ زور	پاقلہ آوایی خستہ میری سور
قوررنا و بیلکیشی تیدا دہ قرینتی	دنیا بہ بہار ببل دہ خوتی
سہری قالو پنچیش بہ گول دیشیتنی	خوالہ بہ ہار دا گول دہ یسکوتنی
بہ ہار گوی دریش کہ و تہ لہ قہ و گی ز	لہای چہ رخی کہ چہاز لہای طبعی ناساز
لہ ندیش دہ جہ بہ پیر بود کہ وہ	لہ ندی نو کہ نوک سہر بہ توو کہ وہ

مأصول هیوادار که سر رده که وی	مأصوله ترسی عزل نام سره وی
بویوان کورسی سرانه ماوه	بو بن کار زکری موله وی باوه
نوی ایجاره ی قورسی له سره	مرده بن کولله له سره سره
ماندوویه تی نه بنی چی پنی ده بری	به راستاناروا ری می چه و نه گری
له یه له بر سا هیزی نه بری	له که ل تیری خوارد سفره نه درری
دوای نه وه که هات بری بووه وه	بیزنگی نه گری به ده م رووه وه

بارووی بنی شهر می زحمت قوت نه چی
 ایلم وی عسره تیک به وانه نه چی

بن وره ترسی که هات به سر	کونه مشکلی بو نه بنی به سر
ناز به روهر قوئی زووه بنی چه مام	سر ما گنگلی که رنه که به حمام
خوی سارد بووه وه له کونوقور به	که ری خوی له لال بووه به روزی
نه وه ی له راستی له ژارد لیزه	به که رنا ویری به کورتای شیر
دینا تو خوروات نه وی یا بوژ	ووتی می ناوی خوم ناوه خوروتر
که آو بلق نه کا و قوت نه بنی ته وه	زوری پنی ناچی نه نیشینی ته وه
نه و بلقه نه تی ده وله مند وایه	که لله ی بایلی خه روئی تیا یه
نازانی دنیا و ابی بایه خه	نه وی بیتی رالده دایه خه
چا که روژی دی که دینه وه ریت	به خنده نه بی کتی نه زانی کتی تیت
زبانی چاکیش جتی یاره نه گری	زور چهاره ژاری پنی داده م زری
ای زبانی به د وای پیاوی به دکار	زبانته برره ده می کورره و سار

باوه جود به دکهار نازانی نه مری به گورزی آگر تئی هل نه دری
پیاوله خرمی پیا دنو سوست ناپینی گوشت نه باو یسقا نیک ناپینی
خلک بو بیگانه خرم نه سو تینی که چی آو نه روای زیح هر ده صتی

به لام بیگانه نه که ردانایی
خو سه له ری ید اخو شی دانایی

پیر میله به هوی بومه لرزه وه فرموده تی که له حلیما رویدا
ری ۵۹۶ - ۱۶ مایس ۱۹۶۰ م

به بومه لرزه لرزه که دینا و شار ورد در سما که وتونه هاوار
کوشک سرایه لی بووه به زیدان به رده پلا و یاه لی بووه به سندا
آفری بو تو گور ره ی زه لرزه له بچووه سیرانت خستوت به له
چار جبار زه لرزه له باخوی بنوینی به آلوده و له مند شا هله کتی
ترباکی ده لی دینا ویرا له بی خلک که امر بختی سکره رزاق بی
قیریش نه لی ده و له مند بمری سی روز گانه که ی به یسه به بری
نازانی له تا که وره پیک نه مری فقیر وه ژارتووی نه بری
خوز که زه لرزه له نه چووه نه له مان ناوی نه له مان نه بوده نه له مان
نه و آو ره سهی نه و پی ی بابی به زه لرزه له له چا و نه و داسایی به
ده ختم له [وه زو] ایش [لاو] سرده رینی خویا ربی چه رگی سر به سو تینی
باوه جود نه که بر بنوارینه حتی خوادنیای بنیادنا، بو سره شی

نہ گمہ رزیندہ وور نہ تہ کئی تہ وہ نہ وہ کی کہ دہزی جئی نابلی تہ وہ
کورسی ووزارت نہ گہرتا سرین نہ بی ہیوادار ہاری جی لہ بہ ربی
کورسی ببعوثی تہ لی تی خراوہ لہ پیچکہ کی کورسی وزیر بہ ستر اوہ

فس فس یا لہ واہ وہ ک رأی منہ

کہ دہ لی ہونہ ر ہ ہونہ ری منہ

۵۹۷

لہیشہ جستی باوگت نہ پچری لہ ودا باریک بن دیارہ بہ رناگری
بہ لآم بنیادہم لہ بہ رمہ توری دہ پچری یعنی لہ بہ رمغوری
نہ وی کہ لہ خوئی بایی بنی بایہ لہ رگینقل نہ خوانہ وی بای تیاہ
روحیش بایی کہ مایہ ہی ہناسہ نہ وی ہناسہ ہی تہ نگ ہی کہ مساک
خواروحی ہیندہ شیرہ کردوہ بہ لہ ساسیش بن خلق بوئی مردوہ
لہی وامان دیوہ کوترہ وبنی نانہ لہیتلہ ہلوی زری و سیرانہ
خو طمع کاری والہ پیاوہ کا جاوی تیر نابلی نہ گہ رلہ خانہ
نہ وجہ واہ جا کہ بو سترہ کوتہ ک گورک پیر بودہ بن بہ سخرہ گ
سودخور نابووتی مایہ ہی پی دہ بری نہ بختل کہ بزنی دیارہ کہ نہ سرخی
حرام آوررت لی نہ داتہ وہ وہ ک رہگی گولی لہ ل اداتہ وہ
بیش بہ بستیوان کہ کہ و تیم دیوان کائیکت زانی کہ و تیم ریر دیوان
جاراہ دہ ربی مان بہ بہ بندہ خوئی بوو حرام نہ ترزا و سرمایہ ہی سونڈبو
یستلا استیکہ کہ ہیج ناترازی صد سونڈی بنی بخوبہ نیر کہ پیمازی

دوستی نه آه ماه قریبائی که وی که تلمی باه له به رجو که نه وی
 له ربو جو ونیه خرابی سی که تله
 خزه بی خوابی بولکه مو به حشر

۵۹۸

نه وی نه زانی سر وستی خاکه هیچ بایی نابئی بی باو بی با که
 نه وی نه زانی قضا له خوابی گله بی ناکا و دهنگی ده رنایه
 که زانی کرده بی جز نابی دل به سته می کرده می ناسز نابی
 بترسه له وهی که خوانا ترسن نه سرسه له وهی که لیت ناسر سی
 پو و سیک به، با آ و بخته سر سر قورسی بی قطارچی نات با بوسه خبر
 که نو تر نه که بیت وری می خوانا زانی دروه بیسی به و کفر می به زانی
 نه وی خوانا سه و کرده وهی نه ردی لطف خوی همه و ناوی ابدی
 بی انصاف له کوی انصاف ازانی پیروی نه کوری بو که نه نانی
 زانی تا جیکه وابه سره وه به سر و خوی لی می نه که ره وه
 به خیل بی، غله غلام له ملتا سرواری نه بی به گر له دل تا
 سرخی له خوی ویت دا و ایا له لی کرد هر چی بوی لوابه خشی ده تورد
 رسد، سو الکه روستی نه و و تی نیمه ووتی وه ره با سوال که به به نیمه
 بو خوا به رستی که که وه سنک بی له نا و خلیکس دانه توانی تاک بی
 آگری ستم که روز که نه گری آه رو ستمی زینی ظالم نه برری

نه که ردل له راست بی گونا به پیس که ی
 نه بی به سر ره وی تفره ی ابلیس که ی

فرموده می خواگه وره ای حکام [مَرُوا بِاللَّغْوِ مَرًّا وَ كِرَامًا]
 ر سگاری له نه فسی به دلی پا که به دیش بیسی هر چاک به چاکه
 به زهدی جا هل اعتماد که به غروری علم خوت به ربارد که
 نه که رله بیسی خوت تی که بیستی عیب له خلق گرتن زو و بیستی
 نه که ر دو منی خوت به که م بگری بو خافای خوت تازووه بگری
 که می خوت مه ده به زوری خلای که حی اوله دست بی دیا ره بی که لکی
 نه وی له دست جو خمی بو نه خوت خوت پیاریزه له ته فیه و درو
 ۳ زار به آزار دانه مر کینه پیش ره بجی دلی که سی به ره بختنه
 نه که ر تو دولت بی بجهست هر و ایزانه مارده ماری که دست
 ها و سی نادان بی مالیت زیندان له تم ک ره ندانا زینداک سه سیرانه
 بو که سی حسابی به ربووره نه که بیت بلای نه زای خوت تو دره م که
 نه که ل نه نا حساب به به هاوری ری بی شقام بگره تانه تبا ته ری
 به هون ری خوت ، خوت له که کیش رضامندی خلک بو تو له پیشه
 که به بیست که ری دینزار هووری
 نه بی له زانی له قوی بهوری

که تو به خست و جنیو با بی دای انجا بزانه که سر ری خود ای
 نه که ر پی او خراب هات مدحی کردی نه و حسابزانه که تو نام ری
 کار خانمی به به ره ره گم بو به کورر له که ل با و کاب به نگه
 خوا بیولیتایه خوشخو و خوش سروشت یک قالب هموی وهک یک داده است

به گه رخوائه وی به ونه کوشتا به ۱۹۱
 به که من حل نه کراشم گفتاویم ۱۹۱
 نه نه ریک دینی ایضا به سفاک ۱۹۱
 نه هم هجو خونیه پی ار ریتی ۱۹۱
 دنیا وی راه کرد به له قه و گازی ۱۹۱
 نه لپی ها چل شه و نه نری ، کو او ایه ؟ ۱۹۱
 به لام تا یا زده وی تموز نه مینی ۱۹۱
 بزانی نه وساجی سرده قه و من ۱۹۱
 روزی با نیزید هات خوی و لکشا ۱۹۱
 آگری دوزه منی نه کوزانده و ۱۹۱
 ده له کنی قه چی داله قول پی پی ۱۹۱

ووتی جهنم با تیر پی تاوی
 تارو و سگ تیکر ابله ونه تاوی

۶۰۱

پاره و طیاره هر دو و ده کیک واه +
 به هیوا بی رزی پیاو نه جو و لیتن +
 چاران گوی زرنگی پاره ی که ده بیست +
 نستا که نو طه و که لله ی قراله +
 قرال هر چند خوی زیند و تره +

+ چه دهنده کیس به کی چهره ها ویناه آوی تی اکه بو نه ده ی
 سار دبی هکیم واسه [۱] پاره ی کاغذ

صد نقسی جوانی نه وجه وای وژنه نابنی به رسمی نو طیکلی چاکلی
 له ندی نو ط جاران له بره و دابودن ده و له تیای نه ما به زیفوس دور حوه
 مال بو خوار دنه و له بو له لگرتن بهی که سی نه دهی نهی به دو سته
 له ندیک نه که ونه سه رری ی بو شوک له گل پاره دار بهی به سیک
 نالیی محصولی کسبی خو به تی سال دو ازده مانگه ها تو حوی به تی
 رووی چو نکو کوستی به راز زور نه خو بو ناموس وژنه بنی شرط و بی سوه
 خوا که به چینی دنیا ی دانا وه بهی هر که سی جوی به جوی دا وه
 که وره و به چوکی نه که رزم بو ایه نه م کو م لی به جوه نه هاته کای

له سینه عقل و علم له پیتش
 له له مو و ساری نه لای بار کیش

۶۰۷

دزی نا و مالیت چاری ناکری کلکی نه سیدی ده ست نه برری
 نه که ریت زانی واده لی نه زم نه که نه نه زانی گور دم گرت دزم
 نه دو و نه نه سی له رو و داد و ستی بو ههل ده که رری چا و ورری بو ستی
 هر چی به به ردی بگری زور خوش له که ل دو و رو و دا له لگرتن بو ش
 که تو له ی خلکت به سه ره وه بنی نه بی قه لغانت به سه ره وه بنی
 جو و به که بازاری که و نه که ساسی سه گ ده خه سینی به دو و ه ساسی [۱۱]
 که دراوی خو ی کرده له مانه به له مو و که سیک نه لی ها مانه
 هر چی تیز رو یی زو زو نه وه سستی که له م ده سی گاری نه به سستی
 دنیا که ده وره ی تا تاری دیوه تا رو مار نابنی زور هاری دیوه

[۱۱] له باسی = عباسی پاره یه کی دیریه بو وه له نا و کوردا و ایزام
 سکی [شاه عباسی بو وه]

نه روی به دست خوی لی نه گوری دوورنی هه وانه خاتنه گوری
 نه روی به حق خوی ده تی رازی ناکه ویتیه ده ست حکم و قاضی
 هه ندیک وهک ته لی ظنوره وانه که ده ستت بیانا بو تو زبان
 گویره که له که له هه و سار به بوو کاتیکت زانی که ته ناو به موو
 که گویره که بیک زیان کاری کرد
 آبروی گه که لی آوایی به که ی برد

ژین یوو - ۵ تموز ۱۹۶۰ م

نه که به راستی دووستی به ک نه بهی هه لکرد ما نابی پتله وه برین
 که تو به دوستی خوتم نه زانی کاتیکت زانی که تهم نه هانی
 بیانوی تو رانت واله دلای نه لی بانیکه و دووه وای تیا به
 که زانیم ده ستت کرد به جر تو فرت نه عملی سندان نه لیم قوزه له قورت
 که تو به ساریه منه وه [بگ] بیت بو جی واده که بیت بلم تو جیت
 که له آوینه ی دیو داخوتت دی روستم و دیووی سپی دیته دی
 خوتت واله قه لیه به رگت نه درری توندی راکیشی هه وانه به چیری
 بیاوله به رجاوی نه سپاوه ک دیوه بو به بو به و به چو کیه لای نه سب خنوه
 نه له به رتیمه نه له بیستی م بوره سوارم رو له جی کشتی م
 هه ندیکمان بووینه به پوله ی زیرری نه سوورینه وه له ده وری به رزی
 نه نیشی نه وه و گورج هه لده فری وه ک جل بگورری وادوست نه گوری
 نه هم سال نه م ساره بوو به گولستان هه اتونه سیران پو لی جا و نه ستان
 یا خواله فتنه ی جاوی به و دور به با ساتی له ناو که لدارو و سور به
 خوا پیدا و قدری به ک تر بزانه ده ستی به ک بگری له آسمانیه

گه رسم ترله تين ه که نارو بووسه سارد ترله ته رزه دني مایوسه
 زور دل مه دهره وسندي دنيا تا سر رنه دراوه به تو به ته نيا
 نه خوازه لاوا به منسوبی ، بی شرط استحقاق نا محسوبي ، بی
 له که ل قابینه سويست بو گوورا له روه کک [رد نیغوت] منسوبه داگیرا
 نه وساهه ناسی ساردوه کده شبا نامه ی او میدت به بادانه ما
 خوادیتی اهلی خلعت پی بلاتن به چرای [گه رچیک] له دووت نه گه رین
 نه که رکم خوری رایم خورنه بی [نی نتم لا] نا که ی خاوه ند زور نه بی
 خوه نه که رچاوت که دو بهی چه ورپی روزی دی سزات به کلکه ته ورپی
 به هار هات ریس دجله لده سنی قهری نریک آوخلک لی نه ترسنی
 باوه جود دجله زبخیر کراوه نه وهیزو کوره ی به روی نه ماوه
 به لام تو نابی له آوا بهی بی طوفان له یاده ، ده بی تی بهی بی
 به مانده آتین واتهی بی هوده غیر از خلعتی خوا هه مو وکی حوده
 خوابی قضای کا خواش کرده ی وای نه روی نه وده بکها به عقل نایه
 طلسمی جامی چل کلیل ده رکه و
 که ر نیسقا ه و سگ کهای کوننی به رکه و ت

بیره میرد به نندی پیشینیه ریه - ۷۶۱ -

۱۹ سی کانونی به کم مالی ۱۹۲۲ م

هر شوینگی گرت آوه دانم زور دار له دنی ییک دانیشه ویرانه
 خوماه دووی سیاوی زور دار نه که ویی هر وانه زانیه مخلوقی نه ویی
 هر چی به ییدا که بی نه و نه سیاو نه خوا نه وساهه اوار نه بهینه بهر خوا
 خواش نه فرموی کرده ی خوتانه تنها سیاو یکم که هینا و تانه

ها و جنسی خواب کو نت مالناک بو برد
 چاکه و خراپه ی خو تا نه نه زانن
 له ناو خو تا نا نه که ر بر ا بهی
 له چی که سی پشیمان ناداله نه رزی
 نه آینه چوار ریوی ستری که دل نه که
 له ری ی خدمتی که لاله سره وه
 یئودوو چشتتا ی بو دانرا وه
 نه که ر پیتلا و به نه تا که نه بی

سه دیر که وتی به دست خو تا نه
 خویندک و جهله ریگهای نه دوانه

۷۶۷

له ندیکی واده که به زینده خه و
 له بی نه بی نیوه ی شریا ی به خه یال
 نه وانه ی که سو یه باره نه که وه
 له ولایش نه بینی که کر تیکاری
 خوراکی کرری به ختر و به بتر
 له م دنیا به دا گوزه راه وایه
 کو ی نه که نه وه به جه وال وهور
 کردو کوشی یان له مو و ته باه
 نه مانه له مووی واله بیس جا وه
 نه که ر نه بوایه به فراموشی
 نه آینه پی خه به رله مهی فرمو وه

به خه یال نه بنه حکمداری مه و
 خو می رانه بو تیر به موقع و حال
 به و م راقم وه خشم ویش بی خه وه
 باره ی نه و روژه ی وه رگرت یئواری
 دهستی ماندو وه له سر رزگی تیر
 کتی ده لکی گیتی آسوده ی تیا به
 نازانن بو یان نا بریته گوزر
 نه وی له که لیا نه نه چی گونا له
 سینه له نیسان دروست کرا وه
 بو کو کر نه وه ی کتی تکی ده کو سلی
 به سنده بو یه به گو تیدا چو وه

بؤ دینا بزئی وه بزانه نامری	بؤ دؤ ولایش نؤ سرو ری له به ریه گری
فرا موشی به جها را نه گری	کئی با وهر ریه کا به یانی نؤ مری
خواله زه تیکی وای دا وه به ریه	له لامان خویش که رو کو تریش بهی
بسی ونه خویشی و ماندو سر روور	ریان لهر خویش لهر تالیوی گور
بنیاده م هیچی له یک ترنا کا	داین به ریگهای خراب و چاکا
له که سه پیشی خویشی له لایه	له نا و خو مانداده وه به آسم
ری تیکی و اما نغ دیوه تم وه	سه رکه وتنی لی بوه حیته وه
هیچیکه سی را به ری که سی پسندنا کا	چونکونایان به به بری ری رو نا کا
لهر چی روژیکی به رکه وت بو خویشی بو	خویشی خواردی و لهر ار هر باو که ری می بو
هیچکار که [تموی] سه نگی موک بو	بایع به گزاده وه نه هالی له ک بو
سه که را وه ستین نه وهی خوینده وار	بیتی گله نه واک بکه ونه سه رکهار
گره سکی بده له م تیرنه خورانه	نه گینم بیسته لهر بخورانه
نه و بن شرمی وانه مدی کرد دوتی	له نا و ملتا چو که حیاهه لدینی
نه لاین حیاهه حیاهه نه که و تیه وه	سه که ربهی سرک به ریتی بی ته وه

نیجه بیس له نویسی نانی ماندو و بین
 دهستی و تیکه به و سوژن پولا بین

لهر چی که بیستی به به ندهی خوابه ست	خوابه و به نده به نه بخا و نه یکه است
بؤ له موو کاریک هیوات به خوابی	نه و سانا ترسی کارت له دوانی
کاری و اهیه که خوشت نه ته وی	زور بیت نا خویش بو ت ری تا که وی
دوانی نه بینی نه که ربوت نه بو	لهر چی که هت بو و له کیست نه چوو

زور جارش چستی که تو ناتودی خیرکی زورت لی چنگ که کوی
 [تجو حیثاً] سرری له دوایه [تکرهوا حیثاً] خیری تیارایه
 که سیک نه بینی چیزی لی ناکه ی دوایه سو پاھی که کی به جاکی
 که بو ابو و تو خوت نیتت پاک بی نه و سایه دوستت نه بی بوت جاکی بی
 له هیم نیسک دابه ددی مه که له کاری گه ل داسر چلی مه که
 تو بوئی سیری خاوت له دمع دی که ری نازانی جووه که که سیدی

به ردی هه لگرو کی بی وه سیتی
 دوی شاه و قوئی بی بره بخستی

- ۷۶۲ -

هه تک که له گول و میوه نه نیشی به مزه مایه ی هه نگوی که کیشی
 جزوه که ی ژاری تالی تیدایه هه نگویش و اخو فرموی شفا یه
 نه مه غونه می حالی دینایه سیری تالی هه رله گه ل دایه
 آده می زادیسی زورتری وایه هر جا که یکنایه به دی له دوایه
 هه تک بوتیه ناوی به جاکی نه بری که بی به وه دای نه و خوشی امری
 کاسکی به دکار شس وه ک نه و بوایه که بی به وه دای خو می، سردایه
 مار تالی می نه ده ی وه زنده ی نیه سیریه ماه نه دوا ویشمی به ردی یه
 به لادوو ویکوه ندی له نیسک له به رفیه نیه به بود به خوابه
 نه لیه که شیطان خرابیه نه کا خیر!! شیطان هیسوله دوا یا آنا جا
 می بو خوا پند او که له گه ل به دکار
 له جی ی خرابیه جا که بکاته کار

[سعدی] فرموده که خود یکی به د
 و افیش که لیم که سیاوی نادان
 به نا و ، ه لیشی گدر رسته و
 [خواصی حروف] که ندیکی و ای
 نادان بد ادب گرگ هم سیانه
 نه ویش که [مرد] [درم] [بختی] [کرم] [کاریکه به] [مردک]
 ناله خستی

مال نه مانده تهر و سخت بخت
 که دل آزاری خونت له برین
 دو رووی و ریالای خوا و به نده
 له نانی دونان سنا نه باری
 ۳۳ ته نوره و که و سگ نه ماوه
 به بابی بابی سوری که ماوه

وظیفه و مقام به پیا و گوری
 هر چی بنیزه می نه و به بر نه دا
 دنیا و هک پیاله ای چایخانه وایه
 نه و پیاله بهی تو چای تیا خورده و
 باره [به قه م] زو و نه چیه و
 چا و برسی له تا بی تیر نا خوا
 دل نیاب نه که ل آ و ه لی چاکا

که نه گه ل دوستی لیک آ شکر ابوی با و در به مکر کی بکلی تیندا چوی
 دوستی ناراه و دشمنی رانا بیان گورره وه له ریگه و بانا
 دوستی نارانت وهک هله وه رره آگات لی نه بی [دز] ات له سره
 هرچی هله هتی سیاست زانه به دست خه لکه وه پیل چندا هتا
 [دینو] جاریک کوردی خوی که و تپو وه جهنگ (هنگه)
 گورره ته له و آوی ناو بیترنگ [۱]

خوابو قوربانی مهری دانا وه که چی گاجوتی تیوه گلا وه
 گوایه گاجوتیک جه و تی چوار نه بی سی به گایمان چوه به چوار نه بی
 من گایکم بو و رای کرد له ده سلم نه م جه زنه به کی جه و ته هی خستم
 صد قوربان حق نامی نافه و تینی مگری جهلم گایش نه بر نه بی
 خو من تیر گوشتی قوربانیم بو هات جه و ی خوی که و توه له صراط
 نه که رتو مالی خلالت خوار نه بی ناروا صو یشت قوربان نار نه بی
 من که حق خو م به که من نه به خشم خوابیم نابه خستی به تو نه به خشم
 به دزی نه یبه ی نه یده ی به معلوم ناوی خو ت نا وه فاسقی محروم
 مرده سورا به ی خوی وه ره گری به و چی له گورردا مردولنی ادری
 که وای نیودا شتت که واله به ردا
 خه من تازه تر بنحو ، له به ردا

ریوی ته له باز بو به فاقه وه ناسره وی به ده م واقه واقه وه
 ده نه کیس ، کاتی بگرا ، نه لی که رویشکیس تا بنجی دی نه چه به سی
 [۱] چیدونیک نه فسانه ی کورده [گورره ته له]

که رویشک که نه نوبت چاونا قوچیتی که راو که ری دی خوی نه خم فیتی
 که قیاری دهنگی خوشی پی خوشه قوله پی پی نه سمج لهیت بانی هوش
 نه صفقانه بو پیاویس وایه له رچی نه پی پی بیکی تیا به
 له ندیکمای هتانه که وتوته داو سانا زنی نه که بی ناو و به داو
 شاه به بانی خویان نازانه پیش خونایین کیند به رزمه روانی
 له که آل تی گی کیرانه بی به ده له ک شاخی لی نه روی وه ک مانگای به له ک
 که رزگاریش بودیسه وه کجاری نه پی پی نه بای دیوه و نه باران
 بنیاده م له سه رحالی نامینی ده وله تی دینا سه ر نه سوتی

بستان لات که مه ، نه بت بی خم فته

له رفنا هه پیاوی پی ره صه ته

باران نه باری که چی له تاوه نه وه به کوردی [گورگه زنی] ای ناوه
 له ریچه وه گورگی نه وده به بزنی روا له که به ادا یک نه دزی
 گورگه سالی جباریک به رزمه فرتی بنیاده م ریم خوی نه رزمی
 رای یچه کوشتنی به که له ونه ره گورگیش بو گیسکن خوی له ده ره
 تورره بی و سه ری [رمضان] باوه به نای ناره و صفر به دناوه
 له ری که قوماشه و قیامت یان جیایه له سه ربانیکه دو وه وای تیا به
 به ته قاویتیش نالین انسانه خویان له نسلی نه وای نازانه
 نه وانده کی که وانگری با به انشا هه هیچا ته قادیت نابی
 جووجه له سه ری له هیکله ده رچو که چی به ده ندو ک له تو یکلای به ربو
 به نیستریان گوت باوکی توکی به ووتی ره سه نی دایکم پی به
 یچه ده ک شیطان که وینه به به آگری جهم بو یک خوش نه که به

نه ستره ی نهختی له آسمانه
 نه وخوا پیداوه ی نه ستره ی که شه
 نه ووه ی نه ستره ی سیس و بی فراه
 خوا دنیا ی بو که یف هینا به به رهم
 به د بهخت نه وده ته که به عقلی خوئی
 جاران که سارک پادشای نه مرد
 باز به سر کیند اینستا به و
 سا چی بلکه نه که رس لوی ابوم
 نه دم جاکترم که لاساری شم ده که نه کوت
 نه م بی خه فته تبه و سه رازادی
 به کی به نه سپتی بووه به رانا د

له چی بی له عوی نه بر رسته و
 چا که به بو پیا و نه مینی ته و

له دار العلم و حقوق بی ناگه
 له رچی هات الیه لی خوره بر رو
 گله بی نیه له ده و رو چه رخنه
 به دلی نه واه نه بزوتیه و
 نازانی یاره بکاته کویا و
 نه بینی شق و زله ی چند تیا به
 خوزگه به وانیه که له بهج ناگه
 زنجیر خرد نا که نه نه ستو
 خوار دنی بی غم خه وی بی پر خه
 خوایش زور تر نه واه نه دو زیتیه و
 به سانسکی واه نه پیا به ریوه
 سا آزای بی نه م بوچ وایم

خوابه [لايشتل] واده مي بستويي په کي دواي و سړيني خستويي
که و ابو و ده کو و تهاک نازاخم بچي دهردي سري ره حه تي گياغم
له حم دنيا يه دا چوره کورري بوخت له لاري ره حه تي که کورري

ذاتاً تپهي دنيا نه مه يه

لهي که س نازاني ميني تا که يه

۷۷۲

گاييک که که و ته ناو کستوکالي گاو و گاه که ل يتوه ده آلي
لعينده مي ووت [گاورا] گالت و گوزه راه و ده و گي قرربوه به ريزه
خواه م گيتي يه ي لهر و لانا و ده ته ماح کار زور جار ري ي لي گور راه
ده و نه ت که زور بو و خپر و وي ي ميام آيه ته طغيا له استغنا يه
که نجی بادا و هر ته لای ده اوشا بو خسر و بونه تيلای گور راه و
مهتر نيسي عياريش و ابو که ميس له ري ي ياره سه يد ابو
نه و له سي به ري که ور نه ينا يه چال نه ي نه و و زيم و نه بوي نه بو و عم و وال
نه ليه نه سکندره له مشاره زور مرد باباي له که ل بو و خدمتي نه کرد
نه که رنو که نجی بابا بگه رر تخ ره نگه که نجی پنه ها بته رر تخ

نه و ه چاکتره له و ه ي که زور

له تو ي بستيم نه نيشي به م گور

پیاد که له جیگای نزم هله نگوست - له لده سنی توه به لوت و نروت
 به لام له جی به رز که که و ته خواری - سه گو یلا کی نه سکی به جاری
 له ریزه م دیوه دوستی سر سفره - کینده دوح که رم گوله نه سره
 له که آل ته نگ نه می نه و پیا و میادی - یلا و خوره کا نه بنه مدعی
 نه وانه می که واه و فاء نازان - ده م نایینی بلیم انسانه
 خوز که زری راضی خلاقی بوا - به نا و جانی بر سا و یا بنا می
 نه و سانه وانه می که نه ما سراج - که گو می پیا و ده رده ها و شراره
 چه ندی که سویدی سی طلاق بلو - له ندی سی به ردی له گیر فانا بو
 یستاسی به رده فریدراوه - سویدی سرف و ناموسی له ناوه

شرف له نه شرف که ده گیر اوه
 کینده یان کاره کرد خیکه سو و اوه

نه می نه و که و رانه می که خوه نه زانف - به [طیاره] آتا له آسمانه
 یا خوه به جذبی خوهی که و با - رادیو تان به یام بو گیتی نه با
 نه م نه ندول خیکه که تلکی ناگرت - به سه نه مینی بو مبتان نه مری
 نه که راست نه که چستن بی نه ناو - نفعی عالمی تیدای ته و او
 نه م که مو و گماندار له ناو بر دن - له مو و بو ه و لی زک تیز کردن

هر چی که نه بی چاری نه گری
 بر سیه تیه که حس به رگی ناگری
 ساء نه گره آزار حقیقی بی نهدی
 بنیادهم ایترنی خوارده بتری
 که وسانده سهر و نه راده بی
 نه هم خنک تیکر او ک براده بی
 نامدوی چاری مردی بگری
 هر گک نه بی دنیا نه نه نه ناگری
 نه وی که خوارده به عیب ازانی
 آزار به هان کار ووی به نانی
 به لاج نه گره بی و خوارده نه مینی
 کونا بی تروه دو که حس له شوئی

نو که ری دیوان هینده شیرین
 جز وی چه زای لاشانی که نگویند
 چه زخوشه !! بلتی شیر یا وزیر
 لای وایه [لها] ی بوها توت گیر
 بی می شیر و یای وزیر [می] ی
 چه بیستی میرو و وزیر می نه می
 بیادی صدزیری دابه کوره که ی
 ووتی بو و دهی شتی قی ده که ی
 کورر پاره ی که لگرت لای وزیر چو
 که صدر اعظمی سلطان سلیم بو
 ووتی وانه مع بو تو ها نیوه
 تو م هم پاره ی مستحق دیوه
 نه م قسبه یی تو بی سرو بند
 ووتی کیرا وزله صد اعظمی
 چواری کوشتو تو ها تیه جی ی شو
 ووتی راست نه که ی هر گم له پیش
 به لاج آره زوی به رزی به کیش
 به نیاده م تیضیا له سر را گرن
 بو صدر اعظمی خویا نه نا گرن
 بسیده رزگار بود له دست تیره زه
 ووتی [سک] وزیر که ندوی پیره زه

دنیا له سر ههچ باری ناوهستی نابی پیاوی ژیر یستی پی بهستی
 ههچ کاره وانهی که له م دیوانه نه که ربایی بهی خست و دیوانه
 چونکوله بریتک کلایا ئه گیری [بینه] و بیه بان لێ وهرده گیری
 که وای دیوانیا له بهردامانی روویان نایه نێ بچنه ههچ مالی
 به لام او که سهروستی چاکه له ناوگهراوی چه رخا بای با که
 نه لیه [چهرخ] له براری نایستی نه مرو که دایه که سا بود وستی
 سهگی به وه فا که موو چه داره په سهلهی زیان کار بهی ههرداره
 نه م دوو که چه وره بێ به لا نه هر روانه نه وهی که حسی لانی
 سهگاه رووی کرده لای هر سه رستی ده م وه رست !! ده م ودهستی نه بهستی
 زبانیس زور جا رمانی زیان ده م ودهستی چاک خوشی زیان

نه که رهلت کرد به وو سه کو ته رر
 ناوی خوت بنی پاشای بکرو به رر

عاشق که به مشرونا که کاره بی که نازی زوری دی بی زار بی
 چه قو که زوری بسوی به رودوا ده که وو بی و برستی نه رروا
 خوار دنی به تاح که زورتان خوار نه بینی نفت که لنی له لبوار
 ته نیا پاره به تا کوزور بی تیر ناخوی هر چند به مشرو و خور بی
 به تلام پاره ی زور زوریا به لایه ده م قدم ته ره کا و جاوی له دوا یه
 زور که م خاوه ندی خیری نه بینی بو میدی تازه ی زنی نه منی
 یا خو کورانی نه که ونه دعوا نیوه ی به رسمی محکم نه رروا
 به که رخا پیدا و تو پیدا خک بو هر دو دنیا بوت نه بی به که لک
 چه ندخوشه که که له ندی له حساب دیکل صاف و ده دری به ک که باب
 به فرار فرار خونی لنی تیر که بی به تامه تامه دو شنت کویتر که بی

که وات بو ری که بوت دنیا به شتم
 روحه له نه و حی که یفا له که شتم

چه دله کی [میو] نه برره نه بی نثره که رواتری بی بی نه چیران
 که حی میوه که ی باو کی که پیر بو کاتیت زانی بریا و زو به زو
 بهیح نالی نه به برما و خوار دو وه تری ی دیار یما و بو خک نار دو
 نه به عاده تی چه رخنی ده و را نه به فی آده می تیدا میوانه
 دیاره دوو میوانه لیکمان خوش نایه بهر جا و ته نگوی که مشه ری تنایه
 به که رخا عقلی دایتی جا و تیری له که ل خویشانت که تیه جا و تیری
 بی له را و هو ری یا که و تنم له لکرد بیستا نه بینی گوی هونرت برت
 نه گینه له تاده صری به دیم خنی له م جهانه و اکثر و سه سر ختی

نه مانه زور جار پيش اندر اوه به به ردهی طماح نه بينر اوه
 به لام تو باستی نيك بده رده جا و بهت له جاوی خوت بکمره وه
 نه وساده پینی چه نذخوشه جه
 يتکه لی و دوستی که که له موان

له ندی که بیسی ناب جاننه که به وه نه خوردر که جا که کن
 واتی که گشتوه که که سن ناوتیری کرده وه که یا نه له سر بر میری
 نازانه که که پی یا تر از دوستی سر سفره که یاد به نه رزا
 نه این ماست نیم به لیود دیار پی یا دارنا بره ده گلی سار پی
 به م رنه که خواب ته فری پی نه خوک تور و سیر دیار به قرینه و بوت
 که رو بک که نه نوی جاوی نه پینی که دیار دیت لی کرد جا و نه تو چینی
 لای و ای که نه و جاوی خوی لایک نا جا و کو جاننده که ی نه بی نه نا
 خوک بیسی پنهان نه دو زنه وه کاغدی سی نه خوی نه وه
 جام نه لی بشیتم به لام نه زرم جا که و خرابه دینه وه سر زرم
 خوری راسته که که سن نه کوری [بارام] بو کوری خوی خسته کوری
 میده کی کال زانی زگی له دوا به
 ده ک دوو کی چه وری سر ته له وایه

کیسه ی طماح و معدره لهر دوو که هر چیته رهس که و تیتت اخنی زرو
 نه ویا به نه درری و نه ما نه بیوی چیکای ناییتی سه وی بو بیوی
 چاره نه وه ته که به ره به ره طماح لابه ره و خوارده ده ره به ره
 نه وسادل و نه ش به باکی و چاکی نه مینی نه وه له ختم بی باکی

هر چیت از خلاق سر ندیده ناره زایم ترس و له ز که بو روزی دو ایچی
ظلم و زور له بیر که س ناچی توده نر بی به دو و شیک نه دایچی توده
تمامای حالی خوت که و بر روان چستیکیان بر دی چه ندلات گرانه
تویش به ناب دل چستی بستنی دل نه می به به که دل نه شکستی
گونا به آوی تو به نه سو ری به لام [حق الناس] خوایش لنی نابوری
لهی ها وار له پیش جا و مانه امری کینده سه هنده یی گوی لنی ناگریه
کاتیک نه زانیه که عزرا ییل هاست
بیشمانی ناصیتی انجات

۷۸۶

پیکه نیه دوانه به کی هر خوشی نه وی تر زاری خیمه ت نه نویسی
به کیکیان ناوی زه رده خمنه یی نه وی تر زاری خنده و ک زار قه نده یی
گریانیش هر واله دو و چستادی نه ده گانه و کاتی سینت دیته ری
دوه م یان شادی وصلی عزیزان خوشی کی وای نه اخاته گریان
نه مانه هیچیان [با به خ] یان نه که زو به رحون که لکنان چه
به خوشی تا سر دل به سته سته ری ای رضا بکره برده و سته
نه و سا که که و تیه ری ای عشق نه ولا تالی و سیری نیت به کس نه لا
نه که رنه و نیت له لا گرانه دل نه وای دوست به هل بزانه
دوستی به کدل و به کنزبان حاله به و پیاوله خوی به دکار بی پاکه
دو چیت له که لیه ک که لکر دیا نه نایچی ته ماع و حرمت هر چه ندلا ای شابی

واته ی پیاوانی کونه دو و دره روت
ریشی ته ماع کار به ره سی نابوروت

X X X

که بگرور و اینته رهنگی نهوبه هار
 وات دیته خیال جبراً تا سره
 نازانی چه رخیده و راه به هاره
 هتاوی قینی که گل خسته کار
 به هار و سیران دلی بی غم
 چاره ی دل خوشبش که تمنا می
 که به رحاوتنگ بی دل به آخر و راه
 آزادی چرای رمانی روونگی
 رونگی ده که وقت تاریک نابینا
 نه هم روز و شب و به نزدیکی زردانه
 زه وقتی قلبه ندرله بی باکی
 که هتا و نه بی سستی به رناتوی
 دوی تاریکی و روزی رخسانه

رویش می توانی کنی هاست اوای

نوش ویش لکه یک به ره و اوای - ۷۸۲ -

دو که سی که دلیان لکه یک زویر بی
 چونکو نه وانه که است بو نه و
 چوار که سی به چوار خو به بند و بندگی
 چوار خویش به پی او بی بیباک
 نه وی بود دوستی بی عیب نه گری
 نه وی له دوستی به بیان و تور بود
 وایان لکه که سیاست گری
 واله توده که به بجه کو نه و
 نه صل و نه زان نا که سی و بی که سی
 د لوده سی پاک کرده و برده ی چاک
 تاده مری دوستی وای نایه تری
 کاتیکت زانی دوستی زور بود

که دوستت که ل دوستت که ل هستی به دوری نابی تو قیست که ل هستی
 نه که دوست دوست بی تو آستی تانه لئی که بری و نه لئی که لام گرانه
 خو که نه که زانیت دوستی نایا که با بود دوستی بی هر تو نه و چاکه
 آده لئی پیاله نواله خوره بوکاسه و کیسه پیش منده بور زوره
 که سفره و خوانت هاته سه ردو کویو که س له ده رگاکه ت نابی ته نه صدیو

به لام که که باب بو به بابوله
 نه و روری رواله و بابوله

دوستت به چه فائیه بی به دوستی چاکه و خرابه دور دیتی له بن
 نیمه له چوار حیت دوست کروی که خاکو بادو آگرو آویج
 نه م چواره که ل به کلاه لنگه کی ده لئی اناسی جوری چاکه
 شکر خوا بکه ی روزیت زیادیه بی سینه که به به بادیه بی
 چوار حیت بو چوار که س نه بنه نام ردی بو عالم کبرو بو مالدار رزدی
 رووه لمالر اوی رنی بی آبروو نادان که درتوی لابوره به خور
 چوار ناویان بو به له چوار که س ناوه له به ر کرده وه لئی یادی رووی داوه
 چروک که خویسی له عالی نای خوا به خیل که هیچی لئی نادان به خوا
 سه خنی که نهی خوا نه ریشی دابه خلاک بو خوی ونا سیاد بو ی نه بی به که لک
 به خشنده که موی نه به شتی ته وه نه وهی بی نه برری ایتنی ته وه

به خشیه اسرافیه هر گیز تانیم
 بو دو شمنیش بی هر سه خیم تی به

۷۸۶
 نه گره هاق خول بکله بی سر زان
 نه نه بو که وره سی سخی بی تراوه
 خدمت بو مرد و شفقت بو وردان
 تنه با به علم و اخلاق بنا زه
 که زانیت دو تو خوشیانت هله
 له رچی دل خوش کانه یخه نه میدان
 نفس ورنه به جوت به رتازاله
 تیغ راست گوئی به ورنه [افسحت
 که به ره بنجی ده ست نه کوهی
 به لام که ره بخت له که کیش بی
 نه مال که وره و خول بی سر ده رگا
 به سر حیر و کدا له رخاک بی تراوه
 لها مرزی درویش بی سنگ بو نادان
 ده و له ت نه گبه ته له خوامی م خواجه
 له مو و کاریت نه و حابو سر هله
 خاک به سر باره که نه بکله به نه پاه
 نه میان دو و شک نه وزه رده و اله
 به خشیه که نه نده و سکوت سلامت
 روز خرجی نه که ی نایخه نه م جوی
 نای به خشی نه که رسرت بیشتابی

دستغنا و طغیان که دوامه دوام
 باوررت بی فرموده ی خواجه

نه وهی که بیشتی نابه جائه کا
 نه که ریتت که یاند که نابه منده
 خوی نه گره هات و گوئی لی نه گرتی
 که سی گل بی دوستی لای تو کلد
 تا کوله جوابی نه وی سر نه گدی
 [اسلم] فینیکه مال به دخل نه بری
 چه رده بی که و به استکرا به
 ره نکه خوی نه وه به باخش تی بگا
 نه خشی له ساری نه روانه و ونده
 تو بی بره ره وه بیتر به کورتی
 تو باوررت که له روانه استو برد
 انجانه توانی حکمی خوت بدهی
 نه لیه سرخی به ده تی بی نه بری
 هیچ نه بی غزوه ی مردی یندایم

به نام به نای سرعه و [ربا] آبروی شیوهی دیانت نه با
نه بی روزیکی و اما له بیر بی ده تمان له چاک پیغمبر گیر بی
به چاکه چاکه بو ت دی نیته گیر به ندی پیروی به سنده لای زیر

چاره نه که رراه بو پیروی ریش دار

نیست او پرچ وریش بوده به عار

۷۸۸

پیروی ناره جاح نه خنده سرکار قوی نه وه شیوهی دوامی وه کنگار
له پیشد به تاو تیر به روه وه ک تیر زو و داده مالی وه کنگوله بار گیر
خوا جز ونه دابه زه رده ریره له تا ونه بدنی ماری که سیره
به ده که جوئی کوی دریش نه زه رری له خوشکی خوشی و خوشی نه به رری
که ری دیزه نه فی جوی بو پیروی تو پینی نه وی و زیانی خنوی
نه بهم که خوایش رووی له مانه به و ابرام شته ی ناو له مانه به
سه بو به نه لیم خواه نه نه کها عاقل له حیرت زه مانه بگا
دیاره که ده و راه نه بله به رسته وو سیار و دانارووی له نو سوخته
که واته له شوی سه به رزی نه مره ده ست به کلاوی خوته وه بگره
یاد سا و که دا وه ک به ک ده چینه کوزر که دابار سو که و سا که که کی زور

به وی نانه وی بو تیکه نانی
سه روزی خاک به به ک نه زانی

نه وی له سه زخو بر وانا که وی
 به گور که لوقه نه یو یست پینکه وی
 خانه و خان چیم ؟ که تو یتم حسری
 که دامو بوو بی بو پارو نانی
 به قیزو پینزی ده سی بو نه با
 که به کیکی قال بی نیته مهیدان
 دست تو تک بگره نه ده ک بکوی
 بانه لئی ده هم سوتا باو که رو
 که له بیه گیر اجاری ناکری
 اوله بیه گیر ادرمانی جاوه

له نئی خوار دیش جاوی له دوای

له تورک نه گیری نه ده له خواب

چاکه زووله به خله نه چیته وه
 تو قینه به ری خاگت گرتی دل
 لهیمه دلت خففت باره بیخ
 واکه که خای له دل ده راوی
 به دلیکی خوش نه نوویت و نه خوی
 نه که ریارسای جواهر پوش بن
 دل خوشی به راست لهرم خودای

قینی خراپه که برنا بر ریته وه
 نه وقینه بو جهرک نه بی به چقل
 خوار دنت له لاری عار نه بی
 نه وسه خوبیت نه زانی پیاوی
 سه وه ده رده وه نانا لیتی بووی
 له مووی به فیدای دلیکی خوش بن
 خوانه بر دانی ره نجی به بایه

زور له که ل خکمی چاره نووس ناگری
 به بی خواستی خواهی سر ناگری
 له ندکی واده خویا که نانا سن
 سر به گیتی لئی که وتر و که ساس
 چوله که که نوست له لانی شه و
 له رد و قاجی خوی نه کاته له و

آسمار ووخانه و نه یگریته وه
 که چی به بردی نه بووریتته وه

له تاوی هاویج پیا و نه برتتی
 هیواش هیه خوی تی ناگه یی نی
 پیا ونه ک به له تاوی شش نه برتی
 له و دای خا و نانی به له و دای گرتی
 [ریس] که دو باد بوو به که نه گرتی
 رای کیشی ده زوی بغداد نه پجرتی
 له له موو سوئی ماکینه
 گورس کیش کنی له رلیزه ماوه
 خکک که رد و خولیه له رووی افلاک
 بویه له هاوری نه که وینه پاش
 بامه دایه وه سر سه راه که راه ک
 به م دوو خه خواره و قینه بری به
 نه مانه له مووله پیکاری به
 ده و له مه تد نوره به له ژار نار
 انجا نه بی پیا و نه خسه به خه راه ک
 کاتیکت زانی ریسما خوری به
 نه لیه برسیه تی ره گی هاری به
 نانیکیس ناداله رتی خوادا

نه وهی که قه دری نامووس نه زانی
 خوی قه م ته ره که به تیکه نانی

گویی له دل سوژی سینتی به که
 زور دوستی بی ده دست گیانی گیانی
 پایه بی دیوانی به ردی مح که
 که دهستی روپی نانی نانی

نه وي آزابني دوستي راگري
 چونکو نه وانهي که کونه دوستي
 که لکي وظيفي که وره ناگري
 به هوئي نه وه به هوئي تو سته
 ناليه نه م پياوه نه ده ي پني ناگري
 لهر ده ليه که لکي آهناي خوئي ناگري
 زيباني دوست و کار دوستي خوئي
 ره واه بينه با پيش لوي بوئي
 که تو سته خوئي له دوست سر نه خيت
 که و ابي حق گله بيت مينه
 پيشه ي منفعه جوئي ده ره نه خيت
 ام بلتو بو له ت يتر له جيه
 روزيك نه بينه پياوي طماح کار
 ده وله ته که ي خوئي بو ناي ته کار
 له له مو لا يک م چ پوک باره
 بو ي داده باري وه ک ته زه د باره

نه و سلا ده زاني که دري و کزي
 لئي بود به خورده تا ئيسکي رزي

نه زانه و احه چوله که نه گري
 چيرو که ي گيسکي له ياحي که باوه
 بناغهي جره و ا دانرا وه
 بو ي نه م مينه له نو سوستايه
 دو و به ره کي ي و تالعي ناساز
 ده ست له له و يرو ده م له تد بير
 خه سو و به خرکني بو کني به برکني
 بالوره ي بو و کو خه سو ي گوئي لي بو
 که جی کچ ده ستي له دايکي به ردا
 به خوراني جو ي به خنوه گري
 نه و ده ستور و يکني ش له ناره
 که م ده م و ده ستي به ت خوراره
 لهر چي له لده ستي بو خوئي کو نجا ي
 نه م يان نه لني سير نه و نانه لني پيار
 اوله قه لير اخو تر ياک له سير
 تياک به ربه مير يان چو نه نابزرکني
 بو يه کچي که ي نه نه دابه سو
 صيموه زور جوان بو اوله شيه دردا

هینده ه لیه ریم تاکه وشم دررا شای شای شای شایم بی نه بررا

بیتر تو بهم بی هیچ ته فره نه خوم

سه وکه بابا و برانه که می خوم

چند خوسه یینک خیال به رور بی به جا و لیک نانی شای چه وقت کیشوه ر بی

زنجیری خردله شاه فریدا له گه ل زانایان نه رروا به ریدا

بی تعمان طرحی خورنق دانی پرله موبیلیا و فرس بی به آنی

له سلیماننی وه ک سلیماننی بلاکیسی بو بی به جا و لیک نانی

باله دو ایسه بابا، بی و خیال بی که جا وه لبری بو مس و بطلال بی

له صدی خوش تره له وده و له لهدده که ده و له ته که می آویکی منده

به خم و و خیال له بهری نارروا که ناسدی خلک و داخی خوی که دروا

آویکه له بهری نه رروا به گه فی مال نه می خوا ختلی بی بی پتی ده که فی

به و پتی نه آیه له غاوی سیطاک ماره بی دایکی یا شای جنو کاک [۱]

[۱] ایم سوره چیر و کیله ۱ - جوتیاریک له هینل جوتا احدوت کوپ

۱- لتون و جوا هیرات نه دوز یته وه سیری کوپ کاک قائم نه کای توری

دیته مال وه به خپله می که رزنی تاله وه له بشتیر داله سه رحله گه که و نی

۱- لتون خرج ناکا بو رو فاهن خوی له پاس حیدروری ایمنی گورنی

منا لیکن ساوای به ده وه به اویسی لنی رانه به رری به بلاری

منالی له ده م ده خاتنه خورنی الی سه کوری یا شای جنو کاکم

باو کم دی به که زار سواره وه ، جاری سنی لی بشاره وه که وتی منده

حیت نه وی ماره بی دایکیت بوی شای جنو کاک دی زله پیک

له جوتیاریه داله غاوی سیطانی له ده م ایمرری امجادونه اکا به مال خرج کرده

بزنه بر صفی ره زندان مگیرم پیاوی قهله نده ربئی گهیا و ترسم

گیریم با بویته هه تلم بر روان
که دته به رلفت برای شیطانه

ها وینه و گه رما و میوه که نانه نیوهی نیم شماره سه و له سه ربانه
توزی ره سه با و جا ویشم و هاوار سه ربانی و تران پر دو ویشکونار
له هه مو و لایی گریانه و قوورده کفرته کا پیاوی بی خودی توورده
سه و له سه ربانان که ده جنم سه راو روتنه لده قرچی به تینی هه تاو
ا [بخاره سه با] نه و توغه دینی ده ک عطر و عه بنه ره لیم بر ربانی
گوزه و دینه ریشما که برره لده نه و توغه تی جو و نه بی به گولاو
هیچکار چه ندانلک له سه ربانان جیفیک ته تک که و توغه به بنیان
گویی باه له مرقوم و پر خمی به ک تره نه که و سا برینی به اده به تره
زور جار ره سه با دورین نه فرینی هه و ایسه هیه ده ربانی بی نامینی
به هم حاله ایش و هه هینده به رز نه فرینی خوبه خو سه ربانی سه ربانی

پیاو بی بیس بی سه ربانه لده گیر مینی
بی ده ربانی مندیل له خم و نه مینی

زبان ۷۹۶ سالی ۱۹۲۵ م

خوا که گیانی پاکست نه به شینته وه	له ندریکیاک دوی هرگ نه دره و شینته وه
له باره گای خواله روهی زوی دا	له روره لات و اخورنشین دا
نه ررواونه که رری و زورتر له خروا	خوی نیشان نه داله سپرده شی وا
نه گاتنه فریای که مس و کهای خوی	نه بدنه چرای ری کای رنگاری بوی
له قیندی گیانی ترپنی یا نه لیه بیس	نه که ونه له شی به دکاری نه گریس
به له رچوار لادا نه که ونه جوته	کرده یان که له سیطانا جوته
تیکه له دهی بتی دهت ده فرین	له های آسایش له لده فرین
تا ده ستیا نه رروا کو که نه وه	له خدا و به نده کو نا که نه وه
له بر رنه بینی که به لارا هات	هیچکس نازانی یاره چی لی هات
له که لی نا چی بو گو ررو کو ونی	به برری به میرده تازه که لی زنی

یاروژی آهی چه ریکه کونکوه
 به لی نه به ستی و نه ی آخینته کوه

میشک نهی خورا خوی خسته شرقاز	بو نه وهی هیله که می که وره بد ساز
کاتیک زانی هیله که می تیا چه را	به زورته قه لی بی کلکی به چیرا
[ناسی] بن هوده که وتوته دولا ب	ناه بو نانه و اگوتیش بو صاب
نینه سرداری بو نه بنج شوق کیشا	به وه جاخ کویری نا و چه رگی شینشا
پیت مدخه ره کوته به پندلوی تهنگ	که که و س پی ی گرتی بتی ی پی نه لی لهنگ
میوه ی کمال مه خوز گتی پی دیشی	هشکر به که رما زور آوده کیشی

جاران نه خوشی شکران نه بود منی و اگر تو ده به رحم نادار زو
 من له ته لاسی توستی و ته لاشم ازه جگ آشم صابنجین باشم
 بلم چی نه و ساگاله و ه لدا بود گالی [گال] خوربو و گال به ره لدا
 واله یاس خستی ریگالی نه برن گویه به آیه ت ده ستما نه برن
 کنی گوی نه داته نه و دست برینه
 له ر دست برینه کام ده دست برینه

۷۹۸

پاروی بخوره دهع که بونت قوتنا بچی نه ک به راه لجت پنکا بلچی
 نه وی په له په ل پارو نه قوتنی بوی قوتنا بچی و خوی به [تی] آ
 له ندی نه بینی [بابو] ی خوراهه وانه زانی باره به آ
 کاتیکت زانی له ریدا وده ستا کارای قطار جیش قینی لی له
 به قه چی که و ته سرو گولا کی وای کی کرد سگ جاو به ریته
 نیش آوینته ی نینتانی به کار له مو و کانی جی ی کار ناگری گوچه
 آگری دروزده ساتی نه گری نیش نه زان دوایی موچی نه
 تو گوی مه دهره نه وان ی نه سرو خویان نه زین نه به هر روز مه
 په کیکی راست ره که که و ته رووی کار نیمان گهینتی نه که دنه ها وار
 نه و سایه شیمه شای لی نه روی
 ریوی قوما رباز پیستی نه گوری

عروہ کئی یہ خشمی دیت !! عام رمضان مشہی دیتی
 وابہ گرده گرد مام رمضان هات یہ یکہ ری پو کہ ربرہ وی داهات
 لہ چند پو کہ رچی کوٹ زوریا دہر چون تازہ پن گہ یواج والہ رستہ ہر ہون
 یہ کیلیان تیا یہ آگری بی گاہیہ کہ شیخ و ملائسی دی نیتہ گاہیہ
 دوہم یا قوتہی مل نیر کہ کار دوو سر مار منیکہ و پشت پوچی مار دوو
 کہ س نہ کہ ویتہ داوی نہ وانہ بی رستہ لہ رہشی کہ کورن نہ و دو انہ
 نہ وانہ ی بہ راست پوٹو نہ گہرہ لہ لہ گری بلین بہ بال نہ فرہ
 قہر ریتیکہ گہ رمای روٹی وانہ پوہ گہ رمالہ ووزہ و تاقہ ت دہر چوہ
 یاداسی نہہ جہر ریتکی و ابی پو گہ ل بی و بہ شی کور دیشی تیا بی
 بہ شیتکی و اماں پو بہر ریتہ وہ
 کہ بہ یار و دا خہ رچ نہ بی تہ وہ

جہا پر فتوح مانگھیند مبارک تنہا من ما و عہ بی تدرہ ک
 سار بازیر چہ می سیوہ یل و آلہ ک تو تونہ و تووی براوہ کالہ ک
 وہ ک زاری تہ نڈہ عیشما تہل پو [۱۱] پیرہ میرد لہ شوہی شو قی عہ و دال پو

[۱۱] لہ ہاویہ ۱۹۲۵ م دا کالہ ک و شو قی و با میہ و تہ ماتہ زور کہم پو
 چونکہ دائرہی تو قی رہ و اجیک زوری دابہ تو قی لہ رچی نہ رزو
 آوی کور دستاں لہ بود لہ و سالہ دا کرا بہ تو قی کالہ ک شو قی
 کہم دہ ست نہ کہوس پو پیرہ میرد نہم پہ نڈہی فر ہوہ

به و خورالی به و جوده خورالی
 بو و بو به سوتی که اللهی مندالان
 تو که می خیزی دیت پیری موغاخ [۱] کوی گهای بانقه نو ت بوی بود به و تراخ
 یا خوانه وانهی و زیا له نا و برد یاره ی تو تو نیاه بو که اللهی برد
 خواله تالی یاه باقی و هک توتی گیانی سیر یالی بی به دور من
 نه وانیش پیری نه که به ممتاز جی یاه پیری بی نه به سه ر فران
 به پیمانی سا خیا له لری بروی سار به ده ریا له که بو گره گرووی
 نه وانیش لهی وانه کا به لجه گیری کیره بی و کوی گهای
 و ابلیوی و و شک که توینه هاوار
 فریامان که و گره دره ی انحصار

— ۸۰۱ —

زور شعر که ل رو و دو اوان که او برسیه تی سر لری خیتو اوان
 نه لیه رمضان رو و بکه یته عالم تو ده لجوم هینده بری و که م عالم
 قلبی رمضان که رمضان روزلات سینه او به ندنه خوشی دو اوان
 بو تو وره ی رو و نه به پیراوه رمضان به چه کله صفر بد ناوه
 نه زانی اصلی شهر که کوی و به برسیه تی ره گی هاری پتوه به
 له برسیه تی به هم گرو گها که ته به قی پرره آستی ماله
 که گور چوت پر ربو دلت به گورره نابوت تیریش بی که همیشه ورره
 خواله سیرینی به کی وای داوه به زور زهر ربانی ی که ریش دیته زهر زهر
 عالم بو پاره آخ که لده کنشینی نه ویش میشیند که ته رسی ده نیشینی
 ناوه سیتی به لای مردی نیره و وه و هک آ و بکه یته نا و قه لیره و وه
 نه م پیش من داخی دله وانه لیم من نری به رستم نه و تو راوه لیم
 [۱] مرام خوالی خوشی بو محمد فضل بک حاجه رسول به که که موغاخ دا به نیشینی

روژوبه سرچو و سببني چه زنه
 بود دست داره کج قوامی ممتاز
 وای پتوه نه ررونه ده قی ناسکینه
 خوزگه تیشری چاو رون تکه ن بوانه
 هوندر نه وه ته ریر بهرگت پاک بی
 تانوپوی بهرگت که چه و روزور بی
 درو بیکیا که کز یاش سرری جهران
 که چی بو مایک بیله بو له بیر
 چه ندها وارمان کرد به روزی جبران
 گویتان نه داین خویش و به دل خواست

انجا [ته قه لا] بو بالا و به زنه
 نه کیری به [گوستوم] نه پیش به ناز
 له پیش چاوی خلالی خویان نه نوتین
 نه می بینی زیر جل حبه کله می تیایه
 سه بهرگت چاوسه ته کرده وه ته جاک بی
 نه یکاه به ده ردیک انوسنی زور بی
 حاله نه سره وی اسیه و امان
 له بو مای [خلف] ی قارون به کورر شر
 ماتم دام نیه به سینه و گریاه
 یوهی خستوتنه سینه نه به راست

انجا کورر تان بی م سینی گوراه
 بلاوی ننه وه و ایجه کورر ستان

نه وی آزاری نه بی توف ناکا
 که دلم خوش بی بوت ه لده به روم
 له م زه مانده اب بهر به بهر ره
 خوا که گیاه و نان نه دابم خاله
 که حالمان هاته سه رکیم و کوری
 به لام نه و نمان نابری ایجگاری
 چه قوی تیر و گوشت ماشا ای نه وی
 چاکه ناوی خوی به خوو به

نه وه یس بی کور بی له هم خوف ناکا
 دلم بشکینی به بهر رو گه روم
 تو سه درتانه وی به خیر قی به رره
 هینده مان نه وی له تابه که لکه
 نه که وینه سه رکفر و ناسکری
 نه مان زینتی بو برده باری
 که بیه سه رشیک به کی اکوی
 خوش را بوردن به استوو به

سعدی فرموده که زهر خریدم نه تا لاوانده و بود به تهریده

به لام دنیا به بی که در دوش نابی
هر وا رویه به بی که روانی

خواجهمی خسته قوررگی مار بوئه وهی آگر تیکه ل کا به زار
 مار سالی جابریک بشو و یک اذات به و بشووه ساردو که رم به بی ولایت
 له نامه ی کیشا ساردی رستانه پشوی دا که رمی تینی نیرانه
 لهاوی نه و گره دیکه ره و پیرماه هیستاجهنم نابی ته پیرماه
 والیره به فریه که بی به به فی او خوله وی آوما [حمیم] اه ذرو خاو
 واله جهنم لیره خم ساردیه چی ده که بی که خوابوئه وی می ناردیه
 ئیستا چاره ماه شیمانی به تو به به ریگهای مُستمانی به
 خوله مو و حقی خوابی نه خستی به لام حقی خله نار و ازان خستی
 نه وز و رداری به ی توئه مرو لده ته سبب نی به [شرح] ملت له به ته
 له مهر رنه سینی نه یدیه به گورگاه به ده تی خالی به چه به ردیوان

خوله وی نیت که بیده یته وه
چوننه ؟ نه و روزه ت پیرنه چی ته وه

برامه و تو تو وی خاک کی کیه چه که ره ی تازه ی پیر خا ماک کی کیه
 هیستاه و این نه شو نمانی نه که تو ته کار بو مان له لایمی
 به رگی با یکی مخالف ناگری که چی بو حالنی به کتری ناگری

به ردهی ناینتی خوئی به به نندک
 به ردهی ناینتی خوئی به به نندک
 به نندی جرگیت لیت به بی زار
 به نندی جرگیت لیت به بی زار
 [خلیفه قادر] [اما فرموده با به
 [خلیفه قادر] [اما فرموده با به
 سعدی فرموده به راستی به نند
 سعدی فرموده به راستی به نند
 [به نندی پیشینیا] [به دل سوزی به
 [به نندی پیشینیا] [به دل سوزی به
 که تو نه توانی ره گم دور کیشی
 که تو نه توانی ره گم دور کیشی
 دو سو به نندی به به کما
 دو سو به نندی به به کما
 که و نه سوئی خست و شکسته
 که و نه سوئی خست و شکسته
 بادل نه ناینتی دل و رده بخسته
 بادل نه ناینتی دل و رده بخسته

- ۸۰۶ -

که زبانت بی و فیزی سر بر بی
 که زبانت بی و فیزی سر بر بی
 لید به زیانه برینی زبان
 لید به زیانه برینی زبان
 که قینت لعل سا و ده سیکت و شانند
 که قینت لعل سا و ده سیکت و شانند
 بیادی قینت لعل سا و ده سیکت و شانند
 بیادی قینت لعل سا و ده سیکت و شانند
 هر چی سر رده ق و دهم به لعل رابع
 هر چی سر رده ق و دهم به لعل رابع
 که دو و به رده کی که دته نا و قوم
 که دو و به رده کی که دته نا و قوم
 به مانده مووی و اله پیش جاوه
 به مانده مووی و اله پیش جاوه
 به و که سبی که زور له خوئی بایی بی
 به و که سبی که زور له خوئی بایی بی

[۱۳] خلیفه قادر خلکی باوه مرده بو حاجی حسن افندیش بدیری نا جیبی سر چنار ابی
 [۱۳] خلیفه قادر خلکی باوه مرده بو حاجی حسن افندیش بدیری نا جیبی سر چنار ابی
 به جسته باوه مرده بو غنام به خلیفه قادر نه لی حد شیک بخوینه ره ووه
 به جسته باوه مرده بو غنام به خلیفه قادر نه لی حد شیک بخوینه ره ووه
 به ویش نه لی خوا طی ۹۱ عیبه و م فرموده تی [زمانه با تو سازد تو بازمانه بسازد
 به ویش نه لی خوا طی ۹۱ عیبه و م فرموده تی [زمانه با تو سازد تو بازمانه بسازد

چند خوشه قهوه می که سوویه کدل بی له روی جسمها نذاوهک ده گول
 نه وانهی که وایه کدل و دینف پیکه وه خوشی جها نه بیان
 نه وانهی که گول یاراه له ده ستاه
 له م دنیا به داله ناو به شتاه

چاره بو خوارده چه مال مان نه بود به دان گوشتی نه بچری ده جو
 لاقه بریشکی نه گوت و به گمان نه مان کرده وه که چه نوی بیراز
 پهل و پینج به لی به چه مال حورلقه به پنجه توندوتول نه وره ق و لوقه
 چه مال توند نه بی له حلف وه ک گازی بوتنه لنگیری له سر نه تری
 خوله چیشی ره ق ده م تنی ناره لی که که وه خوری خلایق بی ده که فی
 آینی اسلام ده تی دانا وه وایستاجه مال له نا و ابا وه
 چند خوشه به بخت بیسی ته وه دو باره دوخت بیسی ته وه
 نه و که سی که وایه کیر دنا ابری تحقیری راه به وه ناک نه برری
 یستاکرانی نانی بر ریوه گویه خاوه ندرنرخ بر ریوه
 واتوتیشی لی که وه گاله عیسی نه م خه لکه بوتوتی تال

به لام واتوتوه حم لوی سیری کرد
 حم لوی سیری هات تالی له نا و بر

۸۰۸
 ده تنه که وقت

بارهی به خنده و آوی ناو بیترنگ وه ک شکویه که بکرینه نا و چنگ

چروکیش داه و گمانی بکیشن نه ک دینار یکی له دست ده رکیشن
 بهم دوانه لهر دوک خوائیک دایر شتوه له بهستی خواتی نه که بشتوه
 یگینه نه وهی نهی بهستی ته وه زور جار به بری سه سه نه نهته وه
 نه وه یس که واخوایشی رسته یکه له بیم زیاتر حد زله حیت نه کما
 به لام له غاوی سیطاه کراوه بو نه وهی خویشی بهی بر اووه
 خویشی نازانی که به کنی نه بری تانه مری و کفتی به قدم نه بری
 لووتی له بردی نه له دیکه وی نه وسایه زانی بهر کنی نه که وی
 نه که ره خوی سه زانیایه که نه هم حیر و کیم نه وهی له دوایه
 بهج نه بوایه خوی تیری له خوارد به بیدی تازه ی زنی نه نه سیارد

به لام بهی بو نه و جی له دست دی
 [نخن قسمنای هسنا و ته جی]

شماره ی
 ۸۱۰ م نه

— ۸۱۱ — سالی ۱۹۲۵

سه رما و گرانی که پیکه وه هات لاتی ونه هاتی رووی کرده وولات
 سالانی پیشو بو سه رمای رسته کورسی و لیفه بو له سه ر آگردا
 نیستایه عالی لیفه نه ما وه به راستی بهرگی هاتیو در اووه
 نه فریایه نه دایه سه بر برایه وه تازه گرانی دیته کایه وه
 له موچستی کما وه ک بهر دگر نه بو قور به سه ری له ر قور هر زانه
 دارچی و خه کوزچی نه بهای به ش بی داریان تی بری و روویسه اره ش بی
 نو ویک بو و پترار کا بر اییک هاندی هر چی بو ی ریکه وت بو خوی فراندی [۱]

[۱] بیخ مصلحتی قراخی به سالی ۱۹۲۴ نه صفری سیحانی بو زور خوارد

کورتانی دجال و اهل کوه شاه	جنگهای تهنه‌لی [وه یسکه] ای نه ماهه
۳ محرمی مهدیش چاک نابیه	خواوای خلقه کردویج نه بنی هر و ابیه
که ترس و سیری خواگان نه سیتی	احتکار زیبا تر به ره نه سیتی

قوربه سر عقلی نه دهی واده کا
که خوی سرمنده ی لای خواده کا

مه به ره حلقه ی دوای کاری دیوان	دیوانه بی به و به سیره وی دیوان
با که سدریش بی و کیش له ته کا	که که وینه تکا، آبروت تکا
نوثر له پشت مه لا و پلا و لای سخا	که سرر که و ته ناو بخو سه سر سخا
ده تمی دوسته حاج که له زیری بگره	ده تمی دو شمش ماری پی بگره
دزو دروزن به ده نه مع دو ان	سگ له سگ به رده وله دور بر روان
نه دهی به راستو درو سوینده خوا	پتی ی باوه در که با بشتی به خوا
آگاداری مال به خوا نه سپیره	نه و ده به سگ نه به رحاوی تیره
نه م نصیحت بگره گوی به سته	نه لیه خنر به سته خاوه ندی رده تم
پیاوی هونر مه ند که سامه لیره	به دووزگ بری و به زگی تیره
له باران رای کرد بوثر بر حصاری	که چی به سیریا رو و خایه خواری

آمشوی که اندی به سه رزاری به
 موخ و بیستقانی بر سر واری به

که دو و سه ره کنی که و تنه نا و خیتانی
 که له گیزه دا گها یک ماه بگری
 که خونینکی بیس که و تره گو پوی
 که یسیده ی را و که له مالا نه ما
 کاتی ستم کار عزال بونی که و تنه
 که زانی دیسه آستی نه گری
 [قلادزه] ماه یسقا قضا یه
 با و هری سیا و کونه کلکانه
 له که سن له سه را یینی اروا
 هونه و شروه ت داری خوابی یه

خوشی به خوشی نه و خینه جی پیل
 گیره شیوننه نه بی سه بربری
 نه بی به نه شتره نه خونینه ده رگی
 مشک نه که و تیه تیللی و سه ما
 خوی نه کونینه له یوانی مزگه و تنه
 بو مزه آستی زو تره نه گری
 حلاک نه لیه اسماء بین السماء یه
 نه لیه قنده رووی له آسمانه
 یه کنی دل با که یه کنی بی برروا
 هیکه سی نه کنی به خورایی یه

له و خواره یس نه لیه نه هم چو تونی یه
 دو و سه سی له بر بی تو تونی یه

که ناوی زور که سی به خرابا بربری
 نه خوازه لا بو قوم و قیلله خجوت
 له رچی نه توانی بی کنی سه و روو
 نه و ه ی یاسی مله جوی به خلک نه دا
 خوابویه پیادی دانا و نیر بی
 کولاره سالی نیره و سالی من

نه و سا بیت نه لیه له عالجه بربری
 نه بیته تفی بره و بایی بو است
 مه یانی ناله ردیت کنی نه بی به خوو
 بی ی نه لیه نه نه له زیر به چه دا
 دو و روو دو و ده که له حنده نیر بی
 بو به حرمتی نینه بهج ده من

هر سینه که ت رو به رو نه با بر روانه عالم ناوی جو که نه با
 بجز ره ریز باری که بیت که لکری با رووی زل نه که له بین نه لکری
 نه اندازه ی هیزی قور رگت نه ناسی رووی نه خنکی ی به درر کی با سسی
 بیتر که تو ر بو که و ته له قم و گار باری قوری نه که له ده ده و هه و راز
 دولاخ بار کیش بی و رینی لی نه پیوی
 خا وندی نه نی جو ی بو نه پیوی

چاره نه یا نکوت عت ها واره خویان که وج نه کرد پیاده و واره
 روویان نه کرده م لبه نه سر و و ستانیا نه بو و چه رو و چه
 تی یان که کرده ک بجنه سایی ناویا ده ر جو و بو و کورد به آزایی
 بیسته ده و له نه ند که لکی نه ماوه و هنی به ده سستی دینار به ستر و
 پیاده و له نه ند بو و کئی نه که وی باره در گمانی خوی زور خوشی نه دی
 نوزیا که و تونه ده و له ت یاریزی نه و آزایی به بو و به چیزی
 نازانی سه له لی قه و مانا به ک به ه زاره له لای قه و مانا
 له نه نگانه دا بو که لی دیناری زیو و آلتونی له خو به ا باری
 درم و در گتری بو ت نه بی به مرد دینار که زور بو ولیت نه بی به درد
 نه صوف بو باران فخره بچیم به بی سبب نی بو تو نه بی به بی تی
 نه و سانه ت دامی و که و تیه نکه نک
 بو چیم له دوای باران که به نک

خواب و بیداری دنیا بی بنیاد چو ارگه و هری کرد به مایه ای بچار
 بهم چواره که که یک ترنا گویند خواستونیم به ک له سر و ستا جوین
 اگر و ه و با و کی لای سه رو و خاک و آ و به ستنه دایکی بی دروه
 سیطاه له اگر دروست کرا بو بو به پیشه بی و سه ز و ه را بو
 آرم له خاک بو له قینی سیطاه خوا فرشته ی نارد یو کوزوش کیش
 سطان و تی می قدری ناگرم نه و خورده ره سه و ص له آ گرم
 چو نگو بایی بو و کنی لای کرا له و شوینم به رزه به سق در کرا
 نه در سیکه تو نومی به سر بیبا و که به ز فروری بو بی به سر
 سه رقات خاکه و دوار و ست خاک که داته خاکیم به دیکل پاک
 خاکه که ده نگی تو و یا تی چه ندی بیان دهره و به ده تو بردی
 و ک آ گرم به که رحمت هاتمه پیش
 وای بسوین بیته خوله نشستی

سیطاه لای راستونفیش له لای چه به بو [به شکله زه نی] به [لوزه له سپا]
 به گوژدهی [به شکله بزده نه ترا به] ها بر و بو با به و ها بر و بو دایه
 نه و راه کیشی و نه راه کیشی نادوایی به شکله له له تیشتی
 به جاری هرچی تیا به دهر رزی بر ریشکی به سه ز خلتقا نه سزی
 به م ره نگه به ده ست نه و س و ه و او نه شکی ینده به م لا و به و لا و ه

جاھرچی مکہ مدینہ بی لہیہ وہ ک سوال کہری مکہ رزا بوونہ نہ ستم مول
 زور تریاہ لہ [تہ ختمہ قلعہ] دادہ نیشہ کہ کہری خانی لہ رزا بوو
 لہ موو روڑی بہ یا نیاد حسہ پاشا نہ ہاتہ بابی خبطیہ لہرچی
 بہ شہ و گیرا خوی یہ کہ یہ کہ باگی نہ گردن و پرسیاری لی نہ گردن
 روڑیک چہ ند کہ سیک گیر ابوو و یہ کیانی اہلی مکہ یسٹا تیا بوو
 حسہ پاشا لہ یہ کیکیا اُپرستی کورہ بواج بہ بی فہ نہ رگر راوی
 نہ ویش نہ لی قورباک خوم فقیرم پارہی فہ نہ رم نیہ و نیازیشم
 نہ بوو لہ مال پتہ دہری نہ کہ کم منالی نہ بوو لہ تہ تگوجہ لہ نہ دابو
 ناچار ہاتہ دہری جو دم ہووے ماما نا پاشا نہ پرسی تو کو بند و ریت
 نہ لی قورباک [تیرہ بولی] بہ گورکی [تیرہ بولی] نہ لی دہ مجدی
 بدہنی لہ یہ کیکی تریاہ نہ پرسی نہ ویش بیانوویہ کی وائہ دوزیتہ وہ
 وہ نہ یسٹا نیش تیرہ بولیم دیسہ ویش دہ مجدی
 وہ نہ گری حاجی بابای مکہ بی دیتہ پتہ وہ نہ نہ رتہ پاشا
 [آنی ہم حاجی بابا لہم ترہ لہ لی] حسہ پاشا یسٹا نا یکاتہ
 نامردی نہ لی تو حاجی بابای دہ داری لی بدہ و بو تہ رہ لہ لی
 دہ داری تر حاجی بابا ماہرو نکتہ باز نہ بی نہ لی پاشا مہ
 جائزہ ی حاجی بابای دہ لیرہ م لہ حاجی علی پاشا وہ رگر تو وہ
 جائزہ تہ رہ لہ لیش م نیرہ رگر تو زری باوکت فاتحہ ی بوو خوینتم
 انجا تو بوئے وہی فاتحہ م لہ رباوکت خویندوہ داری خوینت
 بوہ سینہ ، [پیرو میرد]

وولاخی ره سه ناوقه دباریکه نه نگه نه ستور بود بیگره و باریکه
 به ربه وولاخی ره سه نه سیر به لاج به کوله بارگیر ناویر
 پیا و گیا له بهشت بو بارگیر بینی نه و ده بن جوته بی خوی بوه بینی
 به دخوب به چاکه چاکه چاکه نانی خواوای کرده هر ده بن و ابی
 له وولاخی به رزه نه که ریش گلای چونکه شریفه نه ستوت ناسکی لای
 به لاج که له که رکه دینه خواری جی بیکت نه نسکی بی گوما جاری
 ناکه سه تر پیش بدینه ده جیتی به قم زوو نه چینه ده
 چاک له ره نه و به خوتیان له لاده نه که ره نجی خوتیان که له له باده
 له چاوی پیش به ناما به خو چاوی به هر چی له لینا نه رروا
 هر پاشا بابا له حقیقانه هات به طانی نه گوت دور حیره له وولان
 به راتنایه ده له به رکلو تی نه و سله چاویان زوو له لده گوتی

۸۱۹ به ندی تیانیه

وادیس خوی جو که سئوا دو بالی نه گری و نه فرری به کینوا
 نه این خوا بانی داده به حوشتر کوشک و سه رای که من نامتی بیتر
 دل خوشی بیکه بو بی خانوما نه این بو خدی گشت به بی خانوما
 خواستی خوی بی نه وی به کاره زوریان له لاوه دینه نه هم شاره

له ندى له بېستى مېر راوه ك گورگه كه ندى ترش پېلن لاوورگه
 له ندى وهك صوى لوت لیت ناپی ته وه له ندى سنگه لگیش ناپه سرى ته وه
 بوپه سر جاوه ی تاخه رو لیده هر چی خوی تیا شست كو لك و كه تله
 خو زگه وهك جارگه گار كه رنه لوه به تیا كه و لیس پېسى دوره چو
 بیستا بانقه نوت كه وای شیر داخه بوله مووله شى [گول] به پیر داخه
 به كوردی نه ولا ریشرو و خه لوزه نغما پیکه آزای وه یدو زه

نوه وی بلایه كورد به هیچ ناپی
 رو له ی آزاده نه وی آزایی

۸۷۱

زستانه زه یستانه چله ی له بار چو ریان ده رهینا گنگرو كار دوو
 خاتون زهریره یلا وانده وه پیرج و نه گریچم خوی رو و تانده وه
 وابه ته قه تهق له قلق هاته وه ماری مېزه پاک نه كاته وه
 به ؟ سا طیری كوئی یونانی [ثرو بیته سوای بو و خوی آسمانی
 [و توس] آلهه ی حس و جمال بو به لام ثرو بیته زور به دفسال بو
 بو قی گوهری جوگه وه درس بون له دار و تیا گیاندار ما بو بکه به سردار
 نه ویش له قلقی نارد وای نه خورری هر چی نه ی قیراند قیره ی نه برری
 نه ترسم بیتمیش به حمله قه له قی بکه وینه به رده ندو کی له قلق
 به لام نا ترسم خواستی خوا و ابوو اسال دو له قلق بالیا سکا بوو
 له به رسراده نه گه رراه گز گز
 نه مبه خوار دو بووه له ده ندو كو گز

زستانمان رویی نوره سی شمش له بهاریش دا چرخ به که اردو
 شمش روز باران خوشی تر با به گوایه شمش روزی خوشی تیدا به
 نموندی چه رخی ده وران بهاره له همیشه بهار زوره له م شماره
 نیمه بهار مان بو به خوشی نوی رنگی به کرونکی تباده رنا که وی
 به که ریز اینی شتی به ک اگر چه بوج ایمان رودی !! ای شمش بوج اگر چه
 به نه ریتی دوره مگی به مال مان له باخی [پوره بهگی] به
 بیستایش بهی جوری دره که دره کم بیتم خوشه خوشی دارو کوه کم
 له شمش به کونک واراها توره دیاری به شمش بوسه ها توره
 [نالی] ده لی به راست به م ووتنه که ده لی توتی خدر چی سوتنه
 له پاشی هتسال به واهاته دی با خیل بووی خوماه به دوانه به دی
 له دوی شیرینی تالی زور تاله
 نه توسی آخری خیره م حاله

له پیری که خوی به کوری زانی تنی که شیت هوشی جوتی میوانی
 خوه خوا به نه میوانی به کن فیاوه [بختا به سه ریک باره گای که دره
 بو، چاولی که ری حه قده پی خایاند نه به ندیکه به شمش میواند
 عقلی بخر به راسته سر ناکا بنی، به را ورده که سر در ناکا
 له رچی که لهل ساو که دتم میامت تمام ساد که می بو به میامت

جو وجه له ساری له هیکله جوقا
 خواویستی جهها برزی به به کدا
 غیره تی مای نه منده پاکه
 که صم نه دیوه ده که کوردت ازانی
 به لام نه وانته به منده پیشه و
 تو تیکل کوه ده که لم زیر دهنده و کها
 له پیشه سلم و طوری تیکل به ردا
 پیا و که کوشته و بریه بی پاکه
 له ری می مشروعالقیند بی به روابی
 قوا سنی گیانیا به که به که و
 نه که راسته که خویان تی که چین
 نه ک نه واه توست که سوکتی توی ده رحه

نه که سی بینی کوردیم اناسی
 ته ناخی نه ستوخ توند تر کیش
 کوریسی هیند توندرا کیشا پور
 نازام به ختی کورد بوج واره
 لیبسی کوریمالی که توته ناو
 ناچار به یخویش له راستی کوراه
 حایمان له وه بوو که کوخای خندان
 که چی واحول بووزه قزه ق ایرروانی له چند و جونی یومی نه زانی
 خوار بونی یی [احمدی سواره] [۱۱] خاوه ند [قدهاره] و صاحب نه قاره یی

س، یتیم بو بین بر روانی نیرم
 نه ونیره پیروم به میچکه فیرم

[۱] احمدی سواره سه ر کرده ی له مشکری عبدالرحمن پاشای بابا بو
 که چوو بو سه ر به غذا

گویم مثل کرد بود چاوم نیر روانی بوده گنگ و باس و رازی دیوانی
 هر که بس بهره نگی له جرها نه دوا ایانگوت ریگی و آستی دوی سرر کوا
 نه که ماه چاوی له بیسی زور بود به زور بود، بوی به سر و شور بود
 و بند خوار هات به رسته گد به هر رنگی بود واله ناویا به برد
 که مو به رود و ایانگوت بی بی بی بو آسایشی جرها سرر ده که بی بی
 و آت بیکی جوان که و تنووه سر دم چند هیوادار بو بی بی سلمی عالم
 منشی جارب جارب بی بی بنده که نیم نهم ووت درو بی به و هیوا به نیم
 چونکونه و روزهی خوادیشای دانا نهم ناکو کیسی دانا له به بی سنا
 خوا که آده می له به است ده رگریم فرموی دورن به به در دستو ورور
 قابل و هابل له سره تاوه نهم کوشترای خسته د نیاره

له روا رو بیوه له روه هایس نیر روا
 به [سلم عالم] چوه ؟ بکم بر روا

خوا دوا زده که لوی خسته آسم که روژ به ریڈا بر روا به آسمان
 نهم دوا زده که لوه حسابی ساله به حسابیه وار ژرعه و وال
 نهم باوه خولی و باز بازی نهم و چاوم کارکی می روژ و خونواندن می شو
 یاری به کی جهر خه [بابی، بابی] به [عدد السنین و الحساب] به
 سوره ی یونس آیه پنجمه [و تعلموی بلاغ] بنین
 هر سال جیگی روژ که لوی به رضه نه که ره توانی روژی به رضه

لهروهك دواژده مانگ ساكني ناوه به دواژده ساليش ده وريك ته واوه
 به حسابي توركى سال ناو تراوه
 كه ردوشى هم سال له خويى گهايه
 برروانيه كيتماه بو ديتيم گهايه
 پيتلا و ده گريره نامه رد گك لوره
 له وري و ره و رووى له شماره زوره

راسته خوشه درى بو گك داناوه
 نه هم تاوه به گهري به دوورن له م ناوه

زولفي پيريش بو ياريم سنده داوى دلانه و بومل كه مهنده
 پيريش نيه كه ي به ختي كوردانه كه سى رانا كيتشى و خوي سرگه ررانه
 موى زهنگى يه كه له بنيا ته وه سانهش تا توانى ليكياي كاته وه
 خوز كه وهك توو كي قوله رهش نه بوويه ده الا نيه يرك همچ تيك نه ده چوويه
 شوخ و سگهنگى يار به ده مى ته نگه ده مى فراوان بو جمال نه نگه
 بهش و نصيبي كورد ده مى ياره نه مهنده ته نگه ده مى به ها واره
 آسمانلى دانه واندو وه كورد داناوى بو يه ماندو وه
 لى گه ررى تو خوا باهر سه به رزبنى نه نگه بو گيانى به ترس و له رزبنى
 له رى مالتدا مردن مردى يه مردن مردن لنگه فررى جسم
 آزارده سهرى كه وته كليتشم بيتونى ستم نه بررى به تيشه

به لام راخه كه م يخته فرهادين
 به ته فره ي شيريه واره پنج به باديه

بیتو بو کاره جهره تیکوشی	نم بی بچینه سرری فی فراموشی
نم گینه مردک واله پیش چاره	ریانی به ترس تامی نه ماوه
نم که خوانیسی نه دابه یینک	کئی تی ده کوشی بو چوار ژوریا
به لام کئی که روا مدگی له بیره	نم دنیا ی دوون به وه راگیره
لهیه محتاج و بیرون خوشه	به وره نگه یس هیتامانی لا خوشه
له تالیوی گورر دنیامان نه وی	بی خه مبه رفرووی که س تینا سره وی
که که ل به کیک دانه مرادوبه دووی	حیاتان لیه که که ل به ک نه دووی
که له به ک برای خه وه یا خه مال	له پیرا شه وان نه لکی آهسی به تال
نه مانه له پتر خوت نه پیته وه	به خه مال عورت نوی نه که پیته وه
له تا پیر نه بی زور ترشیت گیری	به ده ست نفه وه دیل و نه سیری

به ده ست توینه سر و خست وینه
 بو بقای جهره نه به ستی خوا به

یارا هه واره دزیم فروشی	خوم نه لیم نیرم نه وه ره مدوشی
که بو توینه ده وری دزی هینده باوه	که سستی پئی ی بلئی را حسته نه ماوه
بیتو یکم هیه تری می پایزه	که خوم نا ختومه و له لام آریزه
له دچی آوبه ره سه ری تینه کا	به به رسیدی کوشی سیر نه کا
وا ووتما آوبه ربی زووی پئی ده کا	پیاوی مانی بوج به لئی لئی ده کا

تا سه ربا و دردی مانده وی سینه	له رچی دیته لام فیری دزی به
دوای می نه وی دیت گوردی لئی ده گری	نه لکی نایتم نه و بنی به تری
ناوه ستی حله لوی بهر سیله . انخوا	به و خدیالده ناسرتی له خوا
ده سته و داسره ی نه خاتمه بازار	ده ورنکه نه سر و له رچی که تهر کار
وهک هر می ی کرمی نه که ونه خواری	که که ل نه و کور اگتیه به جاری

لهیوای و وظیفه لای که حسن نه ماوه

لهیوای پیشده ستی نه نه نده باوه

۱۹۴۶ - ۷ - ۸۲۰

که به که پیاوه نه سر و له ح ده وره	به ستونه و راسته نه خصلکی که وره
لهیوای کونی به ریشل تویم وانه به	به تابه به تی جیه وانه به
ختم یکله چرخنی چیه راسته کاتمه ده	به چیه به نه نوی و به برح نه باتمه ده
چستیک تری لایه پوسیت تره	ده تی چیه هیزی له راسته روز تره
که کلکی دیار بو و ممد و زن نه وره	نه لایه کاتی مار جو وده کون نه وره
له دووی ده ستمدی به نه رمی و خوشی	که به ده تی چیه به کلکی راکیشنی
کلکی نه به چیری و ساری ده در نایمی	خوبه ده تی راسته کانت دایمی
بنا ایجازه به و به به بیچ و ده وره	ماری وای تیا به پارتی نه م ده وره
به هیزی کلکی تیک تنی ناکری	به راستوبه چیه به کلکی ناکری
با وکی له مار و هار نه تر ساوه	واکوره به تخنیک که دتم نه و ناوه [۱]
که کلکی بگری و زه ریک راکیشنی	لهیوایان به ده خیره ته به کیشنی

[۱] مه رام بابا علی کوری شیخ محمودی شیخ سعیده که له مانگی خیزلانی ۱۹۴۶ دایوبه وزیرری اقتصا

[میوه گناه] ه و چا و شه له ناو
 له تا و که ز ستاه ناوی خوشمی به
 بو کور ره چو وینه سه ر باوه کور کور
 نه م سال لا فاوی آو شاری نه سرد
 پیشه می که ردومی آسمایینه
 دنیا له خلقی بشیده دا به
 که دستنه ختی بوختی بکنی
 سگ له بشیده به وه فاقه
 که نم گرا به بو له به رکم نانی
 دنیا وک ریوی به فرو فیده
 شمش وک که رویشک دورنو ستو کامی
 تا دیاروی نه که له خوه له کامی

بوده سته لاتی نه م بنیا ده
 به اگر هوال دی نیته میداک
 له و به رری دنیا واته نیک نه کری
 گاه سلیمان له رووی له وارا
 تازیانه علم و فیه بتی به آمار
 هرچی بودانی بیت هشتاله رکمه
 برو سکی کردوه به به یکی جهاه
 له م به رری دنیا خله گوی می لنی ده کری
 گاهی یونس له ناو ده ریا دارا
 بوقه لا چوی به ک نه هنی ننه کار

[قونبه لهی زه درسیه] ماوه ده رکه وی که یی شاریکی تری به رکه وی
 هیستاتیر نه بوون له یه ک تر کو ستهی تازه دوست له یه ک نه به به دور مه
 بابلی یی شوان و اء ده و له تیکن خاوهندی سو یا به شروه تیکن
 نازانیی سیره چی لی قه و ماوه هیکله سنی له سر رزی یی خوی نماوه
 له پایتختا احزاب و اضرب لای [اوپرا] و له لای رباب

له اعتراضه و تنقیده و تواخی
 خاوه ستهی نانی برزی له سر سراج

— ۸۶۶ —

نه یا نکوت جارک بو مارک که ستوو تریاک له عراق بو سارا نه چوو
 هیستا نه منده یی مارتی حراوه تریاکنی مارک تووی نه ماوه
 به لام تریاکنی کیشا بی کیشا که به دوو که لی زور که لی پیشا
 زور که سسر ستهی به نگه ده به نگه فقیر و له زار تیا چوو به هم ره نگه
 به لام بو نیمه ده ور گو ررا وه ناوی و کما له سر رنه ماوه
 خور مایکما و و شک مشک مژه که بی یان نه گو خور مای کورد کوزه
 هیستا کورد کوزه بوده به زهدی برایه تیه کما بو ها نوته دی
 به لام کورد هینده خور مای خوش نه وی له هر شوینی بی شوینی که وی
 ته رسی که ره که یی جه جال خور مایه بو یه نه منده کوردی له دوا به
 [که زو] به قومی موسادراوه هیستالام خاکه بو نیمه ماوه

که زو و دو شا و خور ماما له

تالی ده م تالی ایتر تاه که به ؟

زانایان نه لاین که هم جهرمانه
 هر و ابر روانه هر چی گیانداره
 سون یک کوختنی زینده وهرانه
 به ر خوار خوی باز آله و زور داره
 پسیله بوستک تا بنجی بو که رویشک
 کورک بو نزه و درر بو که ری بی بیشک
 جگله له مانه پیش له نا و خوی مانا
 به لام بهیج کا میا و هک آده می زاد
 جاران به شیر و حیر که هم نه کوژرا
 به گونا نه خوی آدم ده رکر
 میرانی سرری به یتمه بررا
 له لایک خوا فر سوی [اولاندر و] [لایکیش [بعضاً بعض عدوا]
 له مو تیره یک بو ونه برای یک له نا و یتمه دا ماوه سره سرک
 ده تی سیاسته تیکما ه به ر رده دا وه ک به ل نه ماندا به که لله ی به کدا

خویه کونه کاه نه که ز کوزی
 نه و ساه تو انم بلتم کورد نه زری

سنی کوچکله ی کوانووی ده ولت ونه زمی نه شنی به کسبانی بو به زرو نر می
 که بیچکله یکی کورت بی نه مو و سنی مه بنجه ل له سرری راسته رانا و کستن
 به لهر لایک دا چه تو بی نه زری حیثه که ی به سرزه و یلان نه بیر زنی
 دا مه ز رانندی ده ولت پیش وایه تیکرا مو سوا و حته نه ریخاته کهایه

نه هوى بلم نابى كورد كورت بى نه بى بو خدمت پيشكه و تو كورد بى
 نه بى بيك بېرى نه وهك ليك بېرى خو نو بو غايه بى ژبى له سره كارتى
 نه كه ربى و پا سقول له به كتر بنه له ريكه بى راسته رده ل نه نگويى
 چه نه خوشه دوده ست به هيز تيكوشى كوزه رانى خوي به زور را كيشى
 له نه بو و نه نه كرو گه له نه لايى ته به قى بر راستى ماله
 نه دى له به قى به رجاوى تيره له آرايى دانمونه بى تيره

لادى ۳ دراو وهك با اعلى [۱۷]
 ئيشى وانه كاپى نه لايى وه لى

— ۱۲۶ —

كه خوا به وى به كى بقاء به پياو به ريكه و تى نه و توى بو ده خا ناو
 زو به آسانى بى نه رده كه وى به حتى دوزى له راست نه خموى
 دوو زور دار نه چى به كتر به كتر له ره دوزى لاهه نه بى به ره را
 به كى له و لاهه كه تى ده فكرى نه و به باه خا كه لاي نه و ده گرت
 خوايش دياره بى خا كه به رناردا به ده كار ده خنكى زو و دى به لادا
 كه به ده كه و تو پياو چاك سه كه و ت يار بده ده رى پارامى به كه و ت
 نه لى كا كه تو كه يار بده ت دام ئيترا چا و دى تى تو فرضه له لام
 كه واته ئيترا به ت را بو تيره بو بگارى كه سى به چوره گيره

[۱۷] با اعلى حفيد كه سالى ۱۹۲۶ م وزيرى اقتصادى عراق بو

باری پنگاری [جده و] ی کردی داروف لاقم له ناوی بردی
به دیو قراهن رو و بکمره هاتی خدمتت زورین بو خو و ولاتی

بیرت بی ظلمت چند پتی گران بو
قومت بهستم چند ناته و افابو

گه و ره آوی شت بچوک پتی لی خست به بیانو و به تیا بو بچوک له خست
ده ته ی لعه ده و نه ندی بچوک بو تالا شوینیا که که دتی خو ترری و ضالا
نه واک ده رده بچوک تالا نیان نه برد دوی نه واک نه و ضدالیاک اگرست
[بانق] ها وارنه کا یاره لای منه بو ح نه که رزنی له کونوقور بنه
تانی ها و جسمی له سه رجا و تانه پتی نابی نه نه ح کوشکولیم یوانه
دزی ملیون پتی سه ر نه فرزه بو انم دزه نه سم شو و گازه
له ندی له وانمی که پاس نه دتره به که رنا و سوره به کورتان شیره
ده ردی گرانغان [پارتی زانی] به نه م دوو به ره کی به له نه زانی به
غرضی به خضی له بی انصافی به [ره شه ره شی] به شی کونی جانی به
تا بو وظیفه پیا و له لته ریشری دل نیا پیشی پاس پتی نه سپیری

که سی له وظیفه ی خوی امین نابی
بیستایش نه بی له ره ره لدا بی

جه رنیکمان روئی جه رنیکمان ماوه هر لای خوا ماوه ماوه یئی ماوه
 لهی و اماه لهیه تهیوای به خوایه [مَنْ يَتَّقِ اللَّهَ] حسی له دوایه
 نه رکی گرانی و گه رمای رمضان نه ماه خاتمه ناو فینکن ناو جه زمانه
 چه ندخوشه له یاس تالی سیرتی له شون تری شوه سردهی اُمینی
 ده و لته پارتیزی تاله به ییابی باوه ررح کردوه گیتر شوه ربانی
 له رووی زه مین دا [موالید] میانه ده له نیش میانه و له رسی میانه
 نه وی به وی به نه پیشی نه پیشی هه لکری و دوانی به خشی
 یارووی زل گه رووی گنگ ادریتی زورش لی بکه ی سیا و نه خنیتی
 ته ماح که میس بی زیانی زواره ده ستوری آسب باراش به نوره
 له زور یته و ه بار آسب لی گره آسبانه گه رری له سر خود ورد

نه و هیوایه ماه خوالی نه سینتی
 بوئی خه پله یان یته یس نه یئی نی

۱۹ ی ایلول سالی ۱۹۴۶ م سیرت

بدم بنیادهم لهیند ، دهم ده می به آوی زینده گی ی االه ناوده می به
 کانی که ، که و ته سر کوری [وه سنه د] نه لی و اچه سیم ه تا کو نه به د
 خوی به ره نیکی والی نه کوری لای وایه ، له رگیز ، نا چته کوری
 به و له وایه وه تا ، له و بانم به ده به نگی به نگی بانوی (بانم) به
 گونای که س نه لای خود راسته [ان الانسا لطفی] راسته

آگهای که چرخ که جبهه قمارینه نازانی دنیا بایه دار سینه
 له پیره بنی له پینجینه وه [۱] بووه له رزه بی هات به قینه وه
 بانیره ی خولیا ی روخاند به جاری له و بان به رزه زرع که و ته خواری
 شیر حوتیری صالحی رزاه پیریکی میزی میزی لی پیرزا
 هزار جاراتی و ابیتر راده دهردی خیر روی و اجیتر راده

نیانی این نه منده زاله
 له راستی طماع زور که سی منده

ایول هات گولزار آی لول و ده لول که لاریزان و توژو که برده لول
 راخم نه و داخه درختی بی هر که لای ناووری و وانه بیاته مسر
 نه وانه می که و بهر ما بو نه گریه استا نیاه لی هات له مسر ما ادر
 آی ده ی شومه شی ورم چند به بی باکی گیلو لول نه مرینی بی ی فرحناکی
 لاییک فورته نه می که وایی له و لای مسر ده بی و اپیا و پیاده خوا
 جاره له رزه نگ می باره بار پیاده خوبو نیستامه ده نیش فیرو وازو بو
 نه واه زور داره بابلان که بر نه که نه می نیمه بوچی و اتیک له له چین
 له باقی نه وهی ده تی یک بگریه له باره گای خواتیر بو یک بگریه
 جامعه یک به تیکرا عراتی قه و میکی راتی نه وهک فراقی

به دوو به ره کی بوچ بکه وینه قینه
 به لکو پیکه وه به خوشی بژین

(۱) له بیینی هاوین و پانیزی سالی ۱۹۶۶م قصبه ی پینجینه گوئی زه لزه له بو
 هر روزه ناروژی به ته وادی پینجینی ویراه کرد

جاریه تنافبازله ایراج هات به سه رته نانا فانه که و ته ته رات
 له ژیردایاوی بوو کوله بنه [ا] نه و نه یگوت هونره هونری منه
 نایالی نابوو [فسس یاله واه] به کی نه ده که و ته به دهم و زبای
 فسس یاله واه ته نیایه کی بوو یستاله شوچ نه و سنی و چواری ده رجوو
 به فنه ندو فینای فنی و افین به خوینی به ررا [جو] له لده گیرن
 زه مانی عیساد پی غمیرس جوو درو یای نه کرد روویا ره ش نه بوو
 نه م زه مانه راسته ووی یاوره ش نه کا پی او ته پی او پی او بی به ش نه کا
 به دکرده و هی نه و نه باوه خویشی تیاجم راسته گونم ماوه
 زوریشما ماوه بتوده وری مهدی آواتی پی او ی راسته گو بی ته دی
 که محمد هیچ به مانه نه کا مهدی نه مانه چون اصلاح نه کا

خواستی خواهی نه م ده و رو دو کانه

نه فراسیا و فیک او و حسن به مانه

یجه کرده و هی باوو با پیرماه سیر و شینی به آزایی و میدان
 به لیه سیری داله ته و تی سیری دای درری له تا به ندی که به ری
 به یاله وانی ناویان ده رده کرد هر چی نهی بینی سجدی بتوده برد
 کوته آزایی و راو و رووت هونره به م ره نگه زوری بتوده چوره سر
 چه رده بی به غزه و جریمه حلال تیکر راه و به ش بون دزو خارده مال
 سه رایه و شروه ته ررم و نه سپتی بوو له چلکا له شیان سیر له نه سپتی بوو
 خذتکاری یان به خیر نه زانی تا آلیا به بولای آغانه هانی

آغایش که هیچ آب روی نبرد
 نه یارانه و نه لای خوابه شکات
 له تبه و یله داچیسی نه کرده
 نه یانگوت خوابه چما به سه رها
 دهنگی غیب نه یگوت نهی والیکراوه
 خوتا یاریده ی زور دارتاوه داوه

له رچی گهستی زور داری نه گری
 خوازوری نهوی به سر را نه بری

دنیا هر روز له سر ره نیکه
 بنی اسرائیل نه دانه مووسا
 بو، بوک و زاوا نه آله نیکه
 مووسا له بیس له فرعون ترسا
 دوایی خواوای کرد بنی اسرائیل
 که دتنه شونی و فرعون که دتنه نیل
 عیسا یس به ده موو معجزه یوه
 دامابو به دست قه و نه که یه وه
 گاه، گویره که خواوای که یکه لای
 خوابو که یف خوی هینا نیم به یداه
 دوای له موک له تله پیش امان کهوت
 نه حتی یار نه بو به نه ل نه ما کهوت
 انجا بنزانی به رکنی نه کهوتی
 آوا نه خوزی دنیا یه بو شه وی
 تارای بانقه نووت نه دانه سر را
 به لاروله بجه که هات له ده را
 سر مستقانه که کی دین و ایمان
 انجا دورنی بر او خرمانه
 یعه له سر نه و که تنک به رده یه
 نه و به وه دینه که یف و بیکه نینه

صد هزار مایوه میردی سرد ووه
 بو هیجان تعزیه ی دانه گر تووه

۸۴۴ م سنه

نه تما ح و آلتون چونکه نایاب
 له چیش که زور بو و قدری نایابی
 هیند خو شه وسته وه کردا کو باج
 با، آوینه یس بی که یسا و نه نوئی

به ردی بر زنجش و هک نماحس وایه نه و چونکوزوره کاری له دوایه
 نه نهها چستیکه که وازور که م که پیش نایه وی نه لی خوم له م
 نا حقیا نه که نایانه وی نه له چی نوی نابنی بی دهس ناکه وی نه
 چاران که گزوه، که م بو سگر زور حلوا ی ساغ نه بو، سامه که ر به زور
 نیستا که شکر له ناوانه ما حلوا بووه ته دو ساوی خور ما
 یاره ی فرو فیل که و ته هم ناوه درای حلل لای که م که مس ماوه
 له ربه و یاره به که خین بو مکه نه لایه بو حجه تو با و ورر هه که
 بو سوینده بلایه به فوجی کاب یاه لایه به، حج له ناوا لایه

له رچی ته وی سگری گرانه
 لافی وطن و سرف له زاننه

هاوشینی به د تفره ی با بلیه له ره گو به یلا و هک خونی بیسه
 قامینه لانی دو شکله دلی پیر زو و آ گره گره ناته ی مسه و گیر
 که دوول ده رکه وت آگری له سوینه خوت پیار تزه دل م ره نه خسته
 گول به فر میسک جا و آ و در او به تو به خه کی زور داره ل برتر اووه
 کاتیکت زانی له لچه فی له دل نه و گوله که لای [که ل] نه نیته گهل
 چاران نه سیکیا ه نه دابه وار چاک نه یا نکوت سوار به ولی خور ره بی باک
 نیستا به و شرطه نه سب نه ده به پیاو نابنی لی خورری به غار و به تاو
 دی پیک له ریه که پیاوی پیاوی بی مختار لای چی رز له ناوی بی
 [یار تی زانی] به و رور زوری ده رار له که سه ده سته ی خوی اخاته چار

جاری نیما گوت اهل بوئیشم که چی نیس بو بیار بووه به پیشم
له یواما وایه ده سته شیم جاره ترتیبیک با حی بدده به مع کاره

— ۸۶۷ — پیندی پیسنیا به میر

زور که سم دیوه حه ز که گوشت ناکی له یسه دو ورنه له گه ل جنی با کا
له ندی ناویره مریک سریره له یسه به زوری گوشتی خورده
... گیلوت بو به قچیم زه لام گله فرتیکلی زور خوشه له لام
[دهوله تیار] [۱] گیلوت که حه رکه و تنه او به ریزت پاک بی له درویندی بیار
نه مانه مؤده ی دیوقرا طی بوو بو به وار ووماه له نه هاتی بوو
بیستاکه گوشتی باوی نه ماوه تالاک و بررو و قریه و جریه باوه
له رچی ده سته بوو کوئه کاته وه مهلی که س له خو کوئه کاته وه
به لیه [مهدی] دیت له ولاته وه گورگه که ل مه را آونه خواته وه
مه به پوندار به مه که س دل نیابع نم سر زه مینه نه می تیا نابی
به لام هی [جه جال] راسته هل ساوه که و توینه شو به که به هوی خورماوه

[به رای] ده رکه و ت برا [دوبرا] به

برا به زه می به برادا نایه

خوابو به یجمی ناردده سه رزه مایه دو رمنی به ک بی به سه ارده به قیه
نابج آده می زاده به سه ررنه بی بی سه ررنی نه بی به سه ررنه بی
[۱] دهوله تیار = سه رکو مار یکی عیره تی که نه وه مذ بوو له باز یارده نیشت
له پیش سه رری حاله می به که مداما بوو

دیمو قرطی نیو مائل به جا که بی	نه وانده نه آیی چه زله سه ررنا که بی
له زتر مالطووه تیغ له نه ک نه سووه	له مو سه کرده ی سه رری رابوردووه
دنیا ی شله قاند لهرده ک نه شکم دو	نه وه امریکهای نه گیوت [مونه تو]
صد خالو خالو که لکی ناگری	نه وی تریشیا واسه ربه رده نه گری
لا به لابه قیج له ولا وه ستا وه	نه می تریشیا لیماه تورا وه
له سه رگر دی بیج له له شکر به ده ر	نیجه و اچا که بینه سه ر که ر
بو نو تر دوای نه وی علی به وه نه که بی	لای معاویه سیرجی نخویجی
واچا که چا که شی نیوه ی گیانه بی	به لام سیرینی [شکر] ی گیانه بی

له ی هو نه طنه خیر مال بلا وه
نیجه بو خوشی به حی ره تمای بلا وه

له ناوم لایلا کام مل به سیره	نه گره دانایت و هویت به گیره
قرره قرری قتل له بو له بجزه	نه آیی مبعوثی به راو ته د بیره
له رجه ند قسمه تیش آوودانه به	فرر که فرر کی مل له شو به دانیه
من نه فسم تورا نه حالمه	حیی بکه له ی هاوار نفس طالمه
گوزه ر انیشی به سیرازه به	نه وی له لگر دی به نه ندازه به
داود پیغبر که و ته نه م کاره	نه آیی نه م خه لکه و طماع کاره
بشیتنی له سه رگوشته وه نه به ست	دوایی پیغبر ری طماعی به ست
آزه جگ آشم اغری سز باشم	تورک و تووی اتی [یه ته ر قارداشم]

له یتسه که جاوی به بانقه فوت که وت به خار بوئی نه چی نه ده کا به روت
بو ده وله مندی [رست] اه نه م بود که تا باری قورسی بی نه و نه لی سو و که

بگره و پیرده بو لیفنی مه لایه [۱]
کتی ده لی دووگی چه ور به لایه

شیرین
۸۵۰

۱۷ ای کانونی به کم ۱۹۲۶ م سیرا

زستان هات هزاره صاری داره لای ده وله مندی تهرری چهاره
له مندی خوشیالی قاپینه کوررا به لام گران قاپی نه گو زرا
پیاوی به له لات هر و الگ کوررا آسایش بو لات مه که رله کوررا
که مبعوثی بی خیرالی مشوت راکشی و بنو با بیته خدمت
خوشی بو نه وهی که خیرال بازبی نه ک به شرف خاوه روی بازبی
تاریکایی شه و نواره دیا ره که و امیرانی که بو که متیاره
یاری جارانمانه بابی بابی بو سوار بوون به سیری نا حسابی بوو
بیتا فوتبول حساب به کوله تنها با یعنی به [رول] اه، روله
فوتبول و ترگولی بکه ویته رنو به شیوهی جلفه نه بی به جنیو

[۱] جاریک مه لای مه زبورده له بنوه شه و اره نگه ده نلیک نه بیی
لیفیه ک نه دابه گولیا و نه چی بو کولایه سیر نه کا دو که س سیرانه
له وقت له بالفدا یه نلیک لیفیه که له کولی مه لا افرینی و بوئی ده رنه چی
مرام له نحصی حقوقی کورده نه م شعره

بیرای بی ندرخه ناکه ویه کایه به میردی نینه ویش به خوابه

بارهی دهوله مه ندرده مت مثل به کایه

بخیلی زور جارتمه وق له مل به کایه

- ۸۵۱ -

مندان به آگردهستی بسووتی پئی به لیه [بفه] که دی ی بسووتی

ماراه گازه خشی میروونه ترستی کورد به آزایی له هیچ نایرستی

به لیه آزایی ونه زانی بران خوزگه نهم دووانه له به ک به بران

جبرائیل دهستی موسای رایش آگری پت له لگرت که سوتاییش

لهر چه نده و آگره بانی سوتاند به زبانی [پس] فرعوننی پساند

یجه نه وه نده سرمان و شاده وهک که چال توکی سرمان نه ماوه

به ردیلین له توئی قوجه قایدله گه ررایه به ده وری سری خاننی را

هاویشتینیا نه گویناکی خوماه بهم گه ردی به بوینه سرگه رده

له به کاه و آلیک گار که توری به فیلی لوی بو ... به براییه

به مانه له مووله دل صافی به [منه يتوکل] حبه کافیه

لهیندهم زانیوه نابریینه وه

له سحاه سووک نه بی که نه برری نینه وه

- ۸۵۲ -

مه رد له واتهی خوئی ناگه ررینه وه نه وقفی روی کرد نای لیتی ته وه

له والی مه ردی و سرف نه برسی ناویان لی ناوه کورده ناموسی

چه نذکشی ته فره بیاستی بوو دیدم دیدم کماستی بوو [۱]

معنای نازانم

هندی قرآنیان بو سویند مورئ کره بیا و یا نه بر دو کور به کور کره کره
 بو به والینیا که و توونه ته قه سترقی له مینه بی له هر شرق
 یجه با و هر ما له به هم چاره له لبرارد نماه بی شرق و داره
 و هرک با و ورده و رد بی خوینی نهوه ماده ی [قباجی] نه ژنی نینه و
 فرستاده مان [ئینه نه وانو] [پادار بگرو و بی پامه مانو]
 مشهوره که کورد مردی میدانه نه مجاره هونر به [کو و کو چان]
 کالو کینگی و ام له گرانه یا، بو ده سینه، یا بو، سیرانه

یا خوا به قوم ده سته و ستانه
 خوابغا سرورده نه سکی به سمانه

— ۸۵۷ —

له نا و کارخانه جی خرخی نه فلا کا هیچ بنیاده من له وی تر نا کا
 له دریشه وه ک حوجی عنق له له خو به ده دینه محلاق
 تا کو [نه ررنا پیش] له و ساری اگا دای نه سر کیننی نایلی را کا
 [کوله وه بیاب] می و ایسمادینه ناو صفت و قاضیه وه ک به که ته وار
 له ندیکی تریش له به جانم هر چی لی سیرسی هر نازانم
 دو و فریشته می به رزهار و تو ماروت خستمانه چالی بابل به جوت جوت
 بون که نه مان گوت به فرهنگی بون به بو نینه به وه نه ده نگ بون بون
 لهی و ایس مان له بو و ده تی نه و شانم له سر، سر قاپی دلی نه ره بخاند

ئەمانە كەمياھ وە كۆيەك تىرەي تا بېنە نائىب لە بەر يماھ مەرى
 دەست لە كارى خوا نە دەيە جاكترە لەر بائى يەن بەر بۆك لە بۆك جوان ترە
 ئاى بۆ نە و چا وەى كەل ئىبى تە وە
 بە گىر يماھ بەر وە مەل ئىبى تە وە

ئە لىن گىمالە سەر بىخى خۆي نە روى بوبە نىادەم خەلك وە كۆ تر نە دوى
 بە لى بۆ و ولاخ رەسەنە زۆر باشە و اگولە بار گىر ديارە لە ياچە
 زۆر جار نەى بىنەن كە داكوبوك نە درە و ستە وە وىنەى چىرا ووك
 كە چى فەدائىيان بەن لە وان ئاچى باخى زىندە گى خەلك ھەلە بە چى
 دىسە حكىمەت قەمى نادىر وە جاخ زادە گى مەرم نە يا گىر
 بە حج و حىراب نە لىن وەك يە كۆتر چاكە جاكترە كە خراب خراب پتر
 ھەندى پىشە ما ھىستە ھە رما وە تە پىل و بە پىداخى ھاجى جان با وە
 ھەردە لىن قوماشى كە مە و گىر انە رىزە بە پىداخى ھاجى بەر و انە
 خۆزگە مەبە ئىش بە پىداخى نە بوو بە تە پىل و بە پىداخى بو مچاس نە چوو
 نە و حاسە دە نىگماھ دىل تر نە بوو لە نا و كۆ مەل دادە نىگماھ دە ر دە چوو

ئىستە ھە ر لە سەر نە و فەكر پچى كە بو وى
 ھە ر لە را وى يە زور چا كى بۆ چوو وى

نه که رقابینه جار جار نه کورری سه ودای وزیریه نه به بینه کورری
 سه ری بی سه ودا توپی فوتبوله مالی بن [بوکه ر] کولانه می چوله
 سیاستی راسته لهر ووه روویه تر سنوک به می لهر باوکه روویه
 واده می انتخاب که وته به هاری چاوه ری به جلمان بوئی له شاری
 جاران به فرمان نه هاننه کایه پیمان نه ووتی آسورا غایه
 بیستاب ره رأی له لیان ابتریره له ده نگی ده هوال ناتر سینه شیره
 نادان به نو سینه دگیر ریتیه وه دیسه لهر لفظی خوی نه گرتیه وه
 [میشه گمانه] که گنگه که سه له نیشی گیری لهر وانا که سه
 [زری] ای زانینت که کرده به رت تاجی نه ده پیش بنیره به رت
 سوره ت آفته و شهوه تافه رده نگی زور بوینه نه که تسی عزت بیده نگی

تی له چو دایم سه به به لایم
 گوینه گیر لهر گیز کشی به رمانیم

له دجله م سیری شطی آخر شر بوج له گل بغدا واکه وتویته ستر
 ناوجه رگی خویان کردوه به معبر بو نه می بو تو بینه راگوزهر
 نه به ره و به ریای بو که دوی به باغ نه که کتر کیش دوری شه و جراحی
 نه و ره نگه لینه ت به طوفانی نور نه کا، به جلوه می تجلی کوی طور
 که چی تو له که ل گه یشیه به هار به جوش و خروش لسی ای بی هار

[۱۷] سنگ مانس، به پیچه وانیش لهر ووه ک خویه تی

که فدم چینی و دی یته به گورره و ده کسیت بو یه زنجیری جسسه زخمه پیت
 جوابی دامه وه به زبانی حال ووتی نهی پیدی زیری کوئه سال
 له وروره وه خوا دنیای دانا وه بو آوه دانی که و تمه به هم نا وه
 خدمتی ساره و جاو که دام کرده به جا کی له که له مووم ده برده
 به لام نه مانه ده و روی آخری که و تونه نفاق که که ل یه کی نری

گورروایه نیش پیا و خنکینم
 وطن پرستیاه بو بی بکه به هم

دو و حیت که که و به ره ناوبه تمام حیونی لئی بگری دینه سه سه رام
 ۲ که تو هینات کردته هر قابین رنگی او نه گری تغییر می نابی
 نمودی هیه و هیچ رنگی نیه که سیش نازانی حکم می حیه
 فایه می حیاته گیاندار نه زیری فی به لام که در بوو پیا و نه خنکینم
 [موز] ایش له تاما له روه کو آوه به هر نینه تی بی خوی ته و او
 بهو نیش حد قنا و دو بهری به یه نه نه نه خله بوئی تشنه به
 لای که ندی لیره له ربو معاش بوو بی سه رایه وره بخ باره می به لاش بوو
 که ندیکیش نه بوست ده سته می خوی زورکا به ده سته بیدت به بیدت کا و زورکا
 که ندی بو شو رت که ندی بو کورسی که چاران هیه که س لئی مانده سیری
 نازانم حیونه و ائم سال جواریا که مالدار و ناوار ها تونه به بیداک
 نه مانه نفعی نه خصی با ناوی خوابگاه نه بیه جاری له راوی

خو دوو صفتی را ده به به شهر
 به کی لای نه دا به کی نه می گشتی
 لهر به که لهر چی بوی نه نیری خوا
 کرد و کو شیم تی روز بو یواران
 به دلیکی روک بگالنه و صحبت
 لهر به له غادی سلطان لده ما
 زه نانیگ به ری ده ستمی گشتی
 نه دی لئی ده ردی و شکم کا
 خه پله و روک لیک دوور وان له سر فر
 خدیال پلا ویش ناکانه ک راست بی
 ایس و بار یکی نه بی خوسته بی

بیراه خاتمه کار بو خیزو بو شهر
 منفی و صبتیا و تنیک لهر لده گشتی
 نه به دی پیدا به خرم و دوست خوا
 کو ده بنده بو یاری یاران
 گه لئی بی خرم ترله پاشای رخت
 بو سه ریه ک ختم له ره بخ و خفا
 گوردر و اینه چستی چای ده ریختی
 که بخوابه میز ته ریه کله و
 نه لئی نه م نانه به و رو نه چه وره
 ایس و بار یکی نه بی خوسته بی

نازانی ده ولت بو نه و باریکه
 بو میزدی زنی کر تکاریکه

بو فیض و رحمت شرط استعدادہ
 کہ زو بہ پہ لکی بی بیہ وہ تانہ
 بارانی نیسا کہ دہریا باری
 کہ چی لہ دہ ستا گوزا لک نہ روی
 بہ م رہہ نگہ لہر چی سرستی بہ دہ
 تہ جہرہ بہ زوری تاقی کردہ وہ
 [ان الانسا کبطنی] و ایہ
 نیمہ بو بیگار بہ استعدادی
 فرعونیی و این [موسا] ما بوہات
 لہر وہ ک پاپاغان قرآنہ خونین
 یاری یک داہاتوہہ بودہ ستی سہرکار
 پئی لہ جہ و آلہ را کہ بو سہرکار

[۱] مہرامی [موسا کاظم پاشا] یہ کہ لہ سہرہ نامی
 سالی ۱۹۲۶ م دا قہرہ فی سلیمانہ بوو زور نہ بایہ وہ
 گوررا بولوا یہ کی تر

ژبې ۱۶۰ - ۲۰ شېباط ۱۹۲۷

فرزندک له روژي په کی نیسانا درو پیک کم که ل یسنانا
 ته فرهي که سیکيان داء هاتی به خسته [پواسوه داویل] مانیکه چه خسته
 ته نیاروژیکه درو که کی نه وان هئی نیمه نه رو واه روژو شه وان
 له دوه وره کی تورکاته فرزند ورو باو بوو پیاوئی بوو حجم عزتی ناو بوو
 به درو زنی و به زوری چه نه بو بو به یا سا و الی نه دور نه
 هرچی نه چوده لای به لینی نه دا راستی نه بو به کی له سه دا
 که نه و نه روی و نه گیوت له دوی هر یف شویله قاندرک قولای
 ته فرهي انتخاب هیند بووه به باو عزت یا سامان واء که وتوه ته ناو
 هرچی له لده سی پاره دانه فنی خوی تریح نه کالای قاضی به فنی [۱۱]
 گوریسمه شه و دوازده به پتوه هیند بووه نده ی ترمان به ریوه
 هئی نیمه باشی خوک نه یا ه ناستی خوله لنا کیشی سر به کر اسمن

[۱۱] قاضی به فنی زیاره تگه یه که کیلومتریک له جنوبی ساری ایلمانی
 زمان به چنه ساری به وینازه که کورریان بهی کولیره چه وره و خری
 بو نه به سنده وه

بیامان له زور شوئی نه ردی نه نوئی به دخوا، خه ریکه وانه نه نوئی
 به [بیرهوش داروو] تیراک نه بیتره خولی مردوما به سرانه بیتره
 بو [مانیا تیزه] هیچکله حس نه ماوه نه مان نوینف لهر و ابی ماوه
 کاری [خومالی] بیگانه نی ناوی نه م ناوه، بی اوک به که مو و ناوی
 له لاره، پینه نه م آوه دانی به واء ده که بی نی بی اوی تیا نینه
 لهر زه نه خوزه بو بی اوله ولایه بی اویت خوست نه لیه بو که له گایه
 نه وانیه بو، مال مل که حی نه مرک دهک ملیان مشک بی [اونور] امرک
 نه توانم حق خوم بدهم به تو حق که ل نادم به نه شکیه بی دو
 نه که ردهست بهری بو [دو] ای نیله که م به م بی ری به وه نه شکزه نیت بی اکم
 خو [ژین] به به دناو نه تدبه تاریخ نه بی خاتمه پیش جاو ریخو له تاریخ

نه وه بیس نه زانم نیله که م نه دره
 هیچ باکی نینه له بگره و به رده

بجه رلقه ول به دابی برری دیاره مل شکا بو خوت نه کبری
 دی بیته وه دیمان که له وسه ره وه وهک ری بوار، زرگی کال مه که ره وه
 که تو نه ته وی که لهما شریت نابعی ناره و بی او مان بکو شریت
 بو معاش حق مللت نه فریگی لی که و تیت لامان ناریت به خوشی

باوکت له بهشت دەر چو بو کغم تو سئله خویت نه چه جهنم
 که که ل بو ئیسی خوی توی له لزارد تو زوی مه به بو تو زکالی آرد
 چونکو جا و به جا و نه که و تیه وه ناوی به دناویت لی نا بینه وه
 که دینینه به دیاخ خود له کیشیه له مو و قه و می زیاتر به کیشیه
 که چی به هیله مو و دل که چن بو سواغی قهری آغا دهک که چیه
 جاران با یغ بو و عجب قالی بیج بو ئیستا حفصه له فحس ددر چوو

نه مانه له مو بو و دهنی شعره
 واتهی بر و بو و ج له شاعر مگره

۸۶۲

دو و لایه حق خویان بوون راضی شیش نا که و تیه لای حاکم و قاضی
 نه و سا [صوا] آسره لایه کا یا خرمان لوغی کزک و کمال نه کا
 نه که ر اعلامی ... کلاوی ووری سبی له سه رک که
 خوزگه نه و پیاوه کی ز نو مال داره نه ده بو و زک بینی دوو باره
 نه ح دوو به ره کیه له دوو به رویه با و و زک آگری شه ر خوشی که ره یه
 دوو به را نه که ر له دایکی نه به ره گی به کیه تی دهر دینت له به
 با بیشلین دایک دایکی خومان ئیستا سیاست با و و زک مان
 با و و زنیکی جادو و ما که هیه هیکله سستی نا کا که چینه به به وه یه
 با و کما له لی بو و به با و و پیاره دارمان له دست کونجای بی کاره
 کانتیکماه زانی خمشا بر را شه رره دهنده که له کولانه شه ررا
 [که یغ] شاعرمان نه نه حمره تیرمان له جاوی گازی برره

[جانس] که به کوردی [تالع] ای ناوه له طبیعتی [چترک] داخلقاوه
 پیادوی پیادوی گورج له لده فری که چی له ده وری که کانه گوری
 زوری واهیه که رله و چاکتره به مسته جویباره بر تره
 نه و بارش ناباوله قهیش لی نه دا ره خنده ناگیری له کاری خودا
 دنیا که ناوی یایی که وره به سیاسته که می له بر بونه فریه
 له هیچ به کی به زنده کاته وه نه بیاته نه و چی زور و لاته وه
 نازانی که وانه هم به خسته له به زری به وه له پر خسته
 له تا له به زتر بکه و تیه خوری دیاره که نه ستوی نه شکلی به جاری
 له ندی حیت له جا که له لای دوی له ده ستمی دینه نه له ماه
 زور حیت له پیشد اخر پدیاره که چی له باجا بود یاره یاره

بزانیه نه هم جاره حیوه نه بنی بو ماه
 نه وه [گور] و نه وه مه یدای نیکی یان
 ۸۶۵ دهنه نه بو

دو وعاده تله وه ک مه تل وایه به کیکیای تره به و به کی هیوایه
 ترس، بونه وه به که، له سر کاره حکمی نه و [مفصول] که هیواداره
 حق و ابو نه وهی که وا مأموره به و لایله له سر کاره و مسروره
 که چی نه وانی به پیش سر به زری له ترستی فصلی [فصل] نه له زری
 که و ابی مفصول آسوده تره هیوای تعینی آتی له به ره

نه منده ياد رست لهی ديمو قراطي نه م عالمه يا خسته نه هاتي
 وهک رجانده وه مرگی فجاجات ذيل و فصيله خسته نا وولات
 مه ته له که ي تراسته قينه يه بويه هميه خر جي پينه يه
 بزنيان سوار ي گا ميش کردوه تويش سوار ي نه بي که چي مردوه
 له به ره و زوره که له مو و نه بي قوشقوني شله ، و به ره ي نه چم بي

به و به عکسه وه ديتته که رد و حول
 له چاخ قوشقوني تونده و به ره ي شل

بياوي هم ده دوره وهک رهنگي به هار بي اعتباره و بي شرط و قرار
 له ندي جار له [خه و] له لسا به يانله سايه قه ي سال ۳ سو ي مين و جوان
 کاکله له و ريکي پوه نا بيني نه چي بول [به يرا] به بي تي بيني
 له پرره يکاته شسته ره هيله ده ، را که و که جي و کار به جي بينه
 نه ليني باراني نيسه شفايه به لاح له ندي جار ته رزه ي له دوايه

[ره ز] ي له تاريک که خوي به رنا گري

ته رزه نه يکوتی نه ويش به رنا گري

بو ده و له منديش تول خوا که رري باران ، آهش !! و نه چي خوتی نه گري
 زور دارو [زه روو] نا و يا خوي شره زه روو ، پا که شنه زور دار ي پيا و کوزه

[که در] و بیشتر نه گره ، بهر کم وی به که در رضای بیشتر نه وی
 که باره باره بئی ده نگ و ... دا بیشتری چه مووی جود ته ته لی نه دا
 بیشتر دووره که سروای بی نا کم
 لهی ، و ایضا لهی گوی ناباته حرم

[تریب] شماره — ۸۶۸ — ۷۷ ی نیاسالی ۱۹۷۷ م

به هار بو به پیاوله به زخم و گیزه چونکه شه دکورته و روزگار دیزنه
 خوا پیدا و به روز سه رجه و شکستی بو یاسه واه شه ، خوسه شه شکستی
 خوزگه ، که نه لیب خدی پیچی مار خدی هیچی گاری شه خست له به دکار
 له سیفته با له خه و انبی له رچی له لی ساند حواله ای خوابن
 [اَلنَّوْمُ اِخِ الْمَوْتِ] یان و تووه فتنه سرای خه ویش زیند ووه
 [وائیکه کوتر] بوو مارینی له منت له ره به خورده ای که بهادی نه کوشت
 رووتی نه نه کرد هیچی نه نه سرد حدزی له [لنگه فرنی] که بی نه کرد
 لی بر سینه ده نه بوو نه و سای باوه جود بیشتریش له و سه ره وای
 به لاکم نه مجاره ناویکی تره سه ر آزادی به گوی لی را اگر
 برا که مر راستی تو له من بیه شکی اذاره نازانه جسم

یجه به دارو فله لاقه فیریه
 له دور وه ک ریوی له مارا سیریه

[۱] مارتیه = تفلیکی زه مانی تورگا بوو به وناوه و به نه ناو بوو

[ثول دهره] هلسا دنيا بگورری به وسو دایه ده گووی نایه گورری
 به خیال طوی هینا به میدا گولله بگهاته چرخ آ سماه
 زه میج هاته راست به خطی استوا به و گولله طوی به گیر ریده دوا
 طوی خوی هادیت کردی به هرا چرخ فلکی بی تیک نه در
 نه ، ده ورگورا !! نه جهوری زوردار بو ما و قونبه له زورتر که وتنه کار
 به که سن چاک نابی [دهنی] ناوانوه خوا به نه م جهانه می واه سر شوقه داوه
 بو به له بهشت دهری به در اندین [توو] ی دورنی له ناواه چاندین
 نیستاز به گها تونه میدا به [گوچکه پچورکی] که وتونه ته کاه
 [گوریس کیشکی] هاتوته پیشن که به بولای خوی راده کیشی
 هندی احرار هندی وطن دیو قراطی به کاه بی یا به بیکه نی
 در دهره واهات تیپی دیو قراطی
 حل مساوات نه خه نه ولات

مندا لای له رسه قامی قیرتاو خطی نه کیشی پتی نه نینه ناو
 بازی تیا نه ده به هنگله شلی نه مینی ته وه نه وه بو گه لنی
 ده سته بیکی ترکه هاتنه کایه لهر نه ویاری به نه ریتیا وایه
 له به ره و زوره یس که ری نه میزی دوی نه وهر چیرکگا که هات له میزی

نه بڼې نه ویش بو میزوه ستاوه نه به کوردی خرمیزی ناوه
 جاو لڼی که ری به و کرده وهی که ری خو پیکلی بده و نه روون له سهری
 وه نه بڼی زه ره ره ره بو خو پان بڼی له له وه ره به دزدی نښته سردی
 له ، گانگه لیکدا گویره که به کیا که و ته سینایی و خواردی به زیاده
 له مو گانگه لی تیوه نه گلینتی میری جزا که ی له مو نه سیتی
 ده ست به کلاوی خوته وه بگره ره شه با پیکلی خسته له مع ده وره

باوه جود نیستتا سر رووتی باوه
 بو بڼی نه ده ب و ابڼی کلاوه

زین

— ۸۷۱ —

۱۵ آیار ۱۹۶۷ م

وولاخی نه گریس !! که و ابارنا با له بار نه به ره پیش چپته کباب
 زور که !! له پیاوی که رو ریاتره به [ووش] نه وه تی گوئی رایه رترو
 گوئی را دیر له لای خوی نازداره بار نه به رترو [نه قیزه] و داره
 به فی آده پیش دپس له روایه پیاوی ، به کلاوه به کارا تیا به
 به لام نیش و حیوان وه که به کینه زوری و اهیه که به شانس نه خوش
 به ربوننه عالم به گازو له قه له ژار بینه زاره و جیکهای بی له قه
 که چی نه بڼی نه وای له پیشن تیکرانه م خله که بار یان نه کیشن
 من نه لیم له وای نه م شماره وای قدری زور دار یان زور تر له لایه
 هر چی بو ی له لکه و ته خوی له خوی کوری بی ده ست لاتی و احلال خوری
 گو رگانه نه وتی [لای لایه] مانه پیا و خوره که شس و له به رده رگانه

له مندالی یه وه به چه ترستین
بو سوتین گورگ که وتی پت نه پستین

- ۸۷۳ - ۷۷ آبار ۱۹۲۷ م

بنی ده نگه نه وهی که کار به ده ته هرچی که لپی که وت وطن به رسته
 [په تا] یک هیه ، [سه هه که] ای ناوه که، جار به جاری که وت نه هم ناوه
 هرچی نه بینی به غم وهوری به [دووزه له] ی لووتی توورره ، تووری به
 ئیتا ، [شیوعی] [په تا] به به ده ماخ گه رمی نه و پنجه تا به به
 مال ویراینه که ی له به کورگه بررا به دپاکی خوی پتی چوو به قوررا
 به حیوی خومان دیمه ته فزه بو به آشکر دای به گورگه خوار دو
 ئیتا یس نه بان دیوه و نه باران نه وه و دای به و کومه لی یاران
 له ندی له به دی خویا ده وره کریه نه بنه مگرو له [کوز] له ل گزیه
 ده به تسی که س و کارنیه له به رقیه نه این بسوتی و یه شیشی تیا به
 که که وتیش وه به ریش بده نگه چوه ؟ سه رنه که وی قومیک به هم ره نگه

بو ، بیا به تیش زور که س له پیش
 نه هاته مه دیدان خوی له ل نه کیش
 ۲۷۴ م نه

- ۸۷۴ - ۷۷ حیرای ۱۹۲۷ م

چاران خواقینی نه گرت له ساری به ناخی زه وی یانه ی برده خوری
 یا خوقه و میکی به وه نه ترساند له آسمانه وه به ردی نه باراند
 که پیغمبری یه به پیدا بو له به خاطر ی نه و نه مانه لا چوو

یستاهه ریگهای دین الامان داوه خواو پیغمبریا هیندنی ره بنجاوه
 واه ورده، ورده نه ما تر سینتی له شوپی به رد جاری خول نه بارنتی
 نه م خول بارانه له جی نه ندازه له روا این نوره بی برده نه مجاره
 له جی نه بینی که وتوت گزی جوی گیاه له به ریاهه ک کونال دزی
 نه مه کرده دهی خویا هاته رتی یگینه نیره و فلسفین که کوی
 سو یاسی نیمه باء به جی بینن والیره توله ی نه وان نه سینن
 خوزگه با یعی کونال و قوماش به جوت نه که وتسن ناود ووزه خدی آس

ده سته لای نه لرون به جوت وهک و تلد اش
 نه تر بنجانه به بینی دوو به رد اش

زین ۸۷۵

۱۹ می حزیراه ۱۹۲۷ م

نه م چه نده که واته نیا بووم بوخوم منیش خدریک بووم با اینجاه بخوم
 دوایی دیم نه وی با اینجاه خوره هیندسه ودای زوره لئی ی بوده به خوره
 نه وی لئی زوزه روتزی لئی شه وه بو صدالی خوی بووه به شه وه
 نه که ره که سنی بلئی می قوما ر باز گوستقه نه به چیری به ده ندوک وه ک باز
 که چی قوما ری هیند، له لاخوشه به بهیره ی جو که ربئی نه می رخوشه
 بلوخی بو که ربو نه م ده وره به به ده وره به یی یی باوی که وره به
 محاسب که خوی خواردی به وه دیاره له که ل سه رخوشا ها و پیاله و یاره

که کوئی بنی نموده رمضان پاشا [۱۱] [مجان] جارر بد او بانگ کاله پاشا
نه دی رمضان که روژو نه گرت به امری پاشا، وای لئی نه گرت
وای رمضان بیش وخته بیته وه له موومالی روژو کریته وه

به لوقه و به رهوت به دل و نابه دل
له موومان تیکرا نه که سینه منزل

سین
- ۸۷۶ -

۶۷ خزیراه ۱۹۲۷ م

نه هم کورده هیوای تیله لکه وتوو له بو که ل هیوای تیا له ل که وتوو
له به گه ل !! له گه ل به چاکه زانی له گه ل به گه ل به چینه به به به ره کانی
روستری زیانیا نه که به گویس گویس کیشم کی نه که بو، نه گریس
له ربو نه وه به که بله آزاه نه گینه پتی یاه نه لیه خانم زاه
نه وه ی بو دایک سفت نه نوتی با و نه ل توئی خا کانه ی نوتی
که، تو که وتیت به به به ره کانی ناپین گورده تیر که ی له کانی
نه مرو، روژیکه سیاست باوه له زوره ملی حیت داوه، باوه
که تو بنده هستی و ده رفعت که مه نه لی آزایی پیشی با و که
به [اولا تقوا بایدکم] خوا آموژگاری تو ی فرمو به رو دوا
به لام تو نه لی صدی انونیم ادم و گه لی پنی نه رین غم
کی تو ی له بیر له دیوا خانانا نه نه ها قور نه که ی به سه رلا وانا

[۱۱] حاجی رمضان پاشا خلی سلیمانی و کورده نیرانی به عسکری رابور دوه
له ناگه ریته بای به ی میرلوا له سالی ۱۹۲۰ هتا ۱۹۲۱ م
متصرفی سلیمانی بو بیاوکی مسلمان و صوفی مشرب بو سال ۱۹۲۵ م
له حجاز له مکه ی مکرمه وفاتی کرد

۱۰ محرم سال ۱۹۶۷ م

۱۹۶۷ م

لا یلیم اگر لایلم آوه
 خوزگه چارگی ره شه بائه کز
 پررو پاخانده فیثالی ناوه
 یستاه دهق، دهقی دهق به کز دی یه
 به کیره کوله هاروون له ناو چو
 پاره داری رسته نه زانی جوونه
 خوزگه نه مزانی نه وانه نای خوی
 له قبره که وه نه یدی به جاوا
 نه وه یش که له ری خوادانه ی به شستی
 چروکی و به خشین به خواستی خوی
 حکم توژنه کا به ره شه باوه
 یاه هیچ نه یوایه [فیثال] دوی شه برا
 ده سیکله له ناو شه دا باوه
 تو به کهره شه نیوه ی میردی یه
 دهک تری به گوم ده لیکل نه بود
 تری بی ده نله و تسی بی بوونه
 بو یتری زنی جی دایس نه روزه
 به یاره که ی نه و آ هنگل لا واره
 به کوه مووهیزی ده وراه ناله خستی
 لهر جوئی قسمت داینا بی وایه

که، مالی خویان ناخوری تو یان
 قه مته رکراوه به له غاوی شیطان

۱۰ محرم ۱۹۶۷ م

خونده تأثیر ناکاته سه رخو
 بی عیار که [می] ای لاچو بیعاره
 نه و نیسره ی که دامنه وی جوته
 زوری وایس به چاکه و که ره
 نه گریس به جا کو خراب نه لی [خو]
 لهر جی [عیار] ای کوزری عیبار
 گوی ای به حرم وه نابا بو جوته
 که آشی که راره و سانه که ره

شیطان زور بیاو جاگ نگر زرتیه ده کتیب بو آخری نگر گریته ده
 [بهر سیاهی عابد له [وه لی] نه چوو به ته فری شیطان له بری دیه دپرو
 دوو برام دیوه نه ولیا زاده ده بو که موو نه مری شیطان آماره ده
 به وه دانه لیم نه ته وه ی ووی زور مل نه سیکتی به زور وه مای
 دنیا له نگوبنه و بنیاده م میثم قاچی تی چه قی آزای رای کیشم
 هیچ که سن ناء کله سری به بی لی تموما [بوار] جی وره دی دورده خا بو ما

نقطه ی عائله بو به غائله
 بویه بو دیا خله هیند فائله

تین
 ۸۷۹

۱۷ ی تموز سالی ۱۹۴۷ م

شیطان بیا له یک له نگویی نگر زری بیاو جاگ له دیه بی دورده گریته
 که نه موو سیکتی له ده فی هل سوو نه بی ته پیادی نه کهریته دوو
 له جیا تی شیطان نه واه نه گریته [شیاطین الانس] به وان نه لایه
 نه مانه ده سته ی له خوانه ترسه له خرم و که سو کار بیا نا بوس
 لهی و ایسم هیه هیند بی ناموس به دورده خوری که داجا سووم
 نه م دورده پیسه ی که اخلاقی به له بره و رایه له روا باقی به
 ناء له موو لایک نه نه زاینه ناپیه به هیچ و بی پستیرایه

خوئی که رخوای کرد که بستی
بست و قوت مان که خوای
بستی که، که لکی خوانمانه نیه
بستمان دایه یک نه و سایه بستی

چاره هر نه به تفره ی شیطانی

نه ده بیله سر و کویا کی خویمان

ژی - ۸۸۰ - ۴۴ ی تموز ۱۹۴۷م - ۶ رمضان ۱۳۶۶ ه

دایه خله خل عام رمضان هات
که س مانگی نه دی طوبی اگر بر
که یفی خو یا نه که من نه یگر م
رمضان ناویا ناوه رمضان
بریه تی راسته له زار بی نانه
کبا بخانه که م ده رکی داخرا
به لام نه وانیه خویا خوشی نه دی
که هیوای دایه فکر و یادی خوا
بیا و باری خدی که هات به سر
دیاره به خوشی وزه و قی روحانی
نور گوی ناداته خوار دتی نفسانی

به لام شیطانان نه نه نده زاله
نه م په نده لامان وهک گر روگا

۱۸۸۱ - ۲۱ تموز ۱۹۲۷ م

کافی لنگه و قوج که توتو خوری
سرو گوید کی ورد نووه به چاری

که تو به خوتناسی خواست نه ناسی نه و سا که سن نالی کاسی و که ساسی
 خوانا س له به ندی به ندگی دووره له بنده دووره وارنگی دووره
 سته مه که ل نه بنای زه مانا هل که ی له سیتوه ی نه منوه مانا
 لهی نه و تو هیه که زور لیت برسی نه و و وانه زانی که لی نه ترسی
 زور که سما دیو کاتی که م ده تی رود یکی خوش و دوستی برستی
 له که ل به ریکه و تن که کاتی خوی به رزگر تووه هینه ی چناری
 نه وی له سنا بایزیدی بوو بای ری که وت و [بای بایزید لاچور
 که مو و آیه تیک له سووره ی قرآنی فرمویه خوتنا لاده له سیطه
 به لام نه و هینه فریوی زوره نه قدر که س له ختم نه با به نوره

خوادی داناوه نه بی له رو
 عیبه له آدم عاقل تر نابین

۱۸۸۴ - ۷ ص ۲ آب ۱۹۲۷

له ربارگیری به [سرم] فیر بی بنی نه لیه یا خواء نالبه ندت کویز بی
 تهر بیه له سه رباو کود ایک فوزه که تهر بیه ی بوو کرده وه به رزه
 [خووی] چاک له خوننده که لی پیشتره به دخووی عالم زور به پیشتره
 نه و خراپه یه ی خوننده وار نه یکا [اُمق] نایزانی ده رکی پی ناکا
 نه ویش باوکی چاک تهر بیه ی داتی هیم باوه رر که سه رده و ابی

نازی روآتهی چاک له سر باو که تیشکی تر بیم و ده ک چراو که
 زوری وایش هیه که وانه حیلیم که چی له راستی سیطاک ذ لیلیم
 سیطاک هر له دووی چاک له گهری نیه وی پیاو چاک له دین و هر گهری
 نه گینه بو [به د] نه و هول نادا هیه که درسی ابلیس داء نه دا
 جل ره شی و بو که چاک هل نه گرنی لکینه له سر سبی نه بنزی
 که م تره تالی تروزی و خیار
 له نگوی و کاله ک نه بنه زاری مار

— ۸۸۴ — ۱۲ آب ۱۹۷۷ م

رمضان ناوی وه عاسی لاقه هر روزه لاقی نه سکی مسی تاقه
 بیستم تی برری دوو پنی شکاره لاقی سنی له می سه خته که باوه
 هر چه ندر و ژوه وان هیزی بر اووه قه در و ثوابی که و توته دو اووه
 جاران که نه بو و به به ره جه زناهی مندل به [کاله] نه که و تنه میدان
 به آل و والا و به رگی زه رد و حور گورانیا و نه گوت به ساز و سمه تور
 یستا گران وای به سر هیناه مندل مان بی جل که و تونه گرا
 سالیکه نه لایه کوتال نه دری جلو به رگ در را، در و دوی برری
 نه وی که به شی خوی بی بر اووه نه و باکی چیه ؟ مندل گری اووه
 به زمی از مرد و سر چنار باوه قور به سری بو، معاش خور ماوه
 نرخی خوار دغان به ک به به نجایه قوماندهی معاشی پهرنده صایه
 که سیش ناو تیری بلی !! بوچ وایه
 نه لایه قسمة و کاری خودایه

شاخ ، له پیما لای نه گه بر روی نه بووی شاخ زور کم بمایه
 ده سته لای داربی وله خلک بوری پیماک مه به لای خوا ما بھوری
 چونکه لی بوردن سیوه ی خودای [تولک همیشه ترسی له دوا یه
 به لام وظیفه مطلب نه گوری حاکم ، بوئی نینه له که مس بوری
 به دی له گل چاک چند ناسرای چاکه شین ده باره ی بیار خراب وای
 نه و تفسی روت کور مه یلی سره وه [رریس] ای هلت کرد مه بر ریسه وه
 به ووشکه اکرام میوان تیرنابی [باز] چه شه نه بی به را و فیرنابی
 بی منه ت بزی به گیا و به که پله نان بده به هگ مه یده به سپله
 [دن] که جارکیت تاقی کرده وه مه ی خنره وه سره کار و کرده وه
 له به رچراد ازی نا کرت که و توینه ده وری جرانه دزری
 ۳ گری گرانی نه مان سووشتی
 ۳ اویسمایه تا ، دای مریستی

تازه هندی فیل — ری له لداوه شه قی له اوینی جانبا زه لداوه
 هیچ آگات له خوت نینه نه تفرؤشتی صد جار ، نیرش بی اوهره تدرؤکتی
 نه ی نیرنه حج نه لای حاجی به پرر ، به باخلی خاچه و خاچی به
 وه جاخ زاده بی بادی نه ماوه له رجاخی تو توک بره وی باره
 له لبه زوراء به ز لاوله پیسه گوردی خوت بگره توله پیسه وه

نه گينه که بوي ده رچوي له ناکه له مالي خوښتا که س روتتې ناکه
 قصوات نه بې قصوات نابې چل سورتا، نه بې چل سورتا نابې
 دینارت نه بې کارت دره لیره، لهر لیره !! لا بهری لهره
 قهر رنی قراره بوو قرانی هانی چه ندخوش بوو ده وروی صا جتقانی
 له تا کوخوزگه، نخوازی به یاره نوڅی بو ناکه ی خوزگه به یاره

لهره، مه یی خوا به که وادیه آره
 چست له قبله به و روي له دیناره

نه و سیاسي به ی نه لیه دل آگه له فر و فیلې هم چه رځه ناکه
 زور جار دیو ما نه وی زور داره بووه چاوه ندکوت و قه ناره
 [بسمارق]، یزی قهومی نه لیه که بی یاه نه کوت سیاسي جهره
 فکری [الحکم لمن غلب] بوو له ریزه ی قه ولی پیغبر دورچوو
 فرموی پیغبر صلی الله علیه الحق یعلوا لا یعلی علیه
 نه بینی نه لمانه تابلوی آراه بو فح و ضعت پیشکه و توی دیناه
 توی غوریان له دینا نا چاند به زور و ملی زور ملیا شفاند
 آگریکی وایا به بر رایه جهره چه رره دوو که لی که یه آسمان
 سیرما که دوا یی خو یا تیا سوان زوری نه ماوه عمره له برسان
 دیمو قرا طه که بو صریونی عربی نجیب بخنه زه بوونی

بھیج فرقیات نابھ لہ گہل الہ ماہ
گویمای لہ نہ ہی بلایہ نہ لہ ماہ

۸۸۷ - ۱۸ می ایلول ۱۹۶۷

بہی دہرہ تانی کہ معاش خورہ لہ گہل کا سب دا فرقیات چند زورہ
 مأمور کہ جاری لہ معاشیہ تی بو تی بہرینی روژ تہ لاسیہ تی
 نہ یہ وی عگری لہ کہم ہی تہ وہ تا سہ ری مانگی زوو بو ہی تہ وہ
 بھج دہرہ ست نہی لہ خونایزانی کہ عگری نہ روا بو تیکہ تانی
 تجارشی روزی دوو روژ ہی نہ وی فریای فروختی مالی تر کہ وی
 بہ لام دہ ولہ نہ ندخا وہ سرمایہ روژ و سہ ولہ لای نہ و دہ کہ کوایہ
 خدہریکی بہ زم و کہ فی خویہ تی حہ بہ روای دہردی من و تو یہ تی
 نہم لہ را و ہو ریا و سہری جہرنا لہکی بدہ بیتہ وہ لہ مووی بو نانہ
 سیاستی چہ رخ نہ کری ژ نانہ خوی دوو نہ و ہرہ و نالای دونانہ
 بو یہ جوولہ کہ دووی سہر نہ کہ وی نہ لہی سیاست منی ہی نہ وی
 بہندی پیشینیا لہ من و ورگرہ
 نہ وی جووی بوئی لہ جو و کہم ترہ

۸۸۸ - ۲۵ ایلول ۱۹۶۷ م

واہتی کہہ یشتم کہ ہم دنیا یہ بہ چی ۲ راگیرہ و ستری جی ۲ تیا یہ
 سریشکیکما بو کہ ہیکہ ہی اگرہ لہ رلہ خویہ وہ کہوتہ ، قرنتہ ، قرنت

خوشی هم چندد هیکله کی کردوه	دوتیا ه مره کوول با واکر که وتوده
بی خه نینه زیری و جو چک ه لیتی	علی بنیره بیخ هیکله بیتی
خستیا نه زیری و جو چکی له لیتا	ناردم بیخ هیکله تریا بو هیتا
که سن نه کی نه ویرا ایچی به لایا	پاسیلی نه کرده تگوت به لایا
له راکلیا ه نه داوئه انا به زیر	تا که دره کی کرده بون به که نه حیر
قرته قرتی بوو له بو نانه وه	که چی نه و دایکه هدم ديسانه وه
خستوته دلکی ختلی سه زه وی	انجا تیکه بیم که خوش زه وی
نه مند بو ضدال جگر کی نه پیشی	نه م کویره وه ریه و ره جگر کشتی

خواه خوشی به دورم ناوی برده
 دنیا می به نه ولان واکر کردوه

هاوی ده سخته که به آزار ویش	مارو دویشکوزه رده واله ویش
چندی له به خدی عالم نه بنه وه	زستانک زوریا نه چینه کونه وه
له هر جوار و ضلوا و ایما فیر بووه	ماری پتی دارو دویشکی بلعوه
به زانی زاراد لمان پیشین	له بر چیره مالی له لده هینیه
به خوشی خوشی ه لگا ابریرین	باوه جودیمه به وانه فیرین
هر دووی که کوئی نخوی وازناتی فی	حکومت وه ک شوان گوگرد نه تریتی
نه وی خوننده و به بارره ی خوش تره	دوتما ه خوننده وار بارینگارته
دوتی به من چی بی بارینم سانی	به حوستریا ه کوت خوا کوری داتی

که گه لگن و دهرده یس روانیمه دنیا
 و نه بی نیمه واییم به ته نیا
 دنیا به جاری و هاتیک چو و
 سواوه لگی خونخانی جو و
 نیمه لگلی چیکا جاک تری
 قله ، با چکه یی ، بو سراطه شاتری

— ۱۹۰ — ۹ ی تشریح به کرم ۱۹۲۷

چو که نه نوی سوله کولانه له میسه رووی پتی له آسمان
 آسمان روخا بیگریت و که ده ستی شکا بیگریت و
 له ندیکیش لیه نو که به روخی له آسمان گیر که می سوکتی نه روخی
 منیس ده ت نه گرم به قلا و مه و له دووی با برد و زور خولانه و
 نغمی و ضمنا و پایغانی به لهر به زبان له دلدا نه
 لهیه قازانچی هر بو خوی نوی نه که ری و جاری بو ری نه که ری
 نه کی ویراه بی منیشی تیا بم که خوم کی نه خوم بو ح به هیو ام
 هیو ایسه له خوی بریه تی له لده کی و ته سزا له ولگی که لیه تی
 له لده ستی ری جاک بدوزیت و نه میل له به رباران بگو سزیت و
 به پل به ره بنه سرد کولاک کی خرابیه نه لیه له بریتی جاک کی
 جاری نه م دهرده خوننده واری به
 نه گینه نه زان دهردی ککاری به

— ۸۹۱ — ۱۶ تشریحیه که م ۱۹۲۷

سهر که و تیه ، بو جی بی هر زجه ندگرانه
 که ، بهر زبو تیه وه له واداره بی
 له و ات که و تیه سر پئی بی بایی نه بی
 ده سال ره پنج نه دهی دوتی اگری
 به ، تکه ، تکه کوزه پیر نه بی
 که به ره پنجی چینی به اگری
 نه وی دهت که وی به بادی له و
 دو و کلمه به ده وری های و هو
 نه مانه و اتیه گوی نه اگردانه
 نه بینین ده ولت رووی کرده گئی

ها تنه خواره وه هینده آسانه
 له بهستی دایی لهی واداره بی
 بایی بی لای خوا پول بایی نه بی
 به سانی وای لئی نه که ی نه گری
 که به قلب رزا کو تو پیر نه بی
 له لنگری نه و که وی تیدا گری
 بایه خنی نیه به فیررو نه رروا
 نه وی به هو ، هات به های له ده ست چو
 بیستاده ور ، ده وری تو بیا اگردانه
 عقل و حکمتی تیا ده ، چه بهستی

له یسه به زوری شتی نه خوری
 به و شقه حق بی دهت نه خوری

ویج — ۸۹۰ — ۱۷ تشریحیه که م ۱۹۲۷

بایز مان بو هات بو گیپه خوارده له ندیکیش بارووی به کتر مارده
 دوای گیپه که شکله نه ریتی کو نه که به فریش باری دو که نه کورونه
 نه م دو و خورایه خوراری نیه که م دهت نه زانی مهرخی چه
 امام باییلدی لهینده ی تن نه چوو له تا و ایمام له سر خوی نه چوو
 که شکله کیش تری ره شکله ی پئی نه وی امانه بومی چون بیک که وی

که شکم و گیسو بوده و ری خوش بود که حس و کار بود یک دل به به روش بود
 یستابرای بر او تده چوای دل روونی کوژاوه تده وه
 ریش خواو بیت نه لی له باقی جاگه مووی له به راز بی تده وه جاگه
 هرچی نهی بینی له تا حیوانات بی لاوینیه وه رووه کاته لات
 هم بنیاده وه حیوانای تیا یه خدمتی نه کی ره بخت به با یه
 نه که آینه بینی اسلام بگیره
 وک برای ره خنده له به کتر ناگری

۱۹۲ - ۱۹۲۷ -

هم چه رخه زور جا چه رخه نه کوری به قوما بازی مردی نه دوری
 به جارتی زور داره خاتمه میدان به اوای به ناموسی نه که نه گریاه
 پارووله ده می له ژار نه فرینس مالی زو که سی بی ده دست ار میتین
 هر چیس که له وان کوئه بنه وه سه رو کور کی خله اکوتینته وه
 نه وان ظلم نه که خو فقیر نه گری به ظامی نه وان ناودوی نه بری
 نانه وان نه بنه سبری بتی نه ماه نانه وان نه بنه سبری بتی نه ماه
 آگری ته ندوریا و اله پیش جاوه جهنم یا نه هیچ له سرنه ماده
 نانی که له ژار بتی خور نه بخوار بریه له که یک له ویرکی سارد
 بلدی هات به اله میت فرونی دانا که وتوت ته
 نه که ل جا ویکان لنی غافل کرا به کونه بانا گاجوت سه رخا
 به م ره نگه یا حس قول له به کتر نه گری دیسه که کی ولات جا کتر نه

— ۱۹۲۷ — ۷۰ تشریح دوم

چه زخوشه در روح کینسانی ناوبی به تنه امانه کلینتی چاوبی
یوسف که که کاری خوار آلا بود که رهنده خوش بود که احیال بود
من روزی حشرم بویه، لاشه و که دیگ تیکل به خفاک نه بده
نه که کتر کما که و توته نوره بویه نه صنده طالبی زوره
به ری دووبرایم ربون نه را بیستتا دووبرایون به، دووبرا
طاعون و ده با بکوه هاتون هر دو کما له دست ... له لاتون
نه وان به جوت به ری یا که که بوسه رنه واننی سر بیچی نه که
که و ابی نیمه، لی بان ناتریه بریش به دیگ له ره او بری
نه و جوت له ر چند جوت نه و نه سینه حواره می لای نیمه نه وان نه تکین
قه هزاره و دوانی به کاره ده بان و با، بی هرک بولا هزاره

خواستی خوا وایه پیادی ده که مهند
قضای آسمانیش پتی ناخاتم مهند

— ۱۹۲۷ — ۷۰ تشریح دوم

چا و و نا و آ و نم سنی نه نیایه واء ده که و توره تأثیر نیایه
چاوی پس که که ل به که سنی له لات ده س به جی خوشی و ساغی لاه لات
ناویش له ری و بان [ایا س] ت توشهات یتر بزانه که و تیه ری نی نه
او رحا پتهای حاکی بابان بو بفا نه چوو بچینه دیوان

عم لیا حس ناوگی له زتی توشی بوو له قاجی جفا هاته وه نه جوو
 دواپی زانیبوی نگه بجوایه قرار درابوو ، که بگرایه
 آوی لفتندی جی شیشی نوی نه نوی تته بیاتی تونده کچل نه فروشی
 آوی قلاوه و بیتره و حه مموک له ناو خویانا نه به ناکووک
 بو لاده لاوه زور به پیاده تیه تته نیا له که لیک دور منی به قییه
 جگه له میانه هکله امانی تیا به له رده مالی جوو فتنه و هر ایه

منه خویانی لیزه ترره
 ناه و دوی خرمی کر کوک نه برره

— ۱۹۶ — ۱۱ ی کانونی یکم ۱۹۶۷ —

له لده گری بسمه منت باری جوو که نه وحدته ی پی خستینه روو
 عربا و کورد و تورک که یک خرا له روا برولنه جووتی ی هه لدره
 نفاق به ربووه وه سر و گو یلا کما جوو که کیش جاوی برری بووه لا کما
 بیستالا وانما وه ک شیری زیا به دهنگی دلیر ها توونه مهیدان
 نه م قه و مهی که واده رباره ی اووه فرمودی به ک به دهه بوو روژی میدان
 چون له راستی جوو روو و ده گری له [خنه به سه وه به وانه فیره
 نیمه شیش نه ته وه ی صلاح الدین تیه خومان به وانه لایق نه بی نین
 جهادی [قدسی] به بیرره ویمان فدا کاریمان شرطی ایمان
 آیی له عراق و جوو خرو مسکی وابوسه رسایی نه جیه خوی

لهیجا کجا نماه ها تو دنه غیرهت نه لیه جهادی داده وری سعادت
قصیده خواند و پیش له شکر کج بوون
عائله [نبی] ش له که لیا که نه جوون

- ۸۹۷ - ۱۸ ی کانونی به که م ۱۹۲۷ -

جووی که رری که رو ک لیا که و ته که ر له راه خاتنه نا و به شهر به سر
نازانج نه وهی که بی ده نازج که سیاه خونی سنا و بی سناوت بازج
نه مرو جوو که راسته که نه وه له ربو نه وه به گره و به رنه وه
نه گینه کتی بی هیوای به جوون آ بدستخانه مان نه بی بو [۱۰۰۰] بی
له مووده و له تیک خود کرده وه قهومی جوو که کی تاقی کرده وه
خاصه تیکی راستی تیا نه دیج ده برای به رانده لی با که و تنه قیج
نیمه نه ماه که دی به سردا خوانه کجا ده تمام له دینما به سردا
نیستایش نه که ربی رو بکله نه خوا له رله بیسه وه بی ناکه وینه دوا
نه که رله سردیج له لسیج بوجهرنا صلاح الدینی کورد بی نینه یاد
به گیان تیا کو بیج بودیج وه ک دوتنی که رروته سقانه وازما لنی دتنی

له شهرری پیشو وهینده کور راه
لهج کایا هیزی سردیای نه ماه

- ۸۹۸ - ۲۵ ی کانونی به که م ۱۹۲۷ م

دنیا له رروژه رهنگی نه نوتنی لهجیشی له سردیای ناصیتی

روژی ها واره باران ناباری که بارش نمی بین غرق بودی به جاری
 که که سه سه ره وای خوبی تنها لاله زاره باو که رویه تی
 ده دلمه ندوا، ری خوبی گرتو پیش که نیکیش بودند، یا بودی سنگ لکیش
 که که لاله و جابل سه راما که که لاله جهرده دانه که به مال
 گوزه و دیزه ما تیکرانه شکینه آسنا و دوستمانی لاریه بخینین
 لاهی بتری کابل علی به خسته بودی نه وجه و انانی له دست دهر کردی
 نفعتیکر خوبی له و او بود بوته و دانی به کورگی خوار دوو
 به و لاوانی و الکیس به جو روسته می زایش و آزاره بود
 نه این ماران گاز گوچکه شل ده که خسته می مارو میروسل ده کا

یعنی دوا می نه و هی مارو به سو دای
 اینجا بو دوویسک بودیم تاوی

۱۸۹۹ - ۱ ی کانونی دوهم ۱۹۶۸ م

که ردوی جها روو له چه وتی به رو له ی روو له راسته لانس و که وتی به
 هرچی دینه ناوبه که روو گورره و هک قه می حجم به دوو لا برره
 نه وانی چه و تو خوبی ریشه ده ک شیر نه یان به سه پشت به جوان و به پیر
 که لیا نه کیش ده میان مایه که که مره زه می چری پنی سر پاج آله
 هر نه و شیر به که ده دست دور می که وت دای له خا و ندی پیشوی سر که وت
 هزار بار نه این شیر بی وه فایه که چی هر که چی له بره و دای

۹۰۱ - ۱۵ ی کانونی دوه م ۱۹۶۸ م

مانگی صفری نہم سال زور تووش بوو گیچہ ل دستہ روہر امان تووش بوو
 دعوی فاطمہ وہ ک غزای خدیبر جہادی دینی لہینا وینہ ۲۲
 لہم لایہ وہ و اعلاہدہ یہ لہمیاستد اضرایدہ یہ
 گہ ررہ کی خوار و بونا بوی دہر جوہ گہ ررہ کی زور ووش قم و امی تنیک جوہ
 مکتبہ کانیس کہ وتنہ وہ غریو سر کیوی قافیس سری بوولہ دیو
 دنیا کہ و تہو وہ سرہ کہ لہ شیر سری جوو جہ لہ بو بوہ کہ لہ شیر
 لہ مو و گیچہ کی مانگی صفری بوو کو لہ چوارشہ مو و دوتی تہی ہر بوو
 نیر خوا فحی اسلامی لہینا دیارہ ناصینی نہ کہت لہ بہینا
 دوی تہ نگانہ خوا خوشی نہ نیری لہندی جاریش نہ ررہ گورک کہ بہ نیری
 خواہ بیج کاریکی بی حکمت نہ کہم کہ کسی نہ زانی نہ بہی حلیہ ؟

بزانیہ جوہ نہ ہی نہم آزو کو نیرہ
 آوی زور نہ وی آردی بہ بہ نیرہ

۹۰۲ - ۷ کانونی دوه م ۱۹۶۸

کہ کار کہ و تہ دست طبیعت مردو فاطمہ دادہ بو روحی زیندو
 سرم و ررہ ماوہ لہ کردہ وہ ہی خوا زور مردو بہی زیندو او نہ خوا
 لہی وایش نہ بینی کہ تہی لہ لچو یہ بہ بی لہ خورریں خوی سرہ روہ
 سونی والہیہ کہ آوی زورہ جھکی لہ ناروی زہ و یہ کہی سورہ
 خوا بہ نہ کہر بیدا آو و اراضی بی لہی نہ بہ رهم پتی دہ ہی راضی

نه ویش نه بینی مسکین ره بخ نه دا
 خوابو نه ویش تا سه رنا نیالی
 نه مانه که مو له پیش جا و مانه
 له ور و ژره ی که خوا دنیا ی دانا وه
 خوا ، له وه و دنیا [تواله] نه سینی
 راست پین بلم صبر زورتا له
 زور دار تا ی داتی بیستی له صدا
 نه صری و بویدی زنی جی نیالی
 ته مایع بو جا و ما بو وه به تانه
 له ره شی خوراوی بو له زار ما وه
 هر چی که کوک بو که نکلی نامینی
 خو ، نه لینی صبری خوا جیل ساله

X

۹۰۲ - ۷۹ ی نوینی دوهم ۱۹۶۸

زه روو که خوینی پیسی پیا و نه مری
 خو له یگی کار دوو شک که کرده ی به
 له م دو وانه به دستر به فی آده مه
 بو یه کمی نالیم که س گوی ی لی بگری
 باقل نه م جاره آگری زه رده سته
 واده رده که وی آ خر زه مانه
 که پیا وای ریش و میل تاخی
 ده میکه بدل من جا وه روانم
 وا ، جنسی خشیه سه روده ابرو
 که زناک ده ستیان گه رسته کوتک
 له لی ، له له له ی کجا نمان له له که وت
 سه ردار و سه ره که وه ک پیسه ی
 که وت

[۱۱]

۹۰۴ - ۵۱ جُباط ۱۹۶۸ م

هر بانی ندم و اهله به زم له مو و شه و یکت نابی به به زم
 [پیروهیسی خنک] نردوت درده می بو که وه نیر، نیر بو که وه می
 خواشم فی به شه در دست کرد وه مال و زاوئی ی بی سیار دوه
 مویان در شیره و عقینان کوهه ایتر حیانه له حیرت و فرست
 نه وی له کاری خوار خنه نه گری لهرده ردی سری و شهاری بی نه سری
 یتیم لهر به وه مالمای ویرانه کهلکی ته وره که لقی خو مانه
 خوشه رو و به رو و دو ملک دیار بی نه ک به دهی خوت بیت برینداری
 بو آزادی که ل مردن پای می که ل خو لهر حیت کرد خورایی به
 به مانه خویاه کرد وه به که وره دیبای دیناره تیکر اب ده وره
 سا خواله مانه ی گیانیا و فدا کرد به یاد خوی به لیا که لیا که به ریا کرد

له ندیکی و اماه بو یی بکه به لی
 ملکت له جنگی زور دار دهر بیتتی

۹۰۵ - ۱۰ جُباط ۱۹۶۸ م

ده سته ی کار به ده ست لیتیان بو به خو و وه ک دو و به ره کی لنتک که و تونه رو
 له که هستی له پیش خوی دانرا بی نبی نه ولای باء نه گره، برآ، بی
 پیای خوی دیتی بو به ره و کاره راسته که بزن شیری بو کاره
 پیاور ماندیش هینده آسان سی حرف !! سنی به رده ی سته ی زمانه

[ف] و [ص] و [ل] ه مرگی نه م فصله . بوله نذی فصله ، بوله نذی وصله !!
 بیست سال له نه ویش به نذی پیشینه نه م پیشه چیزه ی خستوده مه یه ده
 فره میرد به ری بونایی ته به ر [برسی یا پر !! او پری بوزره]
 کتیره نه مک و علم و اقتدار نه وحی به رده به که نه کریمه کار
 نه وه به ده ردی نه م ما مورانه ترسی دوار و زوله و لکی گیر فانه
 ده ردی گرا تر که گرانمی به به وه معاشی خور گیانی تیا نه

له رچی نه بکره بونه به یک به چل
 معاشی به ادا ناکه اته و قی حیوته مل

ریه = ۹۰۶ = ۱۹ ی حساب ۲۱۹۲۸

خوا فریسته ی و اسروست پنداوه نیوه ی له آگر نیوه ی له آوه
 روزی که برای جاف که پنی به تر بود در رکیکه له پنی له لیم قی بود
 ها و ریکه ی که به فرمای ده ستورد در رکی را کیشا و له پنی ده رآورد
 پری آبر تو خواهیم بینه نه م در رکه به جی نه منده تینه
 ووتی به نور تو هستی و کثر و ویتز که خوا فرموی تینه گشتی بو که تینه
 چند خوسته بینه با وهری وانی بی ره نگا نذنه وه خوی له لاخوانی
 به لکی خوا لهینده پیا و دروست نه کا که به جاوه را و بسماق بهت اکا
 خوی وانه دانه فلم وه ک کویتخا که شوینی که وتی مللت سر نه خا

تا هندی لاوی خوبی که مده که هستی بو خداکاری کوه ل نه به هستی

له رده منده به تانه و دیته ناو
نیتز کارته و او نیتلش به خوراو

- ۹۰۷ - ۷۶ جباط ۱۹۶۸ م

نه وانهی که واکارم به دهسته که هات له رأیا بوک به دوو دهسته
اگر رهرد و ولا بوک له خنر خوبه لویاداری راست به خیری خوابه
به حسنی نیت کارته به هر درختی اهل بو یاه دیته به
فرموده ی نبی بومان حجت که اختلافی ائت زحمت
به لام غرضی شخصی که و تنه او حجت ، زحمت در او مان دور او
من لاوی وام دی که شعی ایلول به رده کی سرای کرد به که رده لول
ستر الیوزی به خنر سفاند از ای بیکی حیرانه ی تواند
نه و که سه ی خویان بودا به رده نه و به دهستی خوی که له بچی کرده
سینم به شعری اکر نه و سایه نیتلش گریانم و اله قورر گایم
کورد نابری نیته وه خیا لی خاوه به راتی نجات به خوی نو سراوه

من بو به رنگی سورم خوشی نه وی
مژده می سفه قی له ده سن نه که وی

- ۹۰۸ - ۵ ی مارت ۱۹۶۸ م

زه مانه نیکه کار به زبان تیغما و زبان و چه وری له سانه

ده ست و زبانی پاک بی زیانم به دزبانی به آفتی گیانه
 که ره رو کیفه، هیچ ویر و بوج له سر خاوه نی نه خالنگه و قوج
 دروژه چه رمی روی !! هینده ستوره درویشی اگری او پی فتوره
 نه و جاری درونی لی بوده به خود پئی تهرک ناگری پیش که وینه رو
 [پواسون داویل] به کی نیسانه که مانه هی وا، پر به که مانه
 دور نینه ده وری درو بگوری ناراست گورروایه بی خم یته گوری
 ده رگهای درو ما درو بگری درختی هیوا به رما بو نه گری
 نه م رو به حساب جله تهاوه سیننه که ی خا تو زهر سر ماوه
 یتنه لاوانمانه ها تو نه به یدان خویار بی لام به راه زستانه
 به بود یکیش نه ده بی له به رده ل مجوز
 رزگار مانه نه بی له دست مانو نوز

- ۹۰۹ - ۱۱ می مارت ۱۹۶۸ م

نه به ندیکی باو با پیره که نه لیه خاکی وطن دلگیره
 به لام که ندیکی تر و توویانم نه م واته به یشم له لازور جوانه
 نه و خوینده خوشه که دل لئی خوشه دل ته ننگ بی باخی ایره میش تو
 که وایی خوشی جرها بودله زه و قی روحیشت به دل حاصله
 که ندی که س دلی وا، به پاره وه اچه و سینه وه بوئی له پاره وه

دلی کھینده سرره له ده ردی باره له یادی قوم و قیله بی زاره
 حقی نیتما لای نه فسانهیم بو چرای زه ردی زه دره بره روانه
 له نذیکیش کھینده ده ما خیا برزه بو وطن خدای روحیای لافرضه
 سرتا پای له شیای سره له غیوت نه رره سیریکه آز او نه هه طه ت
 له مرگ ناترسه که هاتنه سه رفین نامره له دلی مللنا نه ژیه

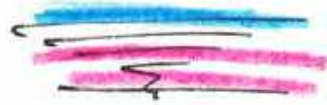
ملتیگ رواله ی وابه کاری بی

لهی که سی ناتوانی به ره نگاری بی

ژیه — ۹۱۰ — ۱۸۱ مارت ۱۹۶۸ م

تال و شیرینی لیک جوته نه دم ده نه به کی بو ده مه به کی بو گیانه
 نه وی بو ده نه به جا و نه ی بینی که جیستت دیاره تالی و شیرینی
 به لام نه وانه ی که وانا بیزی جوابی نا خو جته له ده م نه بی سرت
 اصل نه وه به که روح تال نه کا به آزاری گیا سیا و به د حال اکا
 نه گینه نه وه ی که وانه ی جیتری تفسیه که به وه تال بی ای ریتری
 برینی نینه ده زمانه نه کری برینی زبان جهرتت اهری
 جوینی بیگا نه که م تر کار نه کا تو انخی دوست دل برینداره کا
 که واته دلی دوست نه رره بخته زانیت تو وره بو وازی لی بته
 دوست که دل سو زبن نه و وازی نی دوست او به که نه ت گری نی

به لام که مو حیثت به نندازه به ده و راه ده و راه ده وری نازه به
نیستا هیچکس سنی گوی که سس ناگا
ته نانه ت فرزند له باب بیع با که

روزنامهی ریچ زمانه، ۵ مارچ ۱۹۴۸ م

۹۱۱

کفر احمد شریک که روگا که کرده وی خواهی که س تی ناگا
کئی به عقلی خوی نانی خواهد دو داناکه، که ی خوشی را بوردو
هاتون المرشد مهربی بو گیل چستیکی سیری هاتوبه سیرا
ووتی فرعون جو و داوی خوایی بوو ته سها به م ملکی مهره بایی بوو
له و قینه مهری به [خشب] سیار دیکتی بوو و ناوگا که لیگا نندارد
سالی به زینل یا کرد بوو به پوو نیل که ررایه و هم سیار بوو که موو
ها واریاه بوو دسته که زه رومند وتی خوریتای بوچی لئی نه چند
نیستا که کردی جهرانی دوانه یه کیلیا و خمه به کیلیا و نانه
هو سیار خه مباره و بیعار پاره دار توهر روانه ره عقل و اختصار
سه بوو به [احمدی جاو] ^[۱۱]م خوشی بووی که لای هندره خه به بیع نانه بووی

که، که و تینرینی بارماه زور سوو که
مال دوه و نه تمام له لا مهر سوو که

له تاوتی و باراج نه وه گورگ نه زئی به هاره و گله رای ناوه ، ماسی زئی
 پشینه ییش همه و ته مال بیجوی نه گزئی که چاوی بشکوت گو به ند نه گزئی
 دوا ی نه وه را وه مستکمان بو نه کا به لام خوی نا گزئی له راستی سه گها
 لهر خنده سه گ له ناو مالان گهلا وه زور جاریش وه فای لی بی نراوه
 نه سه گو گورگو پشیده و مسکه نه م زهرده واله و مارو دو سه که
 که سی نازانی خوا بو خلیق کردوه بای بی هیندیکیا مملی مردوه
 خو هچیا که لیک نه لیکه نه لیکه زور پیاوی سپله دوستنی جا که
 همه خو و سپله خوا بوئی دانانان به قستی به گزیه که کراون
 مه بهت نه مه ته که و ایزانی سستی تیا نیه جهانی فانی
 کنی که لیکه لیکه به راستی دوسته هم او و ریوی به هه مووی بو یوسته

له که ل نه وه پشیده زانیه و لیکه
 دینماه دانه نین بو نه م دنیا به

به هاره هر روزه ره گئی نه نوئی به هج جاری له سر باری ناصتی
 گاهنی وهک دوروشه ور نه هارینتی گاه به سرهارا خول نه باریتی
 و تمنا نیسانه و باراج نه باری تنوکی له چا و ناری ته خواری
 دروی نیسانیش نه مه سال کزناکا هچیکه سی نازانی بو کام لارا کا
 لایی به لافا و پیا و نه خنکیتی نیمه بی آوی نه ماه خنکیتی
 بر سیمتی جا که گز و گیا نه خوری به لام تینو به تی چاری نا گزئی

چاره نه چوونه نو تیره بارانه کیتابی نو تیزی گوناوه بارانه
که سیتی باوه رری به خوانه ماوه له شوینی توبه سیه و تی باوه
چیه ندی که و تینه سه ریاری پوک که هر جیت نه بینی بو بو به چوک که
کیتا کار به ده ست که و تونه دامه هیکه سی نازانی ری و شوینی کام

وهک داسی دامه ماصور لئی نه خورری
به آ زوبه گو تیز هیزای لئی نه برری

ریه
- ۹۱۴ - کالی نیگا ۱۹۶۸ م

که، سیرت خسته سوری گری گری به جوس هله ده چی و نه ریزی کو توبر
له رقه یافیک و تو تیزی له به ره که نه ما ایتر نابی به که ره
دو کو لیویش تیکه نه ده ی نه برری گری به کاشی هچ دای نامرکن
نه و که سه ی اگر نه خاتمه به کا وه بلانه خویشی به دو که ل خنکا
نه فرموده ی خوی به گوی لئی را گره فتنه له کو تیه به شدت تره
له رندا لئی له دایک نه بی له سه ر فطرتی اسلام نه زنی
دوایی دایک و باوک ده سیادانه دهه بو سه را بینی خویانی نه به
له ندیش که وای به گیانیکی پاک خولقا و نه رو و نه له رتیکه چاک
به دکا ره قسه ی لووس ته فره ی نه دا له که ل خوی نه بیا به رتیکه به دا
سا خوا نه اگر تیکه وای به ردا ته مال خوی و کت که سی به به تو ی زو خال
نه وه ی که خولقی دل صاف نه کو رری
خواله ناوی با بیخاته گو رری

روژی در تری به هار هات و و واروژی یخه شس هات به هات و و
 شه وی تاریکی زستان به به رچو به رخی هیوا مان له ده ست تورگ به بر بو
 گو رگه سیننه که وای راوه شانده به ندی به نده پی به ختی پساندین
 به که یفی خومان که کور دستا دا نه که رین به ناو گولی نیساندا
 به لام آگهان لئی بی که زو و تازه وادره خت گو پکه می کرد و و
 دست به به چلی به به تو به چل که گو پکه می ووری داخ نه به نه دل
 دانیشه له ناو گولده خوشی به بیروزانه و به باده نو خوشی
 لاوکی کوردی بله به به قه تان دهنگ بداته وه له ده ستو کو حار
 به لام هرده دهنگ خوشی که بی نه که که رره لاووره نه بی به گها بوور
 نه که ره سر ری که و ته صدایی خومان لئی نه گها به شا که داینی
 نه و حایه بیچکه س بیچکه س نانا سنی
 خو له لده کیشیه بر به کر خوشی

دل سرره بختنه توشی قیه به بی به دل آزاری نایه به بی
 لیک به ره و و که واکه جتی هات جیتیوی پئی دای چه ندگر نه لاحت
 دیاره نه و که به شس دلی کیشیتی کیتردوستی تیدا نایه بی
 که خوت به ششی ده رزی نه نالی سور به خلکا بکه می منالی
 به چاکه دلی عالم را نه گری بوج ۲ خراب بی و خلک له ده ست بگری

لهر یشتی نه یکله می دوانی بر روانه بیایوی بنی غایه لهر رسبرگره درانه
 نه که رتوخه ولت ته نه بابو خوت بی له ناو ملت دانه بی حوک روت بی
 که که ل اول بکه ویه کایه لهرچی ده ست که وی بی بی تو بی نیایه
 نه و سا رابوتیره به دل نیایی له که ل آوایی نه ک به ته نیایی
 له ناویارانا ساتی رابوتیری پوولی نیایه بی پایه می ده زیری
 وه زیری ییستا خه وکی که م که له خه و ه ستا ته مه و ماته مه

۹۱۷ - می مایس ۱۹۴۸ م

توکاتی بچوبه کثر یه کیه ستوانی تیکلی شیکتی پیکها
 که ، دهره قمتی زور داری نیایه می بیس بیته سر ریت نه بی لئی لاده می
 جنیو فروشی لای مردان عاره سرره جنیوه صحبت له م شماره
 جواد و قواد به بیوه می مهری لهر دو که واده معنای که بگری
 لهر چند که ناوی که واده بناوه له دز حاکمه تو یه و اباهه
 دز حالت نه باو دلت یشینی نه و خدمت نه باو دودل پیک دینی
 آیینی اسلام و اقال کراوه ده ستوری و اماه بو دانراوه
 نه که ربی و له سر نه وری به بر روی هیند سر نه که ویه نه زانیه که کوتی به
 خو نه که ریتو سر رده ره و ابیه تله نه مان نیر نه بی لهر و ابیه
 هیند ره که ناریه نه و اله به رریه بو بیج به بلوری خلی له لیه رریه

له لیه رکی که یشما دهره به گی به
 خودی کوغمانه سر رری ناو که رره کی به

کاتی که ووتیاک بیستان به ره لدا کور و کال تیکرا نه یکم به ه لدا
 نه که زرگیکی کال بدوزنه وه په لامار نه ده و زوو نه یقوزنه وه
 بیستان ره کوردی خوی لئی گتوده له پشدا به شی خوی لی برد وه
 بیستان یا شه روک گیچ ل نه گتیری تیر بو سسی تیر سلاوه نیری
 که بیستانه وای نه تی بگا نامیتی تا کو بیستانه پنی بگا
 به نا هو میدی که کولوو کال له رچی بو ریکه وت نه یکا ته جه وال
 بیچکه می ده رگا که می جه و سواره که گرتیره نه می خوی تراز او
 له رچی آثرانی که له مال لپوه کردیا نه قارره به جاری ده رچی
 به [گدیگی] نا گه رینه وه خمریکه له جسم نه به رینه وه
 نالیه یا شه روز که سه رمانزوت له لاهوت نه گریه واپه سری رودت

نازانج بهینی گورک و مه رر جه
 دووگی خووم خووش بی خانووم بو جه

له راستی خوا و خلك راستود لپاک به له واته می له مودعالمح بی باک به
 تو، که آینی خوا به رت بی مه تر مه نه که رقه سستی سر رت بی
 او میدی دوستی له به دخود مه که ناگورر نی نه که بهش چته مه که
 بو نه و به ده ختمی خلقی گوررا وه خونده شو شه بی لئی بار کراره

ده دريكه ده وراه واده نوئی نيامه ييكويه دست نه سوئتی
 نیاب و نیاب بچو بوئنگه ت صدکه مت بانگ کرد که مت سوئی نه که ت
 به لام بو سوئی که پیشی شهوه توده ریسیا کی وان له پیشه وه
 له نگوی سفایه و آرق وه ک زهره کامیاه کرباری زوری له ده وده
 خو هجگار هر وابه جا و لیکه ری هر چی اروانی داویه تیم به ری
 که م که سی ده زانی ریگهای بوکویی به پیشیناه نه این سیره له کوئی
 بالایی حیفه بوئم م بالا و به رنه
 نه این هر رگ له که ل آوه لاه چه رنه

رَبَّی = ۹۷۰ = ۷ مایه ۱۹۶۸ م

هر چی که روانیت رووی بازاری به به نگره رهنگی ته فره کاری به
 هر چیستی که به یایی به لاجاری به لئی نه که نه وه ی له بیگاری به
 به لام له ندیکیا له به دخوی به که واکرده وهی هر دو رووی به
 له ندی نه سینا حس که وابه دخوی به به فره شیطان خنکی له دوایه
 رولئی نازدار ماه نه خاتمه ریزئی به نه وان بختکین به رزئی ته وه پی ی
 لاوان خوئی که رین نه نه ند به جوشن واه نه زانه بوه که ل تن اکوشن
 خواه وه بگری نه هم دل پاکانه توستی شه رره کابه بی پاکانه
 له رئی صرمیاوی کتک و داودا له بغداد که رگه ل خوئی به کوشت نه واه

ہم شہرہ لہ سے رکورسی دوو کہ سے مع بوج بکوڑیم بی ہوشی سے
لہر نہ نڈہ یہ کہ یہ سے رکورسی لہ دردہ دارو برسی نہ برسی

ایہی زکی بک یا، عالی کمال
وا، بہ خوررایی نیستونہ تہ بال

زیہ

۹۷۱- ۷۷ حزیراہ ۱۹۷۸ م

گایک کہ، کہ تہ پہ لہ بیستائیک نہ بی بہ جزا تیکر ابورائیک
بہ لام بہ جاوی اہصاف برروانی خطای ہمیشہ لہ خواہ ازانی
خواہ کہ رانی خوی بی لہ گرنہ کرنی یہ کیکی باسی لہ جی دانہ نری
خواہ، بنیادہ می کہ سرشتہ باوہ گہ ورہ و پچوکی نہ و سا داناوہ
لہ آدہ وہ بہ پیغبری یہ کیکی نار دودہ لہ خوی راہری
لہ گہ ل نہ وہیشہ اخلاقی بہ مشر لہ لہ اولدا عائیلہ بہ مشر
چند بی غم بہری خواہ کوشتوہ چند یاد مسکایان لہ ناو بردوہ
لہ گہ کہ ترسی حکومت لاجی وہ ک سمیل نہ ویاہ نہ وہ لہ باجی
لہ را بجادیکی لہ علم وفقہ دا کہ نہی لہی نہ نہ میدانی دنیا
لہر بونہ وہ یہ بہ کتر بکوڑری ایند حریت جی بی ایند بری

نہ وری ی شرعی یہ کہ خوا دایناوہ
لہان لاداوہ حریت باوہ

ترتیب - ۱۰ ی خنیراک ۱۹۴۸ م
۹۴۴

ماراه گھاز، نه گه رجاری بره خستی له خستی مارو میرو و نه ترستی
 بیادوی وایش هیه هینده لاساره ناسره وی نه گه رله پای سیداره
 وه نه بی که مرد له کول بی ته وه نیایی له گه ل خوی نه ریشیته وه
 یه کنی دی ره نگی بخی نه ریشیتی دره ختی هیوا به نه رک نه ریشیتی
 خدمتی نه کاهه تا به نه گری لایله رسنگن له پیر نه می بری
 که دنیا بو وه گله می مندالان مالی باوان ما نه رو ابه تالاک
 گوره و پچو کی خوا خوی داینا وه بیستاوا، پارتی تحشر باوه
 قبله ی قدیم ماه له دهست ده دانه ده ری شوخی روی نه خویتن
 اگه رایشی اسلامی بگری نه بی فلسطین هم مو بو ی بگری
 نه وه ی که رستی صهیونی اگری که بی له خوا ماه بوی که بگری

خوا که عراقی به ریمه داوه

چیمان له سه ر پاسی جرتاوه

رتیب

- ۹۴۴ - ۴۴ ی خنیراک ۱۹۴۸ م

بو، نه ته وه ی چاک دوو حیته ره هبه ر که واحیاتی بی ده با ته سر
 نه وه ل ته ریم می دایک و باو که که بو ری می تاریک وه ک چراو که
 که، رابه ری بووری می لئی گووم نابی هر چه ندری می ریا به بیچ و به نابی
 که به مندالی ته ریم می ندری به گوره بی خوی خراپا به نه گری

ئەدساگە ئەتە سەرری بە خووی ئەگەر رایە وە ولە سەری رووی
 انجا حکومت ناچار ئەیتتی جزای قانونی دەرحق بنویتی
 ئەووی تەربییەیی اولادی نادا لە موورە انجی خووی ئەدایە با را
 اولادی بە خود کە بە سەر رفیزە جینو بو با و کۆدایکیان ئەنیرە
 بی حەیا لە کەیی رووی کە سوکارە کە چی بو ئیستە هیوا بە کارە
 بی نامووسی یعنی مەشوولەیی نین مەشی نەیتتی کولەیی بو جەم

ئەلام بی شەری لەر ، بی ئە فوایە
 روکی وە کۆئە مرووی لە دوایە

ژبە ۹۷۷
 ۱ ی تەموز ۱۹۷۸ م

حیاکی و خرابی خو بە دەست خوایە ئەلام سووچیکێ بە نەویشی تیا یە
 چو ئە بی بلەن خواخووی داینا وە کە چی جزایشی لە سەر دانا وە
 ئە فریدە کار کە خووی حاکم چو ئە رووی ئە کە وی بلەن ظالم
 خواخووی فرەوویە سەرۆتی خوایی بو بە نەویشی ئە ئە ک بو کۆنخایی
 [و ما خلقت الجن والانس] بو بە رستە ئە ئە ک بو ئە وە س
 ئە بە ئە فرۆی سێطانی لەیی خو مان بە ئە ئە کە یی لائە دەیی لە دیە
 ئە و سایە هو ئە ئە دینە وە سەرا ئە مەرر ئە موو کە گورز ئە را لە سەرا ئە
 ساچی بکەم ؟ ئە وانا ویتەم بی ئە ئەم زۆر ئە ئە زار ئە ئە پەرر ئە ئە ئەم
 ئە گنە ئە مووت با و کما آوی رشت مەرۆتیش بە ایس هاتویتی
 لی خست

هه ره و ایرسهه بایجاد نه کا استفنا یسنت له ری دور نه کا
خواه که سا برتی نه له وه ری تی
له که ل تیری خوار د قوچ نه وه یسنتی

- ۹۷۵ - ۱۱ ی تموز ۱۹۶۸ م

به وی به لیزی قو لی نه نازی زو و به کی نه خات سه ختی هه وازی
به وی که به بی سالی هه له ری وه ک آستی بی داه بو خوی نه که ری
به رداش بی باراشی که که وی کاتی که سوا بیرازی نه وی
چه کوشی که که ل یسند به کاره حکمی بو که لای فیلس بی عاره
که که ووت [دوش] نه و له ری نه وه سستی ختوی قاجی نه به سستی
چاران نه چونه سیر اهلی شار بو سیر پاشیا نه که به گاسوار
یستایه ویاری به نه ماوه ته وه سالی وسیر انماک بر او ته وه
بابی بابی ما واله ناوایه حکمتی بیلیه نه م کاری خوی
به وی گلیدی له به ختی خوی بی بی بلای ده وری که وای خوی
له رزه چه نه بی کار ناباته سر نه بی تسلیم به به قضا و قه در

به لام بو نه وه ی که سه ره رو یه
کو ته ک نه زانی قوناخ له کوی به

- ۹۷۶ - ۱۵ ی تموز ۱۹۶۸ م

خوا یس می بو یه ختم سرزه وی که گتریه که ه لپی به بی به زه وی
لاماه وایه که به کی بکوزیه چری نه و یسما بو دی و زور نه زیه

نازانين ٽيڻه پيش نامي نيندو ۽ دو ٻه دو اي به ک تر قلب نه بي نه وه
 نه وه نده ي ڪيه نه وه ي کور اووه ٻو ۽ نه وه دنيا نه و خوا پيند اووه
 حيرتي مگر گي له مهر و دنيا جيست بي ترس و بي برس نه چيسته بهشت
 نه م جا وه زنه سير نه م ظالمان به شيشي آگر آمان ۽ آمان
 نريان سو تينن تابه آزارين مردنيس نيه تايي ي رزگارين
 نه وه ي که فتان دنيا بي زوره به مهي خلک نه خوا و به ظلم و زوره
 لهر و نه نه نده لباک بداتو وه لي يان پري جي ؟ جواب نه داتو وه
 بلان بيت خوش تو به ره بخي شاه ناک به يدا بگر يتوليت سينن اوان
 ديارم که نه وه ي زوري لي نه کي
 له لاي نا خوش تو مالي نه به ي

- ۹۷۷ - ۷۷ ي تموز ۱۹۶۸ م
 خوز گه نه مزاني نه م ره شه بايم که ها وينا ديت بوچ وا گه رمايه
 که جي زستانا که نه لرفتنن هيندم ته ورتي ها ۽ نه فرستنن
 هاي نه مال خوشو سمالت بزي فينگي دل نه سخت به ها و به
 نه مال خه رماني بن نه نه کري ره شه با که لکي کام شيشما نه گرفت
 تو زي ره شه با جاوي کور کري شه و له سر بانا آبروي بردي
 به له موو بايک نه له ري نيندو به هو رته و به ره نه گه ري نيندو وه
 نه م گيره و کيشه له بن کاري م ماله و مال گه رراک له نا چاري م
 نه وي شيشنگي بو خوي بيک هاني نامي به رر شيه سه روا ته ي ديواني
 نه وي له ره و مالي معنونه جي له قوماره و نه م تونم و تونم

نوی بو قواره چینه جی یاک شوته بانه سه رتا به ری بی یاک
دیاره دور بهستی مال و حال نیه
سپانیش له نوی هیوا شتی

۹۷۸ - ۷۹ ی تموز ۱۹۷۸

چاکه و خرابه ریش نه ندازه ی هییه که م که جس نه زانی حدی تا، که یه
نه ندازه ی چاکه ش که هات تی به ری نابه کارت بی نه یداته به ری
به خووه نه دیو سورته ی که به رکه ی نه بی زور بی او ی کار دیده دم رکه ی
نه سی عربیت دابه کولکی سوار سه کیشی نه کاکو بو ی نایی ته بار
له جیش هاتنه پیش تیوه ده کلنی دیاره که دوایی خویشی نه گهلنی
کار به دست له سر تجربه ارروا گوتت بو قصاب و ناک بونانه و
چاران مندالتماک نه نارده جو جره نه لاقه نه کر به داری گزره
به ماصو ستیای نه ووت وه ک دوری گوشتی بو، تو بی و شها بو
به لام کاتی کیرد که به یسقا نی جه رگما نه حوا و دورما نه هانی
باوک بو نه ولاد بهج جاری نیه ۲ زاری هییه و بی زاری نیه

کاری ته ر به نه ندازه ی نوی
له حه دتر از ایه کی نه نوی

۹۷۹ - ۵ ی اغتوس ۱۹۷۸ م

۲ گری که وتوتنه نه هم جها نه وه دو سنیس نه موتی به بیگانه وه

دگر چي که به رگي سردی له به ره نه سرو شره له و لی قهومی له سره
 نه که رگت لاین نه که ونه خیره ت نه که ونه فریای ولا تو عشرت
 نه م گیزه ، گیزه ی تیاره گکار زابی نه له ی پیج ده وی به ها وار زابی
 نه سرو پیویته که تو تنی کوشی نه ک دوایی به رگي هاتم پوشی
 له تاته ررنه بودی نه بی تنی ه لپی نه لاین پاش باران که به نک لویچی ؟
 خوت خوننده واری کوریت فیز که نانی که م بخوبی سیک تیز که
 که له که ل عشق که و ته له رزانی نه منده بخو له تاته توانی
 نیستا آگامای له خوما ی نه تنی ناگه یی که کری پیر شری چه
 نه که رلیک برری یی له زینیش نه برری یی نه بی بزانی که واله سر رین
 له ته نگانه دایه دوور من به د به ختم
 ده تی به ک بگری به که یی سخته

- ۹۲۰ - ۱۷ اگستوس ۱۹۶۸

الف ، بویه پیش له مو حرفانه لوسی و باریدگی و راستوره وان
 نه وی که چه و ته بود به حلقه یاء بوچی !! پشوند ایاء بول ته و قه
 دیاره که ریوی چند حیله کاره به داوی ته له ی چه و ته گرقناره
 نه وان یی چه و تی گیاه له به رگه گری خوا، نه یداونی که سر هله ریه
 چند خو نه یینت راستوس بر رزینی نه ک چه و ته له بر ریه
 به ترس و له رزینی
 لقی هر داری که وا خوار رویی راست نه بی ته وه ای برری ختوی

فاربہ کی گھلہ وہ بیچ نہ خستی کہ کوڑرا انجراست رادہ کشتی
نہ وی خوی لہ خلائک بہ قتل نہ کوڑری گورروایہ بیگری و بی خیرتہ کوڑری
کاک احمد دعای اکر دیو با جگر نہ مری و نہ بی تہ با جگر نہ وی تر
بیستا با جگری پیشہ می رسمی کاسبی حلال روولہ کہ می یہ

توواتہ می پچی بی معنامہ گره
گر وادله جاسوس بی منزہ تترہ

۹۲۱ - ۱۹ غتوس ۱۹۶۸ م

کہ لہ ورورہ وہ دنیا دانراوه لہ سر تجربہ زور حیتہ بی رراوه
یہ کی لہ وانہ مال و دہ ولہ تہ لوقوونہ وہی لای دانا زحمتہ
زور پیاو مادیوہ بہ فضل و ہونہ لہ گمل زہ مانا لوی نہ چوتہ سر
نہ وہ ندہ می نہ بووہ کیتی بگری یا کہ وایکی سرداخ بدری
رووشی لہ پیاو جروک نہ ناوہ وایش ری کہ وکوہ کہ سری ماوہ
لہ یاستی مردنی قدری زانیوہ انجابه چاکہ ناویا ہانیوہ
زہ مانہ وایہ لہ گمل پیاو جا کا سر یہ بری و ریشی بہ شائہ کا
سترورہ نہ لیک ہارونہ رسید کاتی مہری گرت تا پورتی سعید
قولہ رہ شیک رانابہ والی پہ موو چنرا بوو نیل ہاتہ رای مالی
ہاواریان بو برد زور مان تو ندبوو دوئی خوری تاہ بوچی نہ چاندبوو

[۱۶] گلستان نہ نہ گیزریتہ وہ
لہ روانا ریخ نہ گہر ریتہ وہ

[۱۶] گلستان اسفاری
سعدی

۹۲۷ - ۷ ختوس ۱۹۶۸ م

کارخوناس گه ررا له شوینی دانا له شوینی نه زایه هات دانا دانا
 حکمتی [اعط القوس باریها] له گه لی کاراده رکه وت دیاری دا
 نه وده نهی پیاویان له دارنه تاشی بیسیان نه نه دابه پیاوی ناسی
 دارتاشی له ناو کاروانیکا بو بو ضعی خوی بو لادی نه چوو
 چه رده هات له ری کاروانی روت کرد له خوانه ترسی ته شوینی نه وی بارد
 پیاویکی تریش صدکریه بریا نه و باکی نه بو دارتاش نه گریا
 و تیان نه م خنه لکه که روت کراوه صد نه و نهی تو مالی بر او
 نه وان ناگریج تو سینت جسم و وتی دوردی من بو ته شوینی نه
 نازان بی وون ده نه سووی لکه ۳ بر روی ضعت و ده ستایی نه
 صد جار ما نوسی که س گووی نه دای له که س پیاوی خوی دی نیته کایه

پیاو بویش نیه له بیس بو پیاوه
 کاری دیوانی وه ک خوم بیواوه

۹۲۷ - ۷ ایول ۱۹۶۸ م

نه لای ته نگانه خووسی له دوایه باوه ررم هیه فرموده ی خوابه
 به لام جبری خوانه لایه چل مساله می مانگی نایم به م حاله حاله
 خومی به تنها داخلی خوم نیه نازانم خواستی خوابی به حیه
 به جاری باری نه که تمام بو هات که رما و گرانی رووی کرده و ولات
 جووله که جاراه ها مانیا اکوشت بیستاله عرب به ردیا گرت مشق

سای خوی عرب تو بیتو قرآی واکه می بنته جوو که قرآی
 جاری جاری باند به راز بکوری کئی گو یچکه می هینا پاره ده گری
 خوژ که جاری کیش بو جوو آدرآ له نادینه دا تو ویا له برآ
 لهج باوه ره که زه مانه وائی سوری ته له ریش له پیرنه مانی
 یه وی که به جوو کرا له پیشا پیای به وجدان چه رگی ده پیشا
 چه رخی فکله که سواری ده بین
 گله سه ره گاهه له خواری ده بین

۹۲۶ - ۹ می ایلول ۱۹۲۸ م

علمی قیافت چستیک باسه یه وی بی زانی نه ردووم سوانه
 که پیای ناسی زوولئی ناگوری که کوسه کوسه نای نینه گوری
 له رهنگ پیاده وجود ته وه سینه له ره به ماخ خوی له خلک خستینه
 له به پارو دست ته گزی واهله به زه کام به رزی گزی
 یه وی ناسینی له مانه دوره که دورین قوچی کابی رهنگ سوره
 نه مر سال زور له به ربی آوی ترسایه واکه لاوینتر که وت جاری خه له سایه
 بیست و حدوت کارینز واله ساریه ته نه باب لهوعی روت له کارایه
 یه که ره وانه پاک بکریته وه وهک جاری جاران و اشری ته وه
 یه به به آوی که له گاه فریسه له له هوو مالی چه وزی قوله تیسه
 جاری که آوی به لهوعه نه بوو خلک به آوی سار به ریتوه نه بوو
 بیست بوچ واما لئی هات تی ناگم جاری با بجم پرس که له کاکم

۹۲۵ - ۱۶ ی ایلول ۱۹۶۸ م

دنيا و استوا به که جس چانابن
 سی چت کوه بوبو که و تون و ده کار
 نه م سیانه لهر چند هیک چانیه
 هندی که و ابی گوما زولن
 به سر زاری دوست که حی به دزی
 کاتیت زانی و هک مار پی ی که زنی
 نه وانه نه نیابه پیا و خاک فیر
 له راستی دو و شک چیزه ناویره
 ملام دوایی به دایه لکی وام دی کرده و یکی و ای لی ها ته دی
 که لکه لیه کتک دادوستی سر زاری له پیر لی تی که و ته که سنی ماری
 که سنی و اتصدی گیانی بی حرام زاره بی و نا سنی بی
 نازانی نه دینه و ری خوی نه لکی له خوی پیسی تر بوئی

خواجوه پاک نه دایه دهم پیسه و
 ها کاه نالاندی به دهم پیسه و

۹۲۶ - ۲۲ ی ایلول ۱۹۶۸ م

شیر که به کر و آله تی سره
 نالین که سیره توله نه سینی
 تا سیرت نه برری سیرانه هسته
 به لام پیا و تیت بو که ل و ریایی نه و هک بو سرری نا و خو آزایی
 جاره که نیاه نه لیت بخوینین
 چونکو خوننده وار لیک نه دانه و
 آسوب نا خاتمه نا و و و لاتمه و

نیسته کلب بوی آوره شه لهر طبعیه وابه گمردوشه
 له ناو حاله ما بوی به داستای خواجای خاتمه سرریی راستای
 نه که سهی که واکه و ته سرریی حیوت کاتیکت زانی همه له نگوت و که ووت
 برری و برروختی نه بویه به لغت راسته که بیانی همه له نگوت و که ووت

توپال بنییت و خصمت نه که وی
 نه و سایه که و تی بهرتو نه که وی

- ۹۲۷ - ۱۹۲۸ م

خواه خوی نه زانی زبانی ناوه ستی لهینای حیسی کرد له او شتیه بهتی
 له پوک وله دان کردیه دو دیوار دو ویلونه به سه ریاد یوار بویه چوار
 به م چوار دیواره ش هیستای نه ندایی نه بی له وه گمردوش به پاپانی
 مه تلی کوردی بوزیک خراوه به گورگیس هار ناوی براوه
 نه م لای دیواره و نه و لایش دیوار حیسی خمانیه بو گورگیس هار
 له که ل نه وه یشا کاتی دورنوت بی نایتلی سه ری خوی ره صه ت بی
 خوی نه که ریته سر باری چاکه له مو و عضوی به ده ندا تا که
 نه وه له حیوان جوی می کرد وینه وه گوی استیازی بو برد وینه وه
 نه و نطقه می که وانه درمی به زوبان بیابو پنی نه بیته به سندی جهها
 له که ل نه وه یشا که م ووتی چاکه نه وی زبانی خوی گرت بی با که

له داری خوی به خواستی کردگار
 زوبان به چاکه بت هی نیته کار

لہندی طبیعت کہ لہ لہ دزہ لہ وہ گرتنی پیشی جاک کزہ
 نہ بینی سوینی مجاس گیرا وہ سرو آرابی نہ دہ ب لہ نا وہ
 نا توانی لہ وی ساتی بوہ تی لہ باوشک نہ را لہ تا لہ لہ ستی
 نہ جتی بو سوینی قوماری لہ بی تی لہ لہ لہ قونی لہر چندتی جتی بی
 لہ نیوارہ وہ لہ تا نیوہ سرو لہ یاری دایہ بی و چاہ و خرو
 خوئے کہ رہا تو وی کردہ دوراہ بوئی دانہ نیشتی تاہ ری بہ یاد
 قوماری کافر نہ نہ خوئے آرق و رے و مالی لا بوئے
 خوار دہ و کردہ بی با لہ تیرا بی تیری لہ نا خوانہ وی فیر نہ بی
 کہ نہ پدور تینی و پارہی ناہی بہ سویند و طلاق وازی لہ دینی
 لہ نہ نہ نہ یہ کہ پارہی چند کہ و ت مارہ بہ جا نہ طلاق کہ کہ دست
 سوچی و قومار دو ویدہ ہا و ہست
 کاتیکت زانی خویاہ دہ کوہست

نہ لہ [خبر، بہ ستہ و خا و ہندی رہتہ] بہ ندگری تہ گوئی نا کہ وی بہ ستہ
 لہندی کہ، لہ نہ لہ و سار نہ لہ ستی کہ بہ ر بوجوتہ ی پس اوہ ستی
 نہ وہ و احاکہ باری گراہ بی کہ مانیشی گرت بہ ہی لیداہ بی
 لہر جی بہ لہ قہ لہ خلک بہ ربی بوئے وہ دہ ستی کہ رسمہی دہ ربی
 نیتر لہ گوئی دیرتہ بارہ بہ رتہ حرام زادہ یہ بہ خطر ترہ
 خوئے کہ لہر کہ ستی و ازوئل بوایہ نسلی نہ بوایہ لہم سردنیام

با و درت نه بی به حرامزاده له حج بی بینی خوتی لی لاده
 یادی مسلماً نه بی صالح بی ده ستوزانی بو خلك خاد م لی
 خندخوشه نینا له خوا بترسی ریگی راست بگری و له جان بتری
 خذمتی قوم و قلمه ی خوی بقا نه بی وی هیچکله بی تکهای بو دجا
 دنیا به آستی خوشه نه ک به سرر خوت خوشه ویتد لای خوا و نه سر

- ریح - ۹۲۰ - ۷۸ تشرینی به کم ۱۹۲۸ م

خوزگه بیستیک نه ستورم نه بو لانه ستوره کم نه ختمه سر و و
 که به هیچ طریق نه بو مایه وه اکه و تمه کایه بی نه م دنیا به وه
 ینکه وه دنیا و دنیا م نه بو نه ده و له نه ندی نام و م ده نه بو
 که ده و له نه ندیم که بیستم نه وی خلك له خوی وه شوئم نه که وی
 له هو و شوینک نه وه ک نه م ساره دینار به صفا دنیا و دین آره
 شای شاعرانگاه وه ک مدققه هینده غدیری دی به سبیل و دینقه
 له ندی ناموسیان نه وی به لاتی حلال خوری به و کم ده سالاتی
 لغت به ناموس نه لی میشوله قدری نه م ده وره به باره و یوولم
 خلك له صراف بو به راه ک خوینده وار بی کار به رد به بانه ک
 انجا م خوینده م موریته چینگانه ماوه تعین زحمت
 خو که میس نه م لیک ناداته وه
 تو له جهت بر وء به ریگاته وه

۹۶۱ - ۶ تشرینی دوم ۱۹۶۸ م

چاره که چاری بنائند
 که دور می زوری بو بهینا
 که لایکی بو دروست نه کرا
 خوی نه کوتایه ناو نه و قه لایه
 که و سا توپی واپه یدانه بو بو
 بلای قه لا که نه رو خستی زوو
 تا نه م دوایی به که وانه له مان
 توپکی وهای ها وسته جهها
 قه لای [لی شری] به و توپه لیز کرد پی لشریک و پرسی به چاری گیز کرد
 چالی له ریگه ی ها و سیداهه کند که چی خوی تی که و ت خواتوله ی لی سند
 دوائی توپ و بو صای بو هرگی گماندر زیره ی [قوننه له ی زه رریه] که و ته کار
 یا خوا اهلای فنی که صوبه به ندی خوسی نه بین گیر و ده ی به ندی
 له که ل چاکه دارو حنا و دور من هوننه روفنه تا بو پیا و کوشته
 له باقی توپ و قوننه له و بو صا حبه بی دروست که به بریه تی لایا
 بو خوار دنه خلک و اها و لوم کا
 له بریه تیه که پیا و هار نه کا

۹۶۲ - ۱۱ تشرینی دوم سالی ۱۹۶۸ م

مایه ی روئی کچ لهر بو، شوره نیرو می به ک که و ته آگر و پوسوده
 له آده نه وه لهر و اها تووه گیاه له به ره جوت پی ی راهاتووه
 نه مه ی کچ و کورریه گیاه خوشادوی سرریکی خوایی تیاده رده که وی
 نه م جوت گرتنه بو نه ته وه به نه ته وه شیش بو باوک به نه کو وه به
 خوانه و نه قه ته ی نه دایه به پیا و به م ار که اولاد چون اها ته ناو

هر چه ندکس روئی به کهای نیه آزاری هیه و بیزاری نیه
 خواخوی فرسویه اولاد عدوه خوئیستا هیکار لری در حوره
 نه وی هیه تی و والی بی زاره نه وی نیه تی بوئی ده غه زاره
 روئی ضدو قی له مدزاتا بو دلال به و خله می نه ووت روم رو
 هر چی بیکری و ایه شیما نه نه ویش نیکری خه قی گیانه
 له م معمایه مه بهست اولاده
 باوکی نه م عهره ره نجی به باده

— ۹۲۲ — ۱۸ ی شهری دوم ۱۹۲۸ م

پیشینیه نه تی ن گورده بیو پیاو له لده بلوقی وک بلقی سراو
 که گهل بایکی لی بکه ویته کار جا و کوم ره بی بی سونه وار
 به لام به کیلی دانای خوینده وار پیشی که ویته به رزلله ی روزگار
 عقل و تجربه ی بی زیاتر ده بی بو کهای که وره به کار سر بی
 تانه که ویته به ره تی زه مان دستو دورنی عاناسی نینه
 وابه چاوی خووم دیم که هندی خلک به کمال بو که له گهل پیاوی که کنگ
 هر نه ونده بو و تاره تیکل برد وه که رانه وه وک نیکسک ده تور برد
 به و نازانی که خویان ده خست ناویان لی نه نین بی به رو بی پشت
 با نه و که سرش خوی لی با بوری پیاوه تی ووه فاللی یان نه توری
 سه هون که الین بیستا له م باره پیاوی دوده کوردور به کاره

روئیکیان نه بی کومه تی پیاوان
 که روو به رووتف بگاتم روی اوان

۹۶۶ - ۷۰ تشرینی دوم ۱۹۶۸ م

نه وروڼه يې جبراً ترتيب در اوه انسه نسيه دروست کړ او ه
 نه گه رصردنماک له پير بوايه کي؟ وانه که دته دووي نه م دنيا يه
 نه کينه نه واله پيشي جا ومانه نه مان به نه نه مخ کړي س يوانه
 به روت و قوتی و به پيشي که زکفن نه مان خه نه ناو گورنگي بن بن
 نه وي که نيته بوي چوستو جوپه به حصره تيم وه يه تيزي لي ناخوښ
 يابه ميژدي تری تره نه بري يا، ميراني يه و سره رري بونه کړي
 نه که نه مانه بي نينه به رجاوه به مخ کو تيره و ور به ناکه ويند او
 خو هيچ گهار نه ولا که چه رگي پياوه خوابه دور يه و فتنه ي دانا وه
 تابوت يي نه گها به کوله مگرگي کو تيره قه لاته بونا ي و به رگي
 هاي نه مرو نه سره رگه رري کړوه يابه زولا مالي خه لکي بر دوه

نه که له پيش نه مه ت نه زاني
 نه دنيا ت نه ويست نه زنت نه هاني

۹۶۵ - دو ۷۰ کانونی به کم ۱۹۶۸ -

ضدال که تيري بي عار نه مژي پيشه زباني به جنسو نه پثري
 نه وي ضدالي نه دابه دايه ته رپيمه ي نابي نه بي به خايه
 چونکو طبيعت له خویدا دزه دايه له راستي ته رپيمه ي کنزه
 تيري گاميشه دايي به جوانو له که ل گه پيه او تياره گه وزی زوو
 سر به ولاخي ره به به پيژه له پيشداره به به پي سندبو ليژه
 يستا به کي به ره به دي نيته کاسم سر به ره له پيشه و بزهار به گايه

کفر احمد دعای له گها کرد بوو قضای گها که ره که و تانه و مرد بوو
 یاسی و لوری و تافع که و تون روی کار هیتا که رو گها کیشنه ریر بار
 کونده و مه شکم مای هیتا لا ماوه مه شکم بودویه کونده بو آوه
 نه یا نکوت شیطای به کورینی بکه نی [سن رسد] یه که پئی تیده نی
 شیطای به کوراه وه هاپتکه نی
 که دایک و باوک که و تنه شیوه نی

- ۹۲۶ - ۹ کانونی به کم ۱۹۲۸ م

له ندی عاده تی کوئی لیره بوو که به خو رایی خلک تیک به رنه بوو
 جاری له پیشد به سه ره که ره ک ده ستیای له به کتره دایه کوه ک
 حویه یان جوی بویه زاوا و خن بوری نه ده کرا به لای مالبارا بووری
 له موو یواراه له وقه راغ ساره که ت بینی تیکرا واسه ره داره
 جاری ضد الای دایه نه مزراند اجا که وره یای تیوه ده آ لاند
 سه م ضد الهای بووری نه سکابنی که م سه لای و خونی تیا نه رزایی
 هیچ نه یه گوت نه به بوو چه له موو نه یای کوه سه ر آزایی به
 به نه و نه چونه حجاج کور رو کال له پیرنه بووه سه ره به سته مال
 خوم که به کی بوو له و شر که رانه ئیستایش نازا غم چی بوو نه مانه
 ۸ خ خوز که نه به غایه ی تیا نه بوو بم زانیا به ری ی بو کوی نه جوو
 نه و ساهم پیری به شوینیا نه که و تم
 بیس کورامایه له ولانه سه ره و تم

- ۹۲۷ - ۱۶ ی کانونی به کم ۱۹۲۸ م

به خوو و نه دیو چه شت بوو له پلا و ده ست به سه رنه سرری و چه و رایی کللا و

گه داء که چلم به قول نه سرری
 که له توچی به تی به وه بودی به جام چی
 عزت پاشایک به عجم مشهور
 هرچی بویشیک اچو بودیوان
 کابرانه رووی نه وه به ظریفی
 صدری عظم بانگنه کاته لای خوی
 به خوی خوشی ایله جسته سوهن خوی
 نوسرابو [قلیدرملتی بولمه]
 با، سیاه تیش دروی بی بوی

سه رکه وت کلکی گاه به منیدل نه گری
 له کاری خوتا به غلط ناچی
 بو بوبه والی له ولایتکی دور
 رجای لی نه کرد ایگوت به چاوان
 نه ایگوت قاندرک ... هر ریفی
 نه لی وزیر خا رجیم توی
 چاودری نه بی فرمان نه چی بوی
 جزا من جنس العمدر سوله
 دروزن شایس بی دواپی نه که وی

که واته بیادی ره شوکار شونا من
 نه توانی له قید بجان کا خه لاس

۹۷۸ -

۲. کانونی به کم

۱۹۷۸

تا به پنگورره خوت له لاوه ستابن
 نه که رله مالانانت بو بگری
 نه که رله شاری خوت دوست نه گری
 خواله که لهر چی کردتی به ها و مال
 تو لیم نه پرسی جامعیت کا مه
 نه وی که له سر ته جره به بر روا
 پیره میردیک زووبنی و بتوم به ته به ل له ها و شره بو خوت به بیخ به ته
 هر روانه وه خدی لکم قوم و خوشی له مو که من به لای خویا ده کیشی

بیگانه شوی باء لات وه ستابن
 له بازار مه کیره که لکت ناگری
 بیگانه ت توش دی نه تک ته گری
 و آبه لهر دولا بی بی بهن خوشی ل
 مال راوه ستابن جامع حرام
 لهر چیه ک بلیت بی بی بکه بر روا

بسمار قزانیویہ سیاست جیہ لہ لہ لگوت نام و برای نیہ
بو اسلام وہ فای وعد آیینہ رابورد نہ و عہدی عہدی پیشینہ

دیموقراطیہ و لافنی وطنی

بہم دو و تفرہ بہ شیطانی بی کہنی

زین

- ۹۶۹ - ۶ می کانونی دوہم ۱۹۶۹ -

نہ لہی سر رده می شعر با و بووه	شاعریا بہ ناوہ یا بہ دنا و بووه
لہ نذک یاد شاعری ویتووه	رجای شاعری زور جارہ بیتووه
نہ لہی رود مکی لہ لای سامانی	لہ نہ نذازہ دانہ بوو سامانی
بہ قصیدہ بیک اُیری سوار ککر	بہ لہ شکر وہ بو بخاری برد
زور شاعری تر لہ بر سا مردوہ	یا لہ زیندانا دو سا خیا کردوہ
خوہیگار بیتا شعر بہ لایم	سہ رقہ لہ مانہ می تف و تیلایم
جایزہ می جارہ بووہ بہ جزئیہ	دہ روئی شاعر لہر جزہ، جزئیہ
نہ گوزہ رانہ نہ کارو کسہ	جہ رگو لہ ناوی پر یہ لہ کسہ
[ائیرالدین می او مانی] نہ لئی	کہ شاعرت دی را کہ لئی می لہ لئی
[ظہیری] سہ نہ لئی لہ دست شمراد	لہونہ رلہ عراق زور عیب فریاد

نہ مانہ داریا لہ دہ ست دنیا یہ

شعری بہ شعور الہامی خوایم

- ۹۵۰ - ۱۲ می کانونی دوہم ۱۹۶۹ م

سالانی پیشو بہ ختماہ یار بوو حکیم کاناہ نہ خونندہ وار بوو

نه مه پستوو نه مه موودورده نه نه چوده زگما درماک به فرده
 ترسی واهمه نه بود له ناوا علتماک به آو نه دا به آوا
 به نوسته می سختک یا له زبرینی نه ده ماده ردو ترا می برینی
 لهیلانم قولته که که آل شیری که ر ده ده باریکه می لا، نه برد له سر
 نه وس [شرینقه] نه وهر بوژنه بو نه ستا نیرینه له شمی کونکون بو
 دیپاوه می دروله ناوی بر دیه له زارنه خووشی بو به یداکردیه
 خو له یگهار ده می اجتماعماک دو به ره کی وای هینا به مه یداک
 نایلی ساتی کومان جت بی به تماک بو سردار سردار و به تبلی
 له رچی له لده ستی نه می حزم بر الیم لاده نامه وی چیز بم

احراب جوی به جوی که وتنه سرره جویی
 اسلامیت و عصیت جوی

- ۹۵۱ - ۷۰۰ کی کانونی دوهم ۱۹۷۹ م

به ختوو نه دیو که که یه پالتو خوی بو ها و جانی اکوتیه پال تو
 که ولی سموریان دا به که ره وان که ری پیش خوی جت کرد به سر کومان
 [گه دا] سرکاری نه که رپن برینی بی او ما قول نه شتی وهک کار بر برینی
 له له سره تایی جها تا نه سررو نادان به که یفه و دانان به رو، رو
 له یستاتی نا که که خواستی خوی به خوی بنازتی دوا بی له دوا به
 نه بینی نه وهی که خاطر جه م له یه تی ناگا بو به بی غم م
 چرای که واهه تی گیرساند نه وی خووی لی کرد ریشی خوی تواند
 له ندی نا سره ووه به ختک اوورک نانی له به سره به سره نه پچره

گوڙری تہ وانہ بہ سہ مندو کہ دہیشیاہ بگری پرزگیانہ نوکہ
بہ بای نوک تہ ترن تہ دہ لہ پوہہ پیسای تو لہ تہ کہ بہ پوہہ
ناہ تہ فرینہ لہ مردہ لو خہ
لہ لاولہ تہ نیانہ تہ دہ بہ دو خہ

تین

۹۵۷ - ۷ کانونی دہ م ۱۹۶۹ م

لہر لہ و روژہ وہ حہا دانراوہ اهل و نا اہلی تیا فرق کراوہ
اشکالی بشرکہ سہ کہ سہ نا کا تاکو بہ کتہ بی بہ دگہ لہ چاکا
لہروا ہاتوہ و وایش تہ جتہ سہ تازہ تہ سترماہی بو نای تہ بہر
آینی اسلام تساووی دانہ بہ لام [فضل] ایشی بو دانہ، رانا
مہ بہ رہنجی شاہ پارہم دہ ست کہ وی تہ لہ لاولہ جی لہ منہ تہ وی
بہ آلی حقی کہ سہ بہ کہ سہ نابری نا حق ماوی بہ خراب تہ بری
باریدہی کہ و تو صدقہ و زکات بہ امری حلو بہ بخر داہات
نہک تہ مہی پائی بہ بو ل شوکی لہر جی بہ ید ابو بیتہ شریکی
تازہ تہ سوعی لہ گیانہ وہ رستہ بہ تہ تہ لہی کو تہ بہ رستہ
خوزگہ تہ مزانی تازہ جیاہ کرد تہ مندہ بہ مندہی خوارماہ لہ ناورد

دیمو قراطیہ [ذیہ] ای داہینا
رہگی لہ تزاری لہی دہ رہینا

۲۱ م ۱۹۶۹

گوناه و توله زور که سی تیا کوله
 باوک له اولاد انکاری نیه
 نه نه یه که خووی فرزه ندغه کورری
 که به فدالی تهریمه ت نه دا
 نه و سا قانونی جزای حکومت
 نه بی گوناچی باوکی لی بگری
 سه باوکم دیوه له جاوی لی بوو
 نه و به خیره وه نه یووت کی نه چی
 خو نه گه رکه و ته ریر او تو مویل
 نالی کورره کم رای کرد شوینی کهوت
 خو هیجگار توله ی باوک بو رو
 آزاری هیه و بی زاری نیه
 له ربه زیند و وی نه نه بخاته کورری
 نه و نه رو اب شو یه کرده وه ی به
 محکومی نه کابم بی ی عقوبت
 خو ی خو ی خراب کرد باهر بو ی
 کوره که ی له سو یه او تو مویل بو
 چو نه له چنگ نه حه ی کورم دره
 نه حیه شکات به داد و ده خ
 خو ی له لا وه ستی و ده ستی به رری

آخ خو ز که جاری نه نه کرا

باوکی نه وانم جزا نه در

۱۰ م ۱۹۶۹

جه و هر له به ختی ره شد دياره
 روسته ی زیره کی که خوابی داویج
 [قوبنه له ی زریه] له و لایم ته قی
 له وری بروخی که، نه گری منی [لافا و هر مالی خو مان نه رری منی
 نه و قی مانگه نه و له نه وی تاره
 بو وه به، به تیگ پی ی پی له راه
 چا و گه ی آوره ریش لیره نه ته قی

[۱] له م تاریخ داله سلیمانی فرقی شوعی به له به نه بووه نه یاک ووت
 بروخی، بروخی انگلیز

قوریا گرتہ وہ بو ، نہ وجہ وانا واء خویا بوونہ [بہرزہ کی باناک]
 لہر دہ لیم ناوی کور دیتہ تی ناہم چی بکلم تینووم ، ہی آودوزناہم
 [بہ فر] وہ کی سرم باری بہ رما کووستانیم باکم نیم لہ سرم رما
 کیندہ بہ لیاہ پیادام بودم بہ منارہ ہیکلہ س لہ مع بہرزتر نیم لہ کم شمارہ
 بودہ چہر ایک لہ سرم منارہ مع نہ سویتیم وری ہی خلک دیارہ
 خستی بروخی لیم بودہ دیوار لہر ہاوارہ کم ناہیہ و ہاوار
 نہ کیندہ مع ہاوار کہ ریاک بودم
 بہ ریاک وری مع ریاہ ریاک بودم [۱]

باراک کہ باری خاک نہ سواتہ وہ زبلی ویشقل پاک نہ کاتہ وہ
 بہ ہاویہ زہ مع کہ لہ گی کہ رم اہی بہ پہ لی پہلی باراک نہ رم اہی
 بہ کہ لہ رقی ہیچ نا جیتہ سرم بہ نہرمی زہوی درخت دیتہ بہ سرم
 بہ زستان مارو دوپشک نہ جنہ کون سرم مادہ ماریا دہ ردینتی لہ ہی
 ہی وورہ ترسی کہ ہات بہ سرم کوونہ مشک کی تی نہ ہی بہ سرم
 لہ ندی لہ میثہ نہ تی سرم رما بہ کلکی کہ ری لہ لا حم مام
 سرم مانہ جتزی آگرت ناوی زستانا نہ جنہ بہ خورہ ناوی
 تاء ساردی وگرمی جہا نہ جتزی لہر جیت ہاتہ پیش خامی اسیڑی

[۱] نہ کم نکتہ بہ چند جوانہ ریاہ ، و ، زمین بہ معنا حیات وزیندگی
 و لہ گہل نہ وہ س [ریان] [واریہ] ناوی لہر دوروزنامہ کہ س تی

به زلای زه ماه که گویت نه زنگی [ته می خوار دو] نیت نیت نالی زنگی
به خیر و بیره اوهی که فیره بز به پیره و گاجوت به گیره

مام ریویش خواردی شیری پیرتره

۹۵۶ نیه

گلکه قولی یا به بزی بوو له بن

- ۹۵۷ - ۱۰ مارتن ۱۹۶۹

واچله ماه چوو شکر نه سردی خواله ده ست نه وه رنگاری کردی
انجامایه وه گه پیراه جنو که نه ماه ها و نیت پیران
جنو که ده ستی خوی لی و شانیدی که لی نازداری که ل ته راندین
انجادوای سیتی نوره ی شیری خله که نا و خویدار او تم د پیری به
به لئی که س له پیرنابی به کوری تا پنده گما صد کفن نه درری
نیمه یش و اچند جار تجر به مادی نه وه ی نه تر سایه لیمان ها ته دی
با، نیت نوره ی هو سیار یما به بی به س له زه کاری و بی عاریما بی
نوره ی خوننده بی که هر به خونندن رنگاری مادی له فتنی دور من
شرطی اوه لیمان ریکی نا و خوید تا، ریک به نایه به بیچ دروید
له مو و ماه دزی، گما که ی خو مانیه جاسوی به کیه له تا نه توانیه

کئی ۲ له لاهه هات رورنال ماه لیدا

بی نوی هرچی نه روا به ریدا

یادی را بوردو چند دگیره خم و سادیشی و ک یک له بیره
 له زیندانا بوم که بم خنکیتن [۱۷] نریای ویت گیاخم له له سده ریتن
 نیتا جار به جار دیته وه بیرم به یادگی خوش ه لئی نه بتر بیرم
 چند جاریش که وال به رای ساء دا سحیلیم بار ابه دلی ساء دا
 نیتا لهر دو کیاک و ک یک دیته یاد نه ته حالی دنیا ی بی بنیاد
 لهر چی نه بینی و له پیش جا وه که گوم بو و خه وه و خیالی خا وه
 نه که نه خا می نه به جزانی خوت هیلاک ناکه ی بو دنیا ی فانی
 که خوشی و تالی لهر و انه مینی نیتر جیت دا وه له نه سرو و دوتنی
 له ته نگاهد ا هیوا ی خوشیت بی بلاء به وه له خم فر مو سیت بی
 خوت که ریتو قناعت کار بی رضا به قضای به روه ردگار بی
 له ملک خوشتر !! رله بو تری
 دنیا لهی تو یه که به رجا و نیتری

[۱] بیره میر حاجی توفیق بگ وه کوله خوم بیستو وه له کاتیکه له بیسته مول
 بو وه له که ل ملا سعیدی بدیع الزماک و چند پیا و یکی که دره ی
 کورد له سر مسئله ی کورد ای تی به خنکانه ک حکم درا وه
 دوایی رزگار بو وه

ژین ژماره — ۹۵۹ — ۷۷ ی مارت ۱۹۷۹ م

به هوئی نه وه که شیخ عبدالقادر کوری شیخ عبیداللهی شهره
وه هاوریکانی له روژی ۷۷ ی مارت = آدار سالی ۱۹۷۷ م
له دیار بکر له لایه گنمال آتا تور که وه خنکانه دراه پیره بیره
حاجی توفیق بک بو یاد داشت له جی پی بندی پیشینیا
نوسیدیه

یادگی حزین

پیاو نه بی له سه رقه ولی ^{بختی} سه رومال بد او به لهن نه شکستی
له سه ر پیستی خوئی شقی که ^{که لهن ریشی که الله پیشی} وه که پیستی که لهرشی باخنه له کا
باز که شتی نه بی له عزمی مردی تاریخ بی بی بلی کوردی نه بهردی
خوئی که لرری میلت داین آزاو ^{بختی} گری نه بهزی نابی
من نه م مردی بهم که کورد دیوه حسینی شهید ^{نه می} نوسیدیه
نه مرو که بیستو چواری آزار بو سهرداری کوردان سه ر له سه ر دار بو
له دیار بکر داگه وره کانی کورد له تناف دران ناله یان نه کرد
شیخ قادر نه وهی شیخ عبیدالله ارشی جدی بو و ظلمی کر بلا
له سه ر سیداره بانگی کرد نه گریچ باهن بکوزریم ملتم بزی
دکتور فوادیش وتی وانه مردم میرانی باو که می وه ری نه گرم

من له مووسالی بیره خمه وه
له م به فخره وه له م به خمه وه

خواسته وورژوی داناوه بوماک لوصی عبرت بی بوا اهللی جهها
 جاری له پیش داده رسه بوجها یعنی که، تا، سرزائیتی نینسا
 دووهم تاریکی ورونایش وای که خوشی و تالی واه دوابه دوایه
 دوای تاریکی شه وورژ که دیته وه بویه که قدری بگریسته وه
 نه که ره همیشه هر روز دیار بی وای لی دی نیتر خاکی لای بی زار بی
 خونه که رتاسه رتاسه که شه و بی نه و سایه بی بی همیشه با خه و بی
 که واته خواخوی بختی داناوه اندازه ی روز و شه و ماه ته و اووه
 شه و بونوستی وورژ بوشش و کار نیتتاسه و بوده بی روز بونو قوهار
 لای خوا، پیدا و به و بیداری له و لای بی له داو به داوی یاری
 هر دو لاییش له لایان خوشه به لام قوهار که ر ماده یان بوسه
 که ندی رحمانی که ندی سیطانی
 سیطاه خوی تی که وند دوا بی نه هانی

خزمینه درر ده بی سیوخی راهات نیتر نه بینه ده وری موساوات
 کورر و کال به وه که و تونر سه ما که گوا یه باوی ده و له مند نه ما
 نه وی ده و له مند کوی نه کاته وه نه بی به شی کری به جهات وه
 شه وی یه ک شه مویش شه وی ره به نه بی ترسی نه چیه لای ده بی به خه
 نازانج به شه رای به به شرره سر و تی اصل ته شقه له و گره
 له آدم مه وه دو برای ها و بیست له سر ره وای نفس او یا اوی کوشت

خوبرا کافی یوسفی لهر و ا تیکراله نسلی پیغمبری خوا
 له نا و خویانا که و تنه تم دبیر نه و فریشتیا ها و یشتیا و دبیر
 ییستایم نسلم که له ازه لدا ها تونه خواری به شرروه لدا
 بی ترسی دار و جزای حکومت چو داده نیشن به خار و حرمت

لهر خوانا سیونی و شرعی پیغمبر
 که خستونیه ریر اگری اولوالا امر

۹۶۰ - ۱۰۱۵ ۱۹۶۸ م

خواهر پیاویکی که و انارده وه نیشیکه که لی بی سیارد و وه
 له ندی بوئ وه ری ری چاک بنویسه له زوردار تو له می له ژار بستین
 له ندیش ناویا بی غه صبر بووه فرموده ی خویا ی بو ره صبر بووه
 به زبانی لوس و عطا دارده هر قصبه بووه باویا نه ماوه
 که ز اینویا نه قوه تیای نیه و تو یانه هم هم درو یه حبه
 له ندیکیا که کوشتوه له ندی له لاتون به آسمان به سر کره و توه
 تا آیه ی قتال نه هاته خواری پیغمبرش خوی ا کو تابه غاری
 دوایی به شیری عمر و علی هاتینه سرری بی بووی بووه ده لی
 ییستایم و شیره زهنگی هینا و وه تیزی و برستی کوئی نه ماوه
 هر چیس له لره سی له ا بنای زهه اسلامتی کردوه به قلعان
 خویا ، دینانه بت زور کنزه لیره
 محمدی مهدی بنیره

— ۹۶۳ — ۸ نیساک ۱۹۶۹ م

تا گویت گراه بنی باری ختم سو که جا و له لوسی نه که ی قینت له تو که
 بیریشنی چرخ به نو که نو که له زاریدی ناست هیتا لهر بو که
 هزاری سواره و نیمه نه خوازی به وره نگه ش هیتا آواته خوازی
 نه وهی بوژنی به دخو به ختم ناویان لی ناوه به عامه ختم
 نه که خوائه مهی وادانه نایه آسیا هیکه سی تیدانه مایه
 خوا سیطانیکی بو دست کردی وردو درستی له ختم بریدی
 نه که باو کمانی واکه لفریواند له و شوینه خوشی به دل دهره اند
 نیمه له باو کمان دیاره زیاده تری نه و پی غه بهر بو خوائه امی
 که ته فری سیطان و اب خطر بی نه که ره می خوامان له سر بی
 نه گینه که نه و له ریمان لادا کیوی لای خوامان نه داب با دا
 نه م به د کرداری و به کتر کو شتم
 فیتی سیطان که وادور م

— ۹۶۴ — ۵ مایس ۱۹۶۹ م

نه و گهاری پایزنه نه چووه سر روژنه نه بووه وه نه که به پو که
 روناکی که م و تارکی زور بو ده سته شیوعی ده سته پر زور بو
 پارتیش [سند لققو] له لیه به رانده نه که به رانی لیکه به به رانده
 ره م [رم] یا نه داله به را وه ختم بووه را بر می به را
 [بلیری سیطان] که و توده مقام [سی پی پی] رقصین پی پی !!
 — قائم مقام

تاگو [په لہ] ای دا !! پہ لئی دیوانی
 نہ وروز !! نہ وروزبو ، بہ مسادی
 بارانی نیسای رحمتی رحمان
 کیتر جفلہ بہ وکائی واستراض
 سروکی نائب سر وکیش ہات
 پہ لئی دیوانی !! پہ ل کر درای ہائی
 نوری روتلای برد مسای مسادی
 نقطہ ی زحمتی کرانڈلہ سرمایہ
 برخی حملیای سر بری سرمایہ
 ہاتمانہ بہ ختہ بہ سر ، سران ہات
 ماوتہ وہ سر تہ نہا آواتی
 باوہ گورر گوریش کوریکماہ بائی

۱۷ مایس ۱۹۴۹ م

- ۹۶۵ -

کہ ہو وکارکت بہ نہ اندازہ بی
 زورت چنگ کہ وی وکہ می ہم خشی
 کہ مت بی بیدہ ی زو وقرزار نہ بی
 خوت بہ دنا وکہ بہ بہ رده باری
 صد جا کہ ت بی اروا بہ بائی
 کہ تا نہ توانی لادہ لہ دیوان
 ہیچ کہ س بہ معاشی دہ ولہ نہ ندیابی
 بر تیش مایہ می گرو پفیکہ
 نان و دو بیکی دیکہ رہ جہ ت
 جو نکو لہ ردولاری یان اولایہ

نہم واتہ بہ ماہ نا چہ سبئی تہ دل
 آواتہ خوازی نہ بہ بینہ رتیر گل

نه دانهی که واخویا ناسیوه ادا مانیاه لهج دیوه و دیوه
 کاریک بزانه پنی یا ناکری نایگرنه نه ستونه که رچی به کری
 لهی وایش نه بنم که تنی له چویه په لامار نه دا به ده که جو یه
 که که و ته سریش نه و مسانه زانی نه و باره ی گرتیه نه ستونایتوانی
 به لام فاندی چی نه شک در راه کاتیک زانی دو که می رزاه
 بو یه پیشینان و لمان داناوه ناسینی رهش و جپی به آوه
 نیستاده و ریکه دو حجت به کاره بو خو چه سپاندی رجایه و باره
 باء لیره ش نه بی نه فر روزه له سر جاوه وه آوه که لینه
 له [گونیه] داپنی لوان نه سته بی نیسانه لئی [دهی] راکه نه سته
 آخ پیاوی خویا بو شیش نه نه نارد بو شیش له ر پیاوی خویا له لده بشارد

[سوریه] وز عیم کاریگه و اووه
 چاره ی اصلاحیه به سویند داناوه

له چی بشره و گیانی له به ره له سر سه فیره ریگه ی له به ره
 سیریش نه مه یه که هاته جههان روت و قوت و کنز بی آوو بی نانا
 که دیت !! هیچ له که آل خویا ناسینی که نه شیش رواء نامی بالی ی جتی نه سینی
 نیتر له و روزه ی فام نه کاته وه نه چه وسینه وه به ، نه هاته وه
 له موشی ده ردی دیزه ره سیه تی تاده مری له و لی خوارده به سیه تی

چونکوسر سیه تی چاری نه کراوه که هیچی نه خوارد هیزی نه ماوه
 به رگو پیکرا و وهه وای نفسانی نه شتی چاری هیکه نه توانی
 به لام نه خواردن بوکه من نه لواوه آدینکه زوری ازهل رراوه
 نه منده هیه قناعت کاری واسیله ییکه بو سُبک باری
 نه ویش یه گانه چاره ی به دینه آینی اسلام بو نفس به ررینه
 آخلاقش به دینی دیتیری ی جا که
 دا حکم لیلته نه و آوه یا که

۹۶۱ - ۹ سی خزره ۱۹۶۹ م

رئی دل و زبانه هیچی گور زورده آشنایی یا له لانه ماوه
 نه ویگ بو به قیر نه وی شروه ک سیر خرمایه تی یا نه نایی ته وه پیر
 دل عهد و وفای له لانه ماوه زبانه بو درو ته رو پاراوه
 نه مه سیاست وای به رهینا دیانه تی یا نه ناست که گدی سیوا
 نه گینه سرله آیین نه یه وی دل و زبانه نمان به جوت یه ک که وی
 لهر چی زبانی نیکی به دل تی نه ک له لای خدا و به نده خه چل تی
 نیستما که له لیک هام حال نه بو یه کیلیان به سرده دا زال نه بو
 نیستما که له لیک درو آله حه و تیا نه بو جو و یک سرفرو آله
 نه م تجره به یه لهی هزار ساله نه سره ت به دینه نه وه ک به مال
 سیاست بازی له نیتمه نایه صد هزار جالتی نه دیده ی تیا به

دینی اسلام بوو نیکی له سر بووی
 به وه ناکلی فتح و ظفر بووی

۹۶۹ دهیت
 نه کهوت

اهلی فن نئی کی کہ گرمای هاویج تاوی لہتا وہ نئی دالہ زہ پپی
 روز سالیک لہ ناو دوازده بر جایہ سیانی سرمایہ و سیانی گہ رمایہ
 کہ زہ پپی لہ روز نزیک کہ و شہ وہ گری بہ رده بنتہ کورہی نہ و تہ وہ
 نہ وادیارہ زور چاک زانراوہ خطی دہ ورہ یہ پور روز کیشراوہ
 بہ لام اہلی حال باوہ رریان وایہ جہنم لہ ناو قورگی مارا یہ
 نہ و مارہ ناو ناوہ [غاشیة] ہنا سہ تیکی [نار حایمہ]
 کہ نہ و ہنا سہ نہ وایہ جاری تینی آگری لہ دم نہ باری
 گہ رمای هاویناک لہ نامہ سی نہ وہ تری و تانی جہنم لہ وہ
 نہ و یادیکہ خوی خوی تیلیم لہ مووریا نئی مہ رگی لہ دوایہ
 دوای نہ وہی کہ و اکیانمان نہ کیشری لہ لا خراپہ و چاک نہ کیشری

نہ گہ خراپہ ت بوو بنی بوو ہر
 فریت نہ دہ نہ ناو آگری سہ ر

زک تیریم کاری دہتی ماندوومہ تووی عزتی نفسہ چاندومہ
 نہ و چا وہ پرر کہ کہ نہ ہی برریہ دہت طماع ماریکہ پئی ناموسی کہ ست
 حکمت فروشی بی بی قدر نہ بی پئی بی شرط نہ وہ تہ خوت و ابی کہ نہ تیلی
 بی گوزہ رانی دہ ردی ہائلم نقطہ ی نہ کہ تہ تو سہ عائلہ
 کہ مندالہ کہ ت لہ برہ سہ آگری بیتر نازانی چیری یٹک نہ گری

نه بودنی دهستی شیرگیره بهستی
 ماکینه ریش بنزیره نه تی نه وهستی
 که مدهستی نه که رهه ولسی تیدا این
 غسرتکه نه بی تیری له دوابی
 ده ردی گراننی این با حسده
 فرجی نادابه دل زور به ده
 به خیل بیشی بی دایم خباره
 چونکو حسودی له سردل باره
 نه وکه سهی دل و ده رونی پاکه
 خله خوشی نه وئی بو خوشی چاکه

نه مانه که سو که دادی خوی
 نه قناعته خیری له دوی

۹۷۰ - ۷ یوز ۱۹۷۹ -

رابوار دنماک هر به قماره
 قمار سه ریشی برری هر ماره
 له سو حرامی زه و قیگی تیا به
 هر قومار بازه دوی ری سوی
 آفره تیکی جواه حنزی لنی اکهی
 عشق و ره و قیگی تیا به تینه گهی
 هیچ نه بی له دوی وصل تیر نه بی
 نه م خله که له که ل یه ک دوستویاره
 نه م شمشه [انگازه] ی قومار کریاری نه بو
 آمشو و ره قیگی لای یک دیاره
 زور شمه له هینه [احق] یه
 جوله جولیه تی له پر ربوی دهر چو
 نازاینه دوستینه بو قومار شه قیه
 نخار و قمار جووته بواره
 رهس و سپه تی تیدا دیاره
 به لام بو اهلی مراق هینه خوش
 بو شه و تیک هر جیت هیه بی فروک
 هر جیم ده ست نه که وت نه صدایه کایه
 نریانگوت بو که زعیمی تیا به
 ده ک [حسنی زعیم] مارشال جو که ربووم
 که بو که رنه ما رو اینم نو که ربووم

۹۷۲ - ۱۴ تموز ۱۹۶۹ م

زور که سینه بینی که گیاه بتراره که سری پیشاده م به ها واره
تا چینه خاک لوتی زینانه هیچ نالتین نه جل له مکین مانه
گورره و شار نقطه ای غافل لیک نه دا نه م کابه عاقل نه و ساله ویدا
به لام فائده ای چی نا که بر رتیه وه دنیا به تنیا له و نه بر رتیه وه
به خواجه یاه ووت قیامت کیه ووتی که مردم محشر نه وه به
نه لیه فلسطین له دست حوت ده ولت جوی و ابه آساده دست جو که که دست
ووتیاه له پیشه اشوه تی یماح نه و فلسطین ی دابه مسلمان
نه وانیش جاویا له مسلمان کرد به عزم و یماح فلسطین ی اگرت
نه م آل و گوری مسلمان و جوی به استغفار یکن وه ر که راتیک جوی
که راینه وه سر جها و ایمان که کس له که آلمان نایینه مه یدان
ری راست نه مه به گور استت نه وی
که دیوار روو خا بانیش اکه وی

۹۷۳ - ۱۱ تموز ۱۹۶۹

چه قوی مالوم و کیزده که ی شیطان تا خوبی بریزن تیزه بی له ساک
زور تر له روزی صباره کدایه نه م پیا و کومتنه و سه بر و هرایه
مانه می که وری نوزده ی رمضان بریندار کرا که سیری به زدان
علی [لافتی] ی بدو و حنین بو له م با به علم و بابی حسین بو
بیشی برینی او هیتا ما وه برین له به له شی ایمان کرا وه

نه مه تقدیری ازه لی خوابه له ولاده دهستی شیطاننی تیایه
 نه مه آسی ده وری جهانه که نه لایح که سسی تیامادمانه
 له لایکه ده پیاو پیاو نه کوری مایسه وه بره، خوینی اُتری
 دوینی شیخ خضه له حله هروا بزی خوئی کوستی به نامی ناره و
 خوئی و کوریکی وره و منالی کوست و آگری به ردا به مالی

ارشی قابله به ایمان بر اووه
 سه دیمو قرطی کارمان ته و اووه

- ۹۷۰ - ۴ می باب ۱۹۴۹ م

نه ندو فتیلهک وای لهیه شیطان له که تی و نه تی تی ناگی سینا
 جو له که بیلی جوان خه له تینه نه خاتمه پیش جوان ها بگروه و پینه
 و له به رده میا قونیه بو نه کا هالهزه و له وی گالته ی بی نه کا
 ده تی بو ده با نه وه لئا فری به قونیه ختی لی تی ده به رری
 به دوره نکه له تا دو وره خاتمه وه رانی له پیر و هوشی نه با نه وه
 له ولاده کوریش و اله که بی دا بو له ل، ده که رری له سه رزه سینا
 که زانی واه، جوان رانی لی گوم بو به لاماری دالم میله ل به ربور
 سه رره بار رینی و گورک نه ی فرینی شیطان پیشه ی خوئی و به جی دینی
 جوانی که رانی بی سیر اووه سرطه جوانیشی خو، بی در اووه
 بو، به باروینی کوستی جو له که ی هژار راه به جی دینی بو گوری خو خوار
 کاسه به ده سینه که بو قر و شنی به ته فره می شیطان هلت افر و شنی

گویی که پیراه و با پیراه بگریه له لدر خه ساری به ندی و در گریه
 ده تی نه توانی به زور بی بری نه بی حاجی کی به حاجی سوری
 نه که رتسا منخ اصله به وایه به هاتایه وه سر رتعم دنیا به
 نه شیازه ره راه که هر چی دی بوو بوی نه چووینایه لهر و ازو به زو
 به لام بنیاده هم همنده لاساره گوئی ناداته نه هم تخر به و کاره
 خون خواره لایته خوش باو در که تو که وره بووینه باره به
 چونماه لی خورنه نه وری به نه گریه دو این هر خون ما بوخوما نه گریه
 خون ده به گوشت گتتا به رودوا نه این به دردی خوی مرد با بر و
 به خنجر چووینه سر و پای دوزمه بی بی نه گوئین به [کوهل بحر]
 له وه یس رزگار بووی دیسه نه سره وتین له چاره زور ترد وایه که وتین
 و ابر روختی ماه تاقی کرده ده
 به حس بی یتر نه هم پیشه و کرده وه

کاری بو ناکری ده تی بی به نخه مالدار بی دوست به خم و ره نخه
 قالب و قیافت چه دادیک نه دا سیر که وه که کتیک حوشتتر به نخه نه دا
 له سه ریشیک بی و دلیک بشکینی لیت نه سیندوه دوش دانه یقینی
 که به راهری دوزمنت نوستی به هیوا مه به که ساغ له لده سستی
 نه و خه وه ت خوومه که بی دوزمه بی نه ک له ترسانا که کونو قور بی

که تو به خیال زور به زبهری
 که که وقتی به تو نابهی نه سری
 هر چه ندبه چنگو گوج و جالاک بی
 نابی له نه کزی فلاح بن باک بی
 جاری کوزه را به جاوتیری بی
 دوست پیدا کرد به جاوتیری بی
 نه وی که نه ت بی و لی نه دهی به خلک
 له هر دو دنیا بوت نه بی به که لک
 نه وی خوی نه بخواد هر به تنیایم
 له بهی نه گیری حیوی له دوا به

خوهر جوتی بی هر نه بر ریته وه

که واتر و ابله بینه ریته وه

۹۷۸ - ۷۷۵ - ۱۹۶۹

خواده ستور یکی داری دانا وه
 که وره بی خوشه خوا بیدابه بیا و
 چونکوله پیری که بود به کورری
 نه و بایی بود نه ش له خواستی خوابه
 [ان ال اس لطف] و ای به
 غرور بود [حسنی زعیم] ای فم و ماند
 بایم بود ولی زور که سی ره بخاند
 به لام نه و خوتی که سی وانر رشت
 هیچک [محسن] یا به ناره و اکوست
 نه م کاره لای لی نه بی ته وه
 له ویری فتنه زور آ و نه کیشی
 که اهلی صلیب هاتنه فلسطی
 بو صلاح الدین فرست به بیدا بود
 خواله که ردوی عسکر وفق
 له و ابه آسان نابر ریته وه
 دوزمنی ناه خوررگک ده رده کیشی
 انگلز و فرنگ لیک که وتن قی
 نه گینه دنیا ی لی خروشا بود
 بمان پارینزی و بو بمانه تم قی

— ۹۷۹ — ای ایلول ۱۹۶۹ م

نه وهی له لای تو زه می دوستی کرد
 به د زبان نقطه می نه چیته سر بی می
 که س ناکه سیش بی لیت نابیته وه
 نه وی بی به نه له خار و ناموس
 نه دی نه زانی که کوری کئی به
 علمی قیافت بکن به ره هبه
 گرنی آده بین له چنده هزاراوی
 بیاد به در خلاق له تا نخوی
 خونیدی خلقی چاک بهره آده ده ها
 هاوی و پایز له ره شه با به
 چاوساخی کوریش هیند که و توته ناو
 زور که سی ناچاره به مستند وه چاوسا

ژبی - ۹۸۰ - ۸ ای ایلول ۱۹۶۹ -

له ندی پیشه می له که ل خلاق جوتی به
 می نه که در راست بی پیریکی ژیر بم
 نه وی پیم نه کی نه که ربی و و این
 نه بی نه و خلقه خرابه م چاک کم
 کاتی له خو ما نقصم نه صیتی
 خوش گوزه رانیم زانیم که کوی به
 نابی له تانمی دور می دلگیر بم
 نصی تیکه مالی آو این
 خوم له تو اینی به دکوبی باک کم
 کرده وهی حکم لای خلاق انویتی

خوئی که رتانهی دوروی درو بنی با نه و به دنا و بنی و هر ره بنج رو بنی
 نه و سا بونیش نه بنی به عبرت به درو له که س ناکه و نه غیبت
 به لاج که و اجم لیره ه لنا که م زحمت بی غیبت رفیق به یداکم
 چاره ی غیبت ما به قوارده کرد باره مانه ما و اده رما ج نه سرد
 یستاه ناچار و ه ک محمد حیه نه که وینه به ر ریگهای هم به یته

قوماراه نه که قرآنی ده خوینم
 که درو خووم و ه ک عابد ده نوینم

- ۹۸۱ - ۱۵ شهریور ۱۳۴۹ م

خو و یکی به ده بو فرو ما به هم در به کو نه قیه دینه ده که به
 بیستوم نه لیه قیه نه گی دل دل که نه گی گرت بو شه در به کو که
 لام دایه نه وهی که رق ه لکه له دو و ه ه کانی ناره حمت تره
 نه ی به حیه دل که ی بوی هم لکه وی دو و نه به نام به خنجر شه وی
 هر به و داخه و ه سره و تی نابی به قور گی نا جی نا نو که بابی
 مسلمان راست نه وهی زور جا که که لی بو رد یتر ده رونی با که
 به لام له پیا وی سینه به بو دره چونکه به دنگ له وه فادوره
 نه که ر جا که ت کرد له که ل نا با کا خرابه آکی له که ل پیا و جا کا
 به لام نه م جا کو خراب ناسینه خرا ده ته نا و لو له ی و سینه
 لهی نه و تو هیه کاتی نه ی ناسی که له که مندی قیلیا بتاسی
 به لام تو جا که به و له هان به بر بانی [به ده خوا] یتره تره

۹۸۰ - ۷۷ ایلول ۱۹۶۹ م

پیرره‌ی تقوی عینک که له لیه پچرری روزی که عمری خوت دانه درری
 یاره‌ی معاست که له دست ببری له دلی نه وه ته زوو مانگتی پیرری
 نازانی که نه و مانگ و روثرا نه عمری چند هزاره هزار انسا
 نه و عمری نه سرو که لئی بی زاری بوی ده که ویته سوه نوزاری
 به لام فاندی جی بوت نایی ته وه لیت تورایتر آنت نایی ته وه
 تیر که تراز او ده رچو له که واک نایی ته وه به آمانو زه ماه
 عمر به کورتی و دریشی نیم هوندره گورجی و زور بی زری نیم
 عمر یکی که م و به خیر و خوشحال خوشتر له عمری دو صد سالی تال
 که سه رمای زستانه له لی جوقا ندی قه دری بی برگی ها و بی ازانی
 کاتی قه دری دداج که لانه نه نوتی ددانی لاعیده بو وکت بیشینی
 حیره تی عمری رابورد ویشی بو خوی
 ده ردیکه زیاتر خمی بی ده خوی

۹۸۱ - ۷۹ ایلول ۱۹۶۹ م

ده وری زه مانه وه هاگور راوه یاری پیشوا موده‌ی نه ماوه
 یاری روث جوی بو و گور که لیش به شو به زم و آ له نک بو و تاده که و نیم
 فنجانیته که غم که غم شعرا ریوی چو و له که ل سخوره لیدان
 روزی شرم توپ به دو و به ره کی که نه یسه هاتنه وه شراره که ره کی

۲۰۱
که و شک ویه که و صینه راه با و بود
که نه یا بی بی که رسواری یا سوار
و هک نیسته سواری نه درایه که
قه له مرداریش و هک نیسته دونه
نه و سانه یا نگوت نادان پیسنده
گر و پنیکه آگری دزان

به بابی بابی که خوا پند او بود
بی و قنایه که با سوار نه هاته خوار
به لاج ده و ریکیان نه نه برده
به ته رو و و شکنی نه بود به حوارنای
دانا به پاره نه کا به به نه
دوایی که گیرای نه که و نه زیندای

که چی درو بود نه و تسلا
دز و پاره دار له بره و دای

۱۴ ی تشرینی به کم ۱۹۲۹ م - ۹۸۲ -

شیطان و اله سر کیوی آرات
ده رسیکه نه و هی آده م دارا
قونبه له ی زه ریم پی ایجاد کرده
که له که ل زه رری نه و جاسنه که ره
نه لایه رای خوا و غضب بباری
نه ویه ک قارونی دوستی منی کومت
عالم به ملیون ته فرهی من نه خوا
نه و ز قیای نه دا و به خنویا نه کا
نه و شیخ و ملا دی نیته رووی کار من اهلی فن یان لی نه خدم کار
تف له دهی که و ابه ته فرهی شیطان و ابه جاری قرر نه خاتمه نیسه

ناوی سنگ له واک به چاکتر به ره
سنگ له واک که لای بن زهره رتره

زین = ۹۸۵ = ۷۰ تشریحیه کم ۱۹۴۹ م

ده وه به آشمالی زبایه وه هر آستی میری نه نرایه وه
 زور جاوی ره کمال بووه ته وه گوشره شیش زور به فری لای جووه ته وه
 مزگه وتی روخا و چاک کرایه وه ملا معاشی بو بررایه وه
 سه رره به کتیکه خشت و نیمه نه بوچی بی بی و می بوچی نیمه
 پچکله ی زور تا بوته گریه سره مردوماه نه به بی بو گدی سه یوان
 که هاتینه وه لهر له وایگایه تد بیری و دو سه له می تیایم
 دسی حقوقم لهر له بیر ما وه [خجن فاحش] یان حرام دانا وه
 حرامماه لای بووبه قوری زستانه وه که زور و مازو و مباح بو بووان
 نه لای پایه دار پایه دار نابی ده ولت له ناداک ده بت به در نابی
 نه موه مو و ساله ده وری دینام دی نه مدی اواتی له زار بی ته دی
 برروایسم وایه و نه یلیم بی بهروا
 لهر واهاتووه و به وجه شنیش نه اروا

- ۹۸۶ - ۷۰ تشریحیه کم - ۱۹۴۹ -

درا ویشی ذریه ی دهنگی دایه وه لهر تنها انگلنزی بی دهنگ مایه وه
 ته مه و بارانه و آگر بارانه بارانه ی کوشتار بو لهر ارانه
 ورجیش له به شه ختوی کرده به تیر به نیوه ی دنیا جاوی نابی تیر
 ساره مرکهای له سه رنه بوایم بابه له [قارپاته] دا، واکیر بایم

له [قازوری] دا تیل به دست بوو له ناوزونگا ورا گیر وده وسته بوو
 که تو یاریده ی ظالمیت دا دوا بی چه بوکت به سر راه دا
 له خوبایی بوو که وتنی له دوا بی سیری له تله که دنیا که وایه
 به سه رتاقه تی سهری نه ماوه تا جا و کاره کا دنیا خوینا وه
 نازانم مردی بوج و آسانه به ره و سیری مرگ شای و سیرانه
 هر دینی اسلام ری سلا مته [لا تعلقوا] امری خوا به و آیه ته

می چیم له خانه له ربو که خوشه
 نام به رزیه سر نه م واته ی بو شه

۱۰ تشرینی دوهم ۱۹۲۹ م

ده وری هات !! دست له ده ورت زوره به نه هات هانی خرمیشت زوره
 تو تو وره به دنیا که وایه وک سعدی وتی [ناه، بو که وایه]
 جارا که هم کورده هیند به وه فال بوو دزی که دری وه فای له لا بوو
 دز چو بو وه مالیک له کو به بیکه خوشی می وینو !! که خوش له شکر اکا
 که لی می چیه تبو و زانی بووی خوشی به نه لی نه کم کورده له وچی به
 هر چی دزی بووی دای نه فی ته وه له به دغه کی نه سله می ته وه
 ییستا که پارووت کرد به ده می وه به پنجه یشت نه خواهر به ده می وه
 تو تیزی نه که ی له ناه و که ره نه و که تیزی خوار دیته الی که ره
 می به ویکیا و خوم نه هم گوی لی بوو تاریک بووی به کی که له سر ری بوو
 نه یوت نه م که ره بوچی واده کا نه م له مو و حسته چوه به پیدانه کا

له یشه که نه لی می سرو مالی به
 او که مال به شیه له کم مالی به

شرح - ۹۸۸ - ۱۷ ی تشرینی دوم ۱۹۲۹

له داری لقی زورلی بی ته وه بیتره وه نده بهرز نابئی ته وه
 رو و بارش جو گه زوری لی بوده وه گورره ی نایستی له سر جو وه وه
 وولاتیک !! حزب و میز بی تیکه وی هر چی ده تی بو و شئی خوی شوئی
 دوو، به ره کافی تیکه فو تاند سه ودای سرکاری زور دلی ره بخاند
 زوری و اهیه خوی خوی ناستی خوی له لده کتشی بر به کراسی
 خوی له اوینه دیوانه نوئی خه ریکه به که ره کلوا و بفرستی
 نه که به تو بر قولی نه چکیستی نه که ویه بیتر بار دوس دانستی
 تری دیوانی نه بی له ماوا بناوانی حق نه رو به آوا
 نه م ده ردی سر به خواستی خوابی به هر چی نه بی له خوی بایی به
 له بی کاری به نه م کار و باره کاریکایی سه و سوواره دیاره
 که واء که و تو دینه ته نکو چه له م

گای گیره سیوی بخه نه که له م

۹۸۹

۲۷ ی تشرینی دوم ۱۹۲۹

عیبی خوت زانی نه و ساغیب زانی غیبت ناکه ن زنا له کافی
 مدعی شاعر و دوستی سر سفره له خشتت به به گوی یالی مه گره
 جا و له مالی خله نه بره حرام به بی خوت به بی حلال به تمام
 جا و بر رکمی مه که چاوت نه بره به رده دره به به رده ته نه دره
 تو بزانه نه که زور یان لی کردی هاتم ماله که بت چیتکیا بردی
 چند بیت ناخوسته لای خلیس وای ده دسته دریش کرد کورتی له دوا به

باوم جود نیستاده و راه کور راه
 تاریکه شه و جهرده له ناوم
 لهرچی نهی بینی فراره فرانه
 بو خویسه نیم بو که وره کانه
 له سر رنه فرزین نهیده که کور
 چیزی مایه پووج به فراره فراره
 نه مانه که موو بی ایمانی نه
 له ایچ لارای ری شیطانی نه

نرم بی دینی به و خوانه ناسی
 کاری کردو ته روکنی نه ماسی

ای کانونی به کم ۱۹۶۹ م

لام وایه نیتر دنیا آخره
 نیشانه کانی به ک یک ظاهره
 ایمان بوده ته شکوی آگری
 هیچکده من ناتوانی له لارا یگری
 به جاری براله بر راه
 اولاد له باوکی خوی وه رکه راه
 فتنه و دروژی باوایه ندوه
 نووی فساد و شره ریا چاندوه
 دلی که من که ل که سدایک نیم
 که وره کرم وله خواباک نیم
 ا صناف انصافی ناوه به لاره
 حقه ی راستی له لای که میان ماوه
 سنگی کیشانه له مووی هدر سنگه
 بازارا غاشیش لیتیا بنده نگه
 به ک به دهی جراه اُزراق افروشن
 بو یان له لکه وی نیرش ادوشن
 ها کا اسرافیل صوری لیتدا
 دنیا گیاننداری نامیتی تند
 نه و سا پاره و ملک به جی اُمتی
 هر رنه موو که ش کوز داده وه سیتی

مال و دهوله تیا به بو بارنا کری
 به ایمانی و داد که لکیان ناگری

چرخى فلکى صنعى کردگار هر له و روژده وه که وتوتته کار
 به سووریتته وه له دوازده بئرجا نیمه شیش له گه ل نه وه روایه له ره بجا
 نه دوازده گه لوه شیش ناوانزده به کی ششی روژه مانگی ته وا وه
 بهی مانگ سئی مانگ فصلتک اگورری چوار فصله سالیک که راه بووری
 به هاره وهاویج یایزه وزستانه له سه رهج باری ناصیتی جهله
 زور که س بهار یاکه له لاخوش دشتیک سوزو گول و وه نهوش
 به لام ها وینا و غیره هزار له بهر گو آگورم وور بهی رزگار
 به روژ شیش اکه سه ویش بهی نوئی له لادیوارتی له رواهل نه ری بی
 له پانز خوشه بو پیادی نه وک بیوه و سه بزه گوشت تندرور بی
 ده و له هند خوانی نه رازیتته وه که هر لونا نیک ابار ریتته وه
 نه م دوو نه حواله هیچیله تا سه رتیه
 چو نکو له رودولا بو مردک به ری

زین - ۹۹۴ - ۷ کانونی به کم ۱۹۴۹ م

پیا و له لاده بیت لادیس بن آوه وا آورو یوه هیستایخ ماده
 له گه ل نه وه یسدا که زیخ بی که لکه غیره شیش بی به ره وه ک داری به لکه
 له صوی یینه سه راستعددی خوت نه که رخوت باش بی عالم جا که پوت
 چاکلی بنیاد هم دل و ده روون که تو دل سوز بی خلك لیت محنونه

جاوت له مالي کهس نه بی مردی که خشنده بی بی و اجواه مردی
 دل آزاری به زاری له دوا به لحم جا له تباری قاجی خودایه
 ظالم زه والی بو دا سراوه لحم دنیا به دا زوری بی سراوه
 به آرام له دای نفس پیا و بی عارنه کا که رزه چه نه پیش خلاص بی زارنه کا
 پیاوی نه زاج دودل نه ره بختی سگی له وه در دزب بودیتی
 که نیار له لای گفتگوی جا کا قوله پی ی نه سعی نه و هیچ دنگ نا کا
 برین له ست جاری ده وایه
 برین له ست ساریشی نایه

روزنامه ی ریح شماره - ۹۹۴ - هی کانونی دوهم ۱۹۵۰ م

پیا و له کاری خواستی و در راه او لحم دنیا به را محشر هل ساوه
 نه لیه روزی حشر نفسی نفسی به نه با و کو برانه که جس که مسی به
 نه که ربا و دررت به و روزه نیم بچوره بازار برانه حیم
 له که مو و لاوه پاشا قوله و چورتیم نه ساره زا که و تونه سکریم
 نه یا نکوت کاسب حبیبی خوا به کاسبی حلال بهره وی تیا به
 نیتنا کاسبی حلال نه ماوه بویه بهره که ت و اه لگیراوه
 خواء نه دهی که به ننگ له خلاصی آگوری خویشی نه یزانی نایه بانه گوری
 له که ل نه وه یشا تا بوی له لکه وی ترزو بازی روز تری نه وی

که خانه و صورتی شریفیتان نیشانی دهوری آخر زه مان
به نه لایه گوت قیامت که به ووتی که مردی محشر نه و به

تا خودمان نه صریح نازانیه چیه
به مردنی خلایق با وورمانه

— ۹۹۴ — ۱۰۰ ی کانونی دوه م ۱۹۵۰ —

حکایتی که در طلسم و جادو و نیشانه و کتوتی که در
به نیش که و تو وینه زیر که مینه هیزمانه بر او و بارمانه نیش
کیوانه به نیش لای خوا مانه دو و به راه که زور سرمانه و ستاره
به کیکیان به بی به کیکیان رهش دیار به رانی رهش به که دو و
ما و نه نه و نه خودمان به او به سر به که و تیه و اخله ساو به
که و تینه سر رهش روزی رهشمانه تاده صریح سرمانه که تبه به شمانه
تجر به طالع شریفی تیا به به نام حصول و خود تی خواه
نه بی ابتدا به بسم الله بی به ناوی خود ادفعی به لای بی
نیش و هک کابرا به با جنون که و خیتو بسم الله یا کرد که و تینه جنین
که واته نه روی رهش به ختمانه مایه بی رگاری نیش نیشمانه

کاتی به جذبی آینه اسلام
ها و ار که نیش خوا اگر مینه مرام

ساعتیکم بود به شرط ساعات بود
 کارخانه کیشی [ابونعفا] بود
 روژی له نا کار ریزه ی پچرا
 ساعات چی ییکی عام ناوه ندی بود
 ساعت بورد بوی خسته وه گور
 انجا برده لای وه ییکی تر
 هر بونه وه بود پاره بستین
 روزی یه کیلیان به راست پی یی لینا
 که ییجه ساعات باش چا بکله یینه وه
 ده وریکه نه پی پیا و سفره در پی

نه و سا بونویژ و ججات ییقات بود
 له نا و ساعاتی تردا آغا بود
 که تبه به بر دیکه خوشتی لی پرا
 به در و ناوی صالح اخندی بود
 دوی دو و روژ که نوست لیا بود به پرا
 به لام فاندی چی یه کله یه کله دتر
 به فیله و فرج له خلک ده برین
 وتی که سی راست نه فاله به یینا
 چاره ما نابی چا بخه یینه وه
 بازاره لکرا گیر فانی پرا پی

مندا لیزور و معا خیکلی که م
 دست زه نی نه که م به چی هله کده که م

پاره ی پیاوی رژد که له لی نه گری
 شوشی نو قولیکه به سه رره فنه وه
 که خوی مرد شوشیش که وتونه خوری چه مکه بوژ نو قلی خوی بوده باری

میرات گیر له پر پاره ی دست که دی
 نخوز که مرده که چاوی لی نه بوو
 نخوز که ما باقی ده و له نه نه کا
 نه ح ده رده بو یان نه بوو به عبرت
 نه ک به فاهت له ری خودا دا
 نخوز اگر دوا ی خوی میرات گزور رین
 چو نکو مائی نه و بیقرو بی سه رره
 نه دیکه به شپیه و که یف یا الله موو شه وی
 آزاری گوزری گراک تر نه بوو
 که نه ح حاله یان نه دی به جاوا
 نه ی نه ختم دوا ی خوی به حسرت
 به شی فقیر و له ژار یان نه دا
 نه دی به شی نه و هر گوزر به گوزر بی
 له که نه کتر دا دعوی به و که رره
 بیستاجه به پاره ی زکات نه ماوه
 فرضی آیین یا او به لاوه

چله ی زستانه و چله ی که ژاره
 ده ره چه ی که و تحت الصفه
 بی پاره بی به و انصاف نه ماوه
 خوانه نا سینه و اما لی نه کا
 چو نکو کاسی حلال نه ماوه
 کرده ی یخه به و برده ی شهیتان
 نه نه ده ر دیکه له زور جی عام
 خواله گونا هی نه بهوری
 سه رره دار له به خیم لوزو داره
 ده ره چه ی فقیر که چه پدا صفره
 خوابه ردی به تنوده و مسگی به رداوه
 خوا کیو نه بینی و به فری تنی اگا
 به ره که تی رزق و له لگیراوه
 جوه سه رنه گری نه ح ده ورودوخ
 خطا سوره به و نیز یک به شام
 آیی خطا سوری له یتم دوری

بیمه ملک ماه شوهاشمه له لای خواسته سما به واک قایعه
 نه لبت ته سایه بی نسای پتی خجدر بوئم عراقه نه بی به ره هبدر
 به لام و اچا که که خوابی چاک بیه
 پشت به خواب به ستیه به ده بی باک بیه

۹۹۸ - ۱۶ ی جباط ۱۹۵۰ -

خواقه و می نوحی له آواخنکھاند قومی [عاد] ایشی به باه لفراند
 سدا و قوم صالحی ته قتی به نه عره ی ملک زراویا ته قتی
 نیمه ایشی واله زیر به فراره و نه لدی نه نازانیج له ده ست غضب جونی له لدی بیه
 خوب خدایش دیاره له آوانا سرتی در دیکه هیچکس له که سن نایرستی
 ده وله مند گمئی له نا و آوایم که له ژاری ، چی ؟ دنیا آوایم
 [سادتی الی الجبل بعصمتی] له ره و ده بووتا ، گه یه تینی
 نیتناله به فرا که و توینه هاوار خوا ، دی یغم یاد نم ویش به ناچار
 که به هار هات و قتی به رری رستای نه با ما دیوه و نه به فرو باران
 دیاره که مایه بی انس نیسان له رری ی خوالادان تم خره ی شیطان
 نازانیج دنیا بوکه سن نایستی عزرائیل له بیر گیانماک اسیمتی

له بیچیسمه له که ل خوابی بونا بری
 ده وله مت به میردی تازه ی ره نه برری

یاره اگه رای بوشی له شوین پیاو	یه کیکیان نه ویست ره سه نی ناسراو
وه جا خزا دی بی به پارت سه ندی	دری مجاسی باوکی خویندنی
سه رمی نامووی باوکی بیگری	به له وی جاوه وه سه نت نه خورری
چونکه ناوه جاخ نوره ی که و ته بهر	خوی لئی نه گورری کارنا با ته سه
نه سه ایجابی چیرخی دنیا یه	حکمی ازه لئی و تقدیری خواهی
ان الان لطفی فرمود	که استفنای دی بایی نه بی زوو
یه پت پایه که که ل که و ته سه مستی	جلمه وی لهوستی دهر چوله دهستی
بواره سی آوو شراب نه هم روانه	مجه کی له سی و عقلی نینت
نیستانه مانه باوی نه ماوو	خوله کینت و ره هم که رمی باوه
بوی و ادنیاتیک چوبه جاری	که اسمانیس له به فر نه باری

باوه جوده مووی خولستی به زدان
 چیه وتی و چیه و پانی نیمه به هانم

له ندی به پیری آخر سر نه بن	فتری که در نه بن !! نه و سابه که در این
له ندیکی تریشی که ، که در انه وه	نه بدنی له خووی به د !! که در انه وه
له ندی میزه ری سپی عالمی	دانه گره !! نه بنه به ندی عالمی
ساره داری !! خوالنی بی راضی	میزه ری به ستو چوو بو به قاضی
خوا که به وی پیا و نیندین کا	کرده وه ی به دی لایرین اگا
حرصی دنیا بی و آره زووی لیره	له نیند به داخله وه له نیس بوی لیره

مازانی دنیا کو تہ و کم ماوہ مہرگ زورنریکہ و مخریس کم ماوہ
 بہ زللهی اجل کہ ہات بہ لادا لنی لادہ کہ سمی ناچی بہ لادا
 کہ کہ واو کفن کلر آل و گور نہ و سا نہ زانی کہ ہاتو تہ گور
 دست نہ کو تئی لہ دووی پریا سکہ ہی بارہ
 لہوائے زانی زیندوہ کہی بارہ

نہیں - ۱۰۱ - ۹ ی آ دار ۱۹۵۰ م

ما فعی سبخی دنیا و قیامت کہ تہ تحلیل علمی قیامت
 شارہ و چار گہر الہ شوی کم شمش ذاتاً حویشی پیغمبریش
 حدیث دوزاتی جہنم کردوہ کہ وانی تری واپا و بردوہ
 امام شریفی رووی کردہ دی سیک توشی بیک ہات لہ سرہ ری سیک
 کورتہ بالاسیک موزہ ردی جاو سیک رووچ و لٹوی گزہ بولہ بہ رقیہ
 لہ مونیٹانہی خرابی پیوہ ہات بہ پیریم وہ لہ راستہ ریوہ
 امام اخوذ باللہی لہ راست خویند نہ و میوانداری کردہ تکا و حویند
 لہرتو تجربہ لہ گہل کابرا جو ای روانی کابرا زورچ خدمت بوو
 نہ و نہ وہ تارورنہ نوست لہ تاوا کابرای تجربہ ہی دابوہ بہ آوا
 بہ یانی لہل سا فریوی وائہ روم گوی دریرہ کہم بتنہ دہری بوم
 ووتی پیادہ بووی گوی دریرت نہ بوو
 فریوی تجربہ م واپہ راست دہر جوو

- ۱۰۰۷ - ۱۶ ی ذار = مارت ۱۹۵۰ م

نہ مرو و ابورجی پیر شرنانہ لہ لہ مو و لاتی ہول بہندانہ
 چلہ ما کیشا بہ لام نہ کف چلم بی تفاعی یہ کہ تہ و حق ملہ
 تورک و توپانہ [مارت گیر باقر] [قازمہ کورکک صابنی باقر]
 سر بہ فرہ و سرعاش و ای دابہ سرما جوہ در جوہم سرم لہ و سرکہ و وروہا
 لافا و ساریکی کونی ویراہ کرد ہزارہ نفوس لہ نا و آ و امرد
 خو دیارہ دجلہ بی نہ سال بہ جوشہ حالہم بہ برسی و ترس بہ بہ روشہ
 لہم تہ نگانہ را حزبی معارض کہ و تو و نہ نہ عری [اہل مع مبارزہ]
 نیوہ لہ بیسہ خوار دناہ کہ دراکہ بو یا نہ روکی خلکس سر کہ کہ
 نہ و سایہ نیوہ کارتای رہ و ابورجی رتی قہی لہ پی کہ ستا دابو

دیارہ نہ کہ تہ و الہ یہ کک بہ ربوہ
 دہتی چہ در بہ سر خلکدائہ سوہ

- ۱۰۰۸ - ۲۷ ی آزار ۱۹۵۰ م

خواہ لہم بہ دہ نہی بہ نیتمی داوہ دو جستی ضدی تیار دا ناوہ
 یہ کیلیای روحہ نہ و بہ و پاکی یہ نہ وی ترنفس بہ و بن پاکی یہ
 روح رووی لہ خواب و نفسیش لہ بیطہ عقیش خود او یہ بی تاہم وان
 بہ لام نہم یہ نہ ہ ہی پیشینانہ کہ نہ لہی عقل لای پیار میوانہ
 نہ و عقلی کہ و میوانہ لہ لامت نہ بینی لہ پیر لہ دہت نفس لہ لامت
 عقل نہ لہ کاریک کہ لہ ریتایہ لیکہ بدہ رہ وہ بنز اچی تیانہ
 نہ کہ رہ نہ بخامی بہ جا کک ازانی لہ و لی بو بدہ لہ تا اتوانی

خونگه که زانیت نتیجه شیه
 به لام که سبطه نفس اجولتتی
 خوناند و گو کرده فائیده ی جسم
 له روح و عقایش سره شتونی
 بیستا نفس نه لئی یوحی باشه
 نه م له موثرنه جوانه ت ویداشه
 نویس جمله ولده ست عقل و وره گری
 دوایی که که وتی له ره و بوت نه گری

تیره - ۱۰۰۴ - ۲۰ آذر ۱۹۵۰

بیش پیغمبری خاتم النبیین
 له آوا قومی نوحی نه خنکانه
 قهر و جزای خوانز و نه هاتندی
 به سر تو میگرداشی نه درو خاند
 خوره به با که بیتره خیره
 خلای نه فرزند و کک های بهر گیره
 له ندی زراویه نه توتی به دهنگ
 به ساری به سر رقمه و ما گل و سنجک
 پیغمبره که یکنه پیدابوو
 نه م ریجوانی به موی کو تا بوو
 له مو و جزایک که توتی دواوه
 بیستا خلای ترسی نه وهی نماوه
 نه وی بوی که یفی کرده نخ رو پیه
 له کوزی و مالی خلای نه زرو و خستنی
 به راست و چه پادیه نه وه شتینی
 له جهال زورتر خلای له دوایه
 له مو و لایک امری ره وایه
 چونکه به م رهنگه زور داری باوه
 که سیش باوه رری به خوانه ماوه

ک ری نه بو خوا که ماوه ته وه
 یا پاک کانه وه یا پاک کانه وه
 یا پاک کانه وه یا پاک کانه وه

زین - ۱۰۰۶ - ۱۲ ی نیگ ۱۹۵۰ م

بم رووتی هاتوویج	بم رووتی هاتوویج	بم رووتی هاتوویج	بم رووتی هاتوویج
آوناگرینه خوبه گل و ده ورچی	آوناگرینه خوبه گل و ده ورچی	آوناگرینه خوبه گل و ده ورچی	آوناگرینه خوبه گل و ده ورچی
تدوش له خاکه بم رناگری ادرری	تدوش له خاکه بم رناگری ادرری	تدوش له خاکه بم رناگری ادرری	تدوش له خاکه بم رناگری ادرری
تدوش له خاکه بم رناگری ادرری	تدوش له خاکه بم رناگری ادرری	تدوش له خاکه بم رناگری ادرری	تدوش له خاکه بم رناگری ادرری
واسطه رحمت ناردنه پومان	واسطه رحمت ناردنه پومان	واسطه رحمت ناردنه پومان	واسطه رحمت ناردنه پومان
دانیشتویج تیکرا گفتو مانه	دانیشتویج تیکرا گفتو مانه	دانیشتویج تیکرا گفتو مانه	دانیشتویج تیکرا گفتو مانه
که هل سایه تیر له یک ترگوم بوویج	که هل سایه تیر له یک ترگوم بوویج	که هل سایه تیر له یک ترگوم بوویج	که هل سایه تیر له یک ترگوم بوویج
که و ته بیانی تدوش به خوی	که و ته بیانی تدوش به خوی	که و ته بیانی تدوش به خوی	که و ته بیانی تدوش به خوی
شویج خرو و خیرال که و تنی بطلاله	شویج خرو و خیرال که و تنی بطلاله	شویج خرو و خیرال که و تنی بطلاله	شویج خرو و خیرال که و تنی بطلاله
دوور له به دکار و دل آزاری بی	دوور له به دکار و دل آزاری بی	دوور له به دکار و دل آزاری بی	دوور له به دکار و دل آزاری بی
تدوش له و لایه و به دست به و لایه	تدوش له و لایه و به دست به و لایه	تدوش له و لایه و به دست به و لایه	تدوش له و لایه و به دست به و لایه
تو ته قه لای جیت بهم لا و به و لایه	تو ته قه لای جیت بهم لا و به و لایه	تو ته قه لای جیت بهم لا و به و لایه	تو ته قه لای جیت بهم لا و به و لایه

زین - ۱۰۰۵ - ۶ ی نیگ ۱۹۵۰ م

سردده می له تیو بازی له ناو بوو	سردده می له تیو بازی له ناو بوو	سردده می له تیو بازی له ناو بوو	سردده می له تیو بازی له ناو بوو
بم سر به سریش نریا برده سر	بم سر به سریش نریا برده سر	بم سر به سریش نریا برده سر	بم سر به سریش نریا برده سر
کالنگه می له تیوی لوس له سنه بوو	کالنگه می له تیوی لوس له سنه بوو	کالنگه می له تیوی لوس له سنه بوو	کالنگه می له تیوی لوس له سنه بوو
که سواری له تیو بوو له پیش	که سواری له تیو بوو له پیش	که سواری له تیو بوو له پیش	که سواری له تیو بوو له پیش
له و له تیوانه که پن اگه شیت	له و له تیوانه که پن اگه شیت	له و له تیوانه که پن اگه شیت	له و له تیوانه که پن اگه شیت

حقوق و دهفای هیچ نده ناسی
چاکه و ده فاو عهد عهده کونیم
الحق یعلوا به لایعلی علیه
حق حقوقی ختم الأمان
دانا بو بو یه امانی دانا

دوایی که بوده و جلی سیاسی
سیاست به رویشتی بو نین
آیینی اسلام [مختم لدریه]
که چی بسما رفتی سیاسی امان
[الحکم علی غلب] ی دانا

منه لیم و وفا که بو دو انی
خط نابتی دوایی که دو انی

زین - ۱۰۰۷ - ۱۰۰۸ - ۱۰۰۹ - ۱۰۱۰ - ۱۰۱۱ - ۱۰۱۲ - ۱۰۱۳ - ۱۰۱۴ - ۱۰۱۵ - ۱۰۱۶ - ۱۰۱۷ - ۱۰۱۸ - ۱۰۱۹ - ۱۰۲۰

کو به نه پینه و ده ده دری هاری به زور باراشی له آس می هاری
یینه له پستیه به ده نه خورری کو به باراشی بی ده ست نه برری
به هوئی یینه و ده تاوای لی دی له برری نه بی به بیر کورری دی
که گه پیه ریزی نه لی ده پهاش له دو ستوده ستی خوی اکا حاش
نه لی نه مانه باله ناو به رم نه و ده کا منده نه بخنده به رم
نه م به و نه شیکتی و خوی له پناوه سیر نه کا و چواری تری له دو اوه
نه زانی یینه به نده ی زور داری به کیری نه وای لیک ده ست به رداریه
انجا که هات و ته و او باوی به ند یاریده ده ری نه ها ویته به ند
تا لاینا نه نه کا و نه نیسه دینی انه ته و ده فای دو ته که ی دویتن
له ده ست نه و ها وار نه به نه به خوا ده نگ غیب نه لی گورر نابتی آوا

یینه یاریده ی زور دارتای داوه
له پنا کو جزای زور تر تاه ماوه

۱۰۰۸ - ۷ نیس ۱۹۵۰ م

په چم په !! جواني پي دهرده که وي شه ونه پي رووي مانگ ناپيني شه وي
 روو به له لمانه او مال ويرا او که په رده داري په جواني جوانه نه که
 جوانه له به رجا و پي تيري لني نه خوي که ، سارا په ده شيت گير نه پي توي
 پي شه رمي شه رمي زور لني قم و ماوه له به رمي وه خوا شه رمي دانا وه
 آيني اسلام و اقال کرا وه له به قورتا و قه له به تيار دانه ماوه
 نيته نه و دينه پا که جني ديلين له به رآ دابي نه و روپا و پيلين
 تازه کچا غاوه ده ک نيره کور که له او روپا دا که و توونه غر که
 دياره که شرميا له لانه ماوه باوک نيا له به رخره رک دانا وه
 هر و اتا زاني کار بکيا قم و ماند ده ک دوختي ايراه که و هر را دور راند
 خوا ، خوي سر وختي آخري ته دا وه بي حکمت نيته شه رمي دانا وه

به لام شه ريتا غاوه به شه ردا زاله
 له رمي اسلامي لار ايريه به هم حاله

X ۱۰۰۹ - ۲ مایس ۱۹۵۰ م

بو کار ي ده و راه خم مدي نه به هر هر چو نني بگري نه و ده چيته به
 دره ختي دنيا پر يه له صيوه هچا که سي تا سر به رمي نه چينو ه
 له ندي که نصيب بوي نه که پيني تير نه خوا و لقي و بو پي نه شي کتن
 له ندي ايشي که واقعت نايه اتی هر ره لده به رمي و ده تي نايه اتی

سینه ره که پیشی له تاوه ، تاوه جتی جتی گتوری که که ل له تاوه
 یه یسزانی تا سر بویج که سینه که چی نه م خه لکه ی له دووشه قتی یه
 دوو که س گره وی ل بر دوته وه که وایستینا ل کر دوته وه
 یه که یه وهی که له یه ناگا بود و نه بونی کاری ل ناگا
 سیطای بهم خله وای پنده که تی نه م به پتکه یه نه و ده تا قتی
 دوو یه وهی که به هدایت که و تونه سر ری عقی و درایت
 همیشه که که ل خوی خوی له که ستی
 به و لای داوه له له مو که ستی

۱۱ ای مایس ۱۹۵۰ م

آفره تی زگ پر که ترا نه یگرت وای ل دی هیوای که لگا نه بر ری
 ها واره که ته شخس و پیره که نه ل ده حیلیم بگله تی آمان
 یه یشتان تو به م بی یتر یه شوی لاقم له لاقی هر دم نه که دی
 که رزگاری بو جاری له راوی حه و ته حامی به ووشکی ناوی
 قوماریش وایه که بید و ریختی وای ل دی یتر باره ی نا یستی
 هزار سوینده خوا طلاقیش باوه که یتر قومار نه که تا ماوه
 لهر نه و نه ده یه تا ده که ته شه و نانی بی نا خوری اروا به سر ره و
 له هر سوینی بی باره نه سینی که و نه گوری ویش زو و نه دقیریتی
 ده ردیکه قومار که بی ده وایه که چی لای له مو و عالم ره وایه
 یه له زنا و شراب تیر نه خوا قومار ره تابتی یست گیر تر نه رروا

جاری به قانونه منحوس بود قوام
بستان رسمی هاتو ته روی کار

— ۱۰۱۱ — ۸ می مایس ۱۹۵۰ م

بدهنده یا نکوت باره ناباری تاده رکی کونده به ربو به جاری
 کاتی که خه له خه رمانا بود فقیر و هه ژار له فرمانا بود
 کونده ای ره وزیر کردیه ره هیله چرا هه لبره و خه رمانا جی بیله
 بی یا هه گوتیه که بی بیما نه دست له کاری خوا هه دهه نایزانه
 حکما به ته که بی خفه و مو سای له مو و کاری خوا سرریکی تیا به
 خیر نیجه نه گتی بی و اء نه بی بی بی بونه هه کاری خوا ره و ابی
 ده هه ل جرنیتن له م کارانه لارا بارانه بلایه له م بارانه دا
 خو، برو خیشما هیشتا له بیره به به ر خومانان بی بی هم بیره
 نه مان نه زانی که به به ردو و ختی بی بی نه وتی کو و و از و و ناروختی
 نیجه ایمانمان نه بی به خوابی که شیوخی به لای نه و مانا بی

آینی اسلام چی لنی حاتره
نه ته وی پیا و بی دینت راگره

— ۱۰۱۲ — ۵ می مایس ۱۹۵۰ م

با و با پیرما به آموزگاری بی یا هه گوتیه به داشت دیاری
 روانه جاوی بیس و هه ک تیغ کارنه کا زور به پنجه بی به هیز کوله وار به کا
 که جا و به مالی که سی هه ل دینان به ردی به جینه ی له به دور دینی

حاکمی بابا چاره یاق دیوه زور جاوی پیس یاق که هم لکویوه
 لهر و ک جاوی پیس به تجربیم نه گبه تی و شویش زوری تو که
 نه گبه تی له چوار حیثی نراوه یستایش نه و چواره می با ماوه
 یه که م و ولا خه که و اه ندیکیا شو و زه رری زوره تو تینک
 دوه م خانووه نه ویش معلوم له ندیکیا رزقی تیا سینه شووم
 سی م زه که پتی به میردناکه وی خوشی نابینا بیکه ده شووم
 چوارم یاق و کله تابلای عاقل له اداره دازوزان و کامل

که چی نه منده نه گبه ت گرتوویه
 ده تی هر که سی بو بن ختوویه

به دکر داریمای کینده سخت بوده که پتی ی پیاوه تی تیار ایمه ت بوده
 چاکو خرابی بوده به له و م هیچکسی ناوی چاک نادا به که من
 نه تم تکا پویمی اهلی دنیا یه یاله ترسه یه یاه له بر سایه
 له نه ریشزانیه که لئی نه ترسه که ییم روژی خوشی لئی ناخه له من
 خود ده وله مندیش داویم تیه بیری بو یه کی نه وی ی که تو بو یی بیری
 دیوا خانیش خو نه مشوی ناکه زور ترغیبتی برای تیا نه که
 به ره که بت یستایو که رله ناوه ری ی قسه و بهسی غیبت بر اووه
 به لام نه وریشیا کرده به قومار سه رتانه سوتی لئی نابی رزگار
 نه مانه ی که والئی به له سه بوه هی بت ییشی به وصل له چه تو سوه
 اگر ییشی یی بو نانی تیا بتی که س ده خلی به سر که به وه نانی

بگینه که ست بو نایتی تیری بو خورما که شو به جلال بی که وی

X
- ۱۰۱۴ - ۸ می خنیراه ۱۹۵۰ م

چاره که کوردی راستوره واک بووی خاوهندی وه فاو دل و زبانه بووی
 له وظیفیش دا سیاست نه بوو ته فره ماه ته فرو توونا کرد بوو
 له واکیزی به جووینم مه یداک ریمای نه دابوو به فیتای شیطان
 له پیر که و تینم سیاست بازی دهک پرنس بسما رق له دهتمی بازی
 ری می سیاست تینم کفتا فیر نه بووی رووما بوو که کوی ناه به له جووی
 رووی اغامان گرت به راه نه ما برده به رتا واده می فرما
 دو تمان بگزاره بزانی نه وجه ناشکری نه بنی بگزاره نیم
 امجا واهومان که و ته وه سادات لای اوای ده تمان کرد به فسادات
 به وانیش چونکو زور یادل صاف کوی مری مدح و لافو که زانن
 به کوی رادیری له ختم نه چه له ناو خو مانا نه بن به دو ژمن

هیچاه ناوین له به رهیح باری
 ده ساقه وی و به ردی لی باری

ژین وماره — ۱۰۱۵ — ۱۵ ی حنیران ۱۹۵۰ م

روزی بیخ ششم ۴۹ ی جباه ۱۲۶۹ ه

آخر ماره ی روزنامه ی پیره میرد و آخر قسمی

[پندی پیشینیا] و خوشی روزی ۱۹ ی

حنیران ۱۹۵۰ م دوشم ۴ ی رمضان

۱۲۶۹ ه کوچی دوا ی کرد

آخر پندی پیشینیا

رحمت له روحی شاهانی ایراک که ده توریکیا هینا به جها
 قوت ناوه جا حیا نه ختم کوریا و دانه ناله نا و مجلسا
 کوریا و دانه ناله نا و مجلسا نیرکوی راه گرت انجا ه لده سا
 نه و تربیه ی له وی و هر گرت ماموستای کلب ری پی نه ابرد
 خوبی اصاله بهره ی بینا ره سه سرخی جنسی حیوانه
 نه مروت به جرمی ده و راه روز چار نه تیجه ی ها تو ته مه یداه
 که چی که و تو وینه ده وریکی واوه هر چی پاره ی بود نه لیه ته واوه
 به لی نه بینی بیستم که پاره روزتری له لای پیادی پی عاره
 به لام فائده ی چی که لگی که س ناگرت به میردی تازه ی رنی ابری
 نه وی به نسب فخری رووناک بی ابی به حسب کرده وه ی جا کوبی
 به بیستریان گوت باوکی تو کی به
 ووشی ره سه فی دایکم بی به

نریاه - ۶۲۱ - ۱۶ ی جباط ۱۹۲۵ م

که ساشی گویره بهتری چووه ده ^{۲۲ نری چووه} بهندی پیشینیا زیندوبووه ده

* * *

ختم تی بگری به ردت تی نه گرم	پیم پائی ریو له ، له به رت نه سرم
رو نه که ی خووم نه یدیه له سرم	که واکه ی خووم نه یکمینه سرم
توچی لی ی نه ده ی به کووله گوچانی	که نه مل که چو به پائی سو انی
به رداش لیه که و نه تو زی نه بر رزی	کا سه که پر بو و دیاره که نه نری
له جئی [سندک] ی تو [قوزه لقورت] نه	له که آل ها و مال که و نه ، وورنه !
که و نه گری بیت نالیم مام	تاده سنده ت بی قدرت له لام
قوله پئی اسی هیتا دهنگ ناکا	که نیار نه که رپی ی پائی جا که
خورمای [کو دکوژ] م له لاسیرنه !	[له نگه لان] م کم لهوی له نگوپنه
تو یه ده که ونه سوچه که ری جه جانی	تورس له که ریتری خورما به جه وال
که له نا و خوتا هات وریک که وتی	
یتر له ترسی لاره سره وتی	

نریان - ۶۹۷ - ۱۵ ی اغتوس ۱۹۲۶ م

که خواستوتی نیمه خسته روو [و خلفنا کم اطوارا] ی فرمود
 له ندیکمان لیه که گوشتنه خوره گوشتی تو نه بی به ز که شوخه
 له ندیایش بوئی به سازی کرده لئی له ندی به شمش دئی تیکه ل دئی

لهندی له لایاکه که قزوان نه خوه لهند تو وره نه به نه کی خوتنه خوتنه
 لهندی به چیره دی دراه بن هوش نه به لهندی به بوئی خوش نه خوش نه به
 لهندی که له نگوی نه خوه قیز نه به لهندی به تو خیاک توئی له رز نه به
 لهندی له خاوی سیطاه کراوه لهیچی له مالی خوی پی نه بر اوه
 لهندی تایش نه بخواد نه یی نه ته وه دوو چندان یی نه بو تو دینه وه
 چا ونا بر رینه مسندو باره بوئیشی فقیر وه که خدمت کاره
 لهندی وه که دوشک جزوی پر رثاره طبعاً قتل که وه و له زاره
 نه بینی به دکا که چی سردی جرت ناگری و نایی ته سردی
 جو که که نه موی ها توبه را مسلمان آگری له ریشی به ردا
 گاور جگه ره ی پی داده گیر ساند سیمیش به کیده کوله نهی تر ساند
 رسم و آینی زه مانه وایه له روزی ره سی دا کنی به وه فایه

آکرامی فقیر به نای و دویم
 له مولا یی که واکویم

تریان - ۴۸۹ - ۴۰ ی تموز ۱۹۲۶ م

نه وه ل پرده بووله سینمای چرخ بزانیی حیونه انجامازی سرخ
 که به بازی چرخ بستی نه بستی له جی که ج ره و بی آخری اوده تی
 ری ی راست نه مدیه، آگر بیار روی له لای لکو که سی بگانه نیب خوی
 دوو به رد پیکه دهه یه کی شکا بن نه وی تریشیا پی زه ده نابی
 نه وی له دور می تو له ده ستینی نه و انتقامیش بو نه و ناصینی
 نه وانه ی روینی که له رو دوست بووه وانه سرو ده که وت به تم ما پوتست بو

که دوست روی و تو یه تو فابووی دیاره له ریزه ی پیاوه تی ده رچووی
له ندی ده فایا ده بو د وایا نه یه یه یه حیوانا ده به وانه چتی یه
چند خوشه پیاوتی ناو چاوا ده ده خا به پیاوه تی خووی قسه خووی سرخا
چند خوشه دوست ناو چاوا ده پاکتی له به ره ورووی درو بی پاکتی

ردوله پاکتی به به خیزه م ناوه

گه ماه گرووه کله که ی ماوه

ژیا - ۱۶۱ - ۱۱ می مایه ۱۹۲۵ م

خوا، عیبی بزنی خستون روو که چی قلاوی کردوه بو به روو
چیشته بو نا کولی به بی آگری خور مایه موو تور به نه کیری ناگری
ده جله نه مح لهو خلیفه کی دیوه له له بجه ولاری خووی نه له خسیوه
هر که لوی به ردی له طاقی کسرا آیتکله بولیده الا سری
به زوری به بخه عقیق خایه ۵ شیرینی به که و ته مدایه
بیستون به عشق له به که نراوه سو ره تی سو ری بو فرهاد ماوه
نه له به فرهادش کورده به چتی یه !!! ره بخه رووی ده ک نه و کور دنه بی کی یه ؟
نه فسانه یه و دانه مابه به رچوو عیستا [جیازی] کچ نه دابه سوو
خندتی وطن گوزه ستمی باره له موو بو باره نه به به باره
هاوار لیره زرد، زنگله ی خوشه که هاته به رگویی خود گیری بووش
ده وران ده ورانه وه ک بابی بابی مبعوثی بووه به نو توکی بابی
جوو جبه که به ده ندو ک له هیکله نه دا
دو شک بی خیه بیته وه نه دا

به نخوت بنازی کهارت له دوايه به میړدی نیم نه لپه به خوايه
 مه ته لیا پیری نه مزانی کام سړی حوت له شکر زری سانا مه
 ده ندوک دریزه و ماگی کرنیه هیکله که ریسه و که چی مر نیه
 رمضان سئی ته ونی لئی گرتو ویند دار حوت تر نیکلی و قومار و خومار
 دزو خاوه ند مال کرده یان یه ک خه
 به کونه باناگا جودت سړه خه

نریاک - ۱۹۲۴ - ۹۷۹ ی کانونی یکم ۱۹۲۴ م

نه لپه رمضان لاقیلی ده یه کئی دی بزانی سئی لاتی هیکه
 له مزگه و مانا که و تنه الوداخ روزویا ته راند به ده کماح و دگماح
 لپند لئی ی توره بودی نه سړه روه را لاتی سړا هیکه گاری تورا
 لیلة القدریس نه بر رتیه وه ده ک کماح ای کورده خراج نه لپی ته وه
 بوج و ویا یان روز و سیک گران به حایک لاتی او به ته نه بانه
 روز و کریس که یه سړی سال هر دو پیکه وه که یستنه مال
 چرخ و فلهک ما بو له ل خراوه به لاس که س هیندی کورده ی نه ما وه
 راست بتر هر به یی بلارویه له ده ورده وری اده ورده ی مایه چه فله
 [فرض] گرانه هر له سنت اکح که روز و نه گرم بار سئو بوج به نه کم
 روژی بیستو بیخ سایی ولوغانه به ملی و لپلی چو بو تو یان
 یاسی جزه بومه ۴۱ ورمانه به لاس باران و جیکه نه رمانه
 [نریان] نه لئی سکن ه گویی له ده لمانه پارده ی آبوننه بکا به چه زمانه

بە یاریدە یەزراڤ بەندی پیشینیانی پیرە میرە خۆالی خوش بوو
حاجی توفیق بک تەواو بوو لە ژۆری ۷ ی کانونی بە کەم
سالی ۱۹۵۲ م ری کەوتی ۷۰ ی ریبعی دوهم سالی
۱۳۷۰ ه ژۆری بەک شەه بە قالم ماموستا خج الدین ملا
لە ساری سلیمانی :

بەم پەندانە ی پیرە میرە ئەگەر گوی ی بدیتی و بەکار بەتی نری
گەنجە ئەگەر گوی ییش نەدریتی رهنج

ماموستا خج الدین ملا

insititut kurde de paris

دیوانی پیر میر حاجی توفیق بگ

پینج خشته کی ملا شریف شہید لہ سر رہ لہ مستیکنی مولانا خالد
کہ لہ فارسی یہ وہ پیر میرد کرد ویت تی بہ کوردی لہ ۸ ی مارت

۱۹۴۵ م

گیتری نہم دہ ریام لانی عیش و نوش ویراہ نہم کا
گیتڑہ لوو کہی کاوانی لہستی سرگرہ رداہ نہم کا
گولشہ نی کہیف ماہ لہ ل خاکی سیاہ ک شاہ کا
سینہ ری نہم ختوہ تہ بی باہ خہ دور ماہ نہم کا
یاجرہ چوہ خواہشی بہ عیش وینس نہم کا

بوچی نہیدل نایہ تہ برت کہ توشی مرگ نہم بیہ
لہ ولی دنیا تا کہی و بوچ بوچ پرو بوچ مرگ کی دیہ
واگریما کہوتہ گیرت پادشاہی رووی زہ میہ
تاقی کسرا بیتہ پیش جاوت بہ یادیکی حزیں
پہ رده دار جالجا لو کہو قالو چہ پاحی بانہ کا

نہ و سلیمانہی کہ رامی حکمی نہ و بوو خاکو باد
شاہی جمشید و سکندر تا پہ سنگ و کہی قوباد
لہاتن و روین لہ بیر چون نیستہ کہ ناین نہ یاد
کہ ردوشی کہ ردوک لہ زارانی بہ پہ پنچی مرگ سپارد
نہ ک بہ تہ نہا بومہ و تو شہر لہ گہل یوان نہم کا

نه و چه باندازانه واته حتی جوا هیران که بود
 نه ختیری تابوت له سوچ ته تخت نه نفرانده زو و نه زو
 مه ررنه موو که نه می خورری و توندلی نه پر سینه رو و نه رو
 گه وره گه وره به راه خوتان بوچی وازو به سر نه چو
 کوان له کونین کنی له کونی اسکان نه کا
 نه سه وادی خفی مشکین مانه رووی وده ک شوخی ماه
 خاکلی نه و رو خواره شیرینانه لئی سه و زبو و گیاه
 نه هم نشیده و [شهرید] ای خسته گریه و آه و واه
 پنه به هیوا شکی [خالد] که نه هم خاکلی سیاه
 چه و هری نیکی زیوه یادی مهر و یا نه کا

که لبه شکی مولانا خالد که عبدالرحمان به کی صالح به کوردی
 تخیسی کردوه پیره میرد که لبه شکی مولانا ی کوردیوه
 به کوردی و ده دستکاری تخیسه که ی عبدالرحمان به گیشی
 کردوه ، نه مه ته ؛

دل له محنت که یله نیم که بی به آکو زو و ده چیم له سار
 نه سرو روژیکه له چه نه بی مردوما بگرم که نار
 ده سته نه ژنوژانیشم بو حالی خوم بگرم به زار
 روزی چه ترنه می ته ریک و بی به شی دیداری یار
 خنکای خورده م [۱] !! می به خورده م اوله جاوم دیته خوار

[۱] خورم به فارسی دل ساد ، به کوردی خورده م به تیزی هاتنه خواره و دهی آره

ئەي ره فیتقا، بینه فر یام چاری ئم بئی چاره که
 غرقی [لیته] ای دەردی محرومی بووه سرتا به ده
 نه و نه هالی شادمانیم با، نه کا [با] ریشم که
 گشت له گشتی ده شته داوین پرگولای آلومی
 له شکی سووری داخی دووری دەوری کردم لاله زار

له وده مهی ده و راه له داوی دووری یا خستومی بهند
 نه بووه آرامم به آئی قهت له اخات و گه نهند
 روژ و شه و کۆتوم واوه یلا به آوازی بوله ند
 بئی نه واوو دل له حج کیل و غریب و دردم ند
 ده ست له سردل له ژنو چاوله رنگه ی بسیار

ئەم جهرانه جنته بو که سنی و بو من سه قه
 محری شیرینم به تالی چووله به ریه کی سه قه
 قهت له مودده ی محری خو ما هفتی بی نه مده
 دل سوتا وو جه رگ بر او کۆزان به کۆزان دهر به دهر
 که من به دەردی منی نه چی دوور که وتی بی یار و دیار

چه ند به سوژه ئەي دلە ی سوتا و کنزه و هاواری تو
 دیده !! ئەي تو ئەم له مو و او که کرد و ته به جو
 آوی زه لم و تا بخرو و و شکی له جاو تا بئی درو
 خویتی دل واهات به جاوما بو به جو که ی به که جو
 له ردو سه جاوهی چه میکن !! کردم تا سه ی سه چنار

شیوه سوره شکی دیدم به سره وی لا فادنه کم
 مه و بلیسم به رزه وینهی باوه کورگور تا و نه کم
 ده ست شکتم بویه مه یلی [مویا] ی دنی بی خا و نه کم
 باوه مرده می [باوه مرده] م [آل بولاغ] ه چا و نه کم
 نخوز که هم بیست بیتم بلای و باوه طدی که بیستار
 که سس نه بی [سالم] له دنیا را ده کومی تو و سکی ده رد
 دووره فیتی غریب روژی سیاه و رنگی زورد
 مری [مولانا] که خونم لعل که کیشم آهی سرد
 بیتم بلای [خالد] که که روخت نه بی و صحرانه ده رد
 تو له کومی و غزنی و کابل خاک کی هند و فنده هار

له روزنامه ی ژیه ژماره — ۹۵۰ — ۱۲ کانونی دووم ۱۹۴۹ م
 ۱۲ ی ربیع الاول سال ۱۳۶۸ ه بو کو بود نه وی مه و لودی
 پی غه بهر فرموده تی :

نوریدک نه بیتم له رووی جهاند	به رووی زه می و به آسمان دا
گوتم له بانگیکه له لاهو و ته وه	تیکرانا سو تی بی بز و ته وه
دوای [لا اله الا الله] نه لقی	رسول الله به محمد به لی
نه م محمدی که خودای گوره	له که ل فرشته ی آسمان ده وه
صلواتیان داله دیداری نه و	روژی جمالی نه و له لدی نه و شو

هلالی مکه و بدری مدینه له مغرب هاتمه شرقا نم دینه

خواخرووی نه که رتوم شک نه نه برد چرخى افلاکم دروست نه نه کرد

بویه کم نار دیه نم رزه مینه بلایه [رحمة للعالمین] ه

دیاره رحمتی خواهه روا نه بی نم دینه یا که ی لئی پیدا نه بی

له آده نه وه دینه قال کراوه آلتونی تیزاب له ربه و دراوه

نه نه بووه ته دلیل و اثبات پی غمبیری تر له دوی نه ونه هات

عده ی غایبه ی ایجاد واده رکه وت خاتمی ختمی انبیای به رکه وت

بی باو کود ایک هم هم خوننده وار خوابه م آینه کردی به سه ردار

له معجزه بیک له پیش او دابو به آیه تیکی قرآن به سه رچوو

بر روانی آیه ی عدلی دیر ریکه چو بت پستی هینایه ریگه

آی نه وسایه دینه چند به قوه ت بود خیر یاه نه کرت به باهووی یا هوو

داخه کم حول و قوه تمام تیک چوو شتر به رزه کا نا ویرنه جوو

نه وسایه بانگی الله اکبر [بدر و حنین] ی که کرد مسخر

چونکولاماه دال خواشوناسی خوایش بو یه یه ی خسته که ساسی

نه کینه خواخوی فرموی مسلمان بیستیا ه دوصده بو روزی میداه

ده وای نم ده رده به شیمانی به چاره ی رزگاری ری ی رحمانی به

باله سه وه دا به دیده ی خناک هانا، به رینه به رساله ی له ولاک

بیغبده که ی خوشه ویستی خوا فریامان که وه تو بیتو خوا

سرای [سبحان الذی اسرا] ی تو ری ی زیاره تی خدمت خودای تو

نیستا به خونینی سلام گلگونه بیت المقدس [حجورا] ی صهیون

قومی نجیست که وته ته نه گمانه جوو له که کوزیان اکن آمانه

[صلاح الدین] ای کورد به خدمت
به مرنه نگه کورد و عربی عراق

تویش له پشته به ، بونم جهاده
یا علی !! خوه ، توئی فاتحی خیر
آخ چی بکم ؟ اگر پشته ناگره

من به پنهان ها و حالی به وه

فرمیکم به سر ، ریشی پیدا

گورزی گوده رزیا لئی بکه و نته کار

یمنی رو و ورکرد !! وابه و غیره ته
بوفیدا کاری که و تنه اتفاق
به مرنه کیه تی به روحی تویش شاده
زو الفقار له توئی کالای بینه ده
به رگه شسته قیلکی کورر که ل ناگره
به عمری هفتا و سمن مالی به وه
دا ، ده رژیم له رووی بنی دا
زانا لهر چل شه و نه نژی شگرهار

بخش النصر یا ان گوی گود ده رزه

به پیره وی گوی کورد لامای فم رزه

به عینی زماره ی پیشوو بوجه زنی مولود پیره بید له عقیده ی
مولوی که کوردی له و راهی به نه م لکم مسته ی گورری لوه :-

آوینه ی دوو نور جلال و جمال	گرشته اوصای مشتراهی کمال
[آتش که من] له ده ریای وحدت	له سر رشمه پوولی آیین به قدرت
کفاته جه و لای به بحر و بردا	خلاتی ختمی کرا به بردا
به منقایی برگی مجدد	حکمة احمد محمود محمد
قصر له المنازل قدر	بل شمس بحری الی المستقر
مکه مشرق و مدینه مغرب	له نسای پاکی عبد المطلب

والحاصل نه و بدر ظلمت زردای لیل نه و ماه تابا له ضیای نه و که یل
 له برجی اصلاح طیبانه را دائره ی ارجاح طاهرانه را
 که طلوعی کرد غروب ی هینا حیره که و سرور ده وری بیک هینا
 تا به بنوی بای نسیمی ازهل له ده می ربیع و ربیعی اول
 به نغمی پاکلی ختم المرسلین خو پنجه ی وجودی که و تپنی که نینی
 شیوه و شیمی پاک را ووره و سهی چاک آیینی بیکه رد آیین شرفناک
 پنهران له عیاه پسندیده تر خلوهت له جلوهت برگزیده تر
 بو رهنمای حق پنجه ی آمال حمزی شریفی که ایسته چل سال
 نه ی چل ساله بود به نشیمی قدرت سرستی بخشی باده ی حقیقت
 چند خو شیم یینا به و مدیه که ست بی
 نه ک له وجودی موجود بی له ست بی

تر جیع به نده نایا به که ی مصطفی به کی کوردی که به فارسی به
 خوالی خوش بود پیره میرد کرد و بی بی به کوردی

وایه ی نویسی :

نه و که دایانه و ابه نا و نه ننگن شهر یاران عرش نه و ره ننگن
 که بنجی سار را و به یکی ویرانه که و هرن جی گری دلی سه ننگن
 له مویان فیل نه خون که چی آسکن وه ک فرشته شش آدمی ره ننگن
 گا له زور یکی تنگ دار و خوش گاله کرده ی زه مانه دل ته ننگن
 هم له اقلیمی گیاه وه که وسطاه هم له نیپی دلانا سه ره ننگن

۲۸۸

لیوی وهك لعل و اگر بچم وهك مسك
 دل له دهته ده چوانی بی آراح
 له گه ل یینساك و جتن به سر سستی
 له گه ل دیوی نفس بر چه گنگن
 پنه موه علمه وه به آه گنگن
 كلی جاواك و تیف تیفه بی تره گنگن
 به له دی روح و ساره زای زه گنگن
 نهی له ده م نا و چنگ له سر چه گنگن
 له ره به بی دهنگی یا به آه گنگن
 نهی له نه است بشوعی رافیلی
 سونی هینانی وحی جبریلی

توی که روی هدا و نوری خدا

ده در ختی نهی له زاتی حق پیدا به ندی دوه م

واله آوینه عکسی پیدا بوو
 سر له نوی شعی به زمی مجلس خیب
 به وشکر خنده و قنده شیرینه
 گاهه خوی ختم صورته تی واقع
 گاهه دووی ناقه وه وه کو مجنون
 وه کو روح القدس پی یامی دا
 گاهه رهنگی خلیل آذر دا
 شهش جهت چوار دایکویه ک که وهر
 گاهه کوشع و گاهه روانه
 شاهری به رده پوس له ویدا بوو
 هاته نا و مان و مجاس آ را بوو
 عالمی بر له شور و غم و غا بوو
 گاهه په چهی لارا عینی عزرا بوو
 گاهه چوده نا و که زاوه له یلا بوو
 دواي نه وه بوو به جسم و عیال بوو
 گاهه کو بت به لالت و عزرا بوو
 سئی موالید و حوت آ با بوو
 گاهه روز گاهه نوری بیضا بوو

ساقی میری هم ز می نه یکله شس بوو که چی دهک ماده حسی مینا بوو
ده می طوطی زبان کرایه وه بووم شکری و اشفاندو گویا بوو
نهی هانا سست پشودی رافیلی سونی هینانی وحی جبریلی

توی که روزی هدا و نوری خدا

ترجمه

ده رخ حق نهی له زاتی حق پیدا

نه ندی هم

خرم نه شری می بکه شه و که و	هتر گمانه به نغمه یکی نه و
له لکنه ریشم یان به داسی دره و	خار و خاشاک غم له دل لایه
به عصا ماری نفس به او ره خله و	وه کو مو ساله شوری جادو دهک
خنجر و تیرو شیر به روز و به شه و	دهس له تو و گیانوله شس له من لکنده
خیتونت سر رخه پیشکده له لم وله و	توشه ی تختی [ما عرفناک]
لا امکان طی که بفره به رده جلد و	شاهبازی نشیمنی قدسی
به روی به رده رکی دوسته تاجی نه و	نه فسر و ره وای له سر رده رک
وه کو زهره بخوره ناو پیرتم و	کیبایی سعاده نت که نه وی
وه کو حلقه قدمت بنیره گرو و	به نه ده ب به ته قم له قاپی مه ده
نه بیه راخی دلی جسم و خسرو و	یتوو راغیلی به نده گیت پیانین
دانی می شاه نه خهرتم سر عو عو و	سر له نیرتپی می گمانی به رقا
چوارده قهر فریده دور کم وه له و	قلمی ره دبدله پیغ مضموف
زیادله قیصره که ویه نه وحی بره و	خوت له ده رگای نه وانه که چسپاند
عالمی بی نه جنش و ته کو ده و	پیاله بیک نوشی گیانکه هم بانگه
سونی هینانی وحی جبریلی	نهی هانا سست پشودی رافیلی

توی که روزی هدا و نوری خدا
ده رخ حق ای له زاتی حق پیدا

به ندی چوارم ترجیع به ندی
مدد طغی به گی کوردی

کاتی عشق و به بیان مانگی دهی که سته بوم بینه گیانه به ربط و نهی
 له خراباتیان بسینه بزور جامی جشید و ته تخت و تاجی که ی
 تورکی تاتار و بادیهی خور کرد میه روی له حاصلی هکلی روی
 به ری ناچیزی نخلی آزادی تانه که ی نخلی آره زوی حوت پی پی
 نه ره تنی مانگی به که تراوهی لیل تا به آلت پیانه دهی منالی حمی
 نه سپی خویا که پیشه و به پی که تا کوری منزی اهل طی که ی
 رو که تا که نه آلی که باو کم بو که فی حاتم چه سودی دابه عده ی
 خموی مستی و بخودی تا چه ند که سستی و کبر و سر چلی تا که ی
 به ندی می بگره گوئی له بیدرت بی تنگمان بانه شجرت زیاده تا که ی
 وافریشتمی بهت له علییه علم دوو به یته نه آلی به ذکر می حتی
 نه ی هناسهت پشوی سرافیلی دیاره بو تو به وحی جبریلی
 تو ی که روئی هدا و نوری خدی
 ده رخم حق نه ی له زاتی حق به یید

ژین شماره [۵۰۶] ۱۶ می شباط ۱۹۲۹ م به سیرد له زیر

عنوانی :- [دانایی]

له نه ده بیاتی قدیمه دا ده ستوریک [ردیف] به سیرده وی و

ده وینه ی پتی ده آلیه شاعرایی اصفهانی هیه [هاتف]

[توحید] یکی و تووه [خدایکی] تائیسته تورکو حجم و کورد

و ده که مو و دستویان له و سینه به بلندی و وزوریشیا و تووه به لاج
نریان که باندوته نه و

سالم و شیخ رضا و احمد به گکی قناج به گک و طاهر به گک از خومان و
و ده زورتر له تورکاک که به به ترجیع به ندیکی و الهیه که موی
کجا بر گجایه نه موی قصیده که می [هائف] و ده گیره سه کوردی
بزاینه هائف رضایه :

خوشه شباشی ریت بی هر دو گیاه	نه می فدای تو بون به هم دل و هم کیا
گیاه له به رتو صری که توی جانان	دل فداته که بیت که لای دولبر
گیاه خدا کردنت به لاج آساک	زحمته دل له ده ستی تو دور چی
ده ردی عشقی کوشنده بی در مان	ریای و صالت به ترس و بر خطره
جا و له ری می حکم و گوی له ری می فرما	به نده که می گیاه نو دل له سرده ستم
له ده می تو وره بیت له بی نه و گیاه	آره زوی صلح نه که می نه و دل
نه یفریدم به کوچم را حیران	دوی شه می سوزی عشق و ودای تو
کاتیکم زانی به هم دیری مغان	بی شعور و ده وان و سر که بردان
پر له نوری بقا و لقای یزدا	خواه بی چاوتنی بی نه و دیره
که له طور دیویه موسی حیران	سر به سر آگریکی نه و شه ده بو
ده وریا را بو تپی مغیبه گان	پیره مردی خه ریکی آگر بو
گشتی شیرین زبان و تهنگ ده ها	گشتی سیمی عذار و گل رخسار
شمع و نقل و موی و گول وریا	چه تنگ و عود و ده فونهی و بریط
مطربنی خوش طبیعت و خوش خوان	ساقی ماهر و مشکین مو
له مو تیکر را به ریزه ده دست به ندان	مغ و مغزاده مؤید و ده ستور

منی شرمندہ بی مسلماننی خوم خزانہ بووہ قوئینی بہ نہ ہا
 پیرہ مرد دیہی و پیری کئی پیٹوت عاشق بی قراری سرگردان
 ووتی جامی شرابی تو بی نون گرچی بیگانہ بہ لام میوان
 ساقی آگریہ ستوا آگریہ ست کردیہ ناو پینالہ بی آگریہ سوزان
 خواردموہ نہ وده نہ عقلونہ ہوش نہم اناسی نہ کفر نہ ایمان
 مہتی روڑی ازہل لہ مہستی را ہاتہ بہ رحاوی جہزہ کہ ونومگا
 نہ عرو بیکی نہ بہست ہوا شضح تا کو جبل الورد والشریان

کہو کہیکم ونیم لہ وینمی نہ و
 وحدہ الہ الا لہو

بہندی دووہم ترجمہ نندی ہاتف اصغر

دوستہ کم نابروح لہ تو بہ یوہند کہہ خنجر لہ شمشیر بہ بندہ بند
 نہ فرو شمشیر جہاتی خوم یہ کسہر نہ بہ گھائی لوی پر لہ شکر خند
 بہندی توخ ناوی کہ و تم سرانی شمع بہ جنوہ ترکی باوکی نہ کا فرزند
 خوزگہ پنندی بہ وائہ بد رایہ کہ خدایہ نہ دہن بہ عاق پیہند
 لہ کلیسا لہ کہ ل کچیک لطف کہ و تمہ صحبت بہ یوہ بیکی بہ بند
 و و تم نہی دل بہ تاری ز نارت وہ کو پیچری توڑ رہ کہ کہ و تم کہ بند
 حقی و ایہ دلی کہ تو ی خوش ویت لہر بہ تنہا بہ تو بہی خور سند
 کہ چی تو سنی کہ ست نہ وی بہ دلیک دل کہ سنی پارچہ بی غودی بہ چند
 وحدتہ خوش دل بدہی بہ یہ کیک نہ نگہ تثلیث بہ پیشہ نہ بند
 یہ کی باوکی کی کوررو یہ کی روح باوک کہ زیند بوو یعنی چی فرزند؟

بیتہ لہجہ ووردہ کاری بہ نہ دوایج روحی ناقوس کہ بہ دہنگی بلند

ووتی خواہر یہ کتکہ نابتی بہ دوو

وحدہ لا اِلاّ ہُو

بہ ندی سی سی ہا تھ

یار بہ بی بہ رده وال میدانا	بو نگاہی بہ یمنی می دانا
تو چرا لہ لہ کہی بہ سوتنی اوا	کہ چی نہ و ، رورہ بیتہ وایج لہ سہ وا
تو لہ تار یکی یا ، بہ نوری ہدا	وہرہ بنوارہ جلوہ یکی خدا
کیوو صحرا و اجماہ وزہ میں	نہ درہ ویتہ وہ بہ نوری یقیہ
ریگہ ، بتی پیچ و قورنہ استورہ وان	کو تری و افیزی رہہ ہر تگ کو حیا
چاوی دل لہ لہ رہہ جہا یہ سر	گول و گولزارہ دیتہ مدی نظر
رہ ونہ قی آوہ والہ روی گولدا	سوری عشقہ لہ روحی بلبل دا
آو ، کہ خوی رہنگی نظر بہ بتی رہنگہ	گول نہ نی خستہ نہ و ہہ ہورہ نگہ
رو و بلکہ رہ کوی عشق و بگری بہ زار	تا سرت سرفراز نہ کا خنی یار
نہ و دہ ، بہ و خچہ نہ بی بتی خنم	پہ شمع لالت گولہ دوسی حدوش و قدم
لہر چی تی فکری جلوہ یی یارہ	چا و بقو چینی لہر نہ وہ دیارہ
تادہ کہ یتہ مقامی یک رہنگی	نالہ نالت نہ بی تہ سیدہ نگی
بہ خموشی لہرا دہ خنہ یتہ جہا ہ	ا خزی پتہ سرادقی جانانہ
نہ وہ چی یکہ زوری وہم و خیال	بتی عا دہ لہیہ پایہ بی جلال و جمال
پایہ یکہ فریستہ نامی گاتنی	گیانی پاکہ بہ پاکی نہ تراتنی
نہ کہ نہ توانی پاک بی جلالا کی	روحی تو نورہ کہ رچی خوت خاک کی

گینه لهر به دمع و کو پا پاغاه
 توش به لاسایی لهر بئی جاناه
 له نفس دائه بی به بی به رواز
 لهر ده بیه مقلدی آواز
 توخ چه خوشه خوننی عشق وها
 که له قیدی خیرد نه بیه ره ها
 گایه سرخوش و گایه هوسبازی
 گایه دل به بسته گایه دلداری
 گایه بر قهرقه له و گه له زاری
 گایه بی باکو گایه نغمه خواری
 جام و نه بنجام و باد و باد
 باده به یما و تختی پاه باده
 امی نه وانمی کی بی فی و ارار
 سرخوشی شارو شاره زامی ارار
 ستری سرخوشی با له ویدای
 ناله می مستی یا نه می تیا به

که خوله ریه کیله نابئی به دوو
 وحده لا اله الا هو

تری زماره - ۸۲۹ - ۱۹ ایلول ۱۹۲۶ م

یتمه له پیشد انوسیمان له اده بیاتی ره باندی ایراک دا
 سی ترجیع به نده کی به که میان هاتقی اصفهانی
 دوه میان مرهطفی به کی کوردی سی به میان مرشد
 علی محمدی همدانی هاتق و مرهطفی به گمان به کوردی کیشای
 تریان و زینده واده ست نه کی به سی به میان ! -

علی محمدی همدانی به میرد له خاریسم وه گوزریویم

نه بی به رو پر توژی رونی کیشوره کی گیا
 وهی خطت آوی زینده کی له هوا
 تیری برزانگه که است له ریدای
 پشتیوانی بروته عینی که ماه

چنی زولفت زری بی له بر کردی تور کی چاوت به سستی ده دست چشما
 دل له دست زولفتا وه کو گو یه ایفرینی به له طه تی گو چاه
 ختی ختت به موری لعلی لیو نوی بو قلی عا شفا فرما
 شاهدی حسنی عالم آرای تو دل چا شقانی خستوه ته چه و لای
 بانگ نه کاتنه گروهی هلی عشق منو، گو !! کنی به م بیته ناو میدا
 که وتمه شو به دوله رودلم دوی شو دوا به دوا تا که شتمه مانی گیاه
 ساریلم دی له زرتته می غم دا ما تو بیده نگ نه ناله بو ونه فغا
 بی سرو شو به بونای اسکندره گوم نه قوباد، نه به سینگلی شای تورکان
 گوئی صراحی له لوقه خالی بو چاوله ری بو ورقه رابه بو مستا
 باده و جامی می له که ردوشی دا شیخ له قبهیدا و شو شسته سر که دا
 جو و نه ناویان به ترس و پی دزلی وه ک دزیک به گچیم ل و تا و او
 لهر دو چاوم بری بووه ساقی و می اوله چاوم اهاات وه کو بارا
 له بیر یکه له لایه به ییدا بو به که من و شستی جنابی پیری صفای
 شو و سبکی له باخنه لای بو وه ک یدی بیضای موی عمران
 بانگی کردم ووتی م ترسه و ره چو نکه پیوسته حرمتی میوان
 پیاله بیک نوش که تا کوده توانی نه، نه وه ندهی نه میتی تاب و ته و او
 به نه ده با جا که له دست و هر گرت خواردم وه آشکر ابو ستری زها
 رازی به نهان گریسته گویم یک سر لهر دو دینام ادی به چاوی گیاه
 چستی نه و توح ادی که ناگو بنجی له هزارا یه کی بلای به زیان
 بو چی ابلیس نه وه نده بایی بو بو چی آدم که و ته دوی شیطان
 آورم دایه وه به کیلم دی مابق کل رمه علیه هافان

وہ کو جس حد سے کہ بانگ نہ کھاتہ خلک شکنہ جاری نہ دایہ چوار نہ رکھ

لمن الملک ۲ واحد القہار

بہ ندی دوم لیس فی الدار غیرہ دیار

دوی نہ و تم بہت لہ دم صراحی می و من الماء کل حیثی حی
 لہ پیریکھا یہ کی بہ نردہ ووتی نخوزہ وہ نہی جوانی شیریں نہی
 و و تم آیا حلال کراوہ شراب قتی گہ یا ندم عقل و تی نہی کہی
 دم نہ دہرہ شراب کہ شہت نہ کا عشق ووتی لا تحف ضیا علی
 لحم دو وقتوی ضدہ دل جو شا بز میکی گرت وہ کوزہ مانی کہی
 سا لہد و بہ زم و رقص ولہ نخم و لاج ساقی و ساغر و صراحی و نہی
 نہی نہ وای زوری روستہ می گوم کرد سہ خای حاتمہ می طلی بی کرد طی
 نہ لہ بجنوب نیشاہ نہ ساحہ بی نجد نہ لہ لیلی سورخی بو نہ لہ حی
 دہ و رورہ کوچامی جم لہ دہ ورا بود مانی دای دہ کوسہ قطب جدی
 نشہ می کہ و تہ نا و بہ تی پیر و اساقی بادہ می نہ بہ خسی یہ می دہرہ می
 گالھی بومہ ستی تی خبر لہ جہان گالھی بوزہ ندی با خبر لہ سہی
 دہ وری اوہ ل نہ شہری لہ شتونہ شام دہ وری دویم نہ کوفہ ما بونہ رہی
 جامی گرتہ بہری لہ پی ووتی ہا آگادار بہ کہ نہی زرینی می
 و تم آیا گوناہ نیہ ووتی نہی و تم نہی نہ نگہی تیانیہ ووتی نہی
 جامہ کہم لی فراند و خوار دم وہ غیری می لہرچی بوو لہ موم کرد قہی

منطق الطیری گفتگو لال بوو

ریشہ بی نخلی آرزوی کرد پی

فکری وحدت که که و تنه نا و قلم
 دل له روونا کیا بو په سی در په سی
 له بیانی و ولاخی فکرت اصل
 له زو بانی ده ماخی زانیه په سی
 اصل و سلم له بیرنه مایه کسر
 با و کو نه و لاد له کوی و ه لوه و که سی
 مه ستو بی لهوش و بی صدا که و تم
 جیم له دنیا بوو جیم له دار او که سی
 وه کو کوی بی سرب له سربانیا ه
 نه م ازانی ده و ام نه کی تا که سی
 هاتمه وه لهوش به بانگی واده
 عا سی دایه دل و له حق و ره گو په سی

لوی ملک واحد القهار
 لیس فی الدار غیره دیار

بندی م

خوش به ای ساقیانی زیری چنگ
 بزهی ده نگ خوشه کانی خوش آهنگ
 کینتر جاوی می و بیالهی نه سی
 کینتر هر گوی می و کم مای و چنگ
 دوی سو نه مگوت به پیری باده فروش
 نه سی غلاطوی له راستی تو بیده نگ
 زار و بی لار و عاجز و دل ته نگ
 زور کز و بیده ماغ و تخمینم ،،
 نه ره فیکایی و اکرها و دهم بیع
 نه سفیق بی ملک همه م آهنگ
 گوی مه دهره حجاب و نام و نه نگ
 و دمی هسته بخوره می خانه

سینا الطیب : طبیعت آن در افراد دم گرم و خشک .
• افضال صفات آن : صفت سرد و طاعت و صده و کید و مقوی و مانع و خم صده
و حکم بار در مستحق آنها . و نیکو کننده زناک ضد . و مقوی قوت مایه
و مدبر بول و حیض . و مجفف رطوبات صده و سینه و فضول و مانع
و مانع انصباب مایه در اعصاب صده و واقع لذت آن . و مضت حصاة
و مابین طبع . و جهت بر فک و دیگر در سرفه و درد سوز و سینه و تحلیل
ققح و استفا و اورام باله .
و با افسنتین و فسدل بی نهایت مکنی و مقوی صده . و زایا سوز و جهت
غیثان و غفقان . و ضارش قاطع عرف و باعث تخلیوی بدن . و طلاء مطبوخ
او در هر جهت سیاه و در از کردن موی مؤثر . مفر کرده مصلحتی کثیرا .
• سریشی نایاب مقام .

insititut kurde de paris